

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

พัชร คำวิเศษ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

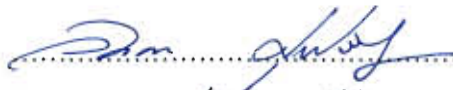
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ พัชรีย์ คำวิเศษ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ดร.มณฑิธร ชมดอกไม้)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(รองศาสตราจารย์ลัดดา สุขปรีดี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์นลินี บำเรอราช)

.....กรรมการ

(ดร.มณฑิธร ชมดอกไม้)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ลัดดา สุขปรีดี)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ ชีระวงษ์ตระกูล)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 16 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2557

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.มณฑิร ชมดอกไม้ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ลัดดา สุขปริดี กรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียด ถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ณลินี บำเรอราช ประธานกรรมการสอบปากเปล่า และรองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา ธีระวิชิตตระกูล ที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.เอกวิทย์ โทปุรินทร์ ดร.ปิ่นทอง ใจสุทธิ อาจารย์สุภาวดี เพ็ญสุภา คุณพิสมัย น้าจันทร์ คุณอัมพร พงศ์รุจิกร ที่กรุณารับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยอย่างดียิ่ง และขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม ตลอดจนคณะครูและนักเรียนใน โรงเรียนที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคุณครูสรวิชัย เชิดพานิชย์ คุณครูพิชฌากาญจน์ หิรัญเชาว์ คุณครูกรรณิกา ปักษาเสน ที่คอยช่วยเหลือ แนะนำ และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล จนการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คุณงามความดีที่เกิดขึ้นจากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบให้แก่ บิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่าน

พัชรี คำวิเศษ

54910203: สาขาวิชา: หลักสูตรและการสอน; กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ: หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์/ ตำนานสถานที่สำคัญ / อำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี/ สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พächรี คำวิเศษ: ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (RESULT OF LEARNING MANAGENT ACTIVITIES BY USING ELECTRONIC SUPPLEMENTARY BOOK ON “IMPORTANT PLACES LEGEND IN SICHANG ISLAND AND SRIRACHA DISTRICT OF CHONBURI PROVINCE” OF HISTORY STRAND OF SOCIAL STUDIES, RELIGION AND CULTURE LEARNING AREA FOR PATHOMSUKSA VI STUDENTS) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: มณฑิธร ชมดอกไม้, ก.ค; ลัดดา สุขปรีดี, กศ.ม. 328 หน้า. ปี พ.ศ. 2557.

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนเทศบาลวัดราชบุรณิยมธรรม อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 31 คน ได้มาด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที แบบเป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 88.55/ 88.47 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 85/ 85

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ อยู่ในระดับมากที่สุด

54910203: MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION: M.E.D

KEYWORDS: ELECTRONIC SUPPLEMENTARY BOOK/ IMPORTANT PLACES LEGEND/
SICHANG ISLAND AND SRIRACHA DISTRICTS OF CHONBURI PROVINCE/
HISTORY STRAND OF SOCIAL STUDIES, RELIGION AND CULTURE
LEARNING AREA

PATCHAREE KUMVISED: RESULT OF LEARNING MANAGENT ACTIVITIES BY
USING ELECTRONIC SUPPLEMENTARY BOOK ON "IMPORTANT PLACES LEGEND IN
SICHANG ISLAND AND SRIRACHA DISTRICTS OF CHONBURI PROVINCE" OF
HISTORY STRAND OF SOCIAL STUDIES, RELIGION AND CULTURE LEARNING AREA
FOR PATHOMSUKSA VI STUDENTS: MONTIEN CHOMDOKMAI, Ph.D, LADDA
SOOKPREEDEE, M.ED. 328. 2014.

These research aimed to develop an electronic supplementary book, to compare learning achievement between before and after, to study students 'satisfaction of learning through an electronic supplementary book on important legend places in Sichang Island and Sriracha Districts of Chonburi Province for Social Studies, Religion and Culture Learning area for Prathomsuksa 6 students. The samples used in this research were 31 Prathomsuksa 6 students of the first semester of academic year 2013 at Watratniyomtum Municipal School in Sriracha District of Chon Buri Province. They were selected by Cluster Random Sampling. The research tools were; an electronic supplementary book, lesson plans, learning achievement test, and questionnaire. Statistics used in this research were percentage, mean, standard deviation and dependent t-test.

The results of research were as follows:

1. The electronic supplementary book on important legend places in Sichang Island and Sriracha Districts of Chon Buri Province of Social Studies, Religion and Culture Learning area for Prathomsuksa 6 students has the efficiency criteria at 88.55/ 88.47 which was higher than the set standard criterion of 85/ 85.
2. The Prathomsuksa 6 students learned by using the electronic supplementary book gained posttest scores higher than pretest at the .01 significant level.
3. The Prathomsuksa 6 students were satisfied with learning through the electronic supplementary book with the highest level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....	9
แนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....	18
แนวคิดในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์.....	66
เอกสารเกี่ยวกับตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี.....	108
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	118
แนวคิดทฤษฎีความพึงพอใจ.....	127
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	129

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	133
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	133
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	134
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย.....	134
รูปแบบการวิจัย.....	146
วิธีดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	147
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	148
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	149
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	154
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	154
ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	154
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	155
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	164
สรุปผล.....	165
อภิปรายผล.....	165
ข้อเสนอแนะ.....	169
บรรณานุกรม.....	170
ภาคผนวก.....	181
ภาคผนวก ก.....	182
ภาคผนวก ข.....	184
ภาคผนวก ค.....	198
ภาคผนวก ง.....	202
ภาคผนวก จ.....	208
ภาคผนวก ฉ.....	210
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	328

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	องค์ประกอบหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์..... 139
2	แบบแผนการวิจัย..... 146
3	ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6..... 156
4	ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6..... 157
5	ค่าประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 85/ 85..... 157
6	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม..... 158
7	ระดับความพึงพอใจ โดยรวมและรายด้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม..... 159

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
8	160
<p>ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ทั้งฉบับ.....</p>	
9	185
<p>ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก ค่าดัชนีความสอดคล้อง และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชัง และอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....</p>	
10	186
<p>ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจ.....</p>	
11	203
<p>ผลคะแนนจากการทำกิจกรรมและแบบทดสอบย่อย หลังเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....</p>	
12	206
<p>คะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม อิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....</p>	
13	209
<p>ค่าดัชนีประสิทธิผลของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....</p>	

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 แผนภูมิกระบวนการประเมินผล.....	54
3 โมเดลค่านิยมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	87
4 โมเดลนิยามหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	90
5 โมเดลค่านิยมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาพเคลื่อนไหว.....	91
6 โมเดลค่านิยมหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มัลติมีเดีย.....	92
7 แสดงการเชื่อมโยงแบบเชิงเส้น.....	94
8 แสดงการเชื่อมโยงแบบเชิงเส้นพร้อมทั้งเลือกได้.....	94
9 แสดงการเชื่อมโยงแบบลำดับขั้น.....	95
10 แสดงการเชื่อมโยงแบบผสม.....	95
11 รูปภาพหนังสือสีแดงโปรแกรม Flip Album 6 Pro.....	97
12 การเปิดใช้งานโปรแกรม Flip Album 6 Pro.....	97
13 ตัวอย่างคำสั่งการเพิ่มหน้าหนังสือจำนวนหลาย ๆ หน้า แบบอัตโนมัติ.....	98
14 การแทรกภาพและข้อมูล.....	98
15 โครงสร้างกระบวนการจัดทำและพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	102

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่มีคุณค่าและความสำคัญต่อการเรียนรู้ของมนุษย์ เพราะประวัติศาสตร์เป็นศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับศาสตร์แขนงต่าง ๆ ในฐานะที่เป็น พื้นฐานความรู้ของมนุษย์ที่ได้สั่งสมและพัฒนาจนกลายเป็นความรู้ในปัจจุบัน ซึ่งความรู้ของศาสตร์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นแพทยศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ ฯลฯ ก็ต้องอาศัยความรู้ทางประวัติศาสตร์หรือความรู้ความสามารถของคนในอดีตเป็นพื้นฐานทั้งสิ้น ดังนั้นจึงถือได้ว่าประวัติศาสตร์เป็นศาสตร์ที่มีประโยชน์ต่อสังคมของมนุษย์ในปัจจุบัน (เฉลิม นิติเขตต์ปรีชา (มลิตา) 2545, หน้า 8-9)

เนื่องจากประวัติศาสตร์มีความสำคัญอย่างยิ่งดังกล่าวข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดให้ทุกโรงเรียนต้องจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ให้นักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเอง และสังคมของตนเอง เข้าใจพัฒนาการด้านต่าง ๆ รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีในปัจจุบัน ที่เป็นผลของการสืบทอดมาจากอดีตที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้จนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังช่วยฝึกฝนให้นักเรียนรู้จักการใช้เหตุผลในการวิเคราะห์ และรู้จักนำเอาเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ มาเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจสภาพของสังคมในอดีตและผลที่เกิดขึ้นได้จนสามารถที่จะนำไปวางแผนสำหรับอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ไว้ว่า “มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมายความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น และมาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 16) และกระทรวงศึกษาธิการยังได้เสนอแนะให้ครูผู้สอนรายวิชาประวัติศาสตร์จะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของการเรียนประวัติศาสตร์ ได้เรียนรู้ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งได้กำหนดทิศทางของการสอนประวัติศาสตร์ในปัจจุบันไว้ว่า การสอนประวัติศาสตร์ไม่ใช่การสอนเรื่องราวในอดีต หรือเหตุการณ์ในอดีตอย่างเดียว แต่ต้องเชื่อมโยง

ประวัติศาสตร์กับการคิดวิเคราะห์ การคิด โดยใช้ข้อมูลพื้นฐานที่เป็นข้อเท็จจริงในอดีต คิด

วิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและคิดตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ โดย โยงเข้ากับปัญหาปัจจุบัน

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการยังได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนสังเกต สำรวจจากสถานที่จริง และได้สอบถามจากผู้รู้เพื่อให้นักเรียนได้ คิดวิเคราะห์ตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งความรู้ที่หลากหลายเพื่อคิดพิจารณาว่าข้อมูลความรู้ที่ได้รับ น่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด (เฉลิม นิติเขตต์ปรีชา (มลิตา), 2545, หน้า 52)

อย่างไรก็ตาม นักการศึกษาและนักวิจัยพบว่า ครูผู้สอนไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการเรียน การสอนประวัติศาสตร์ ยังคงใช้วิธีการสอนแบบเดิม ๆ ที่เน้นให้นักเรียนท่องจำความรู้ที่ได้จากครู นักเรียนขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ ดังที่ วินัย พงษ์ศรีเพชร (2552, หน้า 3) กล่าวว่า “ครูผู้สอน ประวัติศาสตร์มุ่งเน้นให้นักเรียนจดจำมากกว่าให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่” จากประสบการณ์ ที่ผู้วิจัยเคยสอนที่ โรงเรียนแห่งหนึ่งในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า นักเรียนไม่มีความรู้ เกี่ยวกับท้องถิ่น และ โรงเรียนก็ไม่มีสื่อการเรียนรู้ที่จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องราวใน ท้องถิ่น ทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสได้ใช้ข้อมูลในท้องถิ่นที่เป็นข้อเท็จจริงในอดีตมาคิดเชื่อมโยงกับ เหตุการณ์ในปัจจุบัน และวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการสอน ประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นเพื่อใช้เป็น เครื่องมือในการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่นเพิ่มมากยิ่งขึ้น รวมทั้งใช้ เป็นสื่อการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ สื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น ที่น่าสนใจ คือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับท้องถิ่น

ครรชิต มัลลวงศ์ (2540, หน้า 175) กล่าวถึงหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ว่า หมายถึง รูปแบบ ของการจัดเก็บและนำเสนอข้อมูลหลากหลายรูปแบบ ทั้งที่เป็นข้อความ ตัวเลข ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงต่าง ๆ ข้อมูลเหล่านี้มีวิธีเก็บในลักษณะพิเศษ นั่นคือ จากเพิ่มข้อมูลหนึ่ง ผู้อ่านสามารถ เรียกดูข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ทันที โดยที่ข้อมูลนั้นอาจจะอยู่ในแฟ้มข้อมูลเดียวกัน หรืออาจจะ อยู่ในแฟ้มอื่น ๆ ที่อยู่ห่างไกลก็ได้ หากข้อมูลที่กล่าวมานี้เป็นข้อความที่เป็นตัวอักษรหรือตัวเลข เรียกว่าข้อความหลายมิติ (Hypertext) และหากข้อมูลนั้นรวมถึงเสียงและภาพเคลื่อนไหวด้วย ก็เรียกว่า สื่อประสม หรือสื่อหลายมิติ (Hypermedia)

บุปผชาติ ทัพพิกรณ์ (2540, หน้า 86) มีความคิดเห็นว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การคลิกเปิดเอกสารข้อความหลายมิติและสื่อหลายมิติได้ทำให้ผู้ใช้เข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เชื่อมโยง ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว พร้อมทั้งด้วยข้อมูลมัลติมีเดียในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะเป็นสื่อ ในการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามเวลาและสถานที่ที่ตนสะดวก

เสาวลักษณ์ ญาณสมบัติ (2545, หน้า 33-35) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่า สามารถแสดงทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงได้พร้อมกัน หรือจะเลือกให้แสดงอย่างใดอย่างหนึ่ง นักเรียนสามารถค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกันในเรื่องที่กำลังศึกษาจากแฟ้มเอกสารอื่น ๆ ที่เชื่อมโยงได้อย่างไม่จำกัด และเสริมสร้างให้นักเรียนเป็นผู้มีเหตุผล มีความคิดและทักษะที่เป็นเหตุผล (Logical) เพราะการโต้ตอบกับเครื่องคอมพิวเตอร์ นักเรียนจะต้องทำอย่างมีขั้นตอน มีระเบียบ และมีเหตุผลเป็นการฝึกลักษณะนิสัยที่ดีแก่นักเรียน

อาจกล่าวได้ว่า สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ให้ประโยชน์ทั้งต่อนักเรียนและครูผู้สอนประวัติศาสตร์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จะเป็นตัวกระตุ้นรวมทั้งสร้างความสนใจให้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น และช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตัวเอง รู้จักคิด วิเคราะห์ ประโยชน์ต่อครูคือ ทำให้ครูเรียงลำดับเนื้อหา ความสำคัญและสามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ติดขัด สะดวก ประหยัดเวลาและสอนได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และสอดคล้องกับฐาปนี ธรรมเมธา (2541, หน้า 47-48) ที่กล่าวว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ถือว่ามีค่ามากต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์เพราะเป็นเสมือนตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญ ประโยชน์และข้อดีของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผู้วิจัยพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถจัดการกับปัญหาการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รู้จักคิดวิเคราะห์และมีเหตุผล สอดคล้องกับงานวิจัยของสมชัย สัตตะนันท์ (2552, หน้า 36-38, 44) ได้สร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ผลการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาภาษาไทย ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านทุ่งสว่าง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาไทยมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 81.79/ 87.08 เป็นไปตามเกณฑ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีเจตคติทางการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมาก

ศิริพร บุญเรือง (2556, หน้า 710) ได้สร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดดอนหวาย พบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความมีประสิทธิภาพ 83.18/ 82.74 เป็นไปตามเกณฑ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีเจตคติทางการเรียน โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องการอ่านจับใจความ อยู่ในระดับมาก

อำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชา เป็นอำเภอในจังหวัดชลบุรีที่มีสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ มากมายที่มีตำนานเรื่องเล่าเกี่ยวกับความเป็นมาของสถานที่นั้น ๆ และปรากฏว่าโรงเรียนต่าง ๆ ในอำเภอสรีราชา รวมถึงโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมยังไม่มีการจัดทำสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี ซึ่งจะเป็นสื่อการเรียนรู้ที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้น โดยใช้โปรแกรม Flip Album 6 Pro สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี ที่สามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนแก่ผู้เรียนด้วย ภาพวาด สี เสียง ภาพเคลื่อนไหว และวีดีโอ สามารถเปิดอ่านจากหน้าจอกอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่และส่งเสริมให้นักเรียนสามารถนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อีกด้วย

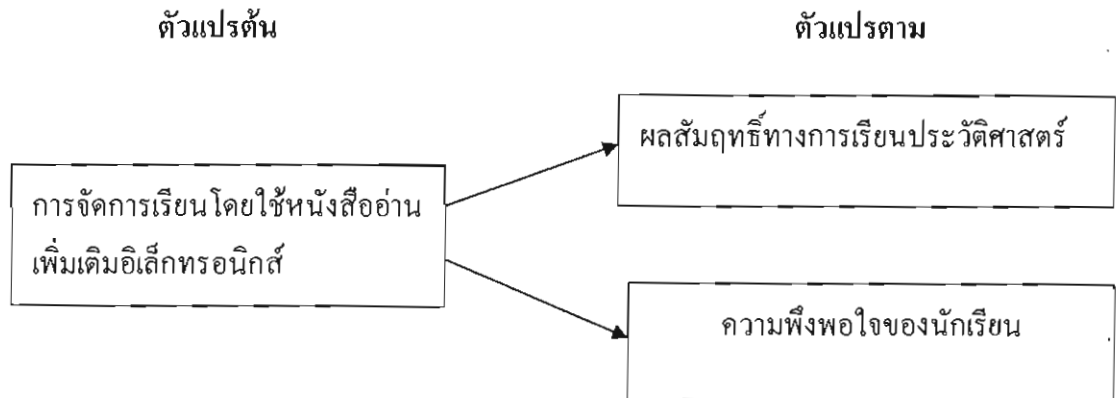
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชาจังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/ 85
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชาจังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชาจังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมีเจตคติที่ดีต่อกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
3. เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการการวิจัยดังนี้

1. เนื้อหา ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาด้านานสถานที่สำคัญในอำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับ ชั้นนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ตัวชี้วัดข้อที่ 2 นำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลาย ในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญในอดีต มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้าน

ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชนชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญา มีความรักความภาคภูมิใจและธำรงความเป็นไทย มีเนื้อหาเกี่ยวกับตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับตำนาน ประวัติความเป็นมาของสถานที่สำคัญต่าง ๆ ในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา ได้แก่ เกาะสีชัง เขาพระพุทธรูปบาทบางพระ เขาฉลาก อ่างเก็บน้ำหนองค้อ เกาะลอย และโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา แล้วนำมาเรียบเรียงเขียนเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 เรื่อง ได้แก่ ตำนานเกาะสีชัง ตำนานศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ ตำนานหลวงพ่อดำในถ้ำจักรพงษ์ ตำนานหน้าผนางร้องไห้ ตำนานตำบลบาง ตำนานพระตำหนัก (บางพระ) ตำนานห้วยสุครีพ ตำนานอ่างเก็บน้ำหนองค้อ ตำนานเกาะลอย ตำนานโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 88 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 31 คน ได้มาด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น คือการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชัง และอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

3.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา และอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นียมศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คำศัพท์ที่กำหนดขอบเขตไว้เฉพาะ ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การจัดสภาพการเรียนการสอนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชัง และอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยให้นักเรียนเห็นความสำคัญของสถานที่สำคัญต่าง ๆ ตามเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี แต่ละเล่มด้วยการตั้งคำถาม การตอบคำถาม การอภิปราย การอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ การสรุปความที่ได้จากการศึกษา การนำเสนอผลการดำเนินการศึกษาต่อชั้นเรียน การทำแบบฝึกหัดท้ายบทหลังจากนั้น ได้มีการทดสอบหลังบทเรียนแต่ละเรื่อง

2. หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี หมายถึง เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ที่สร้างขึ้นด้วยโปรแกรม Flip Album 6 Pro มีลักษณะเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับตำนานในท้องถิ่นของอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา สีสัน ภาพวาด ภาพสถานที่จริงของสถานที่ต่าง ๆ ตามตำนานและวีดีโอ ที่สามารถเปิดอ่านได้จากหน้าจอกอมพิวเตอร์ทั้งในระบบออฟไลน์และออนไลน์ เหมือนหนังสือที่เป็นกระดาษ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ หมายถึง ความรู้ ความสามารถในการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งวัดได้จากคะแนนในการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ หมายถึง เครื่องมือวัดความรู้ความเข้าใจหลังเรียนด้วยการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น มีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ

5. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

6. ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง คุณภาพของผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/ 85

85 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี แต่ละเรื่อง ของนักเรียนทุกคนรวมกัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85

85 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ครบทุกเรื่องของทุกคนรวมกันไม่ต่ำกว่าร้อยละ 85

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชัง และอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดตามลำดับดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
2. แนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
3. แนวคิดในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์
4. เอกสารเกี่ยวกับตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. แนวคิดทฤษฎีความพึงพอใจ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีโครงสร้างหลักสูตรให้สถานศึกษาทุกแห่งสร้างหลักสูตรสถานศึกษาขึ้น เพื่อให้สถานศึกษามีหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น รวมถึงวัฒนธรรม ประเพณี บุคคลสำคัญ การปกครอง อาชีพ สถานที่ท่องเที่ยวในแต่ละท้องถิ่นในทุกกลุ่มสาระ หรืออาจจัดเป็นสาระเพิ่มเติมก็ได้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551, หน้า 1-34) ได้กล่าวถึงสาระสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ไว้ดังนี้

1. ความสำคัญ

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนเข้าใจถึงการพัฒนา การเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศไทย และสังคมโลก

2. เรียนรู้อะไรในสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ดังนี้

2.1 ศาสนา ศิลธรรมและจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

2.2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตระบบการเมืองการปกครอง ในสังคมปัจจุบัน การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปณิธาน ค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ การดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

2.3 เศรษฐศาสตร์การผลิต การแจกจ่าย การบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.4 ประวัติศาสตร์เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

2.5 ภูมิศาสตร์ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. สมรรถนะสำคัญของนักเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนานักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

3.1 สมรรถนะสำคัญของนักเรียน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้นักเรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

3.1.1 ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

3.1.2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคม ได้อย่างเหมาะสม

3.1.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

3.1.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

3.1.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

3.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนา นักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

3.2.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

3.2.2 ซื่อสัตย์สุจริต

3.2.3 มีวินัย

3.2.4 ใฝ่เรียนรู้

3.2.5 อยู่อย่างพอเพียง

3.2.6 มุ่งมั่นในการทำงาน

3.2.7 รักความเป็นไทย

3.2.8 มีจิตสาธารณะ

4. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

4.1 สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของ พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ชัดมั่น และปฏิบัติตาม หลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษา พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

4.2 สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดี งาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลก อย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ชัดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4.3 สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจ พอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

4.4 ตารางที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้าน ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถ วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

4.5 ตารางที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่ง ซึ่งมีผล ต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรคัวัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

5. คุณภาพนักเรียน

คุณภาพของนักเรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนควรจะสามารถดังนี้

5.1 ได้เรียนรู้เรื่องของจังหวัด ภาค และประเทศของตนเอง ทั้งเชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพ สังคม ประเพณี และวัฒนธรรม รวมทั้งการเมืองการปกครอง สภาพเศรษฐกิจ โดยเน้นความเป็นประเทศไทย

5.2 ได้รับการพัฒนาความรู้และความเข้าใจ ในเรื่องศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีส่วนร่วมศาสนพิธี และพิธีกรรมทางศาสนา มากยิ่งขึ้น

5.3 ได้ศึกษาและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของท้องถิ่น จังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ของท้องถิ่นตนเองมากยิ่งขึ้น

5.4 ได้ศึกษาเปรียบเทียบเรื่องราวของจังหวัดและภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยกับ ประเทศเพื่อนบ้าน ได้รับการพัฒนาแนวคิดทางสังคมศาสตร์ เกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์เพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การทำ ความเข้าใจ ในภูมิภาค ชีวโลกตะวันออกและตะวันตกเกี่ยวกับศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต การจัดระเบียบทางสังคม และ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากอดีตสู่ปัจจุบัน

6. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

6.1 สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือหรือศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่อ อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ส 1.1 ป.6/1 วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ หรือความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ

ส 1.1 ป.6/2 สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน หรือประวัติ ศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ส 1.1 ป.6/3 เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจาก ประวัติสาวก ชาดก/ เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

ส 1.1 ป.6/4 วิเคราะห์ความสำคัญและเคารพ พระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและ หลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ส 1.1 ป.6/5 ชื่นชมการทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอก แนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

ส 1.1 ป.6/6 เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตา และบริหารจัดการเจริญปัญญา มีสติที่เป็น พื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่ กำหนด

ส 1.1 ป.6/7 ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อแก้ปัญหาอบายมุข และสิ่งเสพติด

ส 1.1 ป.6/8 อธิบายหลักธรรมสำคัญของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป

ส 1.1 ป.6/9 อธิบายลักษณะสำคัญของศาสนพิธีพิธีกรรมของศาสนาอื่น ๆ และปฏิบัติ ตนได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธี

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษา พระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด

ส 1.2 ป.6/1 อธิบายความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ในศาสนสถาน และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม

ส 1.2 ป.6/2 มีมารยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี ตามที่กำหนด

ส 1.2 ป.6/3 อธิบายประโยชน์ของการเข้าร่วมใน ศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนด และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

ส 1.2 ป.6/4 แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ

6.2 สารที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป.6/1 ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน

ส 2.1 ป.6/2 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและธำรงรักษา

วัฒนธรรม อันดีงาม

ส 2.1 ป.6/3 แสดงออกถึงมารยาทไทยได้เหมาะสมถูกกาลเทศะ

ส 2.1 ป.6/4 อธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย

ส 2.1 ป.6/5 ติดตามข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เลือกรับและใช้ข้อมูล ข่าวสารในการเรียนรู้ได้เหมาะสม

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด

ส 2.2 ป.6/1 เปรียบเทียบบทบาท หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล

ส 2.2 ป.6/2 มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริม ประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ

ส 2.2 ป.6/3 อภิปรายบทบาท ความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย

6.3 ตารางที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด

ส 3.1 ป.6/1 อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ

ส 3.1 ป.6/2 อธิบายบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน

ส 3.1 ป.6/3 บอกวิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด

ส 3.2 ป.6/1 อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล

ส 3.1 ป.6/2 ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น

ตารางที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์. สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด

ส 4.1 ป.6/1 อธิบายความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ

ส 4.1 ป.6/2 นำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญในอดีต

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด

ส 4.2 ป.6/1 อธิบายสภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน

ส 4.2 ป.6/2 บอกความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียน โดยสังเขป

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทยวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด

ส 4.3 ป.6/1 อธิบายพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ โดยสังเขป

ส 4.3 ป.6/2 อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์

ส 4.3 ป.6/3 ยกตัวอย่างผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่าง ๆ สมัยรัตนโกสินทร์

ส 4.3 ป.6/4 อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่น่าภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่ง ซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ส 5.1 ป.6/1 ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ ภาพถ่ายชนิดต่าง ๆ) ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพและสังคมของประเทศ

ส 5.1 ป.6/2 อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของประเทศ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ส 5.2 ป.6/1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมในประเทศ

ส 5.2 ป.6/2 อธิบายการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้น

ส 5.2 ป.6/3 จัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งสถานศึกษาทุกแห่งจัดทำสาระของหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น วัฒนธรรม ประเพณี บุคคลสำคัญ การปกครอง อาชีพ และสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนเอง ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือจัดทำเป็นสาระเพิ่มเติมก็ได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้จัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม

อิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี

แนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ความหมายของประวัติศาสตร์

วิชาประวัติศาสตร์เป็นสาระหนึ่งที่จัดอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมและเป็นศาสตร์ความรู้อย่างหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนานักเรียน เพื่อการดำรงอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุขซึ่ง คำว่า “ประวัติศาสตร์” มีที่มาจากคำในภาษาอังกฤษว่า “History” ซึ่งมีรากศัพท์มาจากคำในภาษาละติน “Historia” คำในภาษากรีกว่า “Histori” หรือ “Historiai” ผู้บัญญัติศัพท์ใช้เป็นคนแรก คือ เฮโรโดตัส (Herodotus, 484-425 B.C.) ปราชญ์ชาวกรีกโบราณ ท่านนี้ได้ทำการสืบสวน ค้นคว้าและรวบรวมสิ่งที่เรียกว่าประวัติศาสตร์ขึ้น ดังนั้นในเวลาต่อมาจึงได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งวิชาประวัติศาสตร์

ประวัติศาสตร์เป็นศาสตร์สาขาหนึ่งที่น่าได้ให้ความสำคัญนักการศึกษาและนักประวัติศาสตร์ (Historian) หลายท่านได้ให้ความหมายคำจำกัดความและแสดงแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของประวัติศาสตร์ไว้หลายทัศนะดังนี้

ประวัติศาสตร์เป็นศาสตร์สาขาหนึ่งที่ไม่ได้หมายถึงแค่ “เหตุการณ์” และ “บันทึกเหตุการณ์” แต่หมายถึง การศึกษาเรื่องราวของมนุษย์ในอดีต โดยมีหัวใจของวิชาประวัติศาสตร์ คือวิธีการศึกษาเพื่อที่จะเข้าใจ ตีความ และอธิบายเรื่องราวในอดีตของมนุษย์นั่นเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2543, หน้า 17)

ประวัติศาสตร์โดยทั่วไปหมายถึง “เรื่องราวของมนุษย์ในอดีต” ถ้าจะขยายความคำว่าประวัติศาสตร์ให้รัดกุมยิ่งขึ้น ประวัติศาสตร์จึงหมายถึง วิชาที่ว่าด้วย “เรื่องราวของมนุษย์ในอดีตตามปรากฏในหลักฐานรูปแบบต่าง ๆ กัน” (มัทนา เกษกมล, 2545, หน้า 2)

มีผู้ให้ความหมายหรือคำจำกัดความของประวัติศาสตร์เป็นนัยสำคัญ 2 ประการ คือ

1. ในความหมายที่เป็นศาสตร์แขนงหนึ่ง ประวัติศาสตร์ (History) จึงมีความหมายว่า “ประมวลวิทยาการความรู้ ประสบการณ์ และเรื่องราวทั้งหลายของมนุษย์ ซึ่งได้ก่อกำเนิด วิวัฒนาการ และแปรเปลี่ยนปรับปรุงมา ตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบันตามความเป็นจริง (Reality) และอาจหมายรวมไปถึงผลซึ่งจะมีต่ออนาคตเป็นบางเรื่องบางประการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวแปร (Variable) คือ สติปัญญา ความเฉลียวฉลาด ความรอบรู้ความรู้สึคนึกคิด ความต้องการ ความหวัง และพฤติกรรมของมวลมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญ กับหมายถึงการสร้างประสบการณ์ในอดีตที่พิจารณาเห็นว่ามีคุณค่า

ขึ้นมาใหม่ ทั้งนี้โดยอาศัยหลักฐานทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ ประกอบกับการสังเคราะห์ (Synthesis) คือ การใช้ความคิดและการตีความผสมผสานกัน โดยนักประวัติศาสตร์ ซึ่งทั้งหมดอาจถือได้ว่า ความพยายามของมนุษย์ที่พากเพียรค้นหาแนวทางหรือเครื่องมือในการดำรงชีวิต ตลอดจนให้มีการพัฒนาและวิวัฒนาการไปในทิศทางที่ก้าวหน้าและดีที่สุดในที่สุด ลึกซึ้งไปอีกกว่านี้ก็คือ ความพยายามที่จะเข้าใจหรือบรรลุปรัชญาสูงสุดคือ ความจริงในชีวิตหรือสังขรณ์ตนเอง”

2. ในความหมายที่เป็นความรู้แขนงหนึ่ง (Academic subject) ประวัติศาสตร์ (History) หมายถึง “บันทึกเรื่องราวและเหตุการณ์ของโลกและมนุษยชาติ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันซึ่งส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับเรื่องประวัติศาสตร์ความเป็นมาของโลก และวิวัฒนาการความสามารถ พฤติกรรม และความสัมพันธ์ของมนุษย์ในด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและปรัชญา ดังนั้นประวัติศาสตร์ในสถานะนี้จึงอาจจำแนกออกย่อยได้เป็นหลายแขนง เช่น ประวัติศาสตร์การเมืองการปกครอง ประวัติศาสตร์กฎหมาย ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ ประวัติศาสตร์วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ศิลปะ และประวัติศาสตร์ศาสนา” (เฉลิม นิติเขตต์ปรีชา (มลิลา), 2545, หน้า 4)

ประวัติศาสตร์คือ “การศึกษาเรื่องราวสำคัญ ๆ ที่เชื่อว่าเกิดขึ้นจริง เกี่ยวกับประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ในสังคมใดสังคมหนึ่ง บนพื้นฐานของการวิพากษ์วิเคราะห์หลักฐานเอกสารชั้นต้นและหลักฐานร่วมสมัยอื่น ๆ เพื่อเข้าใจปัญหาในสังคมปัจจุบัน” (วินัย พงศ์ศรีเพียร, 2552, หน้า 12)

“ประวัติศาสตร์มีความหมายครอบคลุม 4 ประเด็นสำคัญคือ 1) ประวัติศาสตร์เป็นเรื่องราวในอดีตของมนุษย์ที่เป็นจริงและสิ้นสุดไปแล้ว 2) ประวัติศาสตร์มีการนำเสนอไว้ตามลำดับเวลา 3) ประวัติศาสตร์มีการศึกษา ค้นคว้า บันทึกและรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ น่าเชื่อถือ มีหลักฐานพิสูจน์ให้เห็นเป็นความจริงได้ และ 4) ประวัติศาสตร์มีคุณค่าต่อคนรุ่นหลังในการศึกษา” (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2553, หน้า 16)

ประวัติศาสตร์ คือ เรื่องราวในอดีตของมนุษย์ พฤติกรรมในอดีตที่ผ่านมาแล้ว (อดิศร สักดิ์สูง, 2554, หน้า 2)

ประวัติศาสตร์ หมายถึง “การศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ในอดีตที่เชื่อว่าจะได้เกิดขึ้นจริงเกี่ยวกับประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ในสังคมใดสังคมหนึ่ง บนพื้นฐานการวิพากษ์วิเคราะห์หลักฐาน เอกสารชั้นต้น และหลักฐานร่วมสมัยอื่น ๆ เพื่อความเข้าใจ หรืออาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าประวัติศาสตร์คือ”

1. การสืบค้นเรื่องราวที่เชื่อว่าเกิดขึ้นจริงโดยตรวจสอบร่องรอยหลักฐานที่หลงเหลืออยู่
2. การศึกษาเรื่องราวสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวกับประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ในสังคม

3. ศาสตร์ของการรวมแยกแยะจัดระบบ วิเคราะห์ วิพากษ์ และการใช้ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อค้นหาข้อเท็จจริง

4. การแสวงหา การได้ส่วนการสืบค้น การสำรวจ การสอบถาม การสังเกต การย้อนพินิจ การเปรียบเทียบ การตีความ การอภิปราย การวิพากษ์ การเล่าเรื่อง

5. ศาสตร์ของการอธิบายปรากฏการณ์ในสังคมเพื่อให้รู้รากเหง้าของปัญหา

6. กระบวนการพัฒนาปัญญาด้วยการสืบค้น รวบรวมวิเคราะห์ ประเมินค่า ข้อมูลรอบด้าน

7. ศาสตร์ที่สร้างความผูกพันทางด้านจิตใจและความรู้สึกร่วมกับประเทศชาติ สังคม ชุมชน และครอบครัวของตน

8. การเรียนรู้อดีตเพื่อเข้าใจปัจจุบันมองไปสู่อนาคต (สำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษาและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า ก)

ประวัติศาสตร์คือ การบันทึกเรื่องราวของมนุษย์ในอดีตที่มีความสำคัญต่อสังคม ตั้งแต่ มนุษย์เริ่มเขียนหนังสือ เมื่อประมาณ 5,000 ปี ล่วงมาแล้วจนถึงกระทั่งเมื่อวานนี้ (วนิดา ทัทเทิล, 2555, หน้า 3)

สรุปได้ว่า ประวัติศาสตร์เป็นศาสตร์สาขาหนึ่งของสังคมศาสตร์ที่ศึกษาพฤติกรรม เรื่องราวของมนุษย์ในอดีต โดยมีการบันทึกเป็นเรื่องราวและนำเสนอไว้ตามลำดับเวลา เป็นศาสตร์ ที่มุ่งหาความจริงในอดีต โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการตีความ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัย วิจารณ์ เอกสาร หลักฐานทางประวัติศาสตร์

องค์ความรู้ของประวัติศาสตร์

ประวัติศาสตร์เป็นเรื่องราวที่ประกอบไปด้วยความรู้ที่เกี่ยวกับอดีต ร่องรอยอดีต หรือหลักฐาน และวิธีการในการศึกษาอดีต โดยองค์ความรู้เหล่านี้จะเป็นกระบวนการที่ทำให้ ประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่มีความน่าเชื่อถือในฐานะศาสตร์แขนงหนึ่งได้แก่ (อดิศร ศักดิ์สูง, 2554, หน้า 7)

1. อดีต เป็นการศึกษาเรื่องราวในอดีตของสังคมมนุษย์ โดยขอบเขตของวิชาประวัติศาสตร์ จะมุ่งไปที่การศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์โดยรวม หากเป็นเรื่องของปัจเจกชนจะต้องเป็นเรื่องที่ เกี่ยวกับกระบวนการส่วนรวม หรือมีอิทธิพลต่อคนหมู่มากในสังคมจนก่อให้เกิดเหตุการณ์อย่างใด อย่างหนึ่งวิชาประวัติศาสตร์จึงเป็นการศึกษาวิวัฒนาการทางสังคมของคนจำนวนมากหรือของ กลุ่มคนที่เล็กลงมา หรือปัจเจกชนที่มีพลังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคม Marc Bloch (1953, p. 30 อ้างถึงใน แกรมสุข นุ่มนนท์, 2533, หน้า 3)

2. หลักฐานทางประวัติศาสตร์หรือร่องรอยของอดีต หมายถึง ร่องรอยของพฤติกรรม ที่เหลือไว้ อาจจะเป็นร่องรอยทางวัตถุหรือบันทึกที่เป็นลายลักษณ์อักษร โดยเรียกรวม ๆ กันว่า

“หลักฐานทางประวัติศาสตร์” เป็นร่องรอยที่ใช้สืบค้นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ที่ผ่านมาไปแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการกระทำ เหตุการณ์ อารมณ์และความคิด เป็นต้น หลักฐานทางประวัติศาสตร์ มีหลายประเภท ได้แก่ หลักฐานประเภทบุคคล หลักฐานประเภทเอกสาร และหลักฐานประเภท คำบอกเล่า ฯลฯ

3. วิธีการศึกษาอดีตหรือวิธีการทางประวัติศาสตร์ หมายถึง กระบวนการจัดการกับ หลักฐาน เช่น การรวบรวม ตรวจสอบ พิสูจน์และตีความหมายของหลักฐานและนำมาเรียบเรียงใหม่ (แถมสุข นุ่มนนท์, 2533, หน้า3)

สรุปได้ว่า ประวัติศาสตร์เป็นการศึกษาเรื่องราวในอดีตของมนุษย์ มุ่งศึกษาพฤติกรรม ของกลุ่มคนหมู่มากในสังคมหรือปัจเจกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลง ทางสังคม การศึกษาประวัติศาสตร์เป็นการศึกษาความจริงจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ไม่ว่าจะ เป็นหลักฐานชั้นต้น หลักฐานชั้นรอง ผ่านกระบวนการหรือวิธีการทางประวัติศาสตร์โดยทำการเก็บ รวบรวมข้อมูล มาทำการวิเคราะห์ ตรวจสอบ วิเคราะห์และตีความหลักฐาน เพื่อสรุป เรื่องราวให้ใกล้เคียงกับความจริงมากที่สุด

ประโยชน์ของการเรียนวิชาประวัติศาสตร์

ประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่มีคุณค่าและความสำคัญต่อการเรียนรู้ของมนุษย์เพราะ ประวัติศาสตร์เป็นศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับศาสตร์แขนงต่าง ๆ ในฐานะที่เป็นพื้นฐาน ความรู้ของมนุษย์ที่ได้สั่งสมและพัฒนาจนกลายเป็นความรู้ในปัจจุบัน ซึ่งความรู้ของศาสตร์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นแพทยศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ ฯลฯ ก็ต้องอาศัยความรู้ทาง ประวัติศาสตร์หรือความรู้ความสามารถของคนในอดีตเป็นพื้นฐานทั้งสิ้น ดังนั้นจึงถือได้ว่า ประวัติศาสตร์เป็นศาสตร์ที่มีประโยชน์ต่อสังคมของมนุษย์ในปัจจุบัน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การเรียนรู้เรื่องราวของประวัติศาสตร์เท่ากับเป็นความพยายามที่จะทำความเข้าใจ เรื่องจริงเพื่อเข้าถึงปรัชญาของชีวิตเพราะการศึกษาประวัติศาสตร์ ก็คือการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรม ชีวิตมนุษย์ ศึกษาเกี่ยวกับความจริงตามธรรมชาติและของโลก การศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์กับความเป็นจริง (Truth) ทั้งนี้ก็เพื่อให้บรรลุถึงแก่นแท้ของปรัชญาประวัติศาสตร์ (Historical philosophy) ซึ่งก็คือความพยายามที่จะใช้สติปัญญา (Wisdom) ทำความเข้าใจ (An attempt to comprehend) ในความจริงของประวัติศาสตร์เพื่อให้พบความจริงอันสูงสุดและไม่เปลี่ยนแปลง (Ultimate and eternal of reality)

2. ประวัติศาสตร์เป็นวิถีทางก่อกำเนิดและพัฒนาปัญญา (Intelligence) และสติปัญญา (Wisdom) ได้ทางหนึ่งเพราะงานการศึกษาและค้นคว้าในทางประวัติศาสตร์ เพื่อสร้างประสบการณ์ ในอดีตที่มีคุณค่าขึ้นใหม่จำเป็นต้องอาศัยบุคคลผู้มีคุณสมบัติที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ ความมี

เหตุผล ความยุติธรรม ความอดทน ความวิริยะอุตสาหะ ความมีระเบียบ ความช่างสังเกต ความละเอียดถี่ถ้วน ความรอบคอบ ความรอบรู้และความเฉลียวฉลาดประกอบกับการเป็นผู้มีอุดมการณ์แห่งตน จึงจะสามารถฟันฝ่าอุปสรรคและค้นพบข้อเท็จจริง (Facts) อย่างถูกต้องเป็นความจริงและมีคุณค่า

3. การเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ด้วยการดักดวงความรู้และความจริงจากประวัติศาสตร์ซึ่งอาจจะทำได้อย่างกว้างขวาง จะส่งผลให้ผู้ศึกษาเป็นคนเฉลียวฉลาดสามารถมีไหวพริบทันคนทันเหตุการณ์และทันสมัย

4. ประวัติศาสตร์เป็นพื้นฐานในการเสาะแสวงหาความรู้ในแขนงต่าง ๆ เช่น สังคมศาสตร์ (Social science) เศรษฐศาสตร์ (Economic) และรัฐศาสตร์ (Political science) ฯลฯ

5. ประวัติศาสตร์สามารถสนองความต้องการ (Need) ความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) อันเป็นคุณลักษณะทางพฤติกรรมตามธรรมชาติของมนุษย์ในฐานะสัตว์ประวัติศาสตร์ (Historical animal) ได้

6. ประวัติศาสตร์ทำให้ผู้ศึกษาได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินกับเรื่องราวความจริงหลาย ๆ ประเภทในประวัติศาสตร์ซึ่งชวนให้คิด คอบ อ่าน และเรียนรู้ เพราะมีคุณค่าและน่าสนใจ ทั้งอาจเลือกได้ตามความถนัด ความสนใจ และความต้องการของแต่ละคนด้วย

7. บรรดาความรู้และแบบอย่างในประวัติศาสตร์ เป็นประสบการณ์สำคัญสำหรับผู้ศึกษาที่จะใช้เป็นแนวทางในการกล้าเผชิญกับความเป็นจริงในการดำเนินชีวิตและเป็นข้อมูลเพียงพอในการวินิจฉัยและตัดสินใจปัญหาใด ๆ อันพึงจะมีได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและสุขุมคัมภีร์ภาพ ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ทุกวงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักการทูต นักการเมือง และรัฐบุรุษ

8. ประวัติศาสตร์สอนให้ผู้ศึกษาเป็นคนรักความจริง มีคุณธรรมและหลักธรรม เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจเสมอ

9. การสร้างจินตนาการ (Imagination) ในขณะที่ศึกษาประวัติศาสตร์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง นับว่ามีประโยชน์และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทาง ในการสร้างความคิดรวบยอดหรือ มโนทัศน์ (Concepts) อันเป็นแก่นแท้ของความรู้ ซึ่งผู้ศึกษาจะสร้างให้เกิดขึ้นได้แตกต่างกันไปตามจิตความสามารถของสติปัญญาของแต่ละคน

10. ประวัติศาสตร์เป็นรากฐานนำไปสู่การฝึกให้มีนิสัย ทักษะ และค่านิยมที่ดี และถูกต้องในชีวิต เช่น การเป็นผู้มีมนุษยธรรม มีเหตุผล รู้จักเสียสละ และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนมนุษย์ มีมนุษยสัมพันธ์ชอบใฝ่หาความรู้ใส่ตน มีวิจารณ์ญาณ กล้าวิพากษ์วิจารณ์ในแนวทางริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้องและมีเหตุผลตลอดจนการเป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความรอบคอบ และ

รู้จักขั้นตอนของการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประสิทธิผลด้วยการอิงและใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ และวิธีการทางวิทยาศาสตร์เป็นหลัก (เฉลิม นิตเขตต์ปรีชา (มลิลา), 2545, หน้า 8-9)

สรุปได้ว่า การศึกษาประวัติศาสตร์มีประโยชน์ในด้านการพัฒนาสติปัญญาและมีทักษะในการใช้เหตุผล ช่างสังเกต รอบครอบ ละเอียดถี่ถ้วน และการศึกษาประวัติศาสตร์เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์และนำข้อผิดพลาดในอดีตมาเรียนรู้และแก้ไขปัจจุบัน

คุณค่าของประวัติศาสตร์

คุณค่าของประวัติศาสตร์ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ประวัติศาสตร์ สอนให้รู้จักตนเอง รู้ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นและประเทศชาติของตน เข้าใจพัฒนาการของผู้คนที่อาศัยอยู่ในแผ่นดินไทยตั้งแต่อดีต และความรุ่งเรืองที่วิวัฒนาการสืบทอดมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

2. ประวัติศาสตร์ สร้างจิตสำนึกในความเป็นชาติ เกิดความรักความภาคภูมิใจในบรรพบุรุษที่ก่อตั้งชาติบ้านเมือง ยังมีความเป็นปึกแผ่นดำรงเอกราชมาจนปัจจุบัน รวมถึงการสืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมที่คงความเป็นเอกลักษณ์ ซึ่งถือเป็นหน้าที่ของคนรุ่นหลังที่จะต้องสืบทอดให้คงอยู่ตลอดไป

3. ประวัติศาสตร์ ส่งเสริมนักเรียนให้เป็นผู้คิด มีเหตุผล เพราะกระบวนการศึกษาทางประวัติศาสตร์ หรือวิธีการทางประวัติศาสตร์มุ่งเสริมสร้างจิตใจใฝ่รู้ (Inquiring mind) ตั้งคำถาม ค้นหาหาคำตอบ โดยศึกษาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน วิเคราะห์ ถักนกรองข้อเท็จจริง และสรุปผลการสืบค้นอย่างมีเหตุผล

4. ประวัติศาสตร์ เป็นบทเรียนจากอดีต ทำให้ผู้คนในสังคมได้เรียนรู้ความเป็นมาในสังคมในพื้นที่และบริบทของเวลาต่าง ๆ กัน เห็นบทเรียนในอดีตที่มีทั้งความสำเร็จและความล้มเหลว เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจ และช่วยตัดสินใจที่จะดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคมและชาติบ้านเมือง บทเรียนในอดีตจะช่วยสร้างความรู้สึกร่วมในชะตากรรมให้กับคนในสังคมเดียวกัน ปลุกฝังความรู้สึกรักในความเป็นชาติ หวังเห็นอิสรภาพ และเอกราชของชาติตน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554)

สรุปได้ว่า ประวัติศาสตร์มีคุณค่าในฐานะศาสตร์ที่สอนให้รู้จักตนเอง รู้ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นและประเทศชาติ สร้างจิตสำนึก ความรักและความภาคภูมิใจในชาติและบรรพบุรุษของตนเองที่สามารถรักษาเอกราชเอาไว้ได้ ประวัติศาสตร์เสริมสร้างให้นักเรียนเป็นนักคิดที่มีเหตุผล ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนสามารถค้นหาคำตอบได้ด้วยการตั้งคำถาม แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อเท็จจริง และสรุปอย่างมีเหตุผล

ลักษณะทั่วไปของวิชาประวัติศาสตร์

ลักษณะทั่วไปของวิชาประวัติศาสตร์ ได้แก่

1. ประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาประสบการณ์ของกลุ่มคนในอดีตที่ผ่านมา (History is record of memory of human group experience.)
2. วิชาประวัติศาสตร์เป็นการบันทึกประสบการณ์ทุกด้านของสังคมมนุษย์ (History is the record of all experience) ลักษณะสำคัญของวิชาประวัติศาสตร์ในข้อนี้คือ ประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่บันทึกประสบการณ์ทุกด้านของมนุษย์ในแต่ละยุคแต่ละสมัย แม้แต่เหตุการณ์ปัจจุบันที่เพิ่งเสร็จสิ้นไปก็ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์
3. วิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่ปลูกฝังคุณค่าในการแสดงความคิด (History gives the value of thinking) ซึ่งไม่เพียงแต่การศึกษาวิชาประวัติศาสตร์จะช่วยให้เราเรียนรู้ประสบการณ์ของมนุษย์ในอดีตเท่านั้น แต่ประวัติศาสตร์ช่วยพัฒนาความมีเหตุผลิผลของนักเรียน ในการพัฒนาเจตคติต่าง ๆ ในจิตใจทำให้เป็นคนที่มีความฉลาด
4. วิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่สอนให้นักเรียนรู้จักตัดสินใจปัญหา (History teaches judgment) ซึ่งเทคนิควิธีการสอนวิชาประวัติศาสตร์มิใช่เพียงแต่การคำนึงถึงเนื้อหาเท่านั้น แต่ต้องเน้นความสำคัญของเทคนิคการสอนที่จะส่งเสริมให้นักเรียนสามารถวินิจฉัยข้อสรุปได้อย่างมีเหตุผล โดยอาศัยข้อมูลทาง ประวัติศาสตร์เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ปัญหา
5. ลักษณะการเสนอเนื้อหาทางประวัติศาสตร์ (The history approach) หลักการสำคัญอีกประการหนึ่งที่ครูประวัติศาสตร์จะต้องสร้างเสริมให้แก่นักเรียนก็คือประวัติศาสตร์เป็นการศึกษาสังคมมนุษย์ที่ไม่มีการหยุดนิ่ง แต่จะมีการผันแปรไปตามความคิดเห็นของแต่ละคนแต่ละยุคสมัย ดังนั้น การสอนวิชาประวัติศาสตร์จึงเป็นต้องคำนึงถึงเหตุการณ์และความคิดเห็นของคนในสมัยนั้นเป็นสำคัญ
6. วิชาประวัติศาสตร์กับการสร้างเสริมการเป็นพลเมืองดี (History and citizenship) ภาระสำคัญของสถานศึกษาประการหนึ่งคือ การเตรียมนักเรียนนักศึกษา ให้เป็นพลเมืองดีของสังคมและประเทศชาติ ซึ่งเนื้อหาของวิชาประวัติศาสตร์นี้จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในส่วนต่าง ๆ ของโลกที่เขาดำรงอยู่และสามารถปฏิบัติตนได้อย่างฉลาดในสังคมโลก (ทัศนัย ไกรทอง, 2545, หน้า 50)

สรุปได้ว่า ลักษณะของประวัติศาสตร์เป็นการศึกษาพฤติกรรมและประสบการณ์ในอดีตของมนุษย์ทุกด้าน ปลูกฝังคุณค่าในการแสดงความคิดเห็น เป็นพลเมืองดี มีเหตุผล รู้จักตัดสินใจปัญหา

จุดมุ่งหมายในการสอนวิชาประวัติศาสตร์

การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์จุดเริ่มต้นที่สำคัญของครูคือ ต้องทำการศึกษาหลักสูตรการศึกษาในปัจจุบันและสร้างความเข้าใจในธรรมชาติสาระสำคัญของวิชาประวัติศาสตร์ เข้าใจวิธีสอนและจิตวิทยาการเรียนรู้ของวิชาประวัติศาสตร์ก่อน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและเกิดผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้นจากการศึกษาเอกสารหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่าการสอนประวัติศาสตร์ครูควรเข้าใจในสาระสำคัญ 3 ประการ คือ

1. เป้าหมายของการพัฒนานักเรียน กำหนดไว้ 5 ประการ คือ

1.1 พัฒนานักเรียนให้เป็นปัจเจกชนที่มีคุณภาพ ซึ่งหมายถึง นักเรียนมีความรู้ความสามารถเฉพาะตน การจะเป็นปัจเจกชนที่มีคุณภาพ ก็ต้องมีพฤติกรรมใฝ่เรียน ใฝ่รู้ อุตสาหะอดทน รู้ศักยภาพ รับผิดชอบในหน้าที่ ปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รักเกียรติและศักดิ์ศรีของตนเอง ฯลฯ

1.2 สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นับเป็นหัวใจสำคัญของสังคมศึกษา คุณธรรมหลายอย่างที่ควรส่งเสริมให้เด็กตระหนักในความสัมพันธ์การอยู่ร่วมกัน เช่น รักและเข้าใจรอบคอบรวมทั้งเพื่อนร่วมงาน คนรัก ผู้บริหาร รู้จักให้อภัย ช่วยเหลือผู้อื่น มีเมตตากรุณาเคารพในสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น ยอมรับในความแตกต่างของบุคคล ฯลฯ

1.3 เข้าใจและเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งหมายถึงการเป็นพลเมืองในชุมชน ท้องถิ่น ประเทศชาติ สังคมโลก เริ่มด้วยการมีสำนึกในสำคัญของการอยู่ร่วมกันเป็นสังคม มีจิตสาธารณะ รักและภูมิใจในความเป็นไทย การเสียสละประโยชน์ส่วนตนและกลุ่มพวกพ้องเพื่อรักษาประโยชน์ของสังคมและชาติ การยอมรับในความแตกต่าง การมีจิตอาสา และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศ ฯลฯ

1.4 เข้าใจและเห็นคุณค่า และรักษาทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม อันเป็นวิกฤติของโลก ที่นับวันจะรุนแรง และมีผลกระทบกว้างขวาง เช่น การใช้ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัด คุ้มค่าน้ำใจดีสำนึกและจิตอาสาในการรักษาสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

1.5 รู้เท่าทันและปรับตัวในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การเข้าใจการเปลี่ยนแปลงตามบริบทของเวลา การพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ทันสมัย ทันเหตุการณ์รู้เท่าทันข้อมูลข่าวสาร มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี มีความสามารถในการสื่อสาร ฯลฯ

2. สมรรถนะสำคัญของนักเรียน กำหนดไว้ 5 ประการ คือ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มี 8 ข้อ คือ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทยและ 8) มีจิตสาธารณะ

ทั้งเป้าหมายในการพัฒนานักเรียน สมรรถนะสำคัญของนักเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นสิ่งที่หลักสูตรคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นในตัวนักเรียนไม่ว่าจะสอนวิชาใด สำหรับวิชาประวัติศาสตร์หากครูเข้าใจธรรมชาติวิชา ขอบเขต และหลักการคิด (Concept) ทางประวัติศาสตร์และนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร กล่าวคือถ้าเข้าใจความหมายของคำว่า “ประวัติศาสตร์ คือเรื่องเล่า” ซึ่งเริ่มจากการ “รู้เรื่อง” ก่อนแล้วจึง “เล่าเรื่อง” ได้ ในแง่ของสมรรถนะสำคัญของนักเรียนประวัติศาสตร์จึงเน้นการอ่าน การฟัง เพื่อจับใจความเรื่องหรือสรุปข้อเท็จจริงว่า ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไปและอย่างไร พร้อมทั้งคิดวิเคราะห์ประเมินคุณค่าของข้อมูลดังกล่าวด้วยว่า น่าเชื่อถือหรือไม่เพียงใด ดังนั้นหากครู เข้าใจและรู้จักประวัติศาสตร์อย่างแท้จริงแล้วจะสามารถออกแบบการสอนให้บรรลุเป้าหมาย สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักการสอน

การสอน (Teaching) เป็นกระบวนการวิชาการ (Academic process) ที่มีบทบาทและความสำคัญยิ่งในการให้การศึกษาแก่เด็ก เพราะการสอนคือการจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้ประสบการณ์ที่มีคุณค่า มีความถูกต้อง เหมาะสม และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตในสังคมได้ ดังนั้น ผู้ที่มีหน้าที่ให้การศึกษา ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ครู อาจารย์ (Teacher instructor) และบุคลากรอื่น ๆ ในสังคม จำเป็นจะต้องมีความเข้าใจในหลักการ (Principles) การสอนดังนี้ (เฉลิม นิติเขตต์ปรีชา (มลิลา), 2525, หน้า 124-131)

1. หลักการสอนทั่วไป

หลักการสอนทั่วไปที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่อาศัยแนวทางที่นักการศึกษาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่ได้ให้แนวความคิดเอาไว้ โดยแต่เดิมจะอิงหลักการสำคัญ 3 ประการ คือ

1.1 หลักเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอน หมายถึง 1) อาคารเรียนและห้องเรียนและสภาพของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ 2) หลักสูตร แบบเรียนและอุปกรณ์การสอน

1.2 หลักปรัชญาการศึกษา ในการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์จะต้องคำนึงถึงปรัชญาประวัติศาสตร์ (Philosophy of history) ด้วย

1.3 ทฤษฎีและหลักการทางจิตวิทยา เป็นการนำแนวปฏิบัติทางการศึกษาแผนใหม่ที่มีหลักการนำวิธีการใหม่ ๆ เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ใหม่ ซึ่งเป็นการนำวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (Applied science) เข้ามาใช้ ซึ่งมีหลักการดังนี้

- 1.3.1 สอนโดยผ่านประสบการณ์ (Experience) ของนักเรียน
- 1.3.2 สอนโดยคำนึงถึงความสามารถ (Ability) ของนักเรียน
- 1.3.3 สอนโดยยึดหลักการให้นักเรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง (Learning by doing)
- 1.3.4 สอนจากสิ่งที่นักเรียนสนใจ (Interest) ไปสู่เนื้อหาในบทเรียน
- 1.3.5 สอนโดยเริ่มจากปัญหา (Problem) เพื่อเร้าให้นักเรียนสนใจ มีความต้องการจะแก้ปัญหาและคิดตามบทเรียนเพื่อให้รู้คำตอบหรือข้อเท็จจริง ซึ่งก็คือเนื้อหาในบทเรียนนั่นเอง
- 1.3.6 สอนตามหลักการทางจิตวิทยา ซึ่งได้แก่ การคำนึงถึงธรรมชาติ พัฒนาการ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และความถนัดทางการเรียนของนักเรียน
- 1.3.7 สอนจากสิ่งที่เป็นรูปธรรม (Concrete) ไปสู่สิ่งที่เป็นนามธรรม (Abstract)
- 1.3.8 สอนให้นักเรียนประสบความสำเร็จ (Achievement) เป็นขั้น ๆ
- 1.3.9 สอนโดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ (Activities) ให้แก่นักเรียน
- 1.3.10 สอนโดยให้นักเรียนทราบจุดประสงค์ (Objective) ในการเรียนการสอนแต่ละวิชาหรือแต่ละเรื่องล่วงหน้า
- 1.3.11 สอนโดยยึดหลักให้สัมพันธ์กับชีวิตประจำวันในสังคม
- 1.3.12 สอนโดยยึดหลักให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนให้มากที่สุด
- 1.3.13 สอนโดยการจัดกลุ่มการเรียน (Team learning)
- 1.3.14 สอนจากสิ่งที่ยากไปหาสิ่งที่ยากตามลำดับ
- 1.3.15 สอนให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 1.3.16 สอนโดยการส่งเสริมให้นักเรียนมีการวัดผลการเรียนด้วยตนเอง
- 1.3.17 สอนโดยวิธีให้ข้อเสนอแนะและเร้าให้นักเรียนรู้จักใช้การสังเกต (Observation) การค้นคว้าหาเหตุผล (Reason) และสรุปการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Conclusion)
- 1.3.18 สอนโดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific method)
- 1.3.19 สอนให้นักเรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนไปในทางที่ดี
- 1.3.20 สอนโดยฝึกหลักกติกาประชาธิปไตย (Democratic rules)
- 1.3.21 สอนโดยใช้โสตทัศนูปกรณ์ (Audio-visual aid)
- 1.3.22 สอนโดยยึดหลักให้นักเรียนสามารถนำประสบการณ์ไปใช้ได้ในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง (Practical application)
- 1.3.23 สอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป (Programmed instruction)

- 1.3.24 สอนโดยเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างวิชา (Interdisciplinary links)
- 1.3.25 สอนโดยใช้เครื่องช่วยสอน (Teaching machine)
- 1.3.26 สอนโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer assisted instruction)
- 1.3.27 สอนโดยยึดหลักการเรียนการสอนแบบเอกัตบุคคล (Individualized learning and instruction)
- 1.3.28 สอนโดยยึดการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และการทดสอบหลังเรียน (Post-test)
- 1.3.29 สอนโดยยึดหลักให้นักเรียนบรรลุตามผลการเรียนรู้
- 1.3.30 สอนโดยใช้ชุดการสอน (Instructional package) (เนติฯ นิติเขตต์ปริษา (มลิลา), 2545, หน้า 4)

2. หลักการสอนตามแนวคิดของนักการศึกษาตะวันตก

2.1 หลักการสอนตามแนวคิดของเฮอ์เบิร์ต สเปนเซอร์ (Herbert spencer) ซึ่งได้กำหนดหลักการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไว้ 6 ประการ ดังนี้

- 2.1.1 สอนจากสิ่งที่รู้ไปหาสิ่งที่ยังไม่รู้ หมายถึง การที่ครูจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยมุ่งให้นักเรียนสามารถใช้ความรู้เดิมเป็นรากฐานในการแสวงหาความรู้ใหม่
- 2.1.2 สอนจากสิ่งที่เข้าใจได้ง่ายไปหาสิ่งที่เข้าใจได้ยาก หมายถึง การจัดลำดับแห่งประสบการณ์โดยคำนึงถึงวุฒิภาวะ (Maturity) โดยจัดการเรียนที่นักเรียนสามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจนและทำความเข้าใจได้โดยง่าย และค่อย ๆ ยากและสลับซับซ้อนขึ้นตามลำดับ
- 2.1.3 สอนจากสิ่งที่มีตัวตนไปหาสิ่งที่ไม่มีความตัวตน หมายถึง การจัดประสบการณ์ที่เริ่มจากสิ่งที่เป็นรูปธรรมที่นักเรียนสามารถสังเกตเห็นหรือระลึกถึงได้ง่ายไปหาสิ่งที่เป็นนามธรรมซึ่งนักเรียนเข้าใจได้โดยยาก
- 2.1.4 สอนจากประสบการณ์ตรงของนักเรียนไปหาหลักการหรือเหตุผล หมายถึง การที่นักเรียนได้เรียนรู้ประสบการณ์ที่เริ่มจากสิ่งที่ลงมือกระทำหรือประสบมาด้วยตนเอง แล้วจึงค่อย ๆ ใช้การแสวงหาความรู้และเหตุผลมาหาความสำคัญในสิ่งที่ลงมือกระทำ
- 2.1.5 สอนจากเนื้อหาที่ง่ายไปหาเนื้อหาที่ยาก หมายถึง การจัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้เรียนจากบทเรียนที่เข้าใจได้โดยง่าย ไปสู่บทเรียนที่เข้าใจได้โดยยากตามลำดับ วิธีการนี้จะทำให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีระเบียบแบบแผน และมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันโดยตลอด

2.1.6 สอนจากสิ่งที่แน่นอนไปหาสิ่งที่ไม่แน่นอน หมายถึง การจัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยการลองผิดลองถูก โดยลงมือประกอบกิจกรรมหลาย ๆ วิธี จนสามารถค้นหาวิธีที่ดีที่สุดและสะดวกที่สุด แล้วจึงสรุปเป็นผลด้วยตนเอง (ทักษ์ ไกรทอง, 2545, หน้า 52)

2.2 หลักการสอนตามแนวคิดของ ที.เรมอนต์ (T.Remont) ซึ่งได้ให้หลักการไว้เป็น 9 ประการคือ

2.2.1 สอนจากวิธีวิเคราะห์ไปหาวิธีสังเคราะห์ หมายถึง การจัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้เรียนรู้รายละเอียดหรือส่วนปลีกย่อยจนเกิดความเข้าใจแล้วจึงนำมาสรุปรวมเป็นหลักการหรือความคิดรวบยอด (Concept)

2.2.2 สอนจากรูปธรรมไปหานามธรรม เป็นการจัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการสัมผัสกับวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนในเบื้องต้น หลังจากนั้นจึงขยายไปสู่การเรียนรู้ประสบการณ์ที่เป็นนามธรรม ซึ่งนักเรียนจำต้องฝึกหัดใช้มโนภาพ (Imagination) ประกอบการเรียนจึงจะได้ผล

2.2.3 สอนจากสิ่งที่รู้ไปหาสิ่งที่ไม่รู้ หมายถึง การจัดประสบการณ์ โดยอาศัยประสบการณ์เดิมของนักเรียนเป็นพื้นฐานในการแสวงหาประสบการณ์ใหม่ เป็นผลทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์เพิ่มขึ้นตามลำดับ ทั้งสามารถเรียนรู้ได้ด้วยความมั่นใจ เกิดความเข้าใจอย่างดีในการเรียนทุกครั้ง

2.2.4 สอนจากสิ่งธรรมดาสามัญไปหาสิ่งสลับซับซ้อน หมายถึง การจัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้เรียนจากสิ่งที่เข้าใจได้ง่าย ไปสู่สิ่งที่มีความสลับซับซ้อนและเข้าใจได้ยาก ทั้งนี้ก็เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนเกิดความสับสนซึ่งถ้าประสบอุปสรรคดังกล่าวบ่อยครั้งก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนรู้

2.2.5 สอนให้เป็นที่ไปตามธรรมชาติ หมายถึง การจัดประสบการณ์ให้นักเรียนโดยอาศัยหลักการทางจิตวิทยา ซึ่งได้แก่พัฒนาการด้านต่าง ๆ ทั้งทางกายและสติปัญญา ทั้งนี้เพื่อให้ นักเรียนได้เจริญงอกงามพอดูเหมาะกับวุฒิภาวะของคน

2.2.6 สอนโดยใช้เหตุผลให้พอดูเหมาะกับสภาพจิตใจของนักเรียน หมายถึง การจัดประสบการณ์โดยคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านจิตใจของนักเรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้โดยยึดหลักการใช้เหตุผลและกฎเกณฑ์กับนักเรียนที่มีสภาพจิตใจที่ยังไม่เหมาะสมที่จะเรียนรู้ การเรียนรู้ย่อมไม่เกิดผลดี

2.2.7 สอนจากสิ่งเฉพาะไปหาสิ่งทั่วไป หมายถึง การจัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากรายละเอียดปลีกย่อยก่อนแล้วจึงสรุปรวมเป็นหลักเกณฑ์ในภายหลัง หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าเป็นการสอนโดยวิธีอุปมาน

2.2.8 สอนจากสิ่งที่แน่นอนไปหาสิ่งที่ไม่แน่นอน หมายถึง การจัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้ฝึกหัดประมาณการประกอบเหตุผล แล้วจึงนำผลมาสรุปเป็นหลักเกณฑ์ในภายหลัง

2.2.9 สอนจากสิ่งที่ได้พบเห็นไปหาสิ่งที่เหตุนั้นเป็นผล หมายถึง การจัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสิ่งที่เห็นสาเหตุไปสู่การเกิดผล หลักการนี้เป็นการสร้างความคิดรวบยอด (Concept)

2.3 หลักการสอนตามแนวคิดของเพอร์ซิวัล เรน (Percival Wren) มีหลักการ 10 ประการ คือ

2.3.1 สอนโดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของนักเรียน

2.3.2 สอนให้นักเรียนรู้จักการใช้การสังเกต

2.3.3 สอนให้นักเรียนรู้จักใช้เหตุผลในการทำความเข้าใจบทเรียน

2.3.4 สอนโดยนักเรียนได้เรียนด้วยการลงมือกระทำ (Learning by doing)

2.3.5 สอนจากสิ่งที่นักเรียนรู้อยู่แล้วไปหาสิ่งที่ยังไม่รู้

2.3.6 สอนให้นักเรียน เรียนจากสิ่งที่ป็นรูปธรรม (Concrete) ไปหาสิ่งที่ป็นนามธรรม (Abstract)

2.3.7 สอน โดยวิธีอุปมาน (Inductive method)

2.3.8 สอนให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยความสนุกสนานน่าพึงพอใจ

2.3.9 สอนโดยการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

2.3.10 สอนให้เป็นไปตามธรรมชาติ

3. หลักการสอนประวัติศาสตร์

เจลิม นิตีเขตต์ปรีชา (มลิลา) (2525, หน้า 29-31) ได้เสนอแนะหลักการสอนประวัติศาสตร์ไว้ดังนี้

ก. หลักการทั่วไป

1. ครูประวัติศาสตร์ควรจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแบบการเรียนการสอน (Form instruction) 2 แบบ ดังนี้

1.1 แบบถ่ายทอดความรู้ ความคิด และประสบการณ์จากตำราให้แก่ นักเรียน โดยผ่านทางครูซึ่งการเรียนในลักษณะนี้นักเรียนเป็นฝ่ายรับ (Passive) ความรู้และประสบการณ์จากครูทางเดียว นักเรียนไม่มีโอกาสและไม่ได้เรียนรู้วิธีแสวงหาประสบการณ์อื่นที่นอกเหนือไปจากประสบการณ์ความรู้ที่ครู ได้คิด เลือกแล้วว่าดีและเหมาะสมมาให้ แบบการเรียนการสอนแบบนี้ในทางการศึกษาเรียกว่า “Teacher centered” หรือ “Subject-matter centered” สำหรับการสอนโดยอาศัยครูหรือเนื้อหาตำราเป็นหลัก มีลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายากดังนี้

1.1.1 กำหนดให้นักเรียนไปอ่านและท่องจำมาตอบ

1.1.2 กำหนดให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาแล้วมาถามสิ่งที่สงสัยก่อนตอบคำถาม
ของครู

1.1.3 กำหนดให้นักเรียนอ่าน และสรุปสาระสำคัญ แล้วจึงนำผลมาเสนอ
(Presentation) ทบทวน (Review) หรืออภิปราย (Discussion) และหลังจากนั้นครูให้คำติชม
(Comment) และอธิบายขยายความและเพิ่มเติมข้อสรุป

1.1.4 กำหนดให้นักเรียนค้นหาความรู้แล้วสร้างเป็นชิ้นงาน (Assignment)
โดยอาศัยเนื้อหาจากตำราเป็นหลัก

1.1.5 กำหนดให้นักเรียนเขียนเนื้อหาขึ้นใหม่ (Reconstruct) โดยอาศัยเนื้อหาจาก
ตำราเป็นหลัก อาจค้นคว้าเนื้อหาหรือข่าวสารอื่นมาเพิ่มเติม

1.2 แบบนักเรียนเสาะแสวงหาประสบการณ์ความรู้จากการลงมือทำด้วยตนเอง
(Learning by doing) โดยมีครูเป็นผู้ช่วยให้แนวทางหรือการแนะนำ (Guideline and suggestion)
ซึ่งนักเรียนจะต้องดำเนินการเองทั้งในขั้นวางแผน (Planning) ขั้นปฏิบัติการ (Practicing) และขั้นสรุป
(Conclusion) เพื่อประมวลความรู้เข้าด้วยกันอย่างมีระบบ เกิดเป็นประสบการณ์ (Experience) และ
พร้อมที่จะนำไปใช้ซึ่งเรียกว่า “Child centered”

สำหรับแนวทางในการดำเนินการสอนแบบนี้ ครูประวัติศาสตร์อาจพิจารณาหลักการ
และแนวทางต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.2.1 ยึดหลักการว่านักเรียนเป็นบุคคลสำคัญที่สุด ส่วนตัวครู สภาพการณ์ทางการ
เรียนการสอนได้แก่ โรงเรียน อาคารเรียน หลักสูตร วิธีการสอน เทคนิคและอุปกรณ์เป็นแต่เพียงสื่อ
การเรียนการสอน (Instruction media and materials) เพื่ออำนวยความสะดวกให้นักเรียนได้เลือก
เรียนรู้ประสบการณ์อย่างดีที่สุด

1.2.2 ส่งเสริมให้นักเรียนฝึกการวางแผนเป็นขั้น ๆ ตั้งแต่การกำหนดจุดประสงค์
การประกอบกิจกรรม การสรุปและประเมินผลได้ด้วยตนเอง

1.2.3 ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creative thinking) ให้แก่นักเรียน

1.2.4 ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์หรือสิ่งที่จะเรียนต่าง ๆ
เพื่อนักเรียนจะได้แนวคิดและมองเห็นเป็นแนวทางที่จะนำประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้ใน
ชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองสังคม ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจให้เรียนรู้
ประสบการณ์ด้วยความสนใจและตั้งใจเรียน

1.2.5 พยายามส่งเสริมและช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดี
โดยตลอดเวลาและสม่ำเสมอ

1.2.6 ใช้หลักการทางจิตวิทยาเป็นสิ่งเร้า (Stimulus) ให้นักเรียนมีความสนใจและความตั้งใจที่จะเรียนรู้ประสบการณ์อย่างจริงจัง

1.2.7 ส่งเสริมและเร้าให้นักเรียน เรียนด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific method) และวิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical method) ซึ่งได้แก่ การใช้การสังเกต การค้นคว้าหาเหตุผล การพิจารณา การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

1.2.8 ครูต้องเป็นตัวอย่างที่ดีทั้งในทางความคิด หลักการ และการปฏิบัติ

1.2.9 ครูใช้วิธีการสอนหลายๆ แบบเพื่อเร้าความสนใจนักเรียน ไม่ให้เกิดการเบื่อหน่าย และท้อแท้ต่อการประกอบกิจกรรม

1.2.10 ครูจัดและเสนอแนะกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี น่าสนใจ และมีประโยชน์แก่นักเรียนโดยสม่ำเสมอ

2. ครูประวัติศาสตร์ควรจะต้องรู้หลักเกณฑ์การสอนในโรงเรียน ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 สอนให้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดประสงค์ของแต่ละวิชา

2.2 สอนโดยให้นักเรียนได้ลงมือกระทำ (Learning by doing) ได้แก่ การประกอบกิจกรรม (Activity) ด้วยตนเอง ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดประสบการณ์ความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง

2.3 สอนให้นักเรียนรู้จักนำความสามารถไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในสังคมและเพื่อการพัฒนาต่อไป

3. ครูประวัติศาสตร์ควรจะต้องรู้หลักการสอนที่ดีว่ามีลักษณะหรือองค์ประกอบที่สำคัญอะไรบ้างในเรื่องนี้ศาสตราจารย์ ซี.มอร์ดัน ชิปเลย์ (Prof. C. Morton Shipley) ได้ให้หลักการไว้ดังนี้

3.1 นักเรียนเรียนด้วยความกระตือรือร้น (Active learning) และเป็นฝ่ายกระทำกิจกรรม

3.2 มีการใช้วิธีการและเทคนิคหลายๆ แบบผสมผสานกัน

3.3 มีการจูงใจนักเรียนให้สนใจและตั้งใจเรียน

3.4 ได้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

3.5 มีการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน

3.6 มีการวางแผนการสอนล่วงหน้า

3.7 มีการให้ข้อเสนอแนะแก่นักเรียนได้รู้จักใช้ความสามารถแก้ปัญหา หรือดำเนินกิจกรรมการเรียนด้วยตนเอง

3.8 มีการสนับสนุนและให้กำลังใจแก่นักเรียน

3.9 มีการสอนซ่อมเสริม

3.10 มีบรรยากาศการเรียนการสอนเป็นประชาธิปไตย

- 3.11 มีการเร้านักเรียนให้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้โดยสม่ำเสมอ
  - 3.12 ยึดหลักบูรณาการ (Integration) ในการเรียนการสอน
  - 3.13 มีการจัดสภาพการเรียนรู้การสอนให้สอดคล้องกับชีวิตจริง
  - 3.14 มีความเป็นอิสระในทางวิชาการและการเรียนรู้
4. ครูประวัติศาสตร์ควรจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และรักที่จะวางแผนการสอน

(Teaching plan) ก่อนทำการสอนจริง

ข. หลักการสอนที่สำคัญ

1. สอนให้เด็กรู้วิธีการเรียนรู้ว่าจะเรียนได้อย่างไร (Learn how to learn)
2. สอนให้เด็กรู้วิธีการค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง (Self-knowledge inquiry)
3. สอนให้เด็กเรียนรู้วิธีการตัดสินใจอย่างมีระบบ (System of decision making for learning)

4. สอนให้เด็กเรียนรู้ด้วยการฝึกทำมโนทัศน์ (Conceptual approach)
5. สอนให้เด็กเรียนรู้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific method)

วิธีการสอนวิชาประวัติศาสตร์

การเรียนการสอนประวัติศาสตร์ให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพและเป็นการเร้าให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ครูต้องใช้เทคนิคและกลวิธีการสอนที่หลากหลายดังนี้

1. วิธีสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์

วิธีการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นกระบวนการหรือขั้นตอนที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ให้มีความสมบูรณ์ น่าเชื่อถือ โดยอาศัยหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรและหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ที่ผ่านการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และการประเมินค่าของหลักฐาน การเลือกสรรและการวัดความสัมพันธ์ของข้อมูล รวมทั้งการเรียบเรียงและนำเสนอข้อมูล มีขั้นตอนการสอนดังนี้

1. ขั้นกำหนดปัญหาหรือข้อสมมติฐาน (Setting up problem or hypothesis) เริ่มต้นโดยการสังเกต (Observation) ของนักเรียนและครูรวมกัน เพื่อค้นหาคำข้อคิดเกี่ยวกับเรื่องราวเหตุการณ์หรือพฤติกรรมของบุคคลในประวัติศาสตร์ ซึ่งมีรายละเอียดอยู่ในเนื้อหาของบทเรียน ครูควรจะดำเนินการวางแผนและเตรียมการล่วงหน้า เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะช่วยในการให้คำแนะนำแก่นักเรียนได้เกิดข้อคิดในขณะที่เรียน ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดเป็นปัญหา หลังจากนั้นดำเนินการศึกษาขอบเขตและแนวทางของปัญหา เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงโดยละเอียด ในการเรียนการสอนหากนักเรียนมีพื้นฐานความรู้และประสบการณ์เดิมอยู่แล้ว อาจดำเนินการให้นักเรียนเดาคำตอบหรือการกำหนดแนวทางที่คาดว่าจะเป็นไปได้ เกี่ยวกับคำตอบของปัญหาในรูปแบบของการกำหนดสมมติฐาน (Hypothesis) ได้

2. ขั้นแสวงหาความรู้โดยการรวบรวมหลักฐาน (Data collection) ในขั้นนี้ครูให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการค้นคว้า แหล่งที่มาของความรู้และวิธีการรวบรวมหลักฐาน เช่น บอกรายการบรรณานุกรม (Bibliography) หรือหนังสืออ้างอิง (Reference book) หรือครูอาจจัดเตรียมหลักฐานหรือเอกสารประกอบการเรียนการสอนและการค้นคว้าโดยการรวบรวมไว้ในห้องสมุดหรือมุมหนังสือภายในห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสะดวกและเป็นการสนองตอบความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) ของนักเรียนให้สามารถดำเนินการรวบรวมและคัดเลือกเอกสารที่มีคุณค่าตรงกับปัญหาหรือข้อสมมติฐานได้อย่างรวดเร็วและข้อสำคัญอีกประการหนึ่งนักเรียนต้องสามารถจำแนก (Classification) ประเภทของหลักฐาน โดยแบ่งออกเป็นหลักฐานขั้นต้น (Primary sources) หลักฐานขั้นรอง (Secondary sources) ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการนำไปใช้ โดยคำนึงถึงลำดับความเชื่อและความเป็นไปได้ (Reliability) ของหลักฐานเป็นเกณฑ์

3. ขั้นวิเคราะห์และประเมินคุณค่าข้อมูล (Data analysis & evaluation) วิเคราะห์และประเมินคุณค่าข้อมูลด้วยวิธีทางประวัติศาสตร์ คือการตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลในหลักฐานเหล่านั้นว่า มีความน่าเชื่อถือหรือไม่ประกอบด้วยการวิพากษ์หลักฐานและวิพากษ์ข้อมูล โดยขั้นตอนทั้งสองจะกระทำควบคู่กัน ไปเนื่องจากการตรวจสอบหลักฐานต้องพิจารณาจากเนื้อหา หรือข้อมูลภายในหลักฐานนั้นและในการวิพากษ์ข้อมูลก็ต้องอาศัยรูปลักษณะของหลักฐานภายนอก ประกอบด้วย การวิพากษ์หลักฐานหรือวิพากษ์ภายนอกการวิพากษ์หลักฐาน (External criticism) คือการพิจารณาตรวจสอบหลักฐานที่ได้คัดเลือกไว้แต่ละชิ้นว่ามีความน่าเชื่อถือเพียงใดแต่เป็นเพียงการประเมินตัวหลักฐาน มิได้มุ่งที่ข้อมูลในหลักฐาน ดังนั้นขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาหลักฐานที่ไม่น่าเชื่อถือออกไป การวิพากษ์ข้อมูลหรือวิพากษ์ภายในการวิพากษ์ข้อมูล (Internal criticism) คือ การพิจารณาเนื้อหาหรือความหมายที่แสดงออกในหลักฐานเพื่อประเมินว่าน่าเชื่อถือเพียงใด โดยเน้นถึงความถูกต้องคุณค่าตลอดจนความหมายที่แท้จริง ซึ่งนับว่ามีความสำคัญต่อการประเมินหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรเพราะข้อมูลในเอกสารมีทั้งที่คลาดเคลื่อน และมีอคติของผู้บันทึกแหล่งอยู่หากนักเรียนละเลยการวิพากษ์ข้อมูลผลที่ออกมาอาจจะผิดพลาดจากความเป็นจริง

วิธีในการประเมินค่าของหลักฐาน ว่ามีความน่าเชื่อถือและมีคุณค่ามากน้อยเพียงใด โดยจะต้องสามารถตรวจสอบได้ วิธีนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า วิพากษ์วิธีทางประวัติศาสตร์ มี 2 วิธี

3.1 การประเมินภายนอกหรือการวิพากษ์ภายนอก (External criticism) เป็นการประเมินหรือวิพากษ์จากลักษณะทั่วไปของหลักฐานนั้น เพื่อความเป็นของจริงหรือของปลอม โดยมีข้อพิจารณา เช่น ใครเป็นผู้ทำหรือเขียน ทำหรือเขียนขึ้นเมื่อใด ทำหรือเขียนขึ้นทำไม ทำหรือเขียนขึ้นที่ไหน ทั้งนี้ เป็นการประเมินจากสภาพภายนอกของหลักฐาน

3.2 การประเมินภายในหรือการวิพากษ์ภายใน (Inter criticism) เป็นการประเมินหรือวิพากษ์ข้อมูลหรือข้อสนเทศในหลักฐานว่า มีความน่าเชื่อถือเพียงใด มีความน่าเชื่อถือเพียงใด มีข้อความใดที่น่าสงสัยหรือกล่าวไว้ไม่ถูกต้อง

4. ขั้นตีความและสังเคราะห์ (Data interpretation and synthesis) ในขั้นนี้เป็นขั้นที่นำหลักฐานที่ผ่านการวิเคราะห์และประเมินค่าแล้ว มาตีความและสังเคราะห์เพื่อให้เกิดความเข้าใจข้อเท็จจริงในรูปของแนวความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ (Concepts) เป็นเรื่อง ๆ ซึ่งทำได้โดยการนำหลักฐานหรือข้อเท็จจริงมาพิจารณา อธิบาย วิพากษ์ วิจรณ์และแสดงความคิดเห็นประกอบแล้วจึงดำเนินการสรุปและสังเคราะห์เข้าด้วยกันกลายเป็นแนวความคิดรวบยอด (Concept) ของการเรียนรู้

5. ขั้นนำเสนอข้อมูล (Presentation) การนำเสนอข้อมูลจัดเป็นขั้นตอนสุดท้ายของวิธีการทางประวัติศาสตร์ซึ่งนักเรียนจะต้องเรียบเรียงเรื่องหรือนำเสนอข้อมูลในลักษณะที่เป็นการตอบหรืออธิบายความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าแล้วนำเสนอความรู้ความคิด โดยการบรรยาย การอภิปราย การสัมมนา การเขียนบทความ การทำรายงาน (Working paper) และอื่น ๆ ซึ่งนักเรียนจะต้องใช้ความสามารถในการร่าง โครงเรื่องและแนวการเขียนอย่างรัดกุม เพื่อให้น่าสนใจ มีคุณค่า มีความต่อเนื่อง และเข้าใจผู้อ่านหรือผู้ฟังให้ติดตามการนำเสนอ ซึ่งเป็นการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์ขั้นสุดท้ายครบตามกระบวนการ

2. วิธีการสอนแบบปาฐกถา หรือวิธีการสอน (Descriptive or lecture method)

วิธีการสอนแบบปาฐกถา มีลำดับขั้นของการสอนดังนี้

1. ขั้นเตรียม (Preparation) หมายถึง การเตรียมนักเรียนให้มีความพร้อมที่จะเรียน กระทำได้โดยใช้วิธีการนำเข้าสู่บทเรียน เช่น การสรุปความรู้เดิมมาเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ ๆ หรือการสร้างความสนใจด้วยโสตทัศนูปกรณ์ (A.V. Aids) เช่น การจัดนิทรรศการหรือสภาพการณ์ที่เชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ฯลฯ

2. ขั้นสอน (Presentation) เมื่อนักเรียนแสดงความสนใจที่จะเรียนบทเรียนใหม่ ครูก็จะทำการบรรยาย (Lecture) หรืออภิปราย (Explanation) เนื้อหาวิชา โดยกำหนดให้นักเรียนบันทึกคำบรรยายพร้อมตัวอย่างหรือวาดรูปประกอบ

3. ขั้นอภิปรายและซักถาม (Discussion and questioning) เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นด้วยการอภิปราย หรือซักถามปัญหาหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับเนื้อหาที่บรรยาย

4. ขั้นทำกิจกรรม (Activates) เป็นขั้นที่นักเรียนทำกิจกรรมที่ครูได้เตรียมการเอาไว้ เช่น การสรุป วิเคราะห์ หรือเปรียบเทียบเนื้อหาสำคัญ การค้นคว้าหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม และการทำรายงาน ฯลฯ

5. **ขั้นประเมินผล (Evaluation)** เป็นขั้นที่ครูมุ่งประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน กระทำได้โดยการตรวจสอบจุดงาน การสรุปวิเคราะห์เนื้อหา การทำรายงาน และการทำแบบทดสอบ หรือด้วยการทดสอบความรู้แบบปากเปล่า (Oral quiz) แล้วนำผลที่ได้ไปเพื่อปรับปรุงการสอน และดำเนินการสอนซ่อมเสริมในภายหลัง

3. วิธีการสอนแบบโสเครติส (Socratic method)

วิธีการสอนแบบโสเครติส (Socratic method) เป็นวิธีสอนของนักปราชญ์ชาวกรีกชื่อ โสเครติส วิธีสอนแบบนี้ใช้การตั้งคำถามให้นักเรียนคิดหาคำตอบหรือตอบปัญหาด้วยตนเองโดยครูจะกระตุ้นให้นักเรียนนึกถึงเรื่องต่าง ๆ ที่เคยเรียนแล้ว คำถามของครูจะเป็นแนวทางให้นักเรียนคิดค้นหาความรู้ นักเรียนจะเรียนด้วยการพิจารณาอย่างรอบคอบเพื่อหาคำตอบที่ถูกต้อง และเป็น การเสริมสร้างสติปัญญาให้ทุกคนรู้จักแสดงความคิดเห็น อภิปรายแล้วสรุปความคิดเห็นลงในแนวเดียวกัน โดยวิธีการสอนแบบโสเครติสมีความมุ่งหมายในการสอน 2 ประการคือ

1. ความรู้จริงหรือสัจธรรมเป็นรากฐานของการประพฤติชอบ
2. ความรู้จริงหรือสัจธรรมอาจเกิดขึ้นได้จากจิต ปัญญา ของตนเอง

4. วิธีการสอนแบบอุปนัย (Inductive method)

การสอนแบบนี้มีหลักการเริ่มต้นจากการสอน จากส่วนย่อยไปหาส่วนรวม หรือจากการให้ตัวอย่างหลาย ๆ เรื่อง แล้วสรุปเป็นกฎหรือหลักการที่สำคัญ

5. เทคนิคการสอนแบบนิรนัย (Deductive method)

การสอนแบบนี้มีหลักการตรงกันข้ามกับวิธีการแบบอุปนัย เพราะครูจะให้กฎเกณฑ์หรือหลักการที่สำคัญแก่นักเรียนเพื่อให้ทำความเข้าใจก่อน แล้วจึงจะเรียนรู้รายละเอียดในส่วนย่อยจากการทำตัวอย่าง ซึ่งต้องอาศัยกฎ วิธีการนี้มีใช้มาก่อนวิธีอุปนัย โดยเริ่มใช้ในสมัยเพลโต (Plato, 428-347 B.C.) ผลที่นักเรียนจะได้รับคือ เป็นคนมีเหตุผล ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ ถ้าอธิบายไม่ได้ด้วยกฎหรือสาเหตุก็จะพยายามหาเหตุผลหรือดีความ ความคิดรวบยอด (Concept) เพื่อค้นหาเหตุผลให้ได้

6. วิธีการสอนแบบวินเน็ตกา (The winnetke plan)

เป็นการสอนที่มุ่งจะสอนนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยครูพยายามปรับแผนการสอนให้เข้ากับความสามารถและความสนใจของนักเรียน มีการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและยึดตามหลักการ 4 ประการ คือ

1. นักเรียนทุกคนควรจะได้เรียนรู้ข้อเท็จจริงและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต
2. นักเรียนทุกคนควรมีชีวิตอยู่โดยธรรมชาติอย่างมีความสุขและมีความสมบูรณ์

ในชีวิต

3. ความเจริญงอกงามในด้านการเรียนรู้ และความก้าวหน้าขึ้นอยู่กับความสามารถเฉพาะบุคคล

4. สิทธิเสรีภาพของสังคมมนุษย์ย่อมขึ้นอยู่กับความรู้สึกรักใคร่กันฉันมิตร และการมีความรับผิดชอบของคนในสังคมซึ่งอาจฝึกฝนได้

7. วิธีการสอนแบบโครงการ (Project method)

วิธีการสอนแบบ โครงการ เป็นการสอนที่ให้นักเรียนเรียนเป็นหมู่คณะหรือรายบุคคลทำการวางแผนโครงการและดำเนินงานให้สำเร็จตามโครงการที่วางเอาไว้ นับว่าเป็นการสอนที่สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริง เด็กจะทำงานนี้ด้วยความตั้งใจ ดำเนินการแก้ปัญหาด้วยการลงมือทำจริง เช่น โครงการรักษาความสะอาดห้องเรียน

วิธีการสอนแบบ โครงการ (Project method) มีขั้นตอนในการสอนดังนี้

1. ขั้นกำหนดความมุ่งหมาย เป็นขั้นกำหนดความหมายและลักษณะ โครงการ โดยนักเรียน ส่วนครูจะเป็นผู้ชี้แนะให้นักเรียนกำหนดความมุ่งหมายของการเรียนว่าจะเรียนเพื่ออะไร
2. ขั้นวางแผนหรือวางโครงการ เป็นขั้นที่มีคุณค่าต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก คือ นักเรียนจะช่วยกันวางแผนว่าทำอะไรจึงจะบรรลุถึงจุดมุ่งหมาย จะใช้วิธีการใดในการทำกิจกรรม แล้วจึงทำกิจกรรมที่เหมาะสม
3. ขั้นดำเนินการ เป็นขั้นลงมือกระทำกิจกรรมหรือลงมือแก้ปัญหา โดยนักเรียนเริ่มทำกิจกรรมที่วางแผนไว้ส่วนครูคอยส่งเสริมให้นักเรียนเรียนทำกิจกรรมตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และให้นักเรียนคิดและตัดสินใจด้วยตนเองให้มากที่สุดและควรชี้แนะให้นักเรียนรู้จักวัดผลการทำงานเป็นระยะ ๆ เพื่อทำกิจกรรมบรรลุความมุ่งหมาย
4. ขั้นประเมินผล หรืออาจเรียกว่า ขั้นสอบสวนพิจารณานักเรียน ทำการประเมินผลว่ากิจกรรม หรือโครงการที่ทำนั้นบรรลุตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ มีข้อบกพร่องอย่างไรและควรแก้ไขให้ดีขึ้นอย่างไร

8. วิธีการสอนแบบแฮร์บาร์ต

วิธีการสอนแบบแฮร์บาร์ตมีหลักการสำคัญของการสอนที่ยึดหลักการว่า “การเรียนรู้ของเด็กเกิดขึ้นเพราะความสนใจของเด็กเป็นต้นเหตุ” ดังนั้น การสอนจึงควรเร้าให้เด็กเกิดความสนใจเสียก่อน แล้วจึงเริ่มดำเนินการสอนจริงเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ต่อไป ซึ่งเป็นแนวความคิดของแฮร์บาร์ต (Johann friedrich herbart) นักวิชาการศึกษาชาวเยอรมัน ค.ศ. 1776-1841) มีขั้นตอนการสอนดังนี้

1. ขั้นเตรียม (Preparation) เป็นขั้นที่ครูเร้าให้นักเรียนให้เกิดความสนใจและอยากที่จะเรียน มีการเปรียบเทียบกับความรู้เดิมให้เชื่อมโยงกับความรู้ใหม่

2. **ขั้นสอน (Presentation)** เป็นขั้นดำเนินการสอน คือ ให้ความรู้ใหม่กับนักเรียน โดยเชื่อมเรื่องกับความรู้เดิม
3. **ขั้นทบทวนและเปรียบเทียบ (Association)** เป็นขั้นของการทบทวนบทเรียนที่ได้สอนไป มีการเปรียบเทียบกับความรู้เดิม เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจดีขึ้น
4. **ขั้นสรุป (Generalization or systematization)** เป็นขั้นของการสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาทั้งหมด โดยครูและนักเรียน เพื่อสะดวกในการจำ
5. **ขั้นใช้ (Application)** เป็นขั้นที่นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น การทำแบบฝึกหัด หรือการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

9. วิธีการสอนแบบสาธิต (Demonstration)

การสอนแบบสาธิต หมายถึง การที่ครูหรือกลุ่มผู้ให้การสาธิตเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ โดยอาศัยการแสดงด้วยของจริงประกอบคำอธิบายเป็นสื่อ วิธีการนี้ใช้ได้ผลมากในการเรียนการสอนในสาระประวัติศาสตร์ในขั้นการรวบรวมหลักฐานของวิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งครูอาจใช้การสาธิตในห้องสมุด เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ “กระบวนการค้นคว้า”

10. วิธีการสอนแบบแก้ปัญหา (Problem solving method or dewey's method)

เป็นวิธีสอนที่ให้นักเรียนคิดแก้ปัญหา โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific method) ซึ่งเป็นวิธีการแก้ปัญหาที่มีขั้นตอนมีเหตุมีผลมีการรวบรวมข้อมูลมีการทดลอง วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล ดังนั้น จึงอาจเรียกวิธีการสอนแบบนี้ว่า วิธีสอนแบบวิทยาศาสตร์

การสอนแบบแก้ปัญหาคือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนให้เรียนรู้ตามกระบวนการ โดยเริ่มตั้งแต่มีการกำหนดปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ตั้งสมมติฐาน เก็บรวบรวมข้อมูล พิสูจน์ข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล ครูเป็นผู้เสนอปัญหาหรือครูและนักเรียนจะร่วมกันกำหนดปัญหาที่มีความสำคัญ เป็นปัญหาใหม่ที่นักเรียนยังไม่เคยประสบมาก่อน และต้องไม่เกินทักษะทางเชาวน์ปัญญาของนักเรียน นักเรียนจะเป็นผู้แก้ปัญหา หรือหาคำตอบด้วยตนเอง

ความสามารถในการแก้ปัญหของนักเรียนจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสติปัญญา ความรู้ ประสบการณ์ แรงจูงใจ อารมณ์ ซึ่งวิธีการแก้ปัญหาก็ไม่มีรูปแบบหรือขั้นตอนตายตัว ในการจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหานั้น มีหลักการสำคัญ คือ ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ลงมือกระทำ กิจกรรมการเรียนรู้ จะเน้นทักษะการแสวงหาความรู้ การค้นพบ การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นประชาธิปไตย

การเรียนรู้ด้วยการให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะของการเสนอ การสอนแบบแก้ปัญหามีดังนี้คือ

1. ขั้นการตั้งปัญหา (Recognizing the problem) ครูและนักเรียนอาจร่วมกันตั้งปัญหา ปัญหาที่นำมานี้นั้นอาจมาจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ปัญหาที่มาจากความสนใจของนักเรียนส่วนใหญ่ ปัญหาที่มาจากบทเรียน โดยครูกำหนดขึ้นมาเองโดยพิจารณาจากบทเรียน เนื้อหาตอนใดเหมาะสมที่จะนำมาเป็นประเด็นในการตั้งปัญหาเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ ปัญหาที่เกี่ยวกับสังคมเป็นปัญหาที่พบเห็นกันทั่วไปในสภาพแวดล้อมของตัวนักเรียน การหยิบยกมาเป็นปัญหาในการศึกษาซ่อมจะเป็นสถานะที่ทำให้นักเรียนเห็นว่ากำลังเผชิญกับปัญหาในชีวิตจริง ปัญหาที่เกิดจากประสบการณ์ของนักเรียน ได้แก่ ปัญหากฎหมาย ปัญหาชีวิต ปัญหาสิ่งแวดล้อม

เมื่อกำหนดปัญหาแล้ว ครูเน้นให้นักเรียนทำความเข้าใจปัญหาที่พบในประเด็นต่าง ๆ เช่น ปัญหาถามว่าอย่างไร มีข้อมูลใดแล้วบ้าง ต้องการข้อมูลอะไรเพิ่มเติมอีกบ้าง การฝึกให้นักเรียนวิเคราะห์ปัญหาจะทำให้มีความเข้าใจปัญหามากขึ้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในขั้นนี้ ครูอาจตั้งปัญหา ตั้งคำถามให้นักเรียนเกิดข้อสงสัย เช่น การใช้คำถาม การเล่าประสบการณ์หรือการสร้างสถานการณ์ให้เกิดปัญหา การให้นักเรียนคิดคำถามหรือปัญหาและการสาธิต เพื่อก่อให้เกิดปัญหา

2. ขั้นรวบรวมข้อมูล (Gathering data) เมื่อนักเรียนเกิดปัญหาขึ้น ครูก็จะให้คำแนะนำในการรวบรวมหาหลักฐานแก่นักเรียนว่าจะกระทำด้วยวิธีการอย่างไร หลังจากนั้น นักเรียนก็จะสำรวจหลักฐานเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหา

3. ขั้นตั้งสมมติฐาน (Making a hypothesis) เป็นขั้นของการพิจารณาสังเกตสภาพการณ์ที่เป็นปัญหาหรือข้อปัญหาโดยการวิเคราะห์อย่างละเอียด หลังจากนั้น จึงดำเนินการคาดคะเนคำตอบของปัญหาโดยใช้เหตุผลและกำหนดขึ้นเป็นสมมติฐานเพื่อพิสูจน์ต่อไป

4. ขั้นตั้งทฤษฎี (Developing a theory) ภายหลังจากที่นักเรียนสามารถอธิบายถึงสาเหตุของปัญหารวมทั้งแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างเหตุกับผลได้อย่างกระจ่างทั้งสามารถใช้เป็นกฎเกณฑ์หรือหลักการแก้ปัญหาก็ได้จริงจึงกำหนดเป็นทฤษฎีขึ้นได้

5. ขั้นทดลองทฤษฎี (Verifying the theory) เป็นขั้นที่นักเรียนนำทฤษฎีไปใช้เพื่อทดสอบให้รู้แน่ชัดว่าเกิดความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้เพียงใดทั้งนี้เพื่อนำผลไปปรับปรุงทฤษฎีให้สมบูรณ์ขึ้น

11. วิธีการสอนแบบอภิปราย

เทคนิคนี้เป็นการสอนที่มุ่งให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ความรู้โดยการแสดงออกทางความเห็นเชิงเหตุผล เชิงเปรียบเทียบ และเชิงค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุกับผลของเหตุการณ์ เรื่องราว ปัญหา ประเด็นสำคัญ แนวความคิดที่เนื่องด้วยบทเรียน หรือเหตุการณ์ปัจจุบัน

แบบของการอภิปรายแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การอภิปรายเป็นกลุ่มหรือทั้งชั้น (Group or class discussion) หมายถึง การที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีการเตรียมตัวไปศึกษาหาความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วนำมาอภิปรายกันทั้งชั้น หรือจัดเป็นกลุ่มแบบไม่เป็นทางการ
2. การอภิปรายเป็นคณะ (Panel discussion) หมายถึง การที่ครูและนักเรียนวางแผนร่วมกันโดยมอบให้นักเรียนคณะหนึ่งประมาณ 4-8 คน ไปทำการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อเท็จจริงตามหัวข้อ (Topic) ที่ได้กำหนดไว้แล้ว นำมาเสนอในรูปของการอภิปรายเป็นคณะ โดยมีสมาชิกคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการอภิปราย (Moderator)
3. การอภิปรายเป็นชุด โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Symposium) หมายถึง การที่ครูและนักเรียนร่วมกันหรือครูคนเดียวได้มอบให้นักเรียน 4-5 คน ไปทำการศึกษาค้นคว้าความรู้ตามหัวข้อที่ได้กำหนด โดยแยกเป็นหัวข้อย่อย (Subtopic) ให้แต่ละคนเป็นผู้รับผิดชอบแล้วจึงนำความรู้ที่ค้นได้มารวบรวมให้เป็นระเบียบ นำเสนอเป็นรายบุคคล คนละประมาณ 10-25 นาที วิธีการนี้ใช้ในกรณีนำเสนอความรู้ใหม่เป็นแนววิเคราะห์ด้วยเหตุผลมีการแยกแยะความคิดเห็นเป็นขั้นตอน ตอนท้ายจะมีการตอบคำถามและอภิปรายทั่วไปด้วย

12. เทคนิคการสอนแบบจัดทัศนศึกษา (Field trip or tour)

วิธีสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาคือ กระบวนการที่ครูใช้ในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยครูและนักเรียนร่วมกันวางแผนและเดินทางไปศึกษาเรียนรู้ ณ สถานที่อันเป็นแหล่งความรู้ในเรื่องนั้น (ซึ่งอยู่นอกสถานที่ที่เรียนกันอยู่เป็นปกติ) โดยมีการศึกษาสิ่งต่าง ๆ ในสถานที่นั้นตามกระบวนการหรือวิธีการที่ได้วางแผนไว้ และมีการอภิปรายสรุปการเรียนรู้ที่ได้ไปศึกษามา โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ครูและนักเรียนวางแผนร่วมกันในเรื่องวัตถุประสงค์ สถานที่ การเดินทาง เรื่องที่จะศึกษา วิธีศึกษา ค่าใช้จ่าย กำหนดการเดินทาง และหน้าที่ความรับผิดชอบ
2. ครูและนักเรียนเดินทางไปยังสถานที่เป้าหมายซึ่งอยู่นอกโรงเรียน หรือนอกสถานที่ที่เรียนกันอยู่เป็นปกติ
3. นักเรียนศึกษาสิ่งต่าง ๆ ในสถานที่ตามกระบวนการหรือวิธีการศึกษาที่ได้วางแผนไว้
4. มีการสรุปการเรียนรู้ที่นักเรียนได้รับจากการไปทัศนศึกษา

13. การสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ (Role playing)

วิธีการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ คือ กระบวนการที่ครูใช้ในกระบวนการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้นักเรียนสวมบทบาทในสถานการณ์ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง และแสดงออกตามความรู้สึกนึกคิดของตน และนำเอาการเอา

การแสดงออกของผู้แสดงทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่สังเกตเห็น มาเป็น ข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

การสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ (Role playing) มีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นการเตรียมการ

ครูกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะให้ชัดเจนและสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติที่จะช่วยสนองวัตถุประสงค์นั้น สถานการณ์และบทบาทสมมติที่กำหนดขึ้นควรมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริงส่วนจะมีรายละเอียดมากน้อยเพียงใดขึ้นกับวัตถุประสงค์ครูอาจใช้บทบาทสมมติแบบละครซึ่งจะกำหนดเรื่องราวให้แสดงแต่ไม่มีบทให้ผู้สวมบทบาทจะต้องคิดแสดงเองหรืออาจใช้บทบาทสมมติแบบแก้ปัญหาซึ่งจะกำหนดสถานการณ์ที่มีปัญหาหรือความขัดแย้งให้และอาจให้ข้อมูลเพิ่มเติมมากบ้างน้อยบ้างซึ่งผู้สวมบทบาทจะใช้ข้อมูลเหล่านั้นในการแสดงออกและแก้ปัญหาตามความคิดของตน

2. ขั้นการเริ่มบทเรียน

ครูสามารถกระตุ้นความสนใจของนักเรียนได้หลายวิธี เช่น โยงประสบการณ์ใกล้ตัวนักเรียน หรือประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับจากการเรียนครั้งก่อน ๆ เข้าสู่เรื่องที่จะศึกษา หรืออาจใช้วิธีเล่าเรื่องราวหรือสถานการณ์สมมติที่เตรียมมาแล้วทั้งทำด้วยปัญหา เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนอยากคิด อยากติดตาม หรืออาจใช้วิธีชี้แจงให้นักเรียนเห็นประโยชน์จากการเข้าร่วมแสดง และช่วยกันคิดแก้ปัญหา

3. ขั้นการเลือกผู้แสดง

ควรเลือกให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการแสดงเช่นเลือกผู้แสดงที่มีลักษณะเหมาะสมกับบทบาทเพื่อช่วยให้การแสดงเป็นไปอย่างรวดเร็วตามวัตถุประสงค์ได้อย่างรวดเร็วหรือเลือกผู้แสดงที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับบทบาทที่กำหนดให้เพื่อช่วยให้นักเรียนคนนั้นได้รับประสบการณ์ใหม่ ได้ทดลองแสดงพฤติกรรมใหม่ ๆ และเกิดความเข้าใจในความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้ที่มีลักษณะต่างไปจากตนหรืออาจให้นักเรียนอาสาสมัครหรือเจาะจงเลือกคนใดคนหนึ่งด้วยวัตถุประสงค์ที่ต้องการช่วยให้บุคคลนั้นเกิดการเรียนรู้เมื่อได้ผู้แสดงแล้วควรให้เวลาผู้แสดงเตรียมการแสดง โดยอาจให้ฝึกซ้อมบ้างตามความจำเป็น

4. ขั้นการเตรียมผู้สังเกตการณ์หรือผู้ชม

ครูควรเตรียมผู้ชมและทำความเข้าใจกับผู้ชมว่าการแสดงบทบาทสมมตินี้จัดขึ้นมิใช่มุ่งที่ความสนุกเพลิดเพลินเท่านั้นแต่มุ่งที่จะให้เกิดการเรียนรู้เป็นสำคัญดังนั้นจึงควรชมด้วยการสังเกต ควรให้คำแนะนำว่าควรสังเกตอะไรและควรบันทึกข้อมูลอย่างไรและครูอาจจัดทำแบบสังเกตการณ์ให้ผู้ชมใช้ในการสังเกตด้วยก็ได้

5. ขั้นการแสดง

ก่อนการแสดงอาจมีการจัดฉากการแสดงให้ดูสมจริงฉากการแสดงอาจเป็นฉากง่าย ๆ หรืออาจจะจัดให้ดูสวยงามแต่ไม่ควรจะใช้เวลามากและควรคำนึงถึงความประหยัดด้วยเมื่อทุกฝ่ายพร้อมแล้วครูให้เริ่มการแสดงและสังเกตการแสดงอย่างใกล้ชิดไม่ควรมีการจัดการแสดงกลางคัน นอกจากกรณีที่มีปัญหาเมื่อการแสดงออกนอกทางครูอาจจำเป็นต้องให้คำแนะนำบ้างเมื่อมีการแสดงดำเนินไปพอสมควรแล้วครูควรตัดบทยุติการแสดงไม่ควรให้การแสดงยืดเยื้อจะทำให้ผู้ชมเกิดความเบื่อหน่ายการตัดบทควรทำเมื่อเห็นว่าการแสดงได้ให้ข้อมูลแก่กลุ่มเพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์และอภิปรายเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตรงตามวัตถุประสงค์หรือตัดบทเมื่อการแสดงเริ่มยืดเยื้อหรือเมื่อผู้ชมพอจะเข้าใจว่าเรื่องราวจะดำเนินต่อไปอย่างไรหรือในกรณีที่ผู้แสดงเกิดอารมณ์สะเทือนใจมากเกินไปจนแสดงต่อไปไม่ได้ควรตัดบททันที

6. ขั้นการวิเคราะห์อภิปรายผลการแสดง

ขั้นนี้เป็นขั้นสำคัญมากเพราะเป็นขั้นที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนตามวัตถุประสงค์เทคนิคที่จำเป็นสำหรับการอภิปรายในช่วงนี้มีหลายประการที่สำคัญคือการสัมภาษณ์ ความรู้สึกและความคิดของผู้แสดงและจดบันทึกไว้บนกระดานต่อจากนั้นจึงสัมภาษณ์ผู้ชมหรือผู้สังเกตการณ์ถึงข้อมูลที่สังเกตได้ควรจดบันทึกข้อมูลเหล่านี้บนกระดานเพื่อช่วยให้นักเรียนเห็นประเด็นในการอภิปรายและสรุปต่อจากนั้นจึงให้ทุกฝ่ายร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นและสรุปประเด็นการเรียนรู้สิ่งสำคัญมากที่ครูพึงคำนึงในการอภิปรายก็คือการให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติเพื่อวัตถุประสงค์ที่จะใช้บทบาทเป็นเครื่องมือในการดึงความรู้สึกนึกคิดการรับรู้เจตคติหรืออคติต่าง ๆ ที่ซ่อนอยู่ในส่วนลึกของผู้แสดงออกมาเพื่อเป็นข้อมูลในการเรียนรู้ ดังนั้นการอภิปรายจึงต้องมุ่งเน้นและอภิปรายในเรื่องของพฤติกรรมนั้นออกมาการซักถามจึงควรมุ่งประเด็นไปที่ว่าผู้แสดงได้แสดงพฤติกรรมอะไรบ้างทำไมจึงแสดงพฤติกรรมเช่นนั้นและพฤติกรรมนั้นก่อให้เกิดผลอะไรตามมาการอภิปรายไม่ควรมุ่งประเด็นไปที่การแสดงของผู้สวมบทบาทว่าแสดงได้ดี-ไม่ดีเพียงใดเพราะนอกจากจะเป็นการอภิปรายที่ผิดวัตถุประสงค์แล้วยังอาจทำให้ผู้แสดงเสียความรู้สึกได้

14. การสอนประวัติศาสตร์แบบใช้โสตทัศนูปกรณ์ (Audio-visual aid)

เป็นการสอนที่ครูอาศัยเครื่องมือเครื่องใช้และวัสดุประเภทโสตทัศนูปกรณ์อันได้แก่ กระดานดำ แผนที่ ป้ายนิเทศ วิทยุ โทรทัศน์ เครื่องเล่นวีดิทัศน์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ (Overhead projector) เครื่องเล่นเทป และเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นสื่อการสอน (Instruction media) ประกอบการถ่ายทอด ความคิดและแนวทาง ตลอดจนเนื้อหาสาระของความรู้ ซึ่งครูต้องการจะสื่อความหมายด้วยการบรรยายไปยังนักเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ นักเรียนเข้าใจและมีประสบการณ์เพียงพอที่จะนำไปใช้ให้เกิดผลได้ดี

การสอนประวัติศาสตร์แบบใช้โสตทัศนูปกรณ์ (มีขั้นตอนการสอนดังนี้

1. **ขั้นเตรียม (Preparation)** เป็นการเตรียมนักเรียนให้มีความพร้อม ด้วยการสรุปวัตถุประสงค์ วิธีการเรียนและแนะนำโสตทัศนูปกรณ์ที่นำมาประกอบการเรียน
2. **ขั้นสอน (Presentation)** เป็นขั้นแสดงและใช้โสตทัศนูปกรณ์ให้นักเรียนได้ใช้สัมผัสประสาททั้ง 5 (Sense organ) ครูอธิบายเนื้อหาและใช้ประสบการณ์ที่ได้จากการสังเกตเป็นแนวทางตอบหรืออภิปรายแสดงความคิดเห็น อาจมีการแสดงบทบาทสมมติ (Role playing) ประกอบด้วย ในขณะที่สอนครูจะตอบปัญหาหรือข้อสงสัยของนักเรียนตลอดเวลา บางครั้งครูก็จะใช้วิธีให้ข้อมูลและแนวทางให้นักเรียนค้นหาคำตอบด้วยตนเอง หรือจากการใช้เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์
3. **ขั้นสรุป (Conclusion)** เป็นขั้นที่ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่สำคัญและบันทึกโดยย่อไว้บนกระดานดำ หรือนักเรียนบันทึกลงสมุด
4. **ขั้นประเมินผล (Evaluation)** อาจทำได้โดยการสังเกตพฤติกรรมความสนใจของนักเรียน และจากทักษะการใช้โสตทัศนูปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ การตรวจสอบ การกำหนดให้ทำรายงาน หรือโดยการประเมินจากแบบทดสอบที่ครูเตรียมมา

15. การสอนประวัติศาสตร์แบบกระตือรือร้น (Active history)

วิธีการสอนประวัติศาสตร์แบบ Active history หมายถึง วิธีใด ๆ ก็ตามที่จะช่วยให้เด็กกระตือรือร้นอยากเรียน และช่วยให้เด็กเข้าใจประวัติศาสตร์ได้ลึกซึ้งขึ้น มีวิธีการดังนี้

1. **งานการเขียนภาพ (Pictorial work)** ให้เด็กได้เขียนภาพแสดงความคิดเห็นและเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์
2. **งานบัตรคำ (Work card)** ให้นักเรียนทำบัตรคำทางประวัติศาสตร์ เช่น ด้านแก้ทัพ บ้องตี ฯลฯ
3. **การใช้ภาพ (Illustration)** การนำภาพและเหตุการณ์ประวัติศาสตร์มาแสดงให้นักเรียนดูแล้วสอน
4. **การใช้การแสดงละคร (Drama)** โดยครูนำบทสนทนา (Dialogue) มาให้นักเรียนแสดงหรืออ่านในชั้น หรือครูนำหุ่นกระบอกมาแสดงให้นักเรียนชุดหนึ่งเป็นหุ่นเชิด ส่วนอีกชุดหนึ่งให้พูดหรือมีการแสดงในชั้น โดยให้เด็กเขียนบทหรือครูเขียนให้นักเรียนแสดงแบบละครวิทยุ หรือจัดเป็นการแสดงละครของนักเรียน

16. วิธีการสอนแบบเป็นคณะ (Team teaching)

การสอนเป็นแบบคณะ หมายถึง การสอนที่จัดให้ครูตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ร่วมทำการสอน อาจมีครูผู้ช่วย (Teacher aids) มาช่วยงานวางแผนการสอนและวัดผลด้วยหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ได้ประโยชน์จากความสามารถพิเศษของผู้ร่วมคณะทำการสอนอย่างเต็มที่

17. วิธีการสอนแบบหน่วย (Unit teaching)

การสอนแบบหน่วย หมายถึง การสอนที่เอากลุ่มวิชา กลุ่มเนื้อหาวิชา หรือกลุ่มหัวข้อย่อย (Subtopic) ของเนื้อหาวิชา ซึ่งทั้งหมดมีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกันอย่างมากรวมกัน และวางแผนจัดเป็นหน่วยการเรียนการสอน (Instructional unit) ขึ้น โดยปกติองค์ประกอบของหน่วยจะประกอบด้วยเนื้อหาและประสบการณ์ (Content and experience) กิจกรรม (Activities) และโสตทัศนูปกรณ์ (A.V.aids) ประกอบการเรียนการสอนที่มีลักษณะสำคัญคือ เน้นให้นักเรียนเรียนด้วยการกระทำ (Learning by doing) และรู้จักการทำงานเป็นทีม (Team works) เพื่อค้นหาประสบการณ์การเรียนรู้หรือแนวทางแก้ปัญหาโดยมีครูคอยให้การแนะนำ

18. วิธีการสอนแบบสืบสวนสอบสวน

Inquiry method คือ เทคนิคการสอนที่ยึดวิธีการสอนแบบวิธีการและแนวทางของกระบวนการสืบสวนสอบสวน (The inquiry process) ซึ่งมีหลักการสำคัญอยู่ที่การฝึกนักเรียนให้รู้จักและมีทักษะในการใช้ความคิดอย่างมีระบบหรือมีวิจารณ์ญาณ (Critical thinking) ทำการสืบสวนสอบสวนหลักฐาน และข้อเท็จจริงหรือปัญหาใด ๆ ที่ได้กำหนดขึ้น ในที่นี้หมายถึง การคิดค้นเสาะแสวงหาความจริง โดยการใช้ความคิดอย่างรอบคอบเฉลียวฉลาดสามารถกับการใช้เหตุผล ทำการวิเคราะห์หิวัย และประเมินค่า เพื่อให้ได้ข้อสรุป โดยการสังเคราะห์ข้อเท็จจริง (คือธรรมชาติของเหตุผลและความสัมพันธ์ระหว่างเหตุกับผล) เข้ากับแนวความคิดของนักเรียนเกิดเป็น Concept และหลักการ สิ่งที่เกิดขึ้นโดยการค้นพบ (Discovery) นี้ จะเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งจะสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือใช้เป็นแนวทางประกอบการสืบสวนสอบสวนสิ่งหรือหลักการที่ยู่ยากและสลับซับซ้อนได้ด้วย

19. วิธีการแบบสร้างสรรค์ (Creative teaching)

เทคนิคการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นการเรียนการสอนที่ครูมุ่งเสริมสร้างและปลูกฝังทักษะและความสามารถในการสร้างสรรค์ให้แก่ นักเรียน ในที่นี้หมายถึง ความสามารถในการใช้กระบวนการทางความคิดสร้างสรรค์ (The creative process) คิดหาแนวทาง วิธีการ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ขึ้น

20. วิธีการสอนแบบเอกัตบุคคล (Individualizing or insight)

เทคนิคการสอนแบบเอกัตบุคคล หมายถึง การสอนที่ยึดหลักการความแตกต่างระหว่างบุคคลในเรื่องความถนัดในการเรียน (Aptitude) และประสิทธิภาพความสามารถทั้ง 3 ด้าน คือ Cognitive, Affective, และ Psychomotor domain ดังนั้นกลุ่มนักเรียน โดยวิธีนี้จึงมีทั้งเด็กเก่ง ปานกลาง และอ่อน

21. วิธีการสอนแบบใช้บทเรียนสำเร็จรูป

เทคนิคการสอนแบบใช้บทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง การเรียนการสอนที่ยึดเอาบทเรียนสำเร็จรูปเป็นหลัก ในลักษณะที่เป็น Curriculum material หรือ Subject matter ในด้านเนื้อหา หลักการ และกระบวนการเรียนการสอนจะถูกบรรจุลงในบทเรียนสำเร็จรูป เพื่อให้นักเรียนได้เรียนด้วยตนเอง ตามความสามารถและจะค่อย ๆ เรียนรู้ไปเป็นขั้น ๆ (Step by step) จากบทเรียนย่อย (Frames) ที่ง่าย ๆ ไปหายากและจะค่อย ๆ เข้าใจเนื้อหา โดยอาศัยคำอธิบาย หลังจากนั้นจึงจะมีการทำแบบทดสอบ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคำถามแบบปรนัย (Objective test) ข้อที่เน้นพิเศษสำหรับการเรียนแบบนี้ก็คือ นักเรียนสามารถรู้คำถามและตรวจสอบความก้าวหน้า ในการเรียนรู้ของตนเองได้ทันทีจากคำถาม (Stem) หรืออยู่ในลำดับที่เหมาะสม ซึ่งถ้านักเรียนตอบผิดก็จะมีคำตอบผิดก็จะมีคำแนะนำให้ย้อนไปศึกษาในเรื่องหนึ่งเรื่องใดของบทเรียนเสียใหม่ แล้วจึงจะเรียนรู้ต่อไป

22. วิธีการสอนแบบจัดศูนย์การเรียนรู้ (Classroom learning center method)

วิธีสอนโดยใช้ศูนย์การเรียนรู้คือกระบวนการในการสอนให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ครูให้นักเรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากศูนย์การเรียนรู้หรือมุมความรู้ซึ่งครูได้จัดเตรียมเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ใช้สื่อการสอนหลาย ๆ อย่างประสมกันเอาไว้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตัวเองปกติศูนย์การเรียนรู้จะมีหลายศูนย์แต่ละศูนย์จะมีเนื้อหาสาระเบ็ดเสร็จในตัวเอง นักเรียนจะหมุนเวียนกันเข้าศูนย์ต่าง ๆ จนครบทุกศูนย์โดยมีศูนย์สำรองไว้สำหรับนักเรียนที่เรียนรู้ได้เร็วและทำกิจกรรมเสร็จก่อนคนอื่น ๆ ครูทำหน้าที่เป็นผู้จัดเตรียมศูนย์การเรียนรู้ให้คำแนะนำช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่นักเรียนและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

1. ครูจัดเตรียมชุดการเรียนการสอนและจัดศูนย์การเรียนรู้
2. ครูให้คำชี้แจงและคำแนะนำแก่นักเรียนในการเรียนรู้โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้
3. นักเรียนทำแบบสอบก่อนเรียน
4. นักเรียนศึกษาและทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมเป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคลจนครบทุกศูนย์หรือครบทุกเนื้อหา
5. ครูประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

สรุปได้ว่า หลักการสอนประวัติศาสตร์ ครูต้องใช้กลวิธีและเทคนิคในการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา จุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ และวุฒิภาวะของนักเรียน ครูอาจนำเอาวิธีการสอน หลักการทางจิตวิทยา หรือทฤษฎีทางการศึกษามาช่วยในการสอนเพื่อให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน และเพื่อให้ครูเกิดความมั่นใจ และสอนได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ เข้าใจในเนื้อหาที่จะสอน ซึ่งในการสอนครูจะต้องให้นักเรียนแสวงหาประสบการณ์ความรู้ด้วยตนเอง

สอน โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง สอนจากสิ่งที่ง่าย ไปหาสิ่งที่ยากและสลับซับซ้อน สอนจากสิ่งที่เป็นรูปธรรมไปหาสิ่งที่เป็นนามธรรม สอนจากสิ่งใกล้ตัวไปหาสิ่งไกลตัว

9. กิจกรรมประกอบการเรียนการสอนประวัติศาสตร์

คำว่า “กิจกรรม” (Activity) คือ การกระทำอย่างเป็นกิจจะลักษณะ หมายถึง การกระทำ โดยมีการกำหนดจุดประสงค์ และแนวการกระทำอย่างมีระบบและหลักเกณฑ์ เพื่อเสริมประสบการณ์ การเรียนรู้ของนักเรียนให้ได้บรรลุจุดหมายปลายทางตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

ในที่นี้กิจกรรมประกอบการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ (Activates use for teaching of history) จึงหมายถึงประสบการณ์การกระทำอย่างมีระบบที่จัดขึ้น เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน ประวัติศาสตร์ให้ได้ผลดีมีคุณภาพ สนุกสนานน่าสนใจ น่าเรียน มีความหมาย และมีประโยชน์ต่อบุคคลในกระบวนการเรียนการสอน คือนักเรียนและครูเป็นส่วนรวม

9.1 แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ ครูต้องตระหนักในความสำคัญของประวัติศาสตร์ทั้งในแง่บทเรียนจากอดีต และศาสตร์ของการสืบค้นและทำความเข้าใจสังคมมนุษย์ในปัจจุบัน คุณค่าดังกล่าวครูจะต้องปรับเทคนิคการสอนที่หลากหลาย จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่น่าเบื่อหน่าย ปรับให้นักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนสนใจในเอกลักษณ์ท้องถิ่น และสำนึกในความเป็นชาติที่มีศาสนาเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ ก่อให้เกิดวัฒนธรรมไทยที่นานาประเทศยกย่องทั้งขนบประเพณี ศิลปกรรม มารยาท ความเอื้อเฟื้อ ความเมตตา และพระมหากษัตริย์ไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน

ทั้งนี้ครูต้องศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และคำอธิบายรายวิชาให้เข้าใจชัดเจน (สอนอะไร สอนเรื่องนี้ไปทำไม) เมื่อครูเข้าใจเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการสอน โดยไม่ลืมเป้าหมายในการพัฒนานักเรียน สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่หลักสูตรคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นในตัวนักเรียน รวมทั้งตรวจสอบความรอบรู้ของตนเองในเรื่องที่จะสอนเกี่ยวกับมโนทัศน์ (Concept) เนื้อหาสาระและแหล่งเรียนรู้ ก่อนเลือกแนวทางการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการ และความสนใจของนักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ดีจะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของการเรียนประวัติศาสตร์ ได้เรียนรู้ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทิศทางของการสอนประวัติศาสตร์ในปัจจุบัน ไม่ใช่การสอนเรื่องราวในอดีต หรือเหตุการณ์ในอดีตอย่างเดียว แต่ต้องเชื่อมโยงประวัติศาสตร์กับการคิดวิเคราะห์ การคิดโดยใช้ข้อมูลพื้นฐานที่เป็นข้อเท็จจริงในอดีตคิดวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและคิดตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ โดยโยงเข้ากับปัญหาปัจจุบันหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ให้มีความสำคัญ

กับการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนสังเกตสำรวจจากสถานที่จริงและได้สอบถามฟังอ่านจากผู้รู้เพื่อให้นักเรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของเรื่องราวซึ่งจะสร้างแรงบันดาลใจและความเข้าใจให้กับนักเรียนได้มากขึ้นอีกเป้าหมายหนึ่งในการพัฒนาวิธีการสอนประวัติศาสตร์คือการสอนให้รู้จักตั้งคำถามและหาคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งนำไปสู่การค้นคว้าจากสถานที่จริงทั้งการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดพิพิธภัณฑ์ในท้องถิ่นรวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้รู้ในชุมชนผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านองค์ความรู้ที่ได้จะมาจากความเข้าใจไม่ใช่การท่องจำครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ให้ความรู้เป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจเกิดประเด็นคำถามใช้คำถามที่ท้าทายสร้างความตระหนักให้นักเรียนเห็นว่าสิ่งที่เรียนรู้เป็นสิ่งที่ช่วยให้ตนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ฝึกให้คิดใคร่ครวญเมื่อได้รับข้อมูลที่สามารถหาได้จากแหล่งต่าง ๆ ครูต้องเปลี่ยนบทบาทตนเอง โดยตระหนักว่าครูไม่ใช่ผู้รู้ทุกเรื่องหรือนักเรียนจะต้องรับฟังข้อมูลความรู้จากครูฝ่ายเดียวแต่ครูต้องชี้แนะจัดบรรยากาศและกิจกรรมที่เอื้อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองและใช้วิธีการต่าง ๆ โดยให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งความรู้ที่หลากหลายเพื่อพิจารณาว่าข้อมูลความรู้ที่ได้รับน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์มีมากมายหลายวิธีเช่นการจัดค่ายประวัติศาสตร์ โครงการประวัติศาสตร์ทัศนศึกษาบทบาทสมมุติการใช้ Time line ช่วยในการคิดวิเคราะห์การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นต้นการสอนเหล่านี้ครูสามารถเลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหาระดับและวัยของนักเรียนแต่หัวใจสำคัญของการเรียนการสอนประวัติศาสตร์แบบใหม่คือการฝึกให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ตีความตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลหลักฐานอย่างรอบด้านและระมัดระวังเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงก่อนจะนำข้อมูลมาสรุปเรียบเรียงในรูปแบบที่น่าสนใจและมีเหตุการณ์จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมทำให้นักเรียนเรียนรู้อย่างเพลิดเพลินกระตุ้นให้อยากเรียนรู้ต่อเนื่องตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและเกิดความรู้สึกร่วมกับความเป็นชาติ

9.2 ความจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์

โดยธรรมชาติของวิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องราวและเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ไกลจากตัวนักเรียนและส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นนามธรรม (Abstract) ดังนั้นในการเรียนการสอน ครูจึงจำเป็นต้องฝึกให้นักเรียนรู้จักใช้พลังความคิด (Power of mind) อย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking) ผสมผสานจินตนาการทางประวัติศาสตร์ (Historical imagination) สร้างแนวความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ในทางประวัติศาสตร์ (Historical concepts) ขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ครูจำเป็นต้องปลูกฝังและฝึกให้มีในตัวนักเรียนให้ได้ แต่การสร้าง Concept โดยอาศัยการตีความและประเมินคุณค่าหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ในกระบวนการเรียนการสอนภายใน

ห้องเรียนปกติเพียงอย่างเดียว ย่อมเป็นการยากที่จะฝึกให้นักเรียนเกิด Concept ได้อย่างแท้จริง แต่จะเป็นการง่ายถ้าครูและนักเรียนจะได้ร่วมกันเลือกและร่วมกันจัดกิจกรรมทางประวัติศาสตร์ ประกอบการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม และสามารถสนองตอบความต้องการความสนใจ และความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียนได้ จะทำให้นักเรียนได้ข้อมูล ข้อเท็จจริง แนวความคิดและ หลักการต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เมื่อผสมผสานเข้ากับความสามารถและทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ย่อม ทำให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยการสร้าง Concept ในทางประวัติศาสตร์ได้ดีกว่า และเร็ว เพราะเป็นการเรียน ในลักษณะนักเรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรม (Active learner) ผลที่ได้จึงมีความแตกต่างกว่าการเรียน แบบที่นักเรียนไม่มีโอกาสประกอบกิจกรรมด้วยตนเอง เป็นแต่เพียงผู้รับฟัง (Passive learner)

9.2.1 หลักเกณฑ์การเลือกและการจัดกิจกรรม

- 9.2.1.1 กิจกรรมที่เลือกมาต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอน
- 9.2.1.2 กิจกรรมที่เลือกมาควรก่อให้เกิด
- 9.2.1.3 แก่นักเรียนที่จะปฏิบัติ
- 9.2.1.4 กิจกรรมที่จัดให้นักเรียนควรอยู่ในขอบเขตและความสามารถทางด้าน ร่างกายของนักเรียนที่จะปฏิบัติได้
- 9.2.1.5 กิจกรรมที่เลือกมาให้ให้นักเรียนควรส่งเสริมจุดมุ่งหมายในการสอน หลายด้าน
- 9.2.1.6 กิจกรรมที่เลือกมาให้ให้นักเรียนควรสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล

9.3 ประเภทของกิจกรรมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์

9.3.1 กิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการสังเกต (Observation) ได้แก่ กิจกรรมการฟัง คำอธิบาย การฟังรายงาน การฟังการอภิปราย การฟังข่าว การฟังนิทาน การอ่านหนังสือนอกเวลา การอ่านในใจ การอ่านแผนภูมิ การอ่านบัตรคำ การอ่านบทสรุป การค้นคว้า การถาม การดูโทรทัศน์ การดูภาพยนตร์ การสังเกตประเภท ของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ การสังเกตมารยาท การเกิด วิธีการพูด การสังเกตการณ์สาธิต การสังเกต การทดลอง การสังเกตการณ์มีระเบียบ การสังเกตการณ์ ไปทัศนศึกษา การสืบข่าว การตรวจข่าว การตรวจ รายงานและการค้นหาสาระสำคัญของ วิทยานิพนธ์ ฎหมาย สนธิสัญญาและนิติกรรม ฯลฯ

9.3.2 กิจกรรมเพื่อการฝึกทักษะการอธิบาย (Explanation) ได้แก่ กิจกรรมการรายงาน หน้าชั้น การอภิปราย การแสดงความคิดเห็น การเปรียบเทียบ การชี้เหตุและผล การอธิบาย การขยายข้อความ การยกตัวอย่าง การชี้ความสัมพันธ์ การชี้ข้อแตกต่าง การจำแนก การจัดประเภท การเรียงความ การตอบคำถาม การเล่าประสบการณ์ การเล่านิทาน การแสดงสุนทรพจน์ การเขียน

คำศัพท์ประวัติศาสตร์ การจดใจความสรุป การเขียนรายงาน การสาธิตการแต่งกายของบุคคลในประวัติศาสตร์ การแสดงละครอิงประวัติศาสตร์ การแสดงบทบาทสมมติ และการสาธิตการค้นพบประวัติศาสตร์

9.3.3 กิจกรรมเพื่อการฝึกทักษะการสรุปและทำนาย (Conclusion and prediction) ได้แก่ กิจกรรมการสรุปสาระสำคัญ การสรุปข่าว การบรรยาย การสรุปผล (เช่น ผลการทดลอง ผลการทดสอบ และผลการวิเคราะห์ เป็นต้น) การวิเคราะห์ข่าว การวิเคราะห์เหตุการณ์ การวิเคราะห์สถานการณ์ การวิจารณ์ การกรองข่าว การประมาณการ การประมาณความคิด การตัดสินใจ การสังเคราะห์ข้อเท็จจริง การตีความหลักฐาน การประเมินคุณค่าหลักฐาน การประเมินสถานการณ์ และการทำนายผลหรือเหตุการณ์ในอนาคต โดยอาศัยหลักเกณฑ์ประกอบการใช้เหตุผล ฯลฯ

9.3.4 กิจกรรมเพื่อการฝึกการคิดสร้างสรรค์ (Control and creativity) ได้แก่ กิจกรรมการวาดภาพ การแต่งเพลง การแต่งร้อยกรองหรือคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ บรรยายเรื่องราวหรือเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ การรวบรวมภาพประวัติศาสตร์ การร้องเพลง การทำหุ่น การจำลองฉากประวัติศาสตร์ การจัดป้ายนิทรรศการ การทำแผนที่ การสะสมแสตมป์ การทำข่าว การแสดงท่าทางประกอบทำนองหรือบทเพลงประวัติศาสตร์ การสร้างวัสดุประวัติศาสตร์ การเสนอความคิด วิธีการ และแยกทางประวัติศาสตร์ใหม่ ๆ และการกำหนดโครงการทางประวัติศาสตร์ ฯลฯ

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ช่วยให้บรรยากาศการเรียนการสอนไม่น่าเบื่อ เราควมสนใจให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดความพึงพอใจต่อวิชาที่เรียน ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูต้องปรับเทคนิควิธีการสอนให้หลากหลาย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เชื่อมโยงเนื้อหาไปสู่การ คิดวิเคราะห์ การคิดวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล และคิดตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณและสร้างแรงบันดาลใจเพื่อให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นอยากที่จะเรียน พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนรู้จักตั้งคำถามและหาคำตอบด้วยตนเอง เกิดความคิดรวบยอด (Concept) โดยส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นคว้าจากสถานที่จริง เช่น พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุด เป็นต้น

9.4 ทักษะการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์

การเรียนการสอนประวัติศาสตร์ทำให้เกิดทักษะต่างดังนี้

9.4.1 การสังเกต สิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัว ทั้งสิ่งแวดล้อมธรรมชาติต้นแบบ สามารถเรียนรู้ได้จากการสังเกตเป็นทักษะหนึ่งของกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่นำไปสู่การคิดอย่างมีวิจารณญาณและพัฒนาเป็นองค์ความรู้

9.4.2 การบันทึก เป็นทักษะที่ควรฝึกฝนให้เป็นลักษณะนิสัย เนื่องจากประสบการณ์ที่ได้รับมีมาหลากหลายและอาจเป็นประโยชน์แก่สังคม อาจทำให้ลืมได้

9.4.3 การพูด พูดในสิ่งที่เห็นสาระ พูดเพื่อการสร้างสรรค์ พูดเพื่อแสดงความคิดเห็น พูดเพื่อซักถาม เป็นทักษะหนึ่งที่นักเรียนใช้แสวงหาความรู้

9.4.4 การฟัง ทักษะทางด้านนี้ต้องการมากกว่าที่เป็นอยู่ทั่วไป กล่าวคือ ต้องจับใจความ สรุปสาระสำคัญได้

9.4.5 การอ่าน เป็นทักษะจำเป็นสำหรับนักเรียนโดยทั่วไปทุกระดับ อ่านแล้วสามารถสรุปสาระสำคัญได้

9.4.6 การเขียน เขียนได้คล่องแคล่ว สื่อความหมายให้กับบุคคลอื่นเข้าใจ และเป็นประโยชน์ต่อตนเองในการเรียนรู้

9.4.7 การคิด ผึกคิดให้กว้าง คิดให้รอบครอบ คิดหลากหลาย คิดอย่างมีเหตุผล มีข้อมูลพื้นฐานในการคิดวิเคราะห์

9.4.8 การสืบค้น เป็นทักษะที่ใช้ในการสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น การค้นคว้า การสัมภาษณ์

9.4.9 การวิเคราะห์ ผึกฝนให้นักเรียนรู้จักแยกแยะ แจกแจง จำแนกสิ่งต่าง ๆ ให้เป็นระบบ เป็นหมวดหมู่

9.4.10 การสังเคราะห์ ผึกให้นักเรียนเชื่อมโยงความรู้ความเข้าใจที่ได้จากการเรียนรู้ อย่างหลากหลาย ทศนัย ไกรทอง (2545, หน้า 53)

สรุปได้ว่า การเรียนประวัติศาสตร์จะทำให้นักเรียนเกิดทักษะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทักษะ การสังเกต การบันทึก การพูด การฟัง การอ่าน การเขียน การคิด การสืบค้น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ ซึ่งเป็นทักษะที่เกิดจากการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์

10. สื่อและแหล่งเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์

สื่อและแหล่งเรียนรู้ถือว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ เพราะเป็นเสมือนตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องราวต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ

10.1 ความสำคัญของสื่อและแหล่งเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์

ฐาปณีย์ ธรรมเมธา (2541, หน้า 47-48) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีความสำคัญต่อทั้งนักเรียนและครูดังต่อไปนี้

10.1.1 ความสำคัญของสื่อต่อครู

10.1.1.1 ช่วยแบ่งเบาภาระของครูในด้านการเตรียมการสอนหรือเนื้อหาการสอน โดยจัดให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาจากสื่อการสอนหรือ โดยจัดให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาการสอน เช่น ใช้บทเรียน โปรแกรม ชุดการสอน

10.1.1.2 การใช้สื่อการสอนเป็นการช่วยสร้างบรรยากาศในการสอนให้น่าสนใจแทนที่จะฟังครูบรรยายอย่างเดียว นักเรียนจะได้เห็นครูใช้สื่อประกอบการบรรยายทำให้นื่อนั้นน่าสนใจมากขึ้น

10.1.1.3 สื่อช่วยสร้างความมั่นใจในการสอนของครูมากขึ้นด้วย เช่น กรณีครูจำเนื้อหาหรือลำดับการสอนไม่ได้ครูอาจดูได้จากสื่อที่เตรียมมา กรณีครูพูดไม่เก่งหรือครูเป็นอาจารย์ใหม่สื่อการสอนช่วยสร้างความเชื่อมั่นกับครู

10.1.1.4 เมื่อครูเห็นคุณค่าของสื่อการสอน ย่อมเป็นการกระตุ้นให้ครูตื่นตัวเสมอในการเตรียมการผลิต เลือก หรือจัดหาสื่อการสอน ตลอดจนหาเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ในการสอนของตน

10.1.2 ความสำคัญของสื่อต่อนักเรียน

10.1.2.1 สื่อการสอนช่วยกระตุ้นและเร้าความสนใจให้กับนักเรียน ทำให้เกิดความสนุกสนานและไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน

10.1.2.2 สื่อการสอนช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหา บทเรียนที่อยู่ยากสลับซับซ้อนได้ง่าย และเร็วขึ้น ตลอดจนช่วยสร้างความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นอย่างรวดเร็วและถูกต้อง

10.1.2.3 ช่วยแก้ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ในแง่ความสนใจระดับสติปัญญา และศักยภาพแห่งความคิดสร้างสรรค์

10.1.2.4 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนยิ่งขึ้น ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนและครู

10.1.2.5 สื่อช่วยดึงประสบการณ์นอกห้องเรียนไกล มีข้อจำกัดเรื่อง ระยะเวลาและสถานที่มาสู่ห้องเรียน

10.2 ประเภทของสื่อและแหล่งเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์

กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 47-48) ได้แบ่งประเภทของสื่อและแหล่งเรียนรู้ ออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

10.2.1 สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง สื่อและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ซึ่งได้แสดงหรือจำแนกหรือเรียบเรียงสาระความรู้ต่าง ๆ โดยใช้หนังสือที่เป็นตัวเขียน หรือตัวพิมพ์เป็นสื่อเพื่อแสดงความหมาย

10.2.2 สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ สื่อการเรียนรู้ดังกล่าว เช่น แถบบันทึกภาพพร้อมเสียง (วีดิทัศน์) แถบบันทึกเสียง สไลด์สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นอกจากนี้สื่อเทคโนโลยียังหมายรวมถึงกระบวนการ

ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน การศึกษาผ่านดาวเทียม

10.2.3 สื่ออื่น ๆ นอกจากสื่อสิ่งพิมพ์และเทคโนโลยีแล้ว ยังมีสื่ออื่น ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนการสอน ซึ่งมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าสื่อ 2 ประเภทดังกล่าว เพราะสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ท้องถิ่นที่ขาดแคลนสื่อสิ่งพิมพ์และเทคโนโลยี สื่อเหล่านี้อาจแบ่งได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

10.2.4 สื่อบุคคล หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งสามารถทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ แนวคิด เจตคติและวิธีปฏิบัติตน ไปสู่อุบุคคลอื่น สื่อบุคคลอาจเป็นบุคลากรภายในระบบโรงเรียน เช่น ผู้บริหาร ครู ตัวนักเรียน นักการภารโรง หรืออาจเป็นบุคลากรภายนอกโรงเรียน เช่น บุคลากรในท้องถิ่นอื่นที่มีความชำนาญและเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพต่าง ๆ เป็นต้น

10.2.5 สื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือสภาพที่อยู่รอบตัวนักเรียน เช่น พืชผัก ผลไม้ สัตว์ชนิดต่าง ๆ ปรากฏการณ์แผ่นดินไหว สภาพดินฟ้า อากาศห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แหล่งวิทยบริการหรือแหล่งการเรียนรู้ ห้องสมุดชุมชน สังคมวัฒนธรรม ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เป็นสื่อที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ซึ่งครุหาได้ไม่ยาก

10.2.6 สื่อกิจกรรม/ กระบวนการ หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่ครูหรือนักเรียนกำหนดขึ้นเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์เรียนรู้ ใช้ในการฝึกทักษะซึ่งต้องใช้กระบวนการคิด การปฏิบัติ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ของนักเรียน เช่น การแสดงละคร บทบาทสมมติ การสาธิต สถานการณ์จำลอง การจัดนิทรรศการ การไปทัศนศึกษานอกสถานที่ การทำโครงการ เกมสั เพลง การปฏิบัติตามใบงาน ฯลฯ

10.2.7 สื่อวัสดุ/ เครื่องมือและอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อการประกอบการเรียนรู้ เช่น หุ่นจำลอง แผนภูมิ แผนที่ ตาราง สถิติ กราฟ ฯลฯ นอกจากนี้ยังรวมถึง สื่อประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์ทดลองวิทยาศาสตร์ เครื่องมือวิชาช่าง เป็นต้น

10.3 หลักการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์

กิดานันท์ มลิทอง (2540, หน้า 114-115) กล่าวว่า ภายหลังจากที่ครูได้เลือกและตัดสินใจแล้วว่าจะใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ประเภทใดบ้างในการสอนเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้จากการถ่ายทอดเนื้อหานั้น ได้ดีที่สุด ครูจำเป็นต้องมีหลักในการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ตามลำดับ ดังนี้

10.3.1 เตรียมครู เป็นการเตรียมตัวในการอ่าน ฟังหรือดูเนื้อหาที่อยู่ในสื่อที่จะใช้ ว่ามีเนื้อถูกต้อง ครบถ้วนและตรงกับที่ต้องการหรือไม่ ถ้าสื่อนั้นมีเนื้อหาไม่ครบ ครูจะเพิ่มเติม โดยวิธีการใดในจุดไหนบ้างจะมีวิธีการใช้สื่ออย่างไร เช่น ใช้ภาพนิ่งเพื่อเป็นการนำเสนอบทเรียน ที่จะสอน แล้วอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับบทเรียนนั้น ต่อจากนั้นเป็นการให้ชมวีดิทัศน์เพื่อเสริมความรู้ และจบลงโดยการสรุปด้วยแผ่นโปร่งใสหรือสไลด์ในโปรแกรม Power point อีกครั้งหนึ่ง เป็นต้น ขั้นตอนเหล่านี้ครูต้องเตรียมตัวโดยเขียนลงในแผนการสอนเพื่อการใช้สื่อได้ถูกต้อง

10.3.2 เตรียมจัดสภาพแวดล้อม โดยการจัดเตรียมวัสดุ เครื่องมือ และอุปกรณ์ ที่จำเป็นต้องใช้ให้พร้อม ตลอดจนต้องเตรียมสถานที่หรือห้องเรียนให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมด้วย เช่น มีปากกาเขียนแผ่นโปร่งใส แถบวีดิทัศน์ที่นำมาฉายมีการกรอกลับตั้งแต่ต้นเรื่อง ฯลฯ สภาพแวดล้อมและความพร้อมต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ช่วยในการเรียนการสอนเป็นไปด้วย ความสะดวกราบรื่นไม่เสียเวลา

10.3.3 เตรียมความพร้อมนักเรียน เป็นการเตรียมตัวนักเรียนโดยมีการแนะนำหรือ ให้ความคิดรวบยอดว่าเนื้อหาในสื่อเป็นอย่างไร เพื่อให้นักเรียนเตรียมความพร้อมในการฟัง การดู หรือการอ่านเนื้อหาจากสื่อให้เข้าใจได้ดีและสามารถจับประเด็นสำคัญของเนื้อหาได้ หรือหากนักเรียนมีการใช้สื่อด้วยตนเองครูต้องบอกวิธีใช้ ในกรณีที่เป็นการปฏิบัติที่นักเรียนจะต้องมี กิจกรรมอะไรบ้าง เช่น มีการทดสอบ การอภิปราย การแสดง หรือการปฏิบัติ ฯลฯ เพื่อนักเรียนจะ เตรียมตัวได้ถูกต้อง

10.3.4 การใช้สื่อ ครูต้องใช้สื่อให้เหมาะสมกับขั้นตอนที่เตรียมไว้แล้วเพื่อ ดำเนินการสอนได้อย่างราบรื่น และต้องควบคุมการนำเสนอสื่อให้ถูกต้อง ตัวอย่างเช่น ในการฉาย วีดิทัศน์ครูต้องปรับภาพที่ออกทางเครื่องรับโทรทัศน์ให้ชัดเจน ปรับเสียงอย่าให้ดังจนรบกวน ห้องเรียนอื่นหรือคอยเกินไปจนนักเรียนที่นั่งอยู่หลังห้องไม่ได้ยินความีแสงตกลงบนจอภาพหรือไม่ หากใช้เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะต้องปรับระยะเครื่องฉายไม่ให้ภาพบิดเบี้ยว (Keystone effect) เป็นต้น

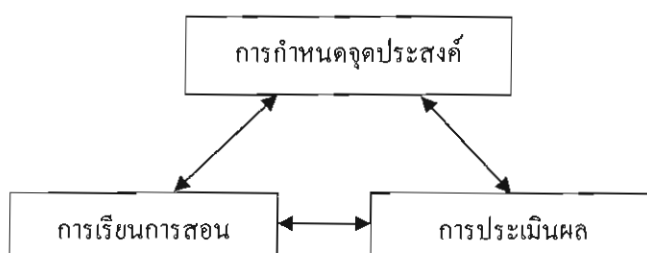
10.3.5 การประเมินติดตามผล หลังจากที่มีการเสนอสื่อแล้ว ควรมีการประเมิน และติดตามผลโดยการให้นักเรียนตอบคำถาม อภิปราย หรือเขียนรายงาน เพื่อเป็นการทดสอบว่า นักเรียนเข้าใจบทเรียนและเรียนรู้สื่อที่เสนอไปนั้นอย่างถูกต้องหรือไม่ เพื่อครูจะได้ทราบ จุดบกพร่องและแก้ไขปรับปรุงการสอนของตนได้

จากแนวคิดของนักการศึกษาที่ได้กล่าวไว้แล้ว สามารถสรุปได้ว่า สื่อและแหล่งเรียนรู้ ให้ประโยชน์ทั้งต่อนักเรียนและต่อครูวิชาประวัติศาสตร์อย่างมาก ประโยชน์ต่อนักเรียนคือสื่อและ แหล่งเรียนรู้จะเป็นตัวกระตุ้นรวมทั้งสร้างความสนใจให้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมใน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น และช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนประโยชน์ต่อตัวครูนั่น ทำให้ครูเรียงลำดับเนื้อหา ความสำคัญและสามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพไม่ติดขัด สะดวกประหยัดเวลาและสอนได้ตรงตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์

11. การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนประวัติศาสตร์และความสำคัญของการประเมินผล

การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน (Instructional process) ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดจุดประสงค์ การเรียนการสอนและประเมินผลทั้ง 3 ประการ เป็นกระบวนการต่อเนื่องกัน และมีความสัมพันธ์กันอาจเขียนเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพที่ 2 แผนภูมิกระบวนการประเมินผล

การเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่จัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้เรียนรู้เพื่อ การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาพฤติกรรมไปสู่จุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรของแต่ละวิชา และในชุดการสอนของแต่ละหน่วยหรือหัวข้อเรื่อง (Topics) ซึ่งเป็นตัวกำหนดทิศทางของการเรียน การสอน ส่วนจะได้ผลหรือไม่เพียงใดเป็นเรื่องของการวัดและประเมินผล (Measurement & Evaluation) ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยหลักการและระบบสิ่งสำคัญก็คือ การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการที่ควร จะต้องกระทำเป็นระยะ ๆ ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอน (Formative evaluation) คือ ปรับปรุงตัวนักเรียนและครูให้มีสมรรถภาพเหมาะสมยิ่งขึ้น กับเพื่อนำผลจาก การทดสอบเป็นรายกระบวนการไป เพื่อสรุปผลการเรียนการสอน (Summative evaluation) ของนักเรียนว่าได้เจริญงอกงามไปมากน้อยเพียงใด

กล่าวโดยสรุปการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนมีความสำคัญต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การวัดและประเมินผลในทุก ๆ ฝ่าย กล่าวคือเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่นักเรียนครูผู้บริหาร นำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรวมถึงพัฒนาการศึกษาให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

11.1 ความหมายของการประเมินผล

การประเมินผลการเรียนการสอนกระทำโดยมีความมุ่งหมาย 2 ประการ คือ

11.1.1 เพื่อประเมินพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนว่าได้เจริญงอกงามไปน้อยเพียงใด พร้อมกันนั้นก็จะได้หาทางเสริมให้ดีขึ้น

11.1.2 เพื่อประเมินผลพฤติกรรมการเรียนรู้ในส่วนที่บกพร่องของนักเรียนว่าเนื่องจากสาเหตุหรือเป็นผลจากอะไร จึงเป็นอุปสรรคต่อการเจริญงอกงามทางการเรียนไม่ให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ สำหรับกระบวนการค้นหาข้อบกพร่อง ข้อมหมายรวมถึงการค้นหาข้อบกพร่องในตัวนักเรียนและกระบวนการประเมินผลด้วย

11.2 จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล

11.2.1 ถือว่าการวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการอันเดียวกับกระบวนการเรียนการสอน หรืออาจพูดได้ว่าการทดสอบและวัดผลเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ซึ่งในปัจจุบันยึดหลักการสำคัญที่ว่า “สอบไปสอนไปและสอนไปสอบไป” ดังนั้น การทดสอบและการวัดผลนักเรียนจึงอยู่ในลักษณะหลาย ๆ แบบ และหลายวิธีการกล่าวคือ มีทั้งการสอบก่อนเรียน (Pre-test) ทดสอบขณะทำกิจกรรมการเรียน (Learning activates) และทดสอบภายหลังเรียน (Post -test) ด้วยเหตุนี้การทดสอบและการวัดผลการเรียนการสอนในปัจจุบันจึงควมมีหลักการและเป็นระบบมากขึ้นกว่าแต่ก่อน

11.2.2 เป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การตรวจสอบความอันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ของนักเรียนว่า ได้ประสบความสำเร็จเจริญงอกงามไปมากน้อยเพียงใด เพื่อครูจะได้ดำเนินการส่งเสริมให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

11.2.3 มุ่งวัดความสามารถของการนำไปใช้ ความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน (Achievement) ของนักเรียนตามความหมายของการประเมินผลการเรียนในปัจจุบัน มุ่งที่จะจัดกระบวนการนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ด้านความรู้ ความเข้าใจ และสติปัญญา (Cognitive domain) ด้านทัศนคติและอารมณ์นึกคิดทางอารมณ์ (Affective domain) และด้านทักษะและการฝึกปฏิบัติ (Psychomotor domain) ของนักเรียนไปใช้ในประสบการณ์ใหม่ได้อย่างถูกต้อง มีความสามารถ มีเหตุผล และคล่องแคล่วแม่นยำ ซึ่งก็คือความสามารถในการเผชิญกับปัญหาและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง

11.2.4 เพื่อวินิจฉัยผลการเรียน ดังได้กล่าวแล้วการวัดผลและประเมินผลเรียนเพื่อวัดระดับความเจริญงอกงามของนักเรียน หรือเพื่อวัดข้อบกพร่องในประการหลัง การวินิจฉัย (Diagnostic) จะช่วยให้ครูสามารถนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงนักเรียนทั้งรายบุคคลและกลุ่ม รวมทั้งวิธีการสอนและวิธีการประเมินผลได้ด้วย

11.2.5 วัดเพื่อกระตุ้นหรือเร้าและจูงใจนักเรียน การวัดผลประการนี้มีจุดมุ่งหมาย กระตุ้นหรือเร้า (Stimulate) และจูงใจ (Motivate) ให้นักเรียนมีกำลังใจที่จะเรียนหรือเป็นไปเพื่อ การพัฒนา (Development) ระบบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กล่าวคือ สอนไปสอบไป ตีและชมเชย แก่ใจดังนี้เรื่อยไป

11.2.6 สอบเพื่อค้น (To find) และเพื่อพัฒนา (To development) การทดสอบที่ดี มีประสิทธิภาพ (Efficiency) ถ้าใช้วัดความสามารถนักเรียนบ่อย ๆ เท่ากับเป็นการทำลาย ความสามารถและเร้าให้นักเรียนให้รู้จักค้นคิดและแสดงความสามารถออกมาได้อย่างฉลาดและแหลมคม ในสติปัญญายิ่งขึ้นทุกที

11.2.7 เป็นการทดสอบเพื่อประเมินคุณค่า จุดมุ่งหมายสำคัญของการประเมินผล ในปัจจุบัน นอกจากจะกระทำเพื่อสรุปผลการเรียน (Summative evaluation) และเพื่อปรับปรุง การเรียนการสอน (Formative evaluation) ดังได้กล่าวแล้วยังมีความมุ่งหมายสำคัญ คือ การนำสรุป การวัดผลแต่ละครั้งและหลาย ๆ ครั้ง ไปทำการวิเคราะห์ และประเมินคุณค่าว่าได้ผลสอดคล้องกับ ปรชญาการศึกษาของชาติและการพัฒนาประเทศมากน้อยเพียงใด กับมีความจำเป็นจะต้อง ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา ประเทศเป็นส่วนรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทรัพยากรกำลังคนให้มีคุณภาพนั่นเอง เฉลิม นิติเชตต์ปรีชา (มลิลา) (2545, หน้า 195-197)

สรุป วัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่สำคัญคือเป็น การศึกษานักเรียนแต่ละคนว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถมากน้อยเพียงใดและสมควรที่จะพัฒนา สมรรถภาพในด้านใดซึ่งจะช่วยให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนมากที่สุด

11.3 ความหมายของการทดสอบ วัด และประเมินผลมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้ การทดสอบ (Teat) คือ เครื่องมือหรือวิธีการอันมีระบบ (Systematic) ในการตรวจสอบ วัดหรือเปรียบเทียบพฤติกรรม การเรียนรู้ของนักเรียนว่า ได้ก้าวหน้าหรือพัฒนาไปเพียงใดแค่ไหน การทดสอบมีหลายชนิดแล้วแต่ความมุ่งหมาย (Objective) ลักษณะเนื้อหา (Content & Experience) และขอบเขต (Scope) เช่น Achievement test objective test Intelligence test และ Aptitude test ฯลฯ สำหรับการทดสอบที่ครูเกี่ยวข้องด้วยมากที่สุดก็คือ การทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (Educational achieve or achievement test) เฉลิม นิติเชตต์ปรีชา (มลิลา) (2545, หน้า 197)

การวัดผล (Measurement) หมายถึง การเปรียบเทียบผลที่ได้จากการวัดหรือตรวจสอบ พฤติกรรมของนักเรียนกับหน่วยหรือเกณฑ์วัด (Criteria) หรือมาตรฐานการวัด (Standard) เพื่อที่จะ ทราบปริมาณ (quantity) ผลของการเรียนว่าเป็นกี่เท่าของหน่วยวัดหรือมาตรฐานการวัดที่ใช้ นั่น ๆ เช่น ร้อยละ 70 เปอร์เซนต์ หรือเกรด A, B, C, D, E หรือ G, P, F ส่วนในด้านคุณภาพ (quality)

ที่ประสงค์จะวัด เนื่องจากเราไม่มีเครื่องมือวัดคุณภาพได้อย่างเที่ยงตรงแน่นอน ดังนั้น เราจึงต้องอาศัยการสังเกต (Observation) และการประเมินจากความรู้สึก เฉลิม นิติเขตต์ปรีชา (มถิตา) (2545, หน้า 197)

การวัด (Measurement) หมายถึง กระบวนการกำหนดตัวเลข (Assignment of numerals) ให้ได้แก่คุณลักษณะหรือสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการวัดตามกฎเกณฑ์ ปราบกฎการณ์ หรือพฤติกรรมต่าง ๆ โดยอาศัยองค์ประกอบ 3 ส่วนที่สำคัญ ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมายของการวัด 2) เครื่องมือที่ใช้วัด และ 3) การแปลผล สันติ งามประเสริฐ (2556, หน้า 2)

การวัดผลเป็นกระบวนการที่จะให้ได้มาซึ่งตัวเลขหรือสัญลักษณ์ที่มีความหมายแทนพฤติกรรมหรือคุณลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งที่ต้องการวัดอย่างมีกฎเกณฑ์ โดยมีเครื่องมือสำหรับวัด รสริน ศรีริگانนท์ (2551, หน้า 13)

การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การเอาผลที่ได้จากการวัดผล (Measurement) โดยการทดสอบ (Test) หลาย ๆ ครั้ง ออกมาเป็นตัวเลขร้อยละ เกรดรวม คุณภาพและความรู้สึกลมาประมวลชี้ขาดในขั้นสรุป (Conclusion) เช่น ในด้านการศึกษาและการสอน ก็ได้เท่ากับการจัดลำดับชั้น (Taxonomy) เป็นผลได้ตก หรือตัดออกในกรณีการสอบแข่งขันเฉลิม นิติเขตต์ปรีชา (มถิตา) (2545, หน้า 197)

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการอย่างมีระบบ โดยการนำข้อมูลทั้งหลายที่ได้จากการวัดมาพิจารณาวิเคราะห์แปลความหมายเพื่อที่จะตัดสินหรือสรุปคุณภาพและคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ได้จากการวัดผลว่าผลที่ได้นั้นดี-เลว สูง-ต่ำ มาก-น้อยกว่าเกณฑ์หรือมาตรฐานที่ตั้งไว้อย่างไร การประเมินผลจะเน้นในเรื่องของคุณภาพมากกว่าปริมาณต้องใช้ข้อมูลหลายด้านมาผสมผสานกัน รสริน ศรีริگانนท์ (2551, หน้า 13)

11.3.1 ลักษณะการวัดผลแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

11.3.1.1 วัดความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการปฏิบัติ

11.3.1.2 วัดผลงานที่ได้รับมอบหมายหรือกำหนด (Assignment) ให้ทำ เช่น รายงานการค้นคว้า (Term paper) หรือ โครงการต่าง ๆ

11.3.1.3 วัดจากพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามความมุ่งหมายของแต่ละวิชา เช่น การเอาใจใส่ ความร่วมมือ ความสามารถในการปฏิบัติตามคำแนะนำ ความคิดริเริ่ม การแสดงออก เวลาเรียน (Attendance class) และอื่น ๆ

11.3.2 หลักการประเมินผลการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนในปัจจุบัน
ยึดหลักการสำคัญ 3 ประการ คือ

11.3.2.1 วัดความสามารถในด้านความคิด ความเข้าใจ และสติปัญญาของ
นักเรียน (Cognitive domain) (Krathwohl, 2002, pp. 213-215) แยกเป็น

- 11.3.2.1.1 เกี่ยวกับความจำ (Remember)
- 11.3.2.1.2 เกี่ยวกับความเข้าใจ (Understand)
- 11.3.2.1.3 เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ (Apply)
- 11.3.2.1.4 เกี่ยวกับการวิเคราะห์ (Analyze)
- 11.3.2.1.5 เกี่ยวกับการประเมินค่า (Evaluate)
- 11.3.2.1.6 เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ (Create)

11.3.2.2 วัดความสามารถในด้านความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ (Affective
domain) ของนักเรียน แยกเป็น

- 11.3.2.2.1 เกี่ยวกับการรับรู้ (Receiving or attending)
- 11.3.2.2.2 เกี่ยวกับการตอบสนอง (Responding)
- 11.3.2.2.3 เกี่ยวกับการสร้างค่านิยม (Valuing)
- 11.3.2.2.4 เกี่ยวกับการจัดรวบรวม (Organization)
- 11.3.2.2.5 เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะจากค่านิยม (Characterization by
a value or value concept)

11.3.2.3 วัดความสามารถในด้านทักษะและฝึกปฏิบัติ (Psychomotor domain)
ของนักเรียน แยกเป็น

- 11.3.2.3.1 เกี่ยวกับทักษะในการเคลื่อนไหวทั้งร่างกาย (Gross bodily
movement)
- 11.3.2.3.2 เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวโดยใช้ประสาทรวมกัน
- 11.3.2.3.3 เกี่ยวกับทักษะการสื่อสาร โดยใช้ท่าทาง (Non-verbal
communication behaviors)
- 11.3.2.3.4 เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านภาษา (Speech behaviors)

11.3.3 หลักการประเมินผลในปัจจุบัน

หลักการจะเป็นเช่นเดียวกับการประเมินผลที่มีความเป็นวิทยาศาสตร์เพราะอาศัย
ทั้งมาตรฐาน (Standard) คือ จุดหมายปลายทาง (Goals) ของการเรียนการสอน กับเกณฑ์ (Criteria)
ซึ่งหมายถึงหลักการสำหรับเปรียบเทียบคุณภาพหรือปริมาณการเรียนรู้ของนักเรียนว่าได้มาตรฐาน
หรือไม่เพียงพอใด ในด้านการวัดผลก็เช่นกันที่จำเป็นต้องอาศัยหลักการหรือเกณฑ์ยึด เพื่อให้ได้ผล
ที่มีประสิทธิภาพในการนำไปใช้เพื่อการประเมินค่าต่อไป หลักการวัดที่ดีควรยึดเกณฑ์ ดังนี้

- 11.3.3.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการวัดผลให้ชัดเจน
- 11.3.3.2 กำหนดเป็นโครงการหรือกระบวนการการวัดผลไว้ล่วงหน้า
- 11.3.3.3 การกำหนดจุดมุ่งและจัดทำโครงการวัดผลสาระ ควรเป็นการร่วมมือระหว่างครูและนักเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจทั้งหลักและวิธีการเพื่อครูจะได้วัด ได้ตรงจุด ส่วนนักเรียนก็สามารถเตรียมตัวให้เกิดความพร้อมเป็นการล่วงหน้า
- 11.3.3.4 กำหนดการวัดผลเป็นระยะ ๆ ตลอดไปของการเรียนการสอน โดยถือว่าการวัดผลเป็นส่วนหนึ่ง หรือกระบวนการอันหนึ่งอันเดียวกันกับกระบวนการเรียนการสอน
- 11.3.3.5 เลือกใช้เครื่องมือและวิธีการวัดผลที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ แต่ต้องประหยัดเวลาและสะดวกในการนำไปใช้
- 11.3.3.6 ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักวิธีการและรักที่จะวัดได้ด้วยตนเอง
- 11.3.3.7 การคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลที่เรียน
- 11.3.3.8 มีการติดตามการวัดผลเพื่อการปรับปรุงแก้ไขและเพื่อพัฒนา เถลิง นิติเขตต์ปรีชา (มลิลา) (2545, หน้า 197-199)
- 11.3.4 การวัดและประเมินผลสาระประวัติศาสตร์
- แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้เสนอแนะการประเมินแบบต่าง ๆ ไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552, หน้า 94-99)
- 11.3.4.1 การสังเกตพฤติกรรมเป็นการเก็บข้อมูลจากการดูการปฏิบัติของนักเรียน โดยไม่ขัดจังหวะการทำงานหรือการคิดของนักเรียนการสังเกตพฤติกรรมเป็นสิ่งที่ทำได้ตลอดเวลา แต่ควรมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนว่าต้องการประเมินอะไรควรสังเกตหลายครั้งหลายสถานการณ์ เพื่อป้องกันความลำเอียงทั้งนี้อาจมีเรื่องร่วมด้วยเช่นสมุดจดบันทึกแบบมาตรฐานค่าแบบ ตรวจสอบรายการ
- 11.3.4.2 การสอบปากเปล่าเป็นการให้นักเรียนได้แสดงออกด้วยการพูดตอบ ประเด็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ตามมาตรฐานรูปแบบนี้นักเรียนและครูมีปฏิสัมพันธ์กันโดยตรงสามารถ มีการอภิปรายโต้แย้งขยายความและปรับแก้ไขความคิดเห็นกันได้
- 11.3.4.3 การพูดคุยเป็นการสื่อสารสองทางระหว่างครูกับนักเรียนสามารถ ดำเนินการเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้ใช้ในการตรวจสอบว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้เพียงใดเป็น ข้อมูลสำหรับพัฒนา
- 11.3.4.4 การใช้คำถามการใช้คำถามเป็นเรื่องปกติมากในการจัดการเรียนรู้ แต่ควรเป็นคำถามที่ท้าทายให้นักเรียนทำความเข้าใจและเรียนรู้ที่ลึกซึ้งขึ้น

11.3.4.5 การเขียนสะท้อนการเรียนรู้ (Journals) เป็นรูปแบบการบันทึกการเรียนรู้ที่นักเรียนเขียนทบทวนสิ่งที่ตนเองรับรู้จากการเรียนแล้วสะท้อนการเรียนรู้ของตนเองในลักษณะ “นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า...” อาจเขียนในมิติของความรู้กระบวนการและเจตคติที่ได้จากการเรียนนอกจากนี้ยังสามารถให้ผู้เขียนเขียนตอบกระแสรู้หรือข้อคำถามของครูที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดหรือเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ได้

11.3.4.6 การประเมินการปฏิบัติ เป็นวิธีการประเมินงานหรือกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้นักเรียนปฏิบัติงานให้ทราบถึงผลการพัฒนาของนักเรียนการประเมินลักษณะนี้ครูต้องเตรียมสิ่งสำคัญ 2 ประการ คือ ภาระงาน (Tasks) หรือกิจกรรมที่จะให้นักเรียนปฏิบัติเช่นการทำโครงการ/ โครงการการสำรวจการนำเสนอการสร้างแบบจำลองการท่องเที่ยวปากเปล่าการสาธิตการจัดนิทรรศการการแสดงผลการเป็นต้นและเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring rubrics)

11.3.4.7 การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน (Portfolio assessment) เป็นการเก็บรวบรวมชิ้นงานของนักเรียนเพื่อสะท้อนความก้าวหน้าและความสำเร็จของนักเรียนเช่นแฟ้มสะสมผลงานที่แสดงความก้าวหน้าของนักเรียนต้องมีผลงานในช่วงเวลาต่าง ๆ ที่แสดงความก้าวหน้าของนักเรียนหากเป็นแฟ้มสะสมงานดีเด่นต้องแสดงผลงานที่สะท้อนความสามารถของนักเรียน โดยนักเรียนต้องแสดงความคิดเห็นหรือเหตุผลที่เลือกผลงานนั้นเก็บไว้ตามวัตถุประสงค์ของแฟ้มสะสมผลงานแนวทางการจัดทำแฟ้มผลงานมีดังนี้

- กำหนดวัตถุประสงค์ของแฟ้มสะสมผลงานว่าสะท้อนความก้าวหน้าหรือความสำเร็จของนักเรียนในเรื่องใดด้านใด ทั้งนี้อาจพิจารณาจากตัวชี้วัด/ มาตรฐานการเรียนรู้
- วางแผนจัดทำแฟ้มสะสมผลงานที่เน้นการจัดทำชิ้นงานกำหนดเวลาของการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานและเกณฑ์การประเมิน
- จัดทำแผนแฟ้มสะสมผลงานและดำเนินการตามแผนที่กำหนด
- ให้นักเรียนเก็บรวบรวมชิ้นงาน
- ให้มีการประเมินชิ้นงานเพื่อพัฒนาชิ้นงานควรประเมินแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ตนเองเพื่อนครูผู้ปกครองบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- ให้นักเรียนคัดเลือกชิ้นงานประเมินตามชิ้นงานตามเงื่อนไขที่ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดเช่นชิ้นงานที่ยากที่สุดชิ้นงานที่ชอบที่สุดเป็นต้น โดยดำเนินการเป็นระยะอาจจะเป็นเดือนละครั้งหรือบทเรียนละครั้งก็ได้
- ให้นักเรียนนำชิ้นงานที่คัดเลือกแล้วมาจัดทำเป็นแฟ้มที่สมบูรณ์ซึ่งควรประกอบด้วยหน้าปกคำนำสารบัญชีงานแบบประเมินแฟ้มสะสมงานและอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

- นักเรียนต้องสะท้อนความรู้สึกและความคิดเห็นต่อชิ้นงานหรือเพิ่มสะสมผลงาน

- สถานศึกษาควรจัดให้นักเรียนแสดงเพิ่มสะสมงานและชิ้นงานเมื่อสิ้นภาคเรียน/ ปีการศึกษาตามความเหมาะสม

11.3.4.8 การวัดและประเมินด้วยแบบทดสอบ เป็นการประเมินตัวชี้วัดด้านการรับรู้ข้อเท็จจริง (Knowledge) ครูควรเลือกใช้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินนั้น ๆ เช่นแบบทดสอบเลือกตอบแบบทดสอบถูก-ผิดแบบทดสอบจับคู่แบบทดสอบเติมคำแบบทดสอบความเรียง เป็นต้น ทั้งนี้แบบทดสอบที่ใช้ต้องเป็นแบบทดสอบที่มีคุณภาพมีความเที่ยงตรง (Validity) และมีความเชื่อมั่นได้ (Reliability)

11.3.4.9 การประเมินความรู้สึกนึกคิด เป็นการประเมินคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะและเจตคติที่ควรปลูกฝังในการจัดการเรียนรู้ซึ่งการวัดและประเมินผลเป็นลำดับขั้นจากต่ำสุด ไปสูงสุดดังนี้

- ขั้นรับรู้เป็นการประเมินพฤติกรรมที่แสดงว่ารู้จักเต็มใจสนใจ
- ขั้นตอบสนองเป็นการประเมินพฤติกรรมที่แสดงว่าเชื่อฟังทำตามอาสาทำพอใจที่จะทำ
- ขั้นเห็นคุณค่า (ค่านิยม) เป็นการประเมินพฤติกรรมที่แสดงความเชื่อซึ่งแสดงออกโดยการกระทำหรือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอขย่งชมเชยสนับสนุนช่วยเหลือหรือทำกิจกรรมที่ตรงกับความเชื่อของตนทำด้วยความเชื่อมั่นศรัทธาและปฏิเสธที่จะกระทำในสิ่งที่ขัดแย้งกับความเชื่อของตน

- ขั้นจัดระบบคุณค่าเป็นการประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมอภิปรายเปรียบเทียบจนเกิดอคุมการณ์ในความคิดของตนเอง

- ขั้นสร้างคุณลักษณะเป็นการประเมินพฤติกรรมที่มีแนวโน้มว่าจะประพฤติปฏิบัติเช่นนั้นอยู่เสมอในสถานการณ์เดียวกันหรือเกิดเป็นอุปนิสัยการประเมินผลด้านจิตพิสัยควรใช้การสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติเป็นหลักและสังเกตอย่างต่อเนื่อง โดยมีการบันทึกผลการสังเกตและอาจใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลแบบอื่น ๆ เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลเช่นแบบตรวจสอบรายการแบบวัดเจตคติแบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมแบบวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรม เป็นต้น

11.3.4.10 การประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment) เป็นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลายดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเพื่อให้ได้ผลการประเมินที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของนักเรียนจึงควรใช้การประเมินการปฏิบัติ (Performance assessment) ร่วมกับการประเมินด้วยวิธีการอื่นภาระงาน (tasks) ควรสะท้อนสภาพความเป็นจริงหรือใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากกว่า

การปฏิบัติกิจกรรมทั่วไปดังนั้นการประเมินสภาพจริงจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้และประเมินผลไปด้วยกันและกำหนดเกณฑ์การประเมิน (Rubrics) ให้สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับชีวิตจริง

11.3.4.11 การประเมินตนเองของนักเรียน (Student self-assessment)

การประเมินตนเองนับว่าเป็นทั้งเครื่องมือประเมินและเครื่องมือพัฒนาการเรียนรู้เพราะทำให้นักเรียนได้คิดใคร่ครวญว่าได้เรียนรู้อะไรและผลงานนั้นทำได้ดีเพียงใดทั้งยังสามารถช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองการใช้เกณฑ์การประเมินที่บ่งบอกความสำเร็จของชิ้นงาน/ภาระงานและมาตรการการปรับปรุงแก้ไขตนเองเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตนเองมีหลายรูปแบบเช่นการอภิปราย การเขียนสะท้อนผลงานการใช้แบบสำรวจการพูดคุยกับครู เป็นต้น

11.3.4.12 การประเมินโดยเพื่อน (Peer assessment) เป็นเทคนิคการประเมินอีกรูปแบบหนึ่งที่น่าจะนำมาใช้ในการพัฒนานักเรียนให้เข้าถึงคุณลักษณะของงานที่มีคุณภาพเพราะการที่นักเรียนจะบอกได้ว่างานชิ้นนั้นเป็นเช่นไรนักเรียนต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนก่อนว่าเขากำลังตรวจสอบประเด็นใดในงานของเพื่อน ฉะนั้นครูต้องอธิบายผลการเรียนที่คาดหวังให้นักเรียนทราบก่อนที่จะลงมือประเมินการที่จะสร้างความมั่นใจว่านักเรียนเข้าใจการประเมินรูปแบบนี้ควรมีการฝึกนักเรียนโดยครูอาจหาตัวอย่างให้นักเรียนร่วมกันตัดสินใจว่าควรประเมินอะไรและควรให้คำอธิบายเกณฑ์ที่บ่งบอกความสำเร็จของภาระงานนั้นจากนั้นให้นักเรียนประเมินงานตามเกณฑ์ที่ร่วมกันสร้างขึ้นจากนั้นครูตรวจสอบการประเมินของนักเรียนและให้ข้อมูลป้อนกลับแก่นักเรียน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาและสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 32-35)

เฉลิม นิตีเขตต์ปรีชา (มลิลา) (2545, หน้า 199-200) ได้กล่าวว่าวิธีการวัดผลวิชาประวัติศาสตร์มีดังนี้

1. วิธีวัดที่ไม่ต้องใช้แบบทดสอบ (Non-testing procedures) ได้แก่

1.1 การสังเกต (Observation) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นสิ่งที่ครูสังเกตได้ (Observable) และอาจบันทึกวิวัฒนาการพฤติกรรมของนักเรียนลงในบันทึกพฤติกรรมเป็นรายบุคคล (Anecdotal record) โดยสังเกตสิ่งต่อไปนี้

1.1.1 การแสดงออก

1.1.2 ทักษะคติ

1.1.3 อารมณ์

1.1.4 ความสนใจ

1.1.5 ความสามารถ

1.1.6 อื่น ๆ

1.2 การสัมภาษณ์ (Interview) พฤติกรรมซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ อาจสังเกตได้ไม่ชัดเจนถูกต้องและตรงต่อความเป็นจริง ดังนั้น ครูควรเปลี่ยนมาใช้ในการสัมภาษณ์นักเรียนโดยตรงได้แนวการสัมภาษณ์อาจเพื่อวัดนักเรียนทั้งในทางด้านความรู้ความคิด สติปัญญา ความนึกคิด ทักษะคิด อารมณ์ และทักษะต่าง ๆ เช่น การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

1.3 การใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) การวัดผลโดยใช้แบบสอบถาม ก็คือการสัมภาษณ์ โดยอาศัยเครื่องมือคือคำถามที่ระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้ประหยัดเวลาในการซักถาม คำถามที่ได้รับก็อยู่ในขอบเขตของเรื่องที่ต้องการจะรู้และวัด แต่มีข้อสังเกตก็คือแบบสอบถามจะต้องรัดกุมมีคุณภาพ ลำดับเรื่องชัดเจน มีคำถามเพียงพอที่จะไม่ก่อให้เกิดความสับสนใด ๆ

1.4 การวัดผลงานด้วยตนเองของนักเรียน นักเรียนอาจสาธิตและส่งเสริมนักเรียนให้รู้จักวัดและประเมินผลงานความรู้ความสามารถ ตลอดจนทักษะและทัศนคติได้ด้วยตนเอง หรืออาจจัดทำเป็นแบบสำรวจประกอบการวัดก็ได้

1.5 การวัดทางสังคมมิติ (Sociogram) วิธีการนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมความสัมพันธ์ของนักเรียน ซึ่งครูได้กำหนดเป็น โครงการที่แน่นอนและกระทำอย่างสม่ำเสมอก็จะได้ข้อมูลเพียงพอที่จะบันทึกลงในแผนผังสังคมมิติ ซึ่งจะชี้ให้เห็นความก้าวหน้าของพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนได้ สำหรับวิธีการก็คือ ครูตั้งคำถามนักเรียน เช่น

1.5.1 ใครเป็นเพื่อนดีที่สุดในห้องเรียนของเรา

1.5.2 ถ้าเธอได้รับสิทธิให้เปลี่ยนที่นั่งเรียน เธอจะเลือกนั่งกับใคร

1.5.3 ให้บอกเพื่อที่สนิท 3 คน

2. วิธีวัดผลที่ต้องใช้แบบทดสอบ (Testing procedures) แบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ

2.1 แบบหาคำตอบ (Supply type) ได้แก่

2.1.1 แบบเรียงความ (Essay extended response)

2.1.2 แบบเรียงความจำกัดความยาวหรือเวลา (Essay restricted response)

2.1.3 แบบคำถามสั้น ๆ (Short answer)

2.1.4 แบบเติมคำตอบลงในช่องว่าง (Completion)

2.2 แบบเลือกตอบ (Selection type) ได้แก่

2.2.1 แบบถูกผิด (True-false)

2.2.2 แบบจับคู่ (Matching)

2.2.3 แบบมีตัวเลือก (Multiple-choice)

11.4 คุณลักษณะของแบบทดสอบที่ดี

11.4.1 มีความเที่ยงตรง (Validity) เป็นคำถามที่สามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและจุดประสงค์อื่นที่ได้ตั้งไว้ ทั้งสามารถใช้วัดผล การวัดเป็นเกณฑ์การพยากรณ์ (Predictive validity) ในบางเรื่อง เช่น ผู้สอบได้คะแนนสูงในแขนงวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (ซึ่งมักจะเก่งภาษาด้วย) ย่อมสามารถเรียนในชั้นสูงขึ้น และยากขึ้นกว่าเดิม

11.4.2 มีความเชื่อมั่นสูง (Reliability) เป็นคำถามที่สามารถวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนได้แน่นอนไม่เปลี่ยนแปลงทั้งสามารถแปลออกมาเป็นคะแนนดิบ (Raw score) หรือคะแนน t ได้คงที่

11.4.3 มีอำนาจจำแนกความแตกต่างได้ดี (Discrimination) คือเป็นคำถามที่สามารถแยกเด็กเรียนเร็ว กับเด็กเรียนช้าออกจากกันได้ตามลำดับชั้น (Taxonomy)

11.4.4 ความเป็นปรนัย (Objectivity) ไม่จำเป็นต้องเป็นข้อสอบแบบปรนัย ข้อสอบอะไรก็ได้ แต่ต้องมีคุณลักษณะดังนี้ คือ

11.4.4.1 คำถามถามได้ชัดเจน

11.4.4.2 ใครตรวจก็ได้คะแนนตรงกัน

11.4.4.3 มีความชัดเจนในการแปล

11.4.5 มีประสิทธิภาพ (Efficiency) เป็นคำถามที่สามารถวัดนักเรียนได้จริง ทั้งง่ายต่อการจัดทำ ประหยัดและสะดวกในการนำไปใช้

11.4.6 สามารถวัดได้ลึก (Searching) เป็นคำถามที่สามารถวัดความสามารถในการนำประสบการณ์ความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน หรือขั้นวิเคราะห์วิจารณ์และประเมินค่าได้เป็นอย่างดี

11.4.7 ให้ความยุติธรรม (Fair) เป็นคำถามที่ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนเดาคำตอบ ทั้งที่เป็นเด็กฉลาดและเด็กเกียจคร้าน

11.4.8 มีความเจาะจงในข้อคำถาม (Definite) เป็นคำถามที่ตรงจุดไม่ถามหลายแง่หลายมุมในข้อเดียวกัน

11.4.9 มีความยากง่ายพอเหมาะ (Difficulty) เป็นคำถามที่สามารถให้คะแนนเฉลี่ยสำหรับนักเรียนทั้งกลุ่มอยู่เกณฑ์ไม่น้อยกว่า 50 เปอร์เซนต์ ของคะแนน

11.4.10 มีการจัดลำดับข้ออย่างเหมาะสม เป็นคำถามที่เรียงลำดับจากข้อง่ายไปหายาก ทั้งนี้ก็เพื่อให้นักเรียนได้เพิ่มความพยายามในการตอบตามขั้นตอน ตามลำดับแห่งความสามารถของแต่ละคน

หลักและวิธีการสร้างคำถามแบบเลือกตอบ

1. เขียนคำถามเป็นประโยคสมบูรณ์ ถ้าแต่งคำถามเป็นแบบให้อ่านต่อความก็ได้ความติดต่อกันดีทุกตัวเลือก

2. เน้นจุดที่จะถามชัดเจน
3. ข้อเดียวถามเรื่องเดียว
4. ใช้ภาษาไม่ซับซ้อนพอเหมาะกับเด็ก
5. ตัดคำฟุ่มเฟือยในคำถามและตัวเลือก
6. เรียงลำดับตัวเลขหรือศักราชในตัวเลือก
7. ไม่ควรใช้คำถามปฏิเสธ ถ้าไม่จำเป็น
8. ใช้ตัวเลือกประเภทปลายเปิด
9. พยายามใช้รูปภาพประกอบคำถาม
10. เป็นคำถามที่วัดสมองชั้น 2.00-6.00
11. มีตัวถูกเพียงตัวเดียว
12. ทั้งตัวถูกและตัวผิด ถูกผิดตามหลักวิชา
13. ตัวเลือกแต่ละตัวเป็นอิสระจากกัน
14. แก้ไขมิให้คำถามข้อแรก ๆ แนะนำคำตอบของข้อหลัง ๆ
15. ตัดข้อความของตัวถูกให้สั้น (หรือยืดยาว) เท่ากับตัวเลือกอื่น ๆ
16. แก้ไขมิให้ตัวถูกซ้ำกับตัวถาม
17. แก้ไขมิให้ตัวถูกมีเสียงซ้ำกับตัวถาม
18. แก้ไขมิให้ตัวถูกใช้ศัพท์และภาษาที่แปลกและสละสลวย
19. ตัวถามและตัวเลือก เกี่ยวพันในเรื่องเดียวกัน
20. หลีกเลี่ยงคำขยายที่แนะนำคำตอบ
21. หลีกเลี่ยงคำถามที่เด็กต้องปากอยู่แล้ว
22. กระจายตำแหน่งตัวถูก เฉลิม นิติเชตต์ปริชา (มลิลา) (2545, หน้า 200-203)

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนและครู ถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับการจัดกิจกรรมการสอนเพื่อสำรวจความก้าวหน้าทางการเรียนว่าหลังจากที่ได้เรียนได้สอนไปแล้วนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นหรือลดลงและยังทำให้ครูรู้ความสามารถในการสอนของตนเองว่ามีข้อบกพร่องส่วนใด และควรจะเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขส่วนใดบ้าง การวัดและประเมินผลสามารถวัดได้ด้วยการสังเกต การสัมภาษณ์ หรือการทำแบบทดสอบ

ซึ่งอาจจะวัดความรู้ความจำ พฤติกรรม หรือเจตคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาที่เรียน โดยผลจากการวัด และประเมินอาจจะอยู่ในรูปคะแนนหรือเกรด (A B C D F) หรือคะแนนเฉลี่ย ร้อยละก็ได้

แนวคิดในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์

แนวคิดในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1. ความหมายของหนังสือสำหรับเด็ก

จินตนา ไบกาซูยี (2542, หน้า 1-19) ได้ให้ความหมายของหนังสือสำหรับเด็กว่า หนังสือสำหรับเด็ก หมายถึง หนังสือที่จัดขึ้นเพื่อให้เด็กได้ใช้ในการฟัง การอ่าน และการเรียนรู้ โดยมุ่งให้ ความรู้ ความบันเทิง ที่มีวิธีเขียน การจัดทำรูปเล่ม ที่เหมาะสมกับวัย ความสนใจ และความสามารถ ของผู้อ่าน

พรจันทร์ จันทวิมล และคณะ (2539, หน้า 9) ได้ให้ความหมายหนังสือสำหรับเด็กว่า หนังสือสำหรับเด็ก คือ หนังสือที่เขียนให้เด็กและเยาวชนอ่าน โดยเฉพาะ หรือผู้ใหญ่อ่านให้เด็กฟัง เน้นความสนุกสนาน เสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน

วินัย รอดจ่าย (2539, หน้า 8) กล่าวถึงความหมายของหนังสือสำหรับเด็กว่า คือ หนังสือ เรียนที่เขียนให้เด็กได้อ่าน โดยเฉพาะ หรืออาจให้ผู้ใหญ่อ่านให้ฟัง โดยมุ่งเน้นที่จะให้เด็กเกิดความ สนุกสนานเพลิดเพลิน ใคร่รู้ นำไปสู่นิสัยรักการอ่านต่อไป

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า หนังสือสำหรับเด็กหมายถึง หนังสือที่จัดทำขึ้น เพื่อให้เด็กได้พัฒนาการอ่าน การเรียนรู้ ที่มีความเหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็กมุ่งเน้น ความสนุกสนานเพลิดเพลิน

2. จุดมุ่งหมายของหนังสือสำหรับเด็ก

จินตนา ไบกาซูยี (2535, หน้า 27-28) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของหนังสือสำหรับเด็กไว้ ดังนี้

- 2.1 ให้เด็กได้รับความบันเทิง สนุกสนานเพลิดเพลินสนองความต้องการของเด็ก
- 2.2 สร้างความคิดคำนึง และความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
- 2.3 พัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กให้เจริญตามวัย
- 2.4 ปลุกฝังคุณธรรม เจตคติ และแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก
- 2.5 ให้เด็กรู้จักการอ่านหนังสือ อ่านหนังสือเป็น และมีนิสัยรักการอ่าน
- 2.6 ทดแทนความรู้สึกของเด็กในส่วนที่ขาดหายไป
- 2.7 ให้เด็กอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัย อ่านหนังสือที่อยู่ในขอบเขต

ของตน

3. ลักษณะของหนังสือสำหรับเด็ก

จินตนา ไบกาซูยี (2534, หน้า 28-30) ได้กล่าวถึงลักษณะของหนังสือสำหรับเด็กที่ดีไว้ดังนี้

1. เนื้อหาที่มีวัตถุประสงค์และแก่นเรื่องอย่างชัดเจน วัตถุประสงค์ของหนังสือระดับเด็กเล็ก ควรมีความคิดรวบยอดเพียงเรื่องเดียว เนื้อหาง่ายต่อการทำความเข้าใจ หนังสือสำหรับเด็กเล็กก่อนวัยรุ่นและวัยรุ่น อาจมีหลายความคิดรวบยอด เนื้อหาที่มีจุดเน้นหลายอย่าง และสอดคล้องเป็นแนวเดียวกัน
2. เนื้อหาที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัย ความสนใจ เนื้อหาที่มีความสนุกสนาน มีตัวละครในการดำเนินเรื่องเหมาะสม
3. รูปแบบการเขียนเนื้อหา เลือกใช้ให้ถูกต้องเหมาะสม โดยยึดหลักให้เด็กอ่านเข้าใจง่าย และรู้เรื่องเร็ว
4. มีภาพประกอบที่เหมาะสมตามวัยของเด็กที่อ่าน เด็กวัยก่อนเรียน (อายุ 2-5 ขวบ) ควรเป็นภาพที่มีตัวหนังสือประกอบเล็กน้อย เด็กในวัยประถมศึกษา (อายุ 6-11 ขวบ) เป็นหนังสือภาพประกอบเรื่องราวในอัตราส่วนที่เหมาะสม และเด็กก่อนวัยรุ่น (อายุ 12-14 ขวบ) ควรเป็นหนังสือที่มีภาพประกอบ แต่ไม่จำเป็นต้องมีภาพทุกหน้า
5. จำนวนภาษาที่ใช้ ใช้ภาษาง่าย ถูกต้องเหมาะสม สั้นกระชับใจความสละสลวยเป็นภาษาที่ดี ใช้ประโยคสั้น ๆ ไม่ซับซ้อน
6. การใช้ขนาดตัวอักษร สำหรับเด็กวัย 2-6 ขวบ ควรแยกเป็นคำ ๆ ใช้ตัวอักษรโตประมาณ 24-30 พอยท์ เด็กวัย 8-9 ขวบ เขียนเป็นประโยคสั้น ๆ เว้นวรรคห่างพอสมควร ย่อหน้าหนึ่งประมาณ 3-4 บรรทัด จำนวนหน้าลดหลั่นตามความสั้นยาวของเนื้อหา ในแต่ละหน้าไม่ควรมีหลายย่อหน้า
7. รูปเล่มมีขนาดกะทัดรัด ไม่ใหญ่ หรือกว้างหรือยาว หรือเล็กมาก จำนวนหน้าเหมาะสมสำหรับเด็ก เด็กวัย 2-5 ขวบ ควรมีประมาณ 8-16 หน้า เด็กวัย 6-11 ขวบ มีประมาณ 16-32 หน้า
8. หายเล่มควรมีกิจกรรมบางอย่างที่เหมาะสมกับวัย ให้เด็กได้ทำหลังการอ่านหนังสือจบแล้ว

พรจันทร์ จันทวิมล และคณะ (2539, หน้า 9) ได้กล่าวถึงหนังสือเด็กที่ดีว่า คือหนังสือที่เด็กอ่านแล้วสนุกสนานเพลิดเพลิน มีเนื้อหาสาระตรงใจผู้อ่าน รูปเล่มสวยงาม น่าสนใจ ลักษณะที่ดีแบ่งออกเป็น 3 ประการคือ

1. ด้านเทคนิคการพิมพ์และการจัดรูปเล่ม การจัดภาพและตัวอักษรต้องชัดเจน ปกสวยงาม ดึงดูดความสนใจเด็ก ขนาดรูปเล่มและขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของเด็ก รวมทั้งชื่อเรื่องเป็นที่น่าสนใจของเด็ก
  2. ด้านเนื้อหา เนื้อหาน่าสนใจมีความสนุกสนาน ความยากง่ายเหมาะสมกับวัย เนื้อหาถูกต้อง การดำเนินเรื่องชวนให้ติดตาม ให้ประโยชน์และแง่คิดจากการอ่าน และใช้สำนวนภาษาไทยที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก
  3. ด้านภาพประกอบ ภาพประกอบมีสีสันสวยงาม ประณีต มีความสอดคล้องกับเนื้อหา ขนาดของภาพพอเหมาะกับรูปเล่ม และน่าสนใจ
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545, หน้า 43) ได้กล่าวถึงหนังสือที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ดังนี้
1. เนื้อหาตรงกับความสนใจของเด็กแต่ละวัย
    - 1.1 คำประพันธ์ไม่สลับซับซ้อน มีความคล้องจอง บทกลอนง่าย ๆ
    - 1.2 เนื้อหาไม่จริงจังมากนัก แต่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน
    - 1.3 เป็นเนื้อเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว เช่น สัตว์ เหนียว นิทานต่าง ๆ
- วีรบุรุษ วีรสตรี
- 1.4 เป็นเรื่องที่ซดเซยอารมณ์ และสนองความอยากรู้อยากเห็นของเด็กแต่ละวัย
2. เนื้อหาสาระให้ข่าวสารกับเด็ก ให้ความรู้ พัฒนาทัศนคติ ค่านิยม ส่งเสริมความเข้าใจตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม ให้ความบันเทิงอันเป็นเครื่องมือเร้าและกระตุ้นจินตนาการเพื่อสร้างความคิดริเริ่ม และสร้างจินตนาการได้อย่างถูกต้อง
  3. ลักษณะของเรื่องและวิธีการเขียนหรือจัดทำ ต้องเดินเรื่องฉับไว ทันใจ เนื้อเรื่องไม่สับสน วกวน ใช้ภาษาง่าย ๆ ตัวการ์ตูนถูกต้อง
  4. ขนาดรูปเล่มกะทัดรัด เหมาะสมกับการจับถือของเด็กแต่ละวัย
  5. ตัวอักษรตัว โตชัดเจนเหมาะสมกับสายตาเด็ก
  6. ภาพมีความสดใสชัดเจน ดึงดูดความสนใจ มีความเคลื่อนไหวตลอดเวลา
  7. การวางรูปหน้าแต่ละหน้า และปกหน้า เลือกภาพที่เด่น ตรงต่อความเป็นจริง
  8. ตัวละครอยู่ในวัยเดียวกัน หรือวัยใกล้เคียงกับเด็ก
  9. ความยาวไม่มากนัก เพราะเด็กมีความสนใจสั้น
4. ประเภทของหนังสือสำหรับเด็ก
- พรจันทร์ จันทวิมล และคณะ (2539, หน้า 9) ได้แบ่งหนังสือสำหรับเด็กออกเป็น 3 ประเภท โดยยึดหน้าที่ของหนังสือเป็นหลัก ดังนี้

4.1 บันเทิงคดี คือ หนังสือที่แต่งขึ้นเพื่อให้ความสนุกสนานแก่เด็ก เขียนได้ทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง แบ่งออกได้ดังนี้

- 4.1.1 นิทาน
- 4.1.2 นวนิยาย
- 4.1.3 เรื่องสั้น
- 4.1.4 เรื่องแปล
- 4.1.5 การ์ตูน

4.2 สารคดี หนังสือสารคดี คือ หนังสือที่ให้ความรู้แก่เด็ก แบ่งออกได้ดังนี้

- 4.2.1 สารคดีทั่วไป
- 4.2.2 สารคดีชีวประวัติ
- 4.2.3 สารคดีท่องเที่ยว

4.3 ร้อยกรอง หนังสือร้อยกรอง คือ หนังสือประเภทบันเทิงคดีอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นหนังสือที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน แบ่งออกได้ดังนี้

- 4.3.1 ร้อยกรองสำหรับเด็ก แบ่งได้
  - 4.3.1 เพลงกล่อมเด็ก
  - 4.3.2 เพลงปลอบเด็ก
  - 4.3.3 ร้อยกรองสำหรับเด็กวัยรุ่น แบ่งออกเป็น
    - เพลงประกอบการเล่นของเด็ก
    - ปริศนาคำทาย
    - บทกลอนสอนใจวัยรุ่น

ส่วนสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536, หน้า 38-39) จัดหนังสือ ออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. หนังสืออ้างอิง คือหนังสือสำหรับค้นคว้าหาคำตอบบางเรื่อง หรือที่ต้องการเฉพาะ อาทิ พจนานุกรม สารานุกรม ลักษณะทั่วไปของหนังสืออ้างอิงมักจะแตกต่างจากหนังสือธรรมดา อาจรวมหลายเล่มเป็นชุด และมีรูปเล่มใหญ่ หนา

2. หนังสือภาพ คือหนังสือที่มีภาพประกอบมากกว่าหนังสือ และมีเนื้อหาให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านได้ทั้งความรู้ และความสนุกสนานเพลิดเพลิน และบางครั้งให้ข้อคิด แนวคิด และคติสอนใจเหมาะสำหรับเด็กเล็ก ๆ และนอกจากนี้ยังสามารถให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าอ่าน ประกอบวิชาต่าง ๆ ที่เรียนในชั้นอีกด้วย

3. หนังสือสารคดี คือหนังสือที่มีเนื้อหาให้ความรู้แก่ผู้อ่านมีหลักวิชา หนังสือเรื่องหนึ่งๆ มักมีเนื้อหาอย่างเดียว แต่บางเล่มก็มี 2 เนื้อหา หรือเป็นหนังสือรวมบทความ สำหรับให้นักเรียนได้ค้นคว้าประกอบวิชาต่าง ๆ ที่เรียนในชั้นเรียน

4. หนังสือสารบันเทิง คือหนังสือที่มีเนื้อหาให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิต มีตัวละครทำให้ผู้อ่านได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน บางครั้งก็ให้ข้อคิดคติสอนใจ หนังสืออ่านเพื่อความเพลิดเพลินสำหรับเด็ก อาจเป็นนิทาน นิยาย การ์ตูน หรือเรื่องสั้น

5. หนังสือแบบเรียน คือหนังสือสำหรับวิชาต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในหลักสูตรของแต่ละชั้นเรียน นักเรียนทุกคนต้องมีไว้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ หนังสือแบบเรียนบังคับใช้ ซึ่งนักเรียนใช้เป็นประจำทั้งในห้องเรียน และหนังสืออ่านนอกเวลา อีกประเภทหนึ่ง ได้แก่ หนังสือแบบเรียนที่ไม่ได้บังคับใช้ ใช้เป็นหนังสืออ่านประกอบและหนังสือทั้ง 2 ประเภทนี้ กรมวิชาการจะเป็นผู้กำหนด และจัดพิมพ์เป็นเอกสาร เรียกว่า “คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการเรื่องกำหนดแบบเรียนสำหรับเลือกใช้ ในโรงเรียนของแต่ละปี

6. หนังสืออ่านเพิ่มเติม คือหนังสือที่นักเรียนอ่านแล้วได้ความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งลึกซึ้ง และกว้างขวางยิ่งขึ้น เป็นการเสริมเนื้อหาที่มีอยู่ในบทเรียน หนังสือเหล่านี้อาจเขียนขึ้นตามหลักสูตร หรือบางเล่มเป็นหนังสือที่มีอยู่ในท้องตลาด แต่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องและเสริมหลักสูตรก็สามารถใช้อ่านเพิ่มเติมได้ หนังสือเล่มใดเล่มหนึ่งอาจใช้ได้กับหลายชั้นและหลายกลุ่มประสบการณ์ โรงเรียนควรมีหนังสือประกอบประเภทนี้ให้เด็กอ่านมาก ๆ

6.1 ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

จินตนา ไบกาซูยี (2535, หน้า 112) กล่าวว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2536, หน้า 157) กล่าวว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสืออ่านประกอบ (Supplementary readers) คือ หนังสือที่มีวัตถุประสงค์มุ่งส่งเสริมการเรียนการค้นคว้าวิชาต่าง ๆ นอกเหนือไปจากหนังสือเรียนที่กำหนดไว้แล้ว โดยขยายเนื้อหาจากส่วนใดส่วนหนึ่งของหลักสูตร หรืออาจจะมีรายละเอียดเพิ่มเติมนอกเหนือจากหลักสูตร อาจจะมีเนื้อหาแตกต่างไปจากหนังสือเรียนที่กำหนดไว้ เพื่อให้นักเรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ตามความเหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านของเด็ก

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

ถวัลย์ มาศจรัส (2538, หน้า 20) ได้ให้ความหมายว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่มีสาระอ้างอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

สมพร จารุณี (2540, หน้า 3) กล่าวว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่มีสาระอ้างอิงหลักสูตร เนื้อหาเจาะลึกในความรู้วิชาเฉพาะวิชาเพิ่มเติมให้กว้างขวางและลึกซึ้งมากขึ้น ใช้ประกอบการเรียนการสอน ให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

ลักขณา รอดสน (2540, หน้า 25-26) กล่าวว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมหรือหนังสืออ่านประกอบเป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อเพิ่มเติมเนื้อหาความรู้วิชาต่าง ๆ ให้กว้างขวางนอกเหนือจากหนังสือแบบเรียน โดยมีรายละเอียดเฉพาะเรื่องแตกต่างกันออกไป มีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจเหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านของนักเรียน นักเรียนสามารถเพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง โดยสามารถเลือกอ่านได้ทั้งในและนอกเวลาเรียน เพื่อเสริมความรู้ ความเพลิดเพลิน เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้อีกแนวทางหนึ่ง

จันทรา ทองสมัคร (2541, หน้า 10) กล่าวว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรตอนใดตอนหนึ่ง เนื้อหาเจาะลึกในความรู้เฉพาะวิชา โดยเพิ่มเติมให้กว้างขวางและลึกซึ้งขึ้นมากกว่าเดิม ใช้ในการประกอบการเรียนการสอนสำหรับให้นักเรียนอ่านศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เลือกอ่านได้ตามความสนใจ และตามกำลังสติปัญญาของตน

จินตนา ไบกาชุย (2542, หน้า 6) กล่าวว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่มีสาระอ้างอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล หนังสือประเภทนี้เคยเรียกว่า หนังสืออ่านประกอบ

นัทกาญจน์ อาจิณาจารย์ (2544, หน้า 12) ได้ให้ความหมายว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่มีสาระ เนื้อหาความรู้ตามหลักสูตรเป็นหลักสำคัญแก่ผู้อ่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่าน การค้นคว้าด้วยตนเองสำหรับนักเรียน หรือใช้ประกอบการเรียนการสอนให้ได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวต่าง ๆ อย่างกว้างขวางลึกซึ้งขึ้น

นุชนารถ ยิ้มจันทร์ (2546, หน้า 9) ได้ให้ความหมายว่า หนังสือที่มีเนื้อหาอ้างอิงหลักสูตร เป็นการนำเนื้อหาในหลักสูตรมาเขียนในลักษณะต่าง ๆ อาจเขียนในรูปร้อยแก้วหรือร้อยกรองก็ได้ เพื่อให้เด็กอ่านเนื้อหาเข้าใจได้ง่าย และนักเรียนสามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่เด็กสามารถใช้ทั้งในเวลาและนอกเวลาเรียน โดยใช้ประกอบการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งที่มีเนื้อหาสาระจากหลักสูตร เพื่อมุ่งให้นักเรียนศึกษา

ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมตามความเหมาะสมกับวัยและความสามารถ เรียบเรียงให้สนุกเข้มข้นเร้าความสนใจของเด็ก โดยมีภาพประกอบเหมาะสมกับวัยของเด็กและความยาวของเรื่องมีความเหมาะสมกับวัยเด็ก

6.2 วัตถุประสงค์ของการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือสำหรับเด็กที่เขียนขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียนใช้ประกอบการเรียนการสอนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เสริมทักษะในการอ่าน และปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่ นักเรียน

6.3 จุดมุ่งหมายในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้ ถวัลย์ มาศจรัส (2535, หน้า 13) กล่าวว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีจุดมุ่งหมายหลักดังนี้

1. เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียน
2. เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
3. เพื่อเสริมทักษะในการอ่าน และปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่ นักเรียน

อภิวรรณ วีระสมิทธิ (2544, หน้า 18) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อให้เป็นประโยชน์แก่เด็กในการอ่าน เป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่จัดทำเพิ่มเติม โดยมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตรเพื่อให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวางออกไป และมีโอกาสได้อ่านหนังสือที่มีเนื้อหาสาระนอกเหนือจากการอ่านหนังสือแบบเรียนที่หลักสูตรกำหนดไว้

จุดมุ่งหมายในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
2. เพื่อให้เด็กได้รับความบันเทิง ความรู้และได้รับความสุขใจ
3. เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ให้เด็กใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และศึกษาหา

ความรู้ด้วยตนเอง ตามความพอใจและความสนใจของผู้อ่าน

4. เพื่อให้ความรู้ ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามของสังคมให้แก่เด็กตามวัย เพื่อจะได้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต

5. เพื่อช่วยพัฒนาด้านสติปัญญา อารมณ์ และจิตใจของเด็ก

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อประกอบการเรียนการสอน เสริมสร้างจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เพื่อให้เกิดความรู้ความเพลิดเพลินเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และช่วยปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม ให้กับเด็ก

6.4 ลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

สมพร จารุณัญญ (2534, หน้า 5-8) ได้เสนอลักษณะที่สำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติมดังนี้

1. ส่งเสริมความรู้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับความรู้ หรือทักษะ ความคิดรวบยอด และหลักการหรือทฤษฎีเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่อง ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ ผู้อ่านในการดำรงชีวิต การศึกษาหาความรู้ รวมทั้งก่อให้เกิดความเจริญอกงามและพัฒนาการใน ด้านต่าง ๆ

2. ส่งเสริมสติปัญญา หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้ พัฒนาทักษะในการสังเกต ตีความ เปรียบเทียบ ใช้เหตุและผล จำแนกแจกแจง วิเคราะห์ ประเมินค่า ตลอดจนสามารถนำความรู้และทักษะเหล่านี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

3. ส่งเสริมเจตคติที่เหมาะสม หนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกจากเสนอเนื้อหาสาระที่เป็น ความรู้ และส่งเสริมสติปัญญาแล้ว ยังควรสอดแทรกแนวความคิดที่ช่วยให้ผู้อ่านเกิดเจตคติที่เหมาะสม ในการนำความรู้ นั้น ไปใช้ตามแนวทางที่พึงประสงค์ เป็นประโยชน์แก่ตนและแก่ส่วนรวม

4. ส่งเสริมความเข้าใจ หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรเสนอเนื้อหาสาระในลักษณะที่ส่งเสริมให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเรื่องราวได้ กล่าวคือใช้ภาษาที่ถูกต้องและพอเหมาะแก่ความรู้และ ประสบการณ์ทางด้านการใช้ภาษาของผู้อ่าน เสนอเนื้อหาตามลำดับขั้นตอนของความรู้ (Content structure) และตามพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้อ่าน ให้ตัวอย่างที่เหมาะสม ตลอดจนใช้เทคนิค วิธีการหรือเรื่องส่งเสริมความเข้าใจอื่น ๆ เช่น ภาพประกอบ แผนภูมิ ตาราง คำถาม อภิธานศัพท์ เป็นต้น

5. ส่งเสริมการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีลักษณะที่กระตุ้น ให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง กล่าวคือผู้เขียนควรพิจารณา เสนอเรื่องราวที่เด็กแต่ละวัยสนใจ เน้นให้ความสำคัญและประโยชน์ของเรื่องราวที่เสนอสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกับนักเรียน สอดแทรกคำถามช่วยต่าง ๆ ตลอดจนเสนอแนะหนังสืออื่น ๆ ที่ผู้อ่านอาจจะไป ศึกษาให้กว้างขวางลึกซึ้งขึ้นตามความสนใจ

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล ประพิมพ์พรรณ สุธรรมวงศ์ และนพคุณ คุณาชีวะ (2521, หน้า 191-192, อ้างถึงใน นันโท อ่อนเจริญ (2546, หน้า 18) อธิบายลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

1. เป็นหนังสือที่สามารถสนองความต้องการของนักเรียนได้
2. เป็นหนังสือที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน
3. เป็นหนังสือที่เหมาะสมกับความรู้และความสามารถของผู้อ่าน ซึ่งได้แก่ ความเหมาะสมในการใช้ภาษา ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมของนักเรียน และควรเป็นเรื่องจริงใกล้ตัวนักเรียนมากที่สุด

4. เป็นหนังสือที่ให้แง่คิดในด้านคุณธรรม จริยธรรมหรือสภาวะจิตใจ
 5. เป็นหนังสือที่มีเนื้อเรื่อง มีแก่นสารและมีสาระที่ถูกต้อง เนื้อหาความเป็นจริง มีคุณค่าต่อชีวิต มีประโยชน์ น่าสนใจให้ความเพลิดเพลิน เกิดความคิด อยากค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม

สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีลักษณะที่ช่วยให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ส่งเสริมให้เกิดเจตคติ แง่คิดที่ดีในการดำรงชีวิต อีกทั้งยังต้องเป็นหนังสือที่สอดคล้องกับความสนใจและวัยของผู้อ่านอีกด้วย

6.5 ประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้
 สมพร จารุณัฐ (2538, หน้า 35-44) กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า ช่วยส่งเสริมเด็กและเยาวชนให้เกิดพัฒนาการดังต่อไปนี้

1. พัฒนาการทางภาษาคือช่วยให้มีความสามารถทางการฟัง พูด อ่าน และเขียน
2. พัฒนาการทางความคิดและสติปัญญา สร้างจินตนาการ
3. พัฒนาการทางบุคลิกภาพ การอ่านหนังสือจะช่วยให้เด็กนำเหตุการณ์และเรื่องราว ในเรื่องที่ปรากฏมาพัฒนาตนเองได้

4. พัฒนาการทางสังคม อิทธิพลความคิด ความเชื่อที่ปรากฏในหนังสือจะเป็นแนวทางในการพัฒนาความคิด ความประพฤติ รู้จักวางตัว รู้หน้าที่และบทบาทในสังคมได้

สมทรง พิทักษ์พิเศษ (2541, หน้า 12) หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีประโยชน์หลายประการ ได้แก่

1. ทำให้มีพัฒนาการทางภาษา
2. ทำให้มีพัฒนาการทางด้านความคิดและสติปัญญา
3. ทำให้ผู้อ่านได้เรียนรู้ชีวิตของมนุษย์ในแง่มุมต่าง ๆ

สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้นช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทั้งในด้านภาษา ความคิด และสติปัญญา บุคลิกภาพ อีกทั้งยังช่วยให้เรียนรู้ชีวิตของมนุษย์ในแง่มุมต่าง ๆ อีกด้วย

6.6 ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม นับว่ามีความสำคัญต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะแบบเรียนไม่สามารถบรรจุความรู้ทางวิชาการ ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ใกล้ตัวนักเรียน และกระบวนการแสวงหาความรู้ได้หมด อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดของเวลา เรียนตามหลักสูตร หนังสืออ่านเพิ่มเติมจึงเป็นเครื่องมือช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้

ศิริบุญ มาดี (2535, หน้า 10-11) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะช่วยขยายความรู้ เป็นเรื่องราวที่ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน

สร้างนิสัยรักการอ่าน สนองความต้องการในการอ่าน ฝึกทักษะ โดยใช้เวลาอ่านได้ทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

หนังสืออ่านเพิ่มเติมจึงมีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างมากซึ่งสามารถสรุปได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกจากจะช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ในเนื้อหาวิชาที่เรียนตามหลักสูตรแล้วยังช่วยขยายความรู้ของนักเรียนให้กว้างขวางขึ้น ปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน รักการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ในเรื่องที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละวัย แต่ละบุคคล จะเห็นได้ว่าหนังสือสำหรับเด็กมีหลายประเภท ขึ้นอยู่กับว่าจะใช้ลักษณะใดมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาซึ่งสามารถสรุปได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. ประเภทสาระความรู้
2. ประเภทให้ความบันเทิง
3. ประเภทให้ทั้งสาระความรู้และความบันเทิง

5. ขั้นตอนการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมและจัดทำรูปเล่ม

ในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็กนั้น จำเป็นต้องอาศัยความรู้ ความสามารถในการจัดทำ ต้องมีความละเอียดรอบคอบเพื่อให้หนังสือมีคุณค่า เหมาะสมกับความสนใจ และจุดมุ่งหมายของหนังสือ

จินตนา ไบกาชุย (2536, หน้า 147-179) ได้สรุปขั้นตอนการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

1. กำหนดประเภทหนังสือ

ต้องวางแผนกำหนดล่วงหน้าว่าหนังสือที่เขียนอยู่ในประเภทใด เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม หรือหนังสือส่งเสริมการอ่าน พิจารณาถึงความถนัดและความชำนาญหนังสือมีรูปลักษณะและประโยชน์การใช้สอยอย่างไร โดยคำนึงถึงความสนใจของผู้อ่านด้วย

2. กำหนดจุดประสงค์

ผู้เขียนต้องตั้งจุดประสงค์ว่าต้องการให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความคิด ทักษะ และประโยชน์อะไร และอย่างไร หรือสิ่งที่ควรเน้น หรือสมบัติเด่น ๆ ของสิ่งที่จะเขียนด้วยการกำหนดจุดประสงค์เป็นเหมือนทิศทางชี้แนวการเขียน จุดประสงค์มักปรากฏอยู่ในคำนำหรือคำชี้แจงของผู้เขียน

3. กำหนดผู้อ่านกลุ่มเป้าหมาย

ผู้เขียนจะต้องรู้ว่าผู้อ่านคือใคร มีคุณสมบัติ มีวัยวุฒิ ระดับสติปัญญา ความรู้ และประสบการณ์เดิมขนาดไหน การแบ่งกลุ่มนักเรียนที่อยู่ในระบบโรงเรียน แบ่งแยกย่อยได้ดังนี้

- 3.1 กลุ่มวัยเริ่มเรียน 0-5 ปี
- 3.2 กลุ่มวัยเรียนประถมศึกษาตอนต้น 6-8 ปี
- 3.3 กลุ่มวัยเรียนประถมศึกษาตอนปลาย 9-11 ปี
- 3.4 กลุ่มวัยรุ่นมัธยมศึกษาตอนต้น 12-14 ปี (ก่อนวัยรุ่น)
- 3.5 กลุ่มวัยรุ่นมัธยมศึกษาตอนปลาย 15-18 ปี (วัยรุ่น)

4. ศึกษาความสนใจและความต้องการของผู้อ่าน

เด็กวัย 12-18 ปี ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีความสนใจและต้องการหนังสือประเภทต่าง ๆ ดังนี้

4.1 สารคดีและบทความ ได้แก่ ศาสนาและวัฒนธรรม การเมือง สังคมศาสตร์ ภาษา และวรรณคดี วิทยาศาสตร์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ การแพทย์และเกษตรกรรม ธุรกิจ การค้า อุตสาหกรรม ศิลปะ ประวัติศาสตร์ พงศาวดาร จดหมายเหตุ บันทึกประจำวันและโบราณคดี ท่องเที่ยว ประวัติบุคคลสำคัญ

4.2 นวนิยาย (รวมเรื่องแปล) ได้แก่ เรื่อง นวนิยายสำหรับผู้ใหญ่ นวนิยายวิทยาศาสตร์ นวนิยายลึกลับสอบสวน นวนิยายผจญภัย นวนิยายประวัติศาสตร์ นวนิยายเกี่ยวกับสงคราม หัสดิ

4.3 รื่องกรองและกวีนิพนธ์ ได้แก่ ละคร สุภาษิต นิทานคำกลอน เสภา บทร้อยกรอง สั้น ๆ เรื่องขอพระเกียรติ กาพย์เห่เรือ นิราศ

5. กำหนดเนื้อหา/ หัวข้อเรื่อง/ ชื่อเรื่อง

การกำหนดชื่อเรื่องจะเกี่ยวข้องไปถึงหัวข้อเรื่องที่จะเขียนและขอบข่ายเนื้อหาที่กำหนดไว้ในโครงสร้าง หลักการที่สำคัญคือ ชื่อเรื่องควรจะต้องสอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง และโครงสร้างเนื้อหาเรื่อง เพื่อว่าเมื่อผู้อ่านเห็นชื่อเรื่องก็สามารถคาดคะเนได้ว่าเนื้อหาภายในเป็นอะไร

6. การกำหนดโครงสร้างเนื้อหา/ โครงเรื่อง

โครงสร้างเนื้อหา คือ การกำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่จะเขียน ให้มีระบบตามลำดับความคิด หรือวิธีการเรียงเรียงความคิด ความสัมพันธ์ของความคิดหรือตามวัตถุประสงค์ ของการเขียน ต้องคำนึงถึงโครงสร้างเนื้อหาทางวิชาการเป็นรากฐานที่สำคัญจะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความรู้และเข้าใจสิ่งที่อ่านได้ง่ายขึ้น โครงสร้างของหนังสืออ่านเพิ่มเติมจะไม่หนาเกินไป ควรประกอบด้วย บทนำ เนื้อเรื่องที่แบ่งออกเป็นบท และภาคผนวก

บทนำ อาจเป็นบทย่อของเนื้อหาสาระ หรือบทสังเขปของหนังสือ เพื่อให้ผู้อ่านรู้ว่าตนจะอ่านเรื่องใด ผู้เขียนอาจบอกขอบข่ายเนื้อหา บอกสาเหตุ แรงจูงใจ ที่เขียนเรื่องนี้ วัตถุประสงค์ของการเขียน แนวทางการศึกษา

เนื้อเรื่อง มักแบ่งเป็นบท เป็นตอน เป็นหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อย ย่อหน้า เนื้อหา สารบัญนี้ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้แล้ว มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ สาขานั้น ๆ มีการจัด

เรียงลำดับเนื้อหาสาระตามโครงสร้าง มีการจัดลำดับตามเกณฑ์ มีการจัดลำดับตามเหตุการณ์ มีการจัดลำดับตามการเปรียบเทียบ ความเหมือน-ความแตกต่าง มีการจัดลำดับตามเหตุผล เนื้อหา มีความทันสมัย มีแหล่งอ้างอิง มีสาระความรู้ละเอียดพอเหมาะกับประสบการณ์ สติปัญญาของผู้อ่าน เนื้อหาต้องไม่ขัดแย้งกับศีลธรรม จริยธรรม ประเพณี และความมั่นคงของสังคม ในโครงสร้างของ บทหนึ่ง ๆ ควรประกอบด้วย บทนำเรื่อง เนื้อเรื่อง และจบด้วยบทสรุปความในการเสนอเนื้อหาควรมีตัวอย่างประกอบอย่างเหมาะสม ภาพประกอบอาจเป็นภาพถ่าย ภาพวาด ควรมีความเหมาะสมและเกี่ยวข้องกับเนื้อหา มีขนาดเหมาะสม ชัดเจน กิจกรรมท้ายบท เป็นสิ่งสำคัญที่มุ่งให้ผู้อ่านได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กิจกรรมท้ายบทควรส่งเสริมความรู้ที่กล่าวมาแล้วในบท ช่วยให้ผู้อ่านมีความคิดกว้างขึ้น อาจเป็นคำถามชวนคิด ไปใช้กับสิ่งอื่นหรือไปใช้ในชีวิตประจำวัน

7. กำหนดแนวการเขียน

หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านได้เนื้อหาสาระ ความรู้ ความคิดในวิชาต่าง ๆ อย่างเข้าใจแจ่มแจ้ง ดังนั้น แนวการเขียนที่เหมาะสมจึงควรเป็นเรียงความ มีโวหาร หรือวิธีเรียบเรียงนิยมใช้คือ

7.1 การบรรยายคือการเล่าเรื่องซึ่งได้พบได้เห็นมาอย่างถี่ยิบอาจมีตัวบุคคล หรือตัวละคร มีพฤติกรรม หรือเหตุการณ์ นิยมใช้เขียนนิทาน นิยาย ตำนาน ประวัติ เรื่องเล่า รายงาน บันทึก เหตุการณ์

7.2 การพรรณนาคือ การให้รายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นการรำพรรณความรู้สึกล นิยมเขียนพรรณนา ความงามของธรรมชาติ สถานที่ หรือความดี

7.3 การอธิบายคือ การชี้แจง คำสั่ง อธิบาย ให้เกิดความเข้าใจ เกิดความรู้

7.4 การอภิปรายคือ การชักจูงชี้แจงให้คล้อยตามและปฏิบัติตาม โดยใช้เหตุผลหรือตัวอย่าง

7.5 การเปรียบเทียบคือ การเทียบเคียงเพื่อให้ข้อความที่มีอยู่เดิมนั้นมีความหมายกระชับขึ้น หนังสืออ่านเพิ่มเติมในโลกปัจจุบันนิยมใช้แนวการเขียนดังต่อไปนี้

7.5.1 เรื่องเล่า ผู้เขียนมักเล่าประสบการณ์ให้ผู้อ่านรับรู้ใช้ลักษณะการบรรยายเรื่อง มีการสนทนา ใช้สรรพนาระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน

7.5.2 จดหมาย หรือบันทึกเหตุการณ์เป็นรูปแบบที่เขียนง่าย เนื้อหาใช้สิ่งที่ผู้เขียนมีประสบการณ์ในทำนองเล่าเรื่อง ไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับ แต่เป็นไปตามที่ผู้เขียนประสบ

7.5.3 สารบัญทึ่ง คือ การผสมผสานระหว่างการเขียนแบบสารคดี และบันเทิงคดีเข้าด้วยกัน มีลักษณะการเขียนแบบบันเทิงคดี มีการสมมติตัวละคร เพื่อให้เรื่องสนุกสนาน โดยยังมีเนื้อหาสาระที่เป็นความรู้ ความคิดแก่ผู้อ่านเต็มที่

8. กำหนดแหล่งข้อมูลค้นคว้าอ้างอิงก่อนลงมือเขียน ผู้เขียนต้องอ่านและค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ การจัดระบบข้อมูล ซึ่งนำไปสู่การเรียบเรียง และการนำเสนอเรื่องการเขียนบันทึกในสิ่งที่ได้อ่านและค้นคว้า สิ่งที่ควรบันทึกไว้ได้แก่ ชื่อหัวเรื่อง สำหรับอ้างอิง เนื้อเรื่อง วันเดือนปี และแหล่งข้อมูล ควรเลือกแหล่งข้อมูลที่มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับ

9. กำหนดลักษณะรูปเล่มและต้นแบบ

9.1 ความยาวของหนังสือ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบดังนี้

9.1.1 ความสามารถของผู้อ่านตามวัย มีหลักปฏิบัติดังนี้

- วัย 0-5 ขวบ ประมาณ 4-5 หน้า หรือ 8-16 หน้า (ขนาด 8 หน้ายก) แนวตั้ง-นอน

- วัย 6-11 ขวบ ประมาณ 8-24 หน้า (ขนาด 8 หน้ายก) หรือประมาณ 16-32 หน้า

(ขนาด 16 หน้า ยก)

- วัย 12 - 14 ขวบ ประมาณ 50-100หน้า (ขนาด 16 หน้ายกหรือขนาดพ็อกเก็ตบุ๊ก)

9.1.2 ความยากง่ายและธรรมชาติของเนื้อหาสาระขึ้นอยู่กับวัย ประสบการณ์และความสามารถทางสติปัญญาของผู้อ่าน

9.2 รูปเล่มมาตรฐานของหนังสือ (ถวัลย์ มาศจรัส, 2535 หน้า 70) อธิบายถึงลักษณะรูปเล่มหนังสือที่นิยมจัดพิมพ์ทั่วไปดังนี้

9.2.1 ขนาด 8 หน้ายกหมายถึง หนังสือที่มีขนาด 18.5x26 ซม.

9.2.2 ขนาด 16 หน้ายก หมายถึง หนังสือที่มีขนาด 13x18.5 ซม.

9.2.3 ขนาด 16 หน้ายกพิเศษ หมายถึง หนังสือที่มีขนาด 14x21 ซม.

หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่เขียนด้วยหนังสือประเภทสารคดี นิยมพิมพ์ในรูปเล่มขนาด 16 หน้า ยกพิเศษ

9.3 ภาพประกอบ เป็นเครื่องช่วยในการอ่าน ต้องสอดคล้องกับเนื้อหา ควรจัดวางให้อยู่ต่อเนื่องในบริเวณเดียวกันกับข้อความ ถ้าต้องการภาพที่แสดงโครงสร้างภายนอกควรใช้ภาพถ่าย หากต้องการภาพที่มีรายละเอียดควรใช้ภาพวาด ภาพสี จะดึงดูดความสนใจ อ่านได้มากกว่าภาพขาวดำ การเตรียมภาพประกอบทำได้หลายวิธีเช่น การถ่ายภาพขึ้นใหม่ การวาดภาพใหม่ การถ่ายภาพจากหนังสือ การขอฟิล์มภาพจากแหล่งต่าง ๆ เช่น สำนักพิมพ์ หน่วยราชการต่าง ๆ

9.4 การจัดรูปเล่มและการจัดหน้า การจัดทำรูปเล่มของหนังสือต้องรู้ส่วนประกอบของหนังสือตลอดทั้งเล่ม ส่วนประกอบหนังสือแบ่งเป็นส่วนประกอบใหญ่ ๆ ดังนี้

9.4.1 ส่วนหน้าของหนังสือประกอบด้วย

9.4.1.1 ปกหน้า ควรให้มีสีสันสะดุดตา ภาพบนปกควรเป็นหัวใจของเรื่อง ข้อความบนปกมีชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ตัวอักษรอ่านง่ายสะดุดตา

9.4.1.2 ปกหลัง ปัจจุบันนิยมให้ออกแบบภาพเป็นส่วนหนึ่งของหน้าปก

9.4.1.3 สันปก สันปกที่มีจำนวนหน้าไม่มากนัก ไม่นิยมใส่ข้อความบนสัน ส่วนหนังสือมีความหนา นิยมใส่ชื่อเรื่องบนสัน

9.4.1.4 หน้าปกใน ในหน้านี้มีชื่อหนังสือ ประเภทหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ผู้วาดภาพ ผู้จัดทำ ผู้รวบรวม ผู้จัดพิมพ์ รายละเอียดเกี่ยวกับการจัดทำหนังสือ

9.4.1.5 มีข้อความแสดงจุดประสงค์หรือสารประโยชน์ของหนังสือ ประวัติความเป็นมา คำชี้แจงการใช้หนังสือ

9.4.1.6 หน้าสารบัญ

9.4.2 ส่วนเนื้อหาของหนังสือ ประกอบด้วยเนื้อเรื่องและภาพประกอบ หนังสือที่มีภาพประกอบควรจัดภาพให้เป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหา โดยอาจจัดภาพให้เป็น $1/2$ ของหน้า หรือ $1/4$ ของหน้า หรือ $3/4$ ของหน้าก็ได้ ดูให้เหมาะสม

9.4.3 ส่วนท้ายของหนังสือ ประกอบด้วยหน้าบรรณานุกรม หน้ากิจกรรม อื่น ๆ แบบฝึกหัด กิจกรรมท้ายเรื่อง

สรุปได้ว่าการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมและจัดทำรูปเล่มมีขั้นตอนดังนี้ 1) กำหนดประเภทหนังสือ 2) กำหนดจุดประสงค์ 3) กำหนดระดับผู้อ่านกลุ่มเป้าหมาย 4) ศึกษาความสนใจและความต้องการของผู้อ่าน 5) กำหนดเนื้อหา/ หัวเรื่อง/ ชื่อเรื่อง 6) กำหนดโครงสร้างเนื้อหา/ โครงเรื่อง 7) กำหนดแนวการเขียน 8) กำหนดแหล่งข้อมูลค้นคว้าอ้างอิง 9) กำหนดลักษณะรูปเล่มและต้นฉบับ

รูปแบบการเขียนของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

นักวิชาการหลายท่านได้แบ่งรูปแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้หลายลักษณะดังนี้

กรมวิชาการ (2534, หน้า 70) ได้แบ่งรูปแบบการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

1. รูปแบบเรียงความ (Exposition) รูปแบบเรียงความ สามารถแบ่งเป็นประเภทย่อยได้อีกหลายรูปแบบเช่น การเขียนอธิบาย การเขียนบรรยาย การเขียนอภิปราย การเขียนเปรียบเทียบ

1.1 วรรณกรรมโบราณ ได้แก่ นิทานพื้นเมือง นิทานคติธรรม ตำนาน

1.2 นิทานแฟนตาซี

1.3 นิทานสมัยใหม่

1.4 นิยายอิงประวัติศาสตร์

2. หนังสือสารคดี คือ หนังสือที่มุ่งให้ผู้อ่านได้รับความรู้เป็นสำคัญ แบ่งได้ดังนี้

2.1 หนังสือให้ความรู้

2.2 หนังสือชีวประวัติ

ส่วนของเนื้อหาในงานเขียนสารคดีเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นหัวใจของงานเขียนที่แสดงให้เห็นว่า งานเขียนนั้นมีคุณค่าสมตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียนคือ เพื่อให้ความรู้แก่ผู้อ่านเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง (สมพร จารุณี, 2538, หน้า 170)

ในเรื่องเกี่ยวกับเนื้อหาที่มีสาระสำคัญที่ผู้เขียนควรพิจารณาให้มีความสำคัญในการวางแผนเตรียมการดังต่อไปนี้

1. เนื้อหาถูกต้องตามหลักวิชาและเป็นที่ยอมรับ
2. เนื้อหาครบถ้วนสนองจุดมุ่งหมายของงานเขียน
3. เนื้อหาทันสมัย
4. เนื้อหาครอบคลุมถึงความคิดที่แตกต่างกันหลายด้าน มิใช่เสนอเนื้อหาเฉพาะแง่มุมเดียว
5. ความคิดเห็นส่วนตัวที่มีต่อเนื้อหาและความคิดที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาควรระบุให้ชัดเจน
6. เนื้อหาที่เกี่ยวกับสัตว์หรือสิ่งของควรเสนอตามสภาพธรรมชาติที่เป็นจริง
7. เนื้อหาไม่ยากเกินไปสำหรับผู้อ่านเป้าหมาย

วินัย รอดง่าย (2540, หน้า 9) และมานพ ถนอมศรี (2546, หน้า 27) ได้แบ่งหนังสืออ่านเพิ่มเติมออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1. หนังสือบันเทิงคดี คือหนังสือที่แต่งขึ้นเพื่อความสนุกสนานเพิ่มเติมแก่เด็กเขียนได้ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง แบ่งออกได้ดังนี้

- 1.1 นิทาน
- 1.2 นวนิยาย
- 1.3 เรื่องสั้น
- 1.4 เรื่องแปล
- 1.5 การ์ตูน

2. หนังสือสารคดี คือหนังสือที่ให้ความรู้แก่เด็ก แบ่งออกได้ดังนี้

- 2.1 สารคดีทั่วไป
- 2.2 สารคดีชีวประวัติ
- 2.3 สารคดีท่องเที่ยว

3. หนังสือร้อยกรอง คือหนังสือประเภทบันเทิงคดีอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน แบ่งออกได้ดังนี้

- 3.1 ร้อยกรองสำหรับเด็ก
- 3.2 เพลงกล่อมเด็ก
- 3.3 เพลงปลอบเด็ก

3.4 ร้อยกรองสำหรับเด็กปฐมวัย

3.5 เพลงประกอบการเล่นของเด็ก

3.6 ปริศนาคำทาย

3.7 บทกลอนสอนใจวัยรุ่น

สรุปได้ว่า รูปแบบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยทั่วไปสามารถแบ่งตามลักษณะการเขียนได้ 3 รูปแบบคือ บันทึงคลี สารคดี และร้อยกรอง ทั้งนี้รูปแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติมย่อมขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของนักเรียน จุดมุ่งหมายและธรรมชาติของสาระวิชาที่จะนำมาเขียนรวมทั้งวัยของผู้อ่านด้วย

6. การประเมินคุณค่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ศิริัญญา มาติ (2535, หน้า 25-28) กล่าวว่า เกณฑ์การประเมินคุณค่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีดังนี้

1. โครงเรื่อง สิ่งสำคัญที่สุดในการสร้างหนังสือ คือการเขียนโครงเรื่อง โครงเรื่องที่ดีจะต้องมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหนังสือ โดยติดต่อสืบเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน มีเหตุผลให้ผู้อ่านอยากติดตาม โครงเรื่องควรเริ่มจากจุดภายในเรื่อง คลี่คลายสู่ภายนอก (Inside-out) เพื่อให้ผู้อ่านได้เกิดแนวคิด ทักษะจากลักษณะตัวละคร ซึ่งให้เห็นผลความพยายามของบุคคล มีตลกขบขัน หรือแสดงความร่าเริงมีชีวิตชีวา

2. ฉาก ฉากต่าง ๆ ในเรื่องจะต้องชัดเจนน่าเชื่อถือ ต้องเป็นความจริง ฉากจะบอกให้รู้ว่าเรื่องเกิดขึ้นที่ไหน เมื่อใด บรรยากาศ เป็นบรรยากาศที่เด็กคุ้นเคย ช่วยเสริมประสบการณ์ ทำให้ผู้อ่านมีความรู้สึกว่ายู่ในสถานการณ์นั้น

3. แก่นของเรื่อง แนวคิดของเรื่องควรเป็นเรื่องต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ตามประสบการณ์ของเด็ก แนวคิดช่วยเด็กในด้านพัฒนาการและการปรับตัว ช่วยสนองความต้องการเรียนรู้ความเห็นอกเห็นใจ และมีความเข้าใจสภาพความเป็นไปของชีวิต

4. ตัวละคร ควรมิวักใกล้เคียงกับเด็ก ไม่ควรมีตัวละครมาก เพราะจะทำให้เรื่องซับซ้อน ตัวละครควรมีบุคลิกเด่นชัดในตัว เป็นไปตามธรรมชาติของคนจริง ๆ มีพฤติกรรมสมเหตุสมผล และเป็นตัวอย่างที่ดีให้เด็กลอกเลียนแบบได้

5. แนวการเขียนเรื่อง หมายความว่า เรื่องนั้นเขียนทำนองใดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น โดยวิธีใด ยากหรือง่ายแก่การทำความเข้าใจ ในการเขียนเรื่องของเด็กควรใช้ถ้อยคำ สำนวน คำศัพท์ต่าง ๆ ที่เหมาะกับวัยและประสบการณ์ของเด็ก และควรเขียนให้น่าสนใจ เพราะจะพบว่า หนังสือบางเล่มใช้วิธีเขียนที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย บางเล่มภาษาที่ใช้ในการเขียนต้องพิจารณาให้เหมาะกับวัยของเด็กและวัยของตัวละคร การบรรยายเหตุการณ์ต้องใช้ภาษากระทัดรัด อ่านแล้วเกิดภาพพจน์และ

จินตนาการ ใช้ภาษาทันสมัยเป็นที่นิยมแต่ถูกต้อง ในเนื้อเรื่องต่างสมัยต้องใช้ภาษาให้เหมาะสมกับสมัยที่บรรยายในท้องเรื่อง หากเป็นบทร้อยกรองต้องให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ ผู้เขียนควรศึกษาคำศัพท์ เลือกใช้คำง่ายให้เหมาะสมกับเด็ก บทสนทนาต้องนำไปสู่จุดสำคัญได้ดี เพื่อให้เด็กได้รับประโยชน์กว้างขวางจากการอ่าน กล่าวโดยสรุปคือ การเขียนเรื่องจะต้องใช้ภาษาถูกต้อง อ่านง่ายทำให้ผู้อ่านเกิดภาพพจน์ เกิดอารมณ์ร่วมและทัศนคติดี

6. รูปเล่ม สิ่งที่ควรพิจารณาแยกเป็นประเด็นสำคัญคือ

6.1 รูปเล่ม ควรเหมาะสมมือสะดวกแก่การหยิบถือของเด็กและควรมีขนาดต่างจากแบบเรียน กระดาษต้องมีคุณภาพดี เย็บเล่มคงทนถาวร ปลอดภัย ความหนาบางเหมาะสมกับวัย การจัดหน้าควรให้มีที่ว่างเพื่อใช้เป็นที่พักสายตาของเด็ก จัดภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง หน้าปกดึงดูดสายตา น่าสนใจ สิ่งที่ควรคำนึงถึง คือภาพปกต้องรับกับเนื้อเรื่องภายในเล่ม ขนาดตัวอักษรต้องเหมาะสมกับวัย ปกหน้าและปกหลังมีชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ผู้วาดภาพประกอบ ผู้แปล ราคา ปกหลังมีความกลมกลืนสอดคล้องกับปกหน้าและไม่ควรมีการผิดพลาดในการพิมพ์

6.2 ภาพ ภาพช่วยเสริมความเข้าใจ ความหมาย และสร้างประสบการณ์ให้เด็กควรเป็นภาพสิ่งง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน และแสดงการกระทำเคลื่อนไหว ภาพมีขนาดเหมาะกับหนังสือ และมีจำนวนภาพมากพอที่จะให้ความรู้ความเพลิดเพลิน มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ไม่นำสิ่งที่ผิดในด้านศีลธรรมหรือความรู้สึกลงของประชาชนมาสู่ผู้อ่าน

6.3 ตัวอักษร พอเหมาะกับวัยและสายตาของเด็ก มีความชัดเจน ไม่เลอะเลือน เว้นวรรคตอนถูกต้อง สะกดการันต์ถูกต้องตามหลักภาษาไทย มีลักษณะพิเศษเพื่อแสดงการเน้น เช่น ตัวหนา ตัวบาง ตัวเอนเรียงตัวอักษรถูกต้อง มีความคมชัดเจน สีของตัวอักษรเหมาะสม ไม่วางตัวอักษรทับภาพจนทำให้ภาพหมดคุณค่า

6.4 คุณค่าของเรื่อง ต้องวางจุดมุ่งหมายว่าจะให้อะไรกับผู้อ่านช่วยสอนให้เกิดความรู้สึกรู้จักคิด ให้ประโยชน์ของพฤติกรรมที่ดีงาม แฝงคุณธรรมอ่านแล้วอบอุ่นใจ สบายใจ ช่วยพัฒนาความสนใจในการอ่าน เด็กที่ขาดสิ่งใด อ่านแล้วรู้สึกว่าคุณค่าที่ได้รับสิ่งชดเชยในอารมณ์ได้ดี ช่วยปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อผู้อ่าน ควรพิจารณาว่าหนังสือแต่ละเล่มมีจุดหมายที่จะทำให้เกิดประโยชน์ด้านต่าง ๆ กับผู้อ่านมากน้อยเพียงใด การมีความรู้และความเข้าใจเรื่องการประเมินคุณค่าหนังสือสำหรับเด็ก มีประโยชน์อย่างยิ่งในการสร้างหนังสือให้ได้ตรงตามหลักเกณฑ์หรืออาจใช้ความรู้ในเรื่องของเกณฑ์การประเมินนั้น ไปเลือกหนังสือที่ดีให้กับเด็กจะทำให้เด็กมีโอกาสได้อ่านหนังสือที่ดีมีคุณค่าครบทั้งด้านเนื้อหา รูปเล่ม และองค์ประกอบอื่น ๆ

แนวคิดในการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book)

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นเทคโนโลยีใหม่ เป็นแนวทางที่ผู้เชี่ยวชาญพยายามพัฒนาและประยุกต์ในการนำมาใช้ ในช่วงสิบปีมาแล้วเป็นนวัตกรรมที่ได้รับความนิยมอย่างสูงในวงการศึกษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการห้องสมุดที่ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ห้องสมุดดิจิทัล และห้องสมุดเสมือน อารักษ์ ไชยสุวรรณ (2544, หน้า 15) ตลอดจนการเรียน การสอนในรูปแบบอีเลิร์นนิ่ง (E-learning) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการนำมาให้บริการกับนักเรียน เป็นวิธีการเรียนการสอนโดยการนำเสนอเนื้อหาเช่นเดียวกับวิธีเสนอเนื้อหา ของหนังสือ โดยทั่วไป สามารถแสดงรายละเอียดและใช้เสียงประกอบเนื้อหาในบางส่วน ซึ่งหนังสือ ทั่วไปไม่สามารถแสดงได้ ไชยรัช เมฆแก้ว (2545, หน้า 21)

ในส่วนเนื้อหาในแต่ละตอนหรือแต่ละบทบาท สามารถข้ามกลับไปมาเพื่ออ่านได้อย่าง สะดวก ในบางส่วนของเนื้อหาที่ต้องอธิบายเพิ่มเติมพิเศษ สามารถเชื่อมโยง (Hyperlink) ข้อความ สำคัญนั้นไปยังแหล่งข้อมูลต่าง ๆ บนเครือข่ายได้ โปรแกรมที่นิยมใช้สร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) มีอยู่หลายโปรแกรม แต่ที่นิยมใช้กันมากในปัจจุบัน ได้แก่ Flip Album, Desktop Author, Flash Album Deluxe เป็นต้น

1. ความหมายของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

“อีบุ๊ก” (E-Book) เป็นคำภาษาต่างประเทศ ย่อมาจากคำว่า Electronic book หมายถึง หนังสือที่สร้างขึ้นด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์มีลักษณะเป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์โดยปกติมักจะ เป็นแฟ้มข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่สามารถอ่านเอกสารผ่านทางหน้าคอมพิวเตอร์ทั้งในระบบออฟไลน์ และออนไลน์ ได้มีผู้ให้ความหมายของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Electronics book) หรือ E-book ไว้ดังต่อไปนี้

น้ำทิพย์ วิภาวิน (2542, หน้า 7) ได้ให้คำจำกัดความของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่า “หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic publishing) เป็นหนังสือที่จัดทำด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โดยไม่ต้องพิมพ์เนื้อหาลงบนกระดาษหรือพิมพ์เป็นรูปเล่ม หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถเปิด อ่านได้จากจอคอมพิวเตอร์ เหมือนกับเปิดอ่านจากหนังสือโดยตรง แต่หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มี ความสามารถมากมาย เช่น ข้อความภายในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เล่มอื่นได้ โดยกดเมาส์ในตำแหน่ง ที่สนใจ บราวเซอร์ (Browser) จะสามารถดึงข้อมูลที่เชื่อมโยงมาแสดงได้ทันที”

กิดานันท์ มลิทอง (2543, หน้า 98) ได้ให้คำจำกัดความของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่า “หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นสิ่งที่ได้รับการแปลงบนสื่อบันทึกด้วยระบบดิจิทัล เช่น ซีดี-รอม (CD-ROM) หรือพิมพ์ลงบนสื่อที่บันทึกด้วยระบบดิจิทัล แทนที่จะพิมพ์ลงบนกระดาษเหมือนสิ่งพิมพ์

ทั่วไป เช่น นิตยสารนาutilus (Nautilus) ซึ่งผลิตด้วยการบันทึกข้อความ ภาพ และเสียงลงบน CD-ROM และส่งให้สมาชิกตามบ้านเช่นเดียวกับนิตยสารทั่วไป”

ครรรชิต มาลัยวงศ์ (2540, หน้า 175) กล่าวถึงหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ว่า หมายถึง รูปแบบของการจัดเก็บและนำเสนอข้อมูลหลากหลายรูปแบบ ทั้งที่เป็นข้อความ ตัวเลข ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงต่าง ๆ ข้อมูลเหล่านี้มีวิธีเก็บในลักษณะพิเศษ นั่นคือ จากแฟ้มข้อมูลหนึ่ง ผู้อ่านสามารถเรียกดูข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ทันที โดยที่ข้อมูลนั้นอาจจะอยู่ในแฟ้มข้อมูลเดียวกัน หรืออาจจะอยู่ในแฟ้มอื่น ๆ ที่อยู่ห่างไกลก็ได้ หากข้อมูลดังกล่าวมานี้เป็นข้อความที่เป็นตัวอักษรหรือตัวเลข เรียกว่าข้อความหลายมิติ (Hypertext) และหากข้อมูลนั้นรวมถึงเสียงและภาพเคลื่อนไหวด้วยก็เรียกว่า สื่อประสม หรือสื่อหลายมิติ (Hypermedia)

ทิพย์มณฑา สดชื่น (2544, หน้า 37) ได้ให้ความหมายของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่าเป็นหนังสือที่มีรูปเล่มและเนื้อหาในรูปแบบที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์ มีการเพิ่มภาพนิ่งทั้งสีและขาวดำ ภาพเคลื่อนไหว เสียง ลักษณะที่สามารถโต้ตอบได้ และเชื่อมโยงแบบไฮเปอร์เท็กซ์ (Hypertext) ซึ่งสามารถแสดงผลได้ทั้งบนจอคอมพิวเตอร์และสามารถพิมพ์ลงบนกระดาษได้

บุปผชาติ ทัพทิกธน์ (2540, หน้า 86) มีความคิดเห็นว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การคลิกเปิดเอกสารข้อความหลายมิติและสื่อหลายมิติได้ทำให้ผู้ใช้เข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงได้อย่างสะดวก รวดเร็ว พร้อมด้วยข้อมูลมัลติมีเดียในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะเป็นสื่อในการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามเวลาและสถานที่ที่ตนสะดวก

พรทิพย์ โล่เสขา (2540, หน้า 174) กล่าวว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง หนังสือและตำราอิเล็กทรอนิกส์บนอินเทอร์เน็ตที่ผู้อ่านสามารถดาวน์โหลด (Download) รายละเอียดของหนังสือทั้งเล่มมาอ่านบนจอคอมพิวเตอร์ และสามารถนำรายละเอียดมาพิมพ์ลงบนกระดาษหรือคัดลอกข้อมูลลงบนแผ่นดิสก์ได้โดยไม่ต้องไปนั่งอ่านที่ห้องสมุด

พระสมหมาย รอกเพชร (2552, หน้า 16) ได้สรุปว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง เอกสารในรูปแบบดิจิทัลที่นำเสนอข้อมูลในลักษณะข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงต่าง ๆ ที่จัดเก็บในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลที่สัมพันธ์ของเนื้อหาถึงกันได้ผ่านจอคอมพิวเตอร์ ไม่ว่าเนื้อหานั้นจะอยู่ในแฟ้มเดียวกันหรืออยู่คนละแฟ้ม หากเป็นการเชื่อมโยงข้อความที่เป็นตัวอักษรหรือตัวเลข เรียกว่า ข้อความหลายมิติ (Hypertext) และข้อมูลนั้นเป็นการเชื่อมโยงลักษณะภาพเสียง และภาพเคลื่อนไหว เรียกว่า สื่อหลายมิติ (Hypermedia)

วิเชียร เกตุจันทร์ (2552, หน้า 13) ได้สรุปความหมายของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่า หมายถึง รูปแบบการนำเสนอข้อมูลผ่านสื่อที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นฐาน การติดต่อ การสื่อสาร ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือข้อมูลในลักษณะ E-content เป็นสื่อการถ่ายทอดที่เปิดโอกาสการเรียนรู้

แบบใหม่ที่สามารถนำเสนอข้อมูลตัวอักษรจากการเปิดคลิกเปิดเอกสารในรูปแบบไฮเปอร์เท็กซ์ (Hypertext) โดยการประสานและการเชื่อมโยงสัมพันธ์ของเนื้อหาอย่างไร้รอยต่อของข้อมูลที่อยู่ในแฟ้มเดียวกัน หรืออยู่คนละแฟ้มเข้าด้วยกันเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งนักเรียนสามารถที่จะเลือกเรียนได้ตามความต้องการ ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ทำให้สามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ไรส์แอล และแจ แรดคิน (Reiss, L. and J. Radin. หน้า 33) ได้กล่าวว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึงเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถแสดงผลทั้งภาพและเสียงด้วยอุปกรณ์มัลติมีเดีย และสามารถโยงเอกสารจากจุดใดจุดหนึ่งในเอกสารชุดเดียวกันหรือเอกสารอื่น ๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกันหรือคนละที่ก็ได้

จากคำจำกัดความของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว สรุปได้ว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึงหนังสือที่สร้างขึ้นด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สามารถใส่ แสง สี เสียง และรูปภาพได้ ไม่ว่าจะเป็น ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเปิดให้งานด้วยคอมพิวเตอร์ทั้งในรูปแบบออนไลน์ ออฟไลน์ และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็ว

2. ความสำคัญของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้มีผู้ให้ความสำคัญไว้ดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนสามารถย้อนกลับเพื่อทบทวนบทเรียนหากไม่เข้าใจ และสามารถเลือกเรียนได้ตามเวลาและสถานที่ที่ตนเองสะดวก (บุปผชาติ ทักษิกรณ์, 2540, หน้า 86)

2. การตอบสนองที่รวดเร็วของคอมพิวเตอร์ที่ให้ทั้งสี สัน ภาพ และเสียง ทำให้เกิดความตื่นเต้นและไม่เบื่อหน่าย และยังช่วยให้ครูมีเวลาศึกษาและพัฒนาความสามารถของตนเองได้มากขึ้น สุทธิพงษ์ หกทสุวรรณ (2538 อ้างถึงใน สุภาภรณ์สิปปเวศม์, 2540, หน้า 86)

3. ช่วยให้การเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมีประสิทธิภาพในแง่ที่ลดเวลา ลดค่าใช้จ่าย สนองตอบความต้องการและความสามารถของบุคคล มีประสิทธิผลในแง่ที่ทำให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมาย (วารินทร์ รัชมิพรหม, 2537, หน้า 192-193)

4. นักเรียนสามารถเลือกเรียนหัวข้อที่ตนสนใจข้อใดก่อนก็ได้ และสามารถย้อนกลับไปกลับมาในเอกสารหรือกลับมาที่จุดเริ่มต้นใหม่ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว (พงษ์ระพี เดชพาพงษ์, 2540, หน้า 38)

5. การจัดเก็บข้อมูล จะสามารถจัดเก็บไฟล์แยกระหว่างตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง โดยใช้เท็กส์ไฟล์เป็นศูนย์กลาง แล้วเรียกมาใช้ร่วมกันได้โดยการเชื่อมโยงข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ ที่อยู่คนละที่เข้าด้วยกัน นอกจากนั้น ยังสามารถแก้ไขเพิ่มเติมข้อมูลได้ สะดวก รวดเร็ว ทำให้สามารถปรับปรุงบทเรียนให้ทันสมัยอยู่เสมอ ทันกับเหตุการณ์ได้เป็นอย่างดี (ศรันย์ โมตรีเวช, 2540, หน้า 273)

นอกจากนี้ เสาวลักษณ์ ญาณสมบัติ (2545, หน้า 33-35) ยังได้สรุปความสำคัญและประโยชน์ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไว้เพิ่มเติม ดังนี้

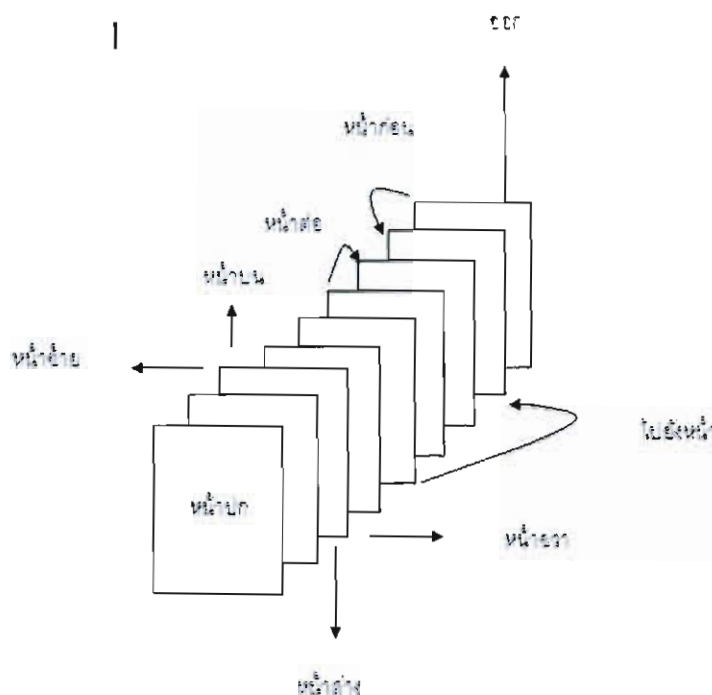
1. สามารถแสดงทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงได้พร้อมกัน หรือจะเลือกให้แสดงอย่างใดอย่างหนึ่ง
2. นักเรียนสามารถค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกันในเรื่องที่กำลังศึกษาจากแฟ้มเอกสารอื่น ๆ ที่เชื่อมโยงได้อย่างไม่จำกัด
3. เสริมสร้างให้นักเรียนเป็นผู้มีเหตุผล มีความคิดและทักษะที่เป็นเหตุผล (Logical) เพราะการโต้ตอบกับเครื่องคอมพิวเตอร์ นักเรียนจะต้องทำอย่างมีขั้นตอน มีระเบียบ และมีเหตุผล เป็นการฝึกลักษณะนิสัยที่ดีแก่นักเรียน
4. นักเรียนสามารถบูรณาการการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างเกี่ยวเนื่อง และมีเหตุผล
5. ครุมีเวลาติดตามผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนแต่ละคนได้มากขึ้น
6. ครุมีเวลาศึกษาคำรา และพัฒนาความสามารถของตนเองได้มากขึ้น
7. ช่วยพัฒนาทางวิชาการ

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จึงเป็นสื่อการเรียนการสอนที่สามารถให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจ และยังมีความสามารถในการเชื่อมโยงข้อมูลไปสู่แหล่งความรู้อื่น ๆ ที่สัมพันธ์กัน ตลอดจนสามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนแก่นักเรียนด้วยภาพ สี เสียง และภาพเคลื่อนไหว ทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่าย นอกจากนี้ยังสามารถปรับเปลี่ยนแก้ไขข้อมูลได้ง่ายและรวดเร็ว ทำให้อ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความทันสมัยและเข้ากับเหตุการณ์ในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

3. ลักษณะพื้นฐานของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ส่วนประกอบพื้นฐานของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Barker, 1996, p. 14) ดังภาพประกอบ 3 จะเริ่มด้วยหน้าปก เพื่อบอกข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือ ซึ่งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นี้มีทั้งหน้าคู่และหน้าเดี่ยว หากเป็นหน้าคู่ ซึ่งจะมีด้านซ้ายและด้านขวา จะมีปุ่มกดให้เลื่อนหน้าซ้ายหรือหน้าขวา ในการเลือกการแสดงผลต่อผู้อ่าน ถ้าต้องการอ่านหน้าต่อไปก็จะมีปุ่มหน้าต่อไป เพื่อกดไปยังหน้าต่อไปถ้าต้องการย้อนหลังไปยังหน้าก่อนหน้านั้นได้ และถ้าต้องการเปิดไปอ่านหน้าอื่นก็สามารถกดปุ่มไปยังหน้า และผู้อ่านระบุเลขหน้าที่ต้องการ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ก็จะกระโดดไปยังหน้าที่ผู้อ่านต้องการได้ สุดท้ายยังมีปุ่มออก เมื่อผู้อ่าน อ่านเสร็จแล้ว ซึ่งการออกแบบปุ่มแต่ละปุ่มสามารถยืดหยุ่นต่อการใช้งานได้ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ ในการใช้งาน

ภาพที่ 3 โมเดลคำนิยามของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Barker, 1992, p. 142)

4. ประเภทของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถจำแนกประเภทได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับสื่อที่ใช้พิมพ์ชนิดของการอำนวยความสะดวกสบาย และบริการที่จัดเตรียมให้

4.1 การแบ่งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ตามหน้าที่ (Barker and Giller, 1992 quoted in barker, 1992, p. 140) สามารถแบ่งได้ 4 ประเภทคือ

4.1.1 การแบ่งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เก็บเอกสารสำคัญ (Archival book) จะมีที่เก็บข้อมูลข่าวสารขนาดใหญ่ในรูปแบบของฐานข้อมูลวิธีใช้งาน ผู้ใช้ (End-user) สามารถใช้งานได้หลายรูปแบบ ตัวอย่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประเภทนี้ได้แก่ สารานุกรมไกรเลียร์ (Grolier encyclopedia) สารานุกรมมัลติมีเดียของคอมพัตัน (Compton's multimedia encyclopedia) เป็นต้น

4.1.2 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ให้ข่าวสาร/ให้ความรู้ (Information book) จะมีลักษณะคาบเกี่ยวกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประเภทแรก แต่ข่าวสารจะมีความกว้างขวางน้อยกว่าแบบแรก และมีลักษณะเฉพาะมากกว่าเดิม มีความสัมพันธ์กับหัวเรื่องใดหัวเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ตัวอย่างเช่น Oxford textbook of medicine บนซีดีรอม และตัวอย่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นมัลติมีเดีย คือ Nimbus music catalogue

4.1.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสอน/แนะนำ/ให้ความรู้ (Instructional) เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีประสิทธิภาพและมีประโยชน์อย่างมากในการถ่ายทอดความรู้ ความชำนาญ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการอบรม นักเรียนจะได้รับความรู้และทราบความก้าวหน้าในการเรียนของตน หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประเภทนี้บางส่วนจะมีการประเมินผลและประยุกต์ตามรูปแบบของแต่ละคน หนังสือประเภทนี้จะมีการนำเสนอให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน ตัวอย่าง ได้แก่ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีการออกแบบหน้าจอสำหรับ Computer based training

4.1.4 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบตั้งคำถาม (Interrogation book) เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประเภทสุดท้าย หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประเภทนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการทดสอบ สอบย่อย และประเมินผลกิจกรรม โดยวัดจากความรู้ที่ได้จากการศึกษาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ แบบตั้งคำถามจะประกอบด้วย 3 ลักษณะที่สำคัญคือ ธนาการตั้งคำถาม (หรือแบบฝึกหัด) ข้อสอบ ลักษณะการประเมินผล และระบบผู้เชี่ยวชาญ จะมีการวิเคราะห์ผลที่ได้จากการเรียน มีการแข่งขัน และพิจารณาให้ระดับที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน

4.1.5 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามช่องทางการสื่อสารแล้ว สามารถแบ่งออกได้ เป็น 2 ประเภทคือ

4.1.5.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามช่องทางการสื่อสารทางเดียว ได้แก่ หนังสือเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (Text book) หนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ (Picture book) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์บรรยาย (Talking book) เป็นต้น

4.1.5.2 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ช่องทางการสื่อสารหลายทาง ได้แก่ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สื่อประสม (Multimedia book) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์หลายสื่อ (Polymedia book) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไฮเปอร์มีเดีย (Hypermedia) เป็นต้น

4.1.6 รูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามชนิดของข้อมูลข่าวสารและ เครื่องอำนวยความสะดวก (Barker, 1991, quoted in Barker, 1992, pp. 140-141) สามารถแบ่งออก ได้เป็น 10 ประเภท คือ

4.1.6.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Text book) ประกอบด้วยหน้าต้นฉบับซึ่งมี โครงสร้างของข่าวสารเป็นกลุ่มก้อนซึ่งมีขนาดที่เหมาะสม ขนาดของกลุ่มข่าวสารนั้นขึ้นอยู่กับ ขนาดของหน้าจอที่ใช้แสดง และจะมีการนำเสนอทีเดียวทั้งหน้า

4.1.6.2 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาพนิ่ง (Static picture book) จะเก็บภาพซึ่งมี รายละเอียดที่แตกต่างกันไปตามหัวข้อหรือเรื่องของหนังสือ ภาพแต่ละภาพจะมีคุณภาพที่แตกต่าง กันไปที่ความละเอียดและสีตามความเหมาะสมของงาน

4.1.6.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาพเคลื่อนไหว (Moving picture book) มีโครงสร้างจากภาพเคลื่อนไหวสั้น ๆ (Animation clips) หรือภาพวิดีโอ (Motion video segment) หรือทั้งสองอย่างรวมกัน

4.1.6.4 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบบรรยาย (Talking book) มีลักษณะเป็นเนื้อหาประกอบคำบรรยาย เพื่อให้ง่ายต่อการควบคุมข่าวสารและความเข้าใจในเนื้อหาของผู้อ่าน

4.1.6.5 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สื่อประสม (Multimedia book) เป็นการรวมช่องทางการสื่อสารสองทางหรือมากกว่านั้นเข้าด้วยกัน (ไม่ว่าจะแสดงโดยลำดับหรือพร้อมกันก็ตาม) เพื่อเข้ารหัสข่าวสาร เป็นการรวมตัวอักษร เสียง ภาพนิ่ง ปพลิเคชันเคลื่อนไหวมารวมไว้ด้วยกันตามโครงสร้างแบบเส้นตรง เมื่อเสร็จแล้วสื่อก็จะออกมาในรูปแบบสื่อเดี่ยว เช่น งานแม่เหล็ก หรือ ซีดีรอม

4.1.6.6 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์หลายสื่อ (Polymedia book) มีลักษณะตรงกันข้ามกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สื่อประสมแต่ใช้การรวมสื่อที่แตกต่างกัน ได้แก่ ซีดีรอม งานแม่เหล็ก กระดาษ และอื่น ๆ เพื่อส่งข้อมูลข่าวสารไปยังผู้ใช้

4.1.6.7 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไฮเปอร์มีเดีย (Hypermedia book) มีลักษณะคล้ายกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สื่อประสม คือ ใช้การสื่อสารหลายช่องทาง แต่จะมีโครงสร้างเป็นแบบสาขา (Non-linear) โดยมีโครงสร้างแบบไขว้เมงมุม

4.1.6.8 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ระบบผู้เชี่ยวชาญ (Intelligent electronic book) เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ฝังความฉลาดลงไปเช่น มีระบบผู้เชี่ยวชาญ มีความสามารถในการติดต่อกับผู้ใช้แต่ละคน สามารถประยุกต์การใช้แต่ละแบบให้เข้ากับนักเรียนแต่ละคนด้วย

4.1.6.9 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทางไกล (Telemedia electronic book) เป็นการอาศัยความสามารถของการสื่อสารทางไกลเข้ามาช่วยสนับสนุนในการเสนอเนื้อหา เช่น การเรียนการสอนในระบบเทเลคอนเฟอเรนซ์ การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การใช้ห้องสมุดดิจิทัล

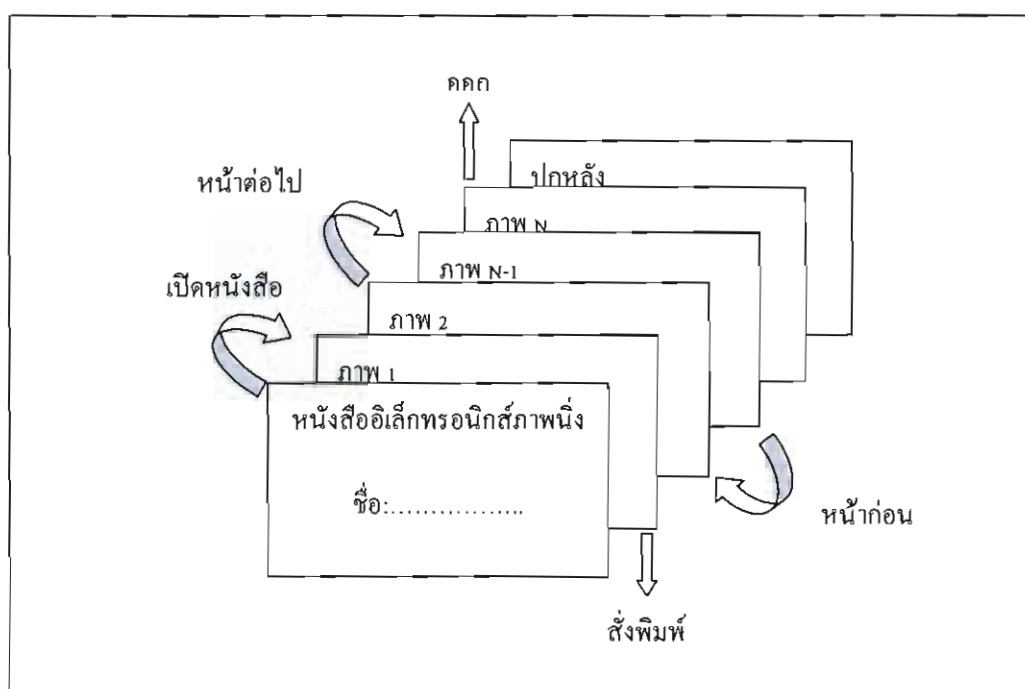
4.1.6.10 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เสมือน (Cyberspace book) ได้เตรียมให้ผู้อ่านพบกับความจริงเสมือน และสถานการณ์จำลองซึ่งให้ผู้ใช้ได้พบกับความเหมือนจริงซึ่งไม่สามารถพบได้ง่ายนักในชีวิตจริง

4.1.7 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามลักษณะการรวบรวมภาพในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

4.1.7.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาพนิ่ง (Static picture book)

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาพนิ่งเป็นการรวบรวมภาพที่เกี่ยวข้องกันเอาไว้ด้วยกันด้วยจุดประสงค์ที่ผู้ผลิตต้องการ ยกตัวอย่างเช่น อาจต้องการภาพประกอบการสอน โมเดลคำนิยาม

ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีดังภาพประกอบ 4 ซึ่งประกอบด้วย ปกหน้า กลุ่มภาพนิ่งและปกหลัง (Manji; Giller, 1992 quoted in Barker and Manji, 1992, p. 275) ภาพนี้อาจเป็นภาพจากวิดีโอ ซีดีรอม หรือจากที่อื่น ๆ ก็ได้ ข้อจำกัดอย่างหนึ่งของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาพนิ่งคือ ขาดโครงสร้างของบท แต่ถ้าเป็นโครงสร้างของบทก็ทำได้ไม่ยาก โดยเก็บสะสมภาพที่มีลักษณะแนวเดียวกัน เช่น หัวข้อของสัตว์ ซึ่งเป็นบทที่อยู่ตามลำพัง ไม่ขึ้นกับบทอื่น รวบรวมสัตว์พวกแมว หมา นก และอื่น ๆ สิ่งสำคัญสำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาพนิ่ง คือ ต้องมีการควบคุมทางเลือกที่หลากหลาย ซึ่งใช้แทนลูกศรในภาพ ซึ่งอาจควบคุมหนังสือทั้งเล่มหรือเป็นบางตอนก็ได้

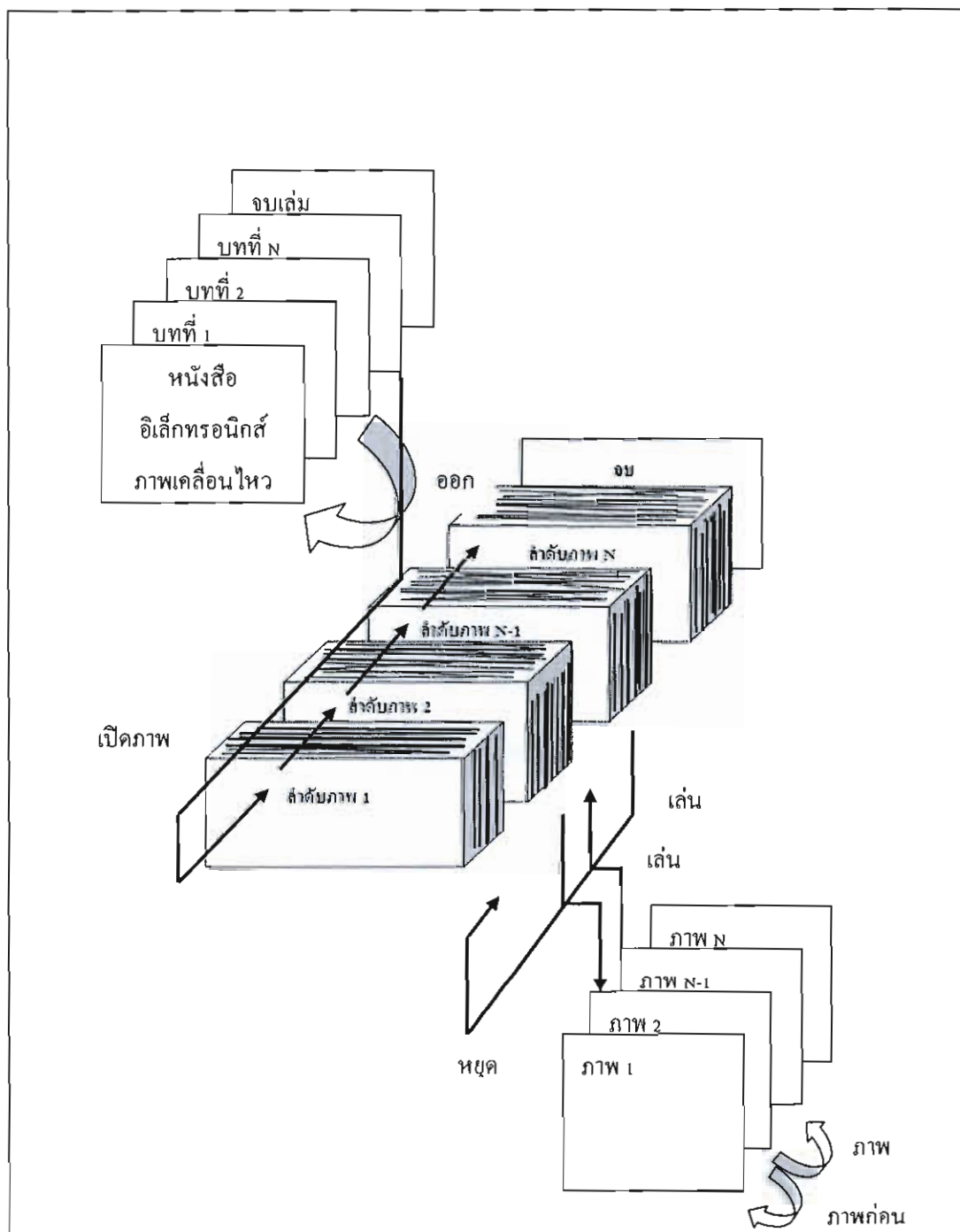

ภาพที่ 4 โมเดลนิยามหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Barker and Manji, 1991, p. 275)

4.1.7.2 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาพเคลื่อนไหว (Moving picture book)

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาพเคลื่อนไหวเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบหนึ่ง ซึ่งบรรจุภาพเคลื่อนไหวมากกว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวเหล่านี้อาจมาจาก คอมพิวเตอร์หรือแก้ไขจากสื่ออื่น เช่น วิดีโอหรือซีดีรอม ภาพอาจถูกนำเสนออย่างรวดเร็ว ซ้ำ หรือ ปกติก็ได้ ขึ้นอยู่กับอัตราที่ตั้งไว้ โมเดลนิยามของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาพเคลื่อนไหวมีดังภาพ ประกอบ 5 โมเดลของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ชนิดนี้เหมือนกับของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาพนิ่ง โดยจะมีปกหน้าและปกหลัง ตรงกลางจะประกอบด้วยโครงสร้างของบท แต่ละบทจะประกอบด้วย ภาพจำนวนมาก ซึ่งเรียงลำดับตามหัวข้อ ถ้าต้องการแบ่งเป็นหมวดหมู่หรือย่อยไปกว่านั้นก็สามารถ

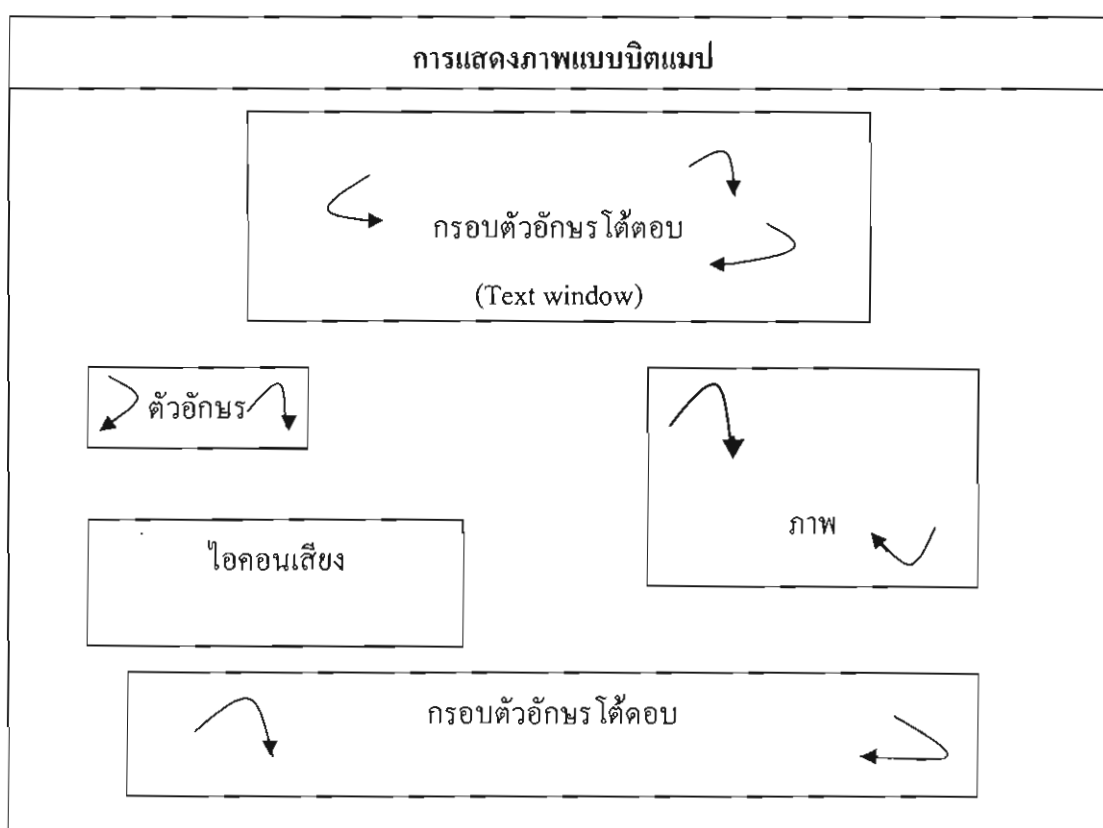
กำหนดให้เพิ่มขึ้นได้อีก ในโครงสร้างควรมีการควบคุมทางเลือกที่หลากหลายของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาพเคลื่อนไหวโดยสามารถเล่น หยุด ถอยหลัง ไปหน้าได้ ตามที่ผู้ใช้ต้องการ

ภาพที่ 5 โมเดลคำนิยามของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาพเคลื่อนไหว (Barker and Manji, 1991, p. 275)

4.1.7.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มัลติมีเดีย (Multimedia book)

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มัลติมีเดียประกอบด้วยตัวอักษร เสียงและภาพรวมกัน ทำให้เครื่องมือมีความพิเศษ โครงสร้างของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มัลติมีเดียมีดังภาพประกอบ 6 ในกรอบภาพนำเสนอตัวอักษร เสียง และภาพตามที่ใช้เลือก ภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มัลติมีเดียอาจเป็นภาพธรรมดาที่มีเอฟเฟค (Effect) หรือภาพเคลื่อนไหวก็ได้ในหน้าจอหนึ่ง ๆ จะประกอบไปด้วยหลาย ๆ ส่วน เช่น ตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพวิดีโอ หรือเสียง แต่ไม่สามารถได้ยิน จนกว่าจะมีการกดปุ่มเสียง

ภาพที่ 6 โมเดลคำนิยามหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มัลติมีเดีย (Barker and Manji, 1991, p. 276)

5. ความแตกต่างของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) กับหนังสือทั่วไป

ความแตกต่างของหนังสือทั้งสองประเภทจะอยู่ที่รูปแบบของการสร้างการผลิตและการใช้งาน เช่น

5.1 หนังสือทั่วไปใช้กระดาษ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไม่ใช้กระดาษ

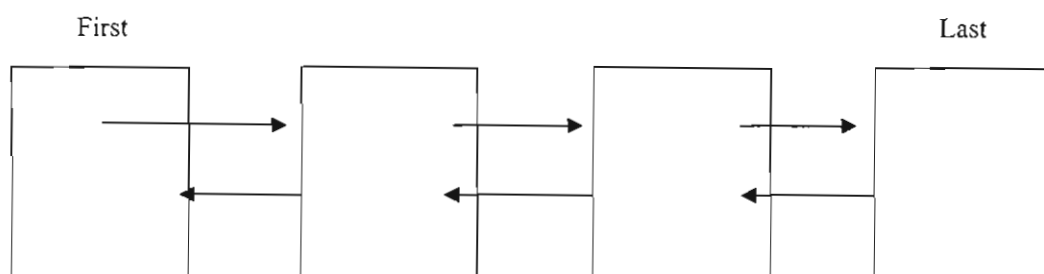
5.2 หนังสือทั่วไปมีข้อความและภาพประกอบธรรมดา หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถสร้างให้มีภาพเคลื่อนไหวได้

- 5.3 หนังสือทั่วไปไม่มีเสียงประกอบ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถใส่เสียงประกอบได้
- 5.4 หนังสือทั่วไปแก้ไขปรับปรุงได้ยาก หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถแก้ไขและปรับปรุงข้อมูล (Update) ได้ง่าย
- 5.5 หนังสือทั่วไปสมบูรณ์ในตัวเอง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถสร้างจุดเชื่อมโยง (Links) ออกไปเชื่อมต่อกับข้อมูลภายนอกได้
- 5.6 หนังสือทั่วไปสมบูรณ์ในตัวเอง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ต้นทุนในการผลิตหนังสือต่ำ ประหยัด
- 5.7 หนังสือทั่วไปมีขีดจำกัดในการจัดพิมพ์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไม่มีขีดจำกัดในการจัดพิมพ์ สามารถทำสำเนาได้ง่ายไม่จำกัด
- 5.8 หนังสือทั่วไปเปิดอ่านจากเล่ม หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ต้องอ่านด้วยโปรแกรมผ่านทางหน้าจอคอมพิวเตอร์
- 5.9 หนังสือทั่วไปอ่านได้อย่างเดียว หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นอกจากอ่านได้แล้วยังสามารถสั่งพิมพ์ (Print) ได้
- 5.10 หนังสือทั่วไปอ่านได้ 1 คน ต่อ 1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 1 เล่ม สามารถอ่านพร้อมกันได้จำนวน (ออนไลน์ผ่านอินเทอร์เน็ต)
- 5.10 หนังสือทั่วไปพกพาลำบาก (ต้องใช้พื้นที่) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์พกพาสะดวกได้ครั้งละจำนวนมากในรูปแบบของไฟล์คอมพิวเตอร์ ในแฮนด์โคร์หรือซีดี
- 5.11 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นนวัตกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

6. โครงสร้างของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book construction)

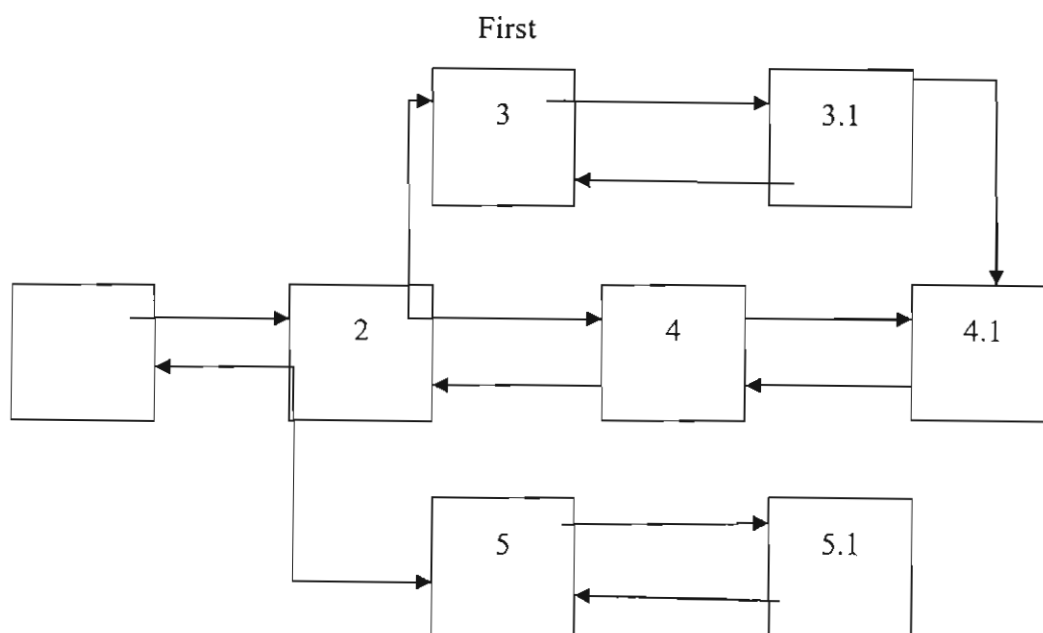
ลักษณะโครงสร้างของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จะมีความคล้ายคลึงกับหนังสือทั่วไปที่พิมพ์ด้วยกระดาษ หากจะมีความแตกต่างที่เห็นได้ชัดเจนก็คือ กระบวนการ รูปแบบ และวิธีการอ่านหนังสือ โดยสามารถสรุปโครงสร้างทั่วไปของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ได้ดังนี้ หน้าปก (Front cover) คำนำ (Introduction) สารบัญ (Contents) สารของหนังสือแต่ละหน้า (Pages contents) อ้างอิง (Reference) ดัชนี (Index) ปกหลัง (Back cover) (ไพฑูรย์ ศรีฟ้า, 2551, หน้า 17) และการนำเสนอข้อมูลในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นั้น จะอยู่ในรูปของข้อความ รูปภาพ และภาพเคลื่อนไหว ขึ้นอยู่กับประเภทของข้อมูลและความจำเป็น การเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลจะใช้สิ่งที่เรียกว่า ลิงค์ (Link) เป็นตัวจัดการ วิธีการจัดรูปแบบการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างข้อมูลแต่ละหน้าเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นข้อมูลที่มีความต่อเนื่องกัน และผู้เข้ามาอ่านข้อมูลก็สามารถเลือกอ่านได้ตามความสนใจ ซึ่งมีรูปแบบการเชื่อมโยง ดังนี้ (พจนนา แสงกระจ่าง, 2544, หน้า 10-12)

6.1 แบบเชิงเส้น รูปแบบของโครงสร้างแบบนี้จะเป็นลักษณะการเชื่อมโยงแบบง่าย โดยเริ่มจากหน้าแรกเชื่อมไปหน้าที่สองหน้าที่สองเชื่อมไปยังหน้าที่สาม ค่อยไปเรื่อย ๆ จนถึงหน้าสุดท้าย ผู้อ่านจะเริ่มค้นอ่านไปที่ละหน้าตามลำดับ และการเชื่อมโยงย้อนกลับไปก็จะเป็นการย้อนกลับไปที่หน้าที่ผ่านมาแล้วตามลำดับด้วยเช่นกัน การเชื่อมโยงแบบนี้คล้ายกับการเชื่อมโยงในแบบของหนังสือทั่ว ๆ ไป ที่เริ่มจากหน้าแรกไปจนถึงหน้าสุดท้าย

ภาพที่ 7 แสดงการเชื่อมโยงแบบเชิงเส้น (พจนานุกรม, 2544, หน้า 10)

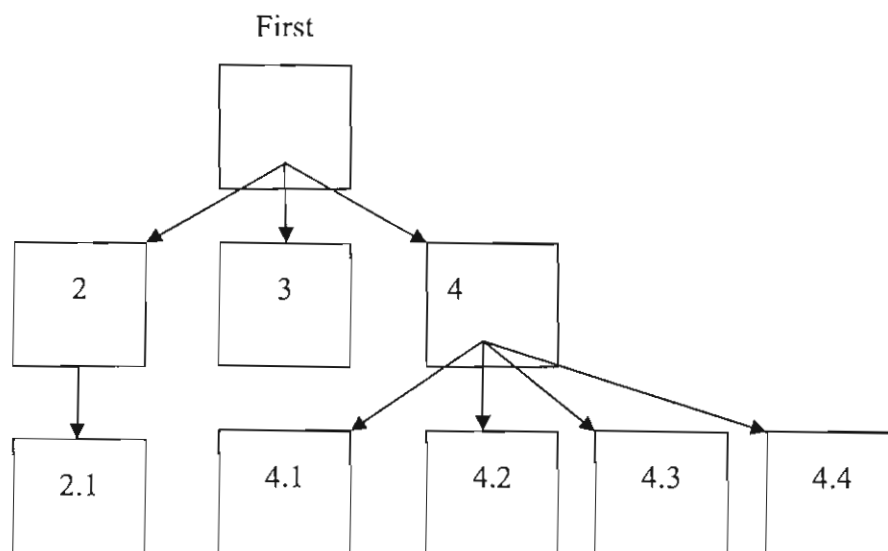
6.2 รูปแบบเชิงเส้นพร้อมทั้งเลือกได้ รูปแบบนี้คล้ายกับเชิงเส้นธรรมดาแต่สามารถเชื่อมโยงข้ามไปมาได้ ไม่ต้องเรียงกันไปตลอดจากรูปแบบการเชื่อมโยงแบบนี้ทำให้การค้นหาข้อมูล สามารถอยู่ในรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงได้ไม่จำเป็นต้องเดินทางไปทางเดียวตลอด หากพบข้อมูลที่น่าสนใจ ก็สามารถกระโดดข้ามไปทันที การเชื่อมโยงแบบนี้ จะต้องระบุหัวข้อให้ชัดเจน เพื่อป้องกันการสับสน

ภาพที่ 8 แสดงการเชื่อมโยงแบบเชิงเส้นพร้อมทั้งเลือกได้ (พจนานุกรม, 2544, หน้า 10)

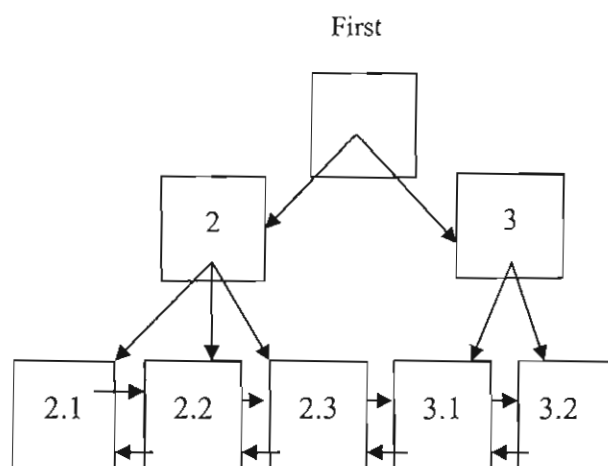

6.3 แบบเป็นลำดับชั้น รูปแบบนี้คล้ายกับแบบเชิงเส้นแบบเลือกได้ แต่จะมีความเป็นระเบียบมากกว่า เนื่องจากในแต่ละเส้นทาง จะคล้ายกับการแบ่งหัวข้อย่อย

ภาพที่ 9 แสดงการเชื่อมโยงแบบลำดับชั้น (พจนานุกรมแสงกระจ่าง, 2544, หน้า 11)

6.4 การเชื่อมโยงแบบผสม การเชื่อมโยงแบบนี้ได้รวบรวมวิธีการเชื่อมโยงแบบลำดับชั้นกับแบบเชิงเส้นเข้าด้วยกัน ซึ่งจะทำให้สามารถกระโดดข้ามในระดับชั้นได้ด้วย ซึ่งบางครั้งก็ช่วยให้การเชื่อมโยงทำได้ง่ายเพราะไม่ต้องย้อนกลับไปหน้าแรกก่อน

ภาพที่ 10 แสดงการเชื่อมโยงแบบผสม (พจนานุกรมแสงกระจ่าง, 2544, หน้า 12)

จากลักษณะดังกล่าวสรุปได้ว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อการเรียนการสอนแบบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ เพราะเป็นหนังสือที่มีทั้งสีสัน ภาพ เสียง วีดีโอ โดยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ คือ ส่วนหน้าปก สารบัญ เนื้อหา (หน้าคู่) บรรณานุกรม มีลักษณะเป็นภาพนิ่ง (Static picture book) สามารถเชื่อมโยงข้ามไปมาได้โดยไม่ต้องเรียงกัน ไปตลอด มีโครงสร้างแบบเชิงเส้นพร้อมทั้งเลือกได้ ที่ทำให้นักเรียนสามารถเลือกเรียนได้ด้วยตัวเองตามหัวข้อที่สนใจ

โปรแกรมที่ใช้ในการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

เครื่องมือและระบบที่ใช้ในการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบันได้มีการพัฒนาและออกแบบให้มีความสามารถและมีคุณสมบัติได้อย่างเหมาะสมเพื่อให้ผู้ใช้ได้ตัดสินใจในการพิจารณาเลือกในสิ่งที่มีประโยชน์มากที่สุดซึ่งมีทั้ง Hardware และ Software จากหลาย ๆ ผู้ผลิต

ซอฟต์แวร์ที่ใช้กับหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ ในปัจจุบันมี 2 ประเภทคือซอฟต์แวร์สำหรับการเขียนข้อมูลให้ออกมาเป็น E-book และซอฟต์แวร์สำหรับการอ่านมีอยู่หลายโปรแกรม แต่ที่นิยมใช้กันมากในปัจจุบัน ได้แก่

1. โปรแกรมชุด FlipAlbum
2. โปรแกรม DeskTop Author
3. โปรแกรม Flip Flash Album

ชุดโปรแกรมทั้ง 3 จะต้องติดตั้งโปรแกรมสำหรับอ่าน E-book ด้วย มิฉะนั้นแล้วจะเปิดเอกสารไม่ได้ ประกอบด้วย

1. โปรแกรมชุด Flip albumตัวอ่านคือ Flip viewer
2. โปรแกรมชุด Desk top Author ตัวอ่านโปรแกรม Flip album
3. โปรแกรมชุด Flip Flash album ตัวอ่านคือ Flash player

ในงานวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้โปรแกรม Flip album 6 pro ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีขึ้นเพราะโปรแกรม Flip album 6 pro เป็นโปรแกรมสำเร็จรูป และเป็น โปรแกรมที่นิยมใช้สร้าง e-Bookในปัจจุบัน ซึ่ง อีบุ๊ก” (eBook, EBook, e-Book) เป็นคำภาษาต่างประเทศ ย่อมาจากคำว่า electronic book หรือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งจัดทำขึ้นด้วย ระบบคอมพิวเตอร์ หรือ หนังสือที่สร้างขึ้นด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์มีลักษณะเป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ และสามารถอ่านได้จากหน้าจอคอมพิวเตอร์ทั้งในระบบออฟไลน์และออนไลน์เหมือนเปิดอ่านจากหนังสือโดยตรงที่เป็นกระดาษ แต่ไม่มีการเข้าเล่ม เหมือนหนังสือที่เป็นกระดาษ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีความสามารถมากมายคือ มีการเชื่อมโยง (Link) กับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เล่มอื่น ๆ ได้

การใช้งานโปรแกรม Flip Album

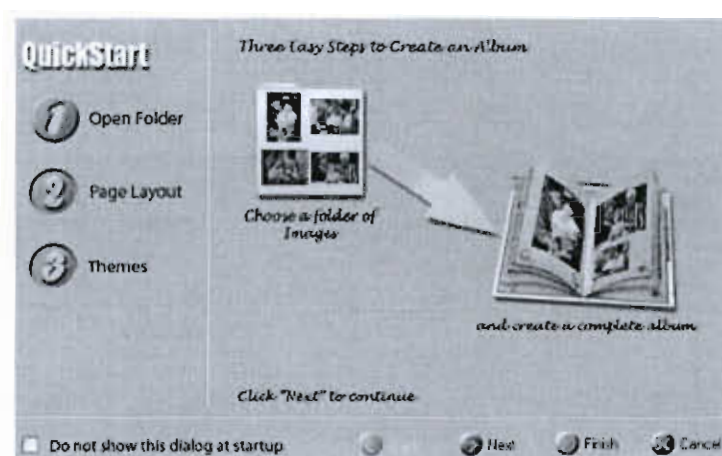
การเริ่มใช้งาน โปรแกรม Flip Album มีขั้นตอนดังนี้ (ขนิษฐา ทูมมากรณ์, 2557, หน้า 1-16)

1. การเริ่มใช้โปรแกรม Flip Album 6 Pro ผู้ใช้งานจะต้องติดตั้งตัวโปรแกรม (Install) ลงไปในเครื่องคอมพิวเตอร์ ที่ใช้งานอาจเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะส่วนบุคคล (Personal computer) หรือเครื่องพกพาแบบโน้ตบุ๊ก (Note book) ก็ได้ ขณะปฏิบัติการงานสร้างนั้น คอมพิวเตอร์ไม่จำเป็นต้องเชื่อมต่อระบบเครือข่ายก็ได้
2. การติดตั้งโปรแกรม Flip Album 6 Pro
3. การเข้าสู่โปรแกรม Flip Album 6 Pro การเข้าสู่โปรแกรมมีวิธีการหลัก 2 วิธี คือ
  - 1) เข้าโดย Double Click ที่รูปภาพหนังสือสีแดงบนหน้า Desktop หรือ
  - 2) เข้าโดย Click ที่ปุ่ม

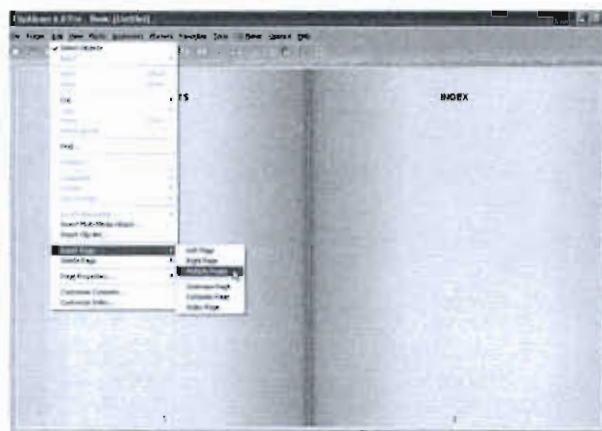
ภาพที่ 11 รูปภาพหนังสือสีแดงโปรแกรม Flip Album 6 Pro (ขนิษฐา ทูมมากรณ์, 2557, หน้า 1)

4. Start/Program/E-Book Systems/FlipAlbum6 Pro/FlipAlbum Pro

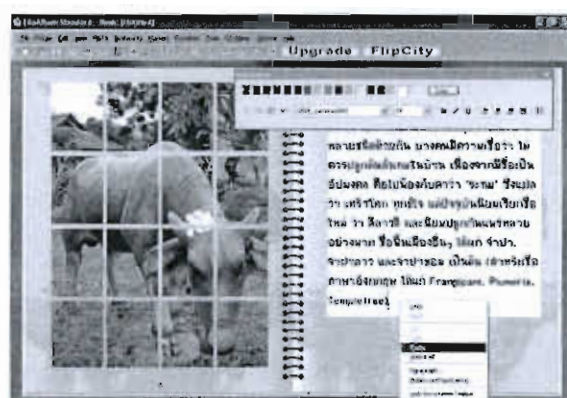
ภาพที่ 12 การเปิดใช้งาน โปรแกรม Flip Album 6 Pro (ขนิษฐา ทูมมากรณ์, 2557, หน้า 2)

5. การสร้างสรรค์งานโปรแกรม Flip Album 6 Pro ซึ่งสามารถมีการเพิ่มหน้าหนังสือแบบอัตโนมัติ

ภาพที่ 13 ตัวอย่างคำสั่งการเพิ่มหน้าหนังสือจำนวนหลาย ๆ หน้า แบบอัตโนมัติ (ขนิษฐา ทูมมากรณ์, 2557, หน้า 3)

6. การนำเข้าข้อมูลจากภาพกราฟิก (Digital pictures) การนำเข้าข้อความมาจัดพิมพ์ใส่ในหนังสือ รวมถึงการนำเข้าข้อความจาก Microsoft Word และ PowerPoint มาสร้าง e-book

ภาพที่ 14 การแทรกภาพและข้อมูล (ขนิษฐา ทูมมากรณ์, 2557, หน้า 10)

7. การนำไฟล์ PDF มาสร้าง e-book การตกแต่งหนังสือ (Set book option) การแทรกภาพนิ่ง (Insert clip art) การจัดทำไฟล์วีดิทัศน์ (Video)

10. การตั้งชื่อปุ่ม ชื่อหัวเรื่อง ตลอดจนสิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะเด่นควรสื่อความหมายด้วยภาษาที่เข้าใจได้ง่าย ไม่ทำให้ผู้อ่านสับสน

11. ขนาดตัวอักษรที่ใช้ไม่ต่ำกว่า 12-14 พอยน์ท (Boling, 1994, p. 14)

12. ภาพกราฟิกที่ใช้ควรใช้ให้เหมาะสมกับจุดประสงค์การใช้งานเลือกใช้รูปแบบของกราฟิกให้ถูกต้อง ภาพสกุลเจเพท (JPEG) เหมาะสำหรับรูปภาพ สกุลกิฟ (GIF) เหมาะสำหรับรูปที่เป็นลายเส้น โลโก้ และรูปที่มาจากกรเก็บภาพจากหน้าจอ ตลอดจนการทำกราฟิกที่มีการเคลื่อนไหว ภาพประกอบก็จะพบกับรูปที่มีขนาดใหญ่ขึ้น ทำให้ลดเวลาในการเข้าถึงข้อมูล วุฒิ เตชะวนิช (2540: หน้า 101) หากภาพนั้นมีจุดประสงค์เพื่อเป็นภาพที่จะนำไปสู่เนื้อหาอื่นก็ไม่ควรใช้ภาพที่มีความซับซ้อนมากนัก และขนาดของไฟล์ควรปรับปรุงให้สามารถส่งผ่าน โมเด็มที่ใช้งานได้โดยทั่วไปได้อย่างราบรื่น โดยไม่ทำให้คุณภาพของภาพเสียไป อีกทั้งขนาดไฟล์ที่เล็กลงจะทำให้สามารถบริหารหรือจัดเก็บไฟล์ต่าง ๆ ได้ง่าย สะดวกและรวดเร็วขึ้นด้วยการเชื่อมโยงไปยังที่อื่น ๆ ควรออกแบบบริเวณพื้นที่ให้ชัดเจน

13. การออกแบบหน้าจอช่วยเหลือ ควรกำหนดหน้าจอช่วยเหลือให้มีขนาดเล็กกว่าจอหลัก เพราะหน้าจอช่วยเหลือที่เรียกขึ้นมาจะปรากฏทับหน้าจอหลัก แต่ทั้งนี้ควรกำหนดขนาดหน้าจอที่เล็กสุดเอาไว้ด้วย (Duffy, Palmer and Mehlenbacher, 1992, quoted in Boling, 1994, p. 4) อีกทั้งควรใส่ปุ่มควบคุมไว้ในจอช่วยเหลือเพราะปุ่มในหน้าจอหลักไม่สามารถควบคุมช่วยเหลือได้

14. ในหน้าจอที่ควรจำกัดควรใช้ประโยคที่สั้นและกระชับ ไม่ยาวมากติดกันจนยากแก่การกวาดสายตาไม่ว่าจะเป็นแนวตั้งหรือแนวนอน ถ้าหากใน 1 บรรทัด ไม่สามารถบรรจุข้อความได้ทั้งหมดก็สามารถที่จะขึ้นบรรทัดใหม่ได้โดยใช้บูลเล็ต (Bullet) ช่วยหรืออาจเปลี่ยนตัวอักษรให้อยู่ในรูปของเสียง บางกรณีอาจต้องย้ายข้อความในส่วนที่เป็นรายละเอียดไปไว้ในอีก เลเยอร์หนึ่งเพื่อแสดงผลในกรณีที่ผู้ใช้ต้องการเท่านั้น

15. เนื้อหาที่นำมาจากหนังสือควรมีการนำมาจัดฟอร์แมตใหม่ เพื่อให้มีความน่าอ่านมากยิ่งขึ้น มิใช่ว่าหนังสือมีอยู่แบบอย่างไรในหน้าจอคอมพิวเตอร์ก็จัดอย่างนั้น

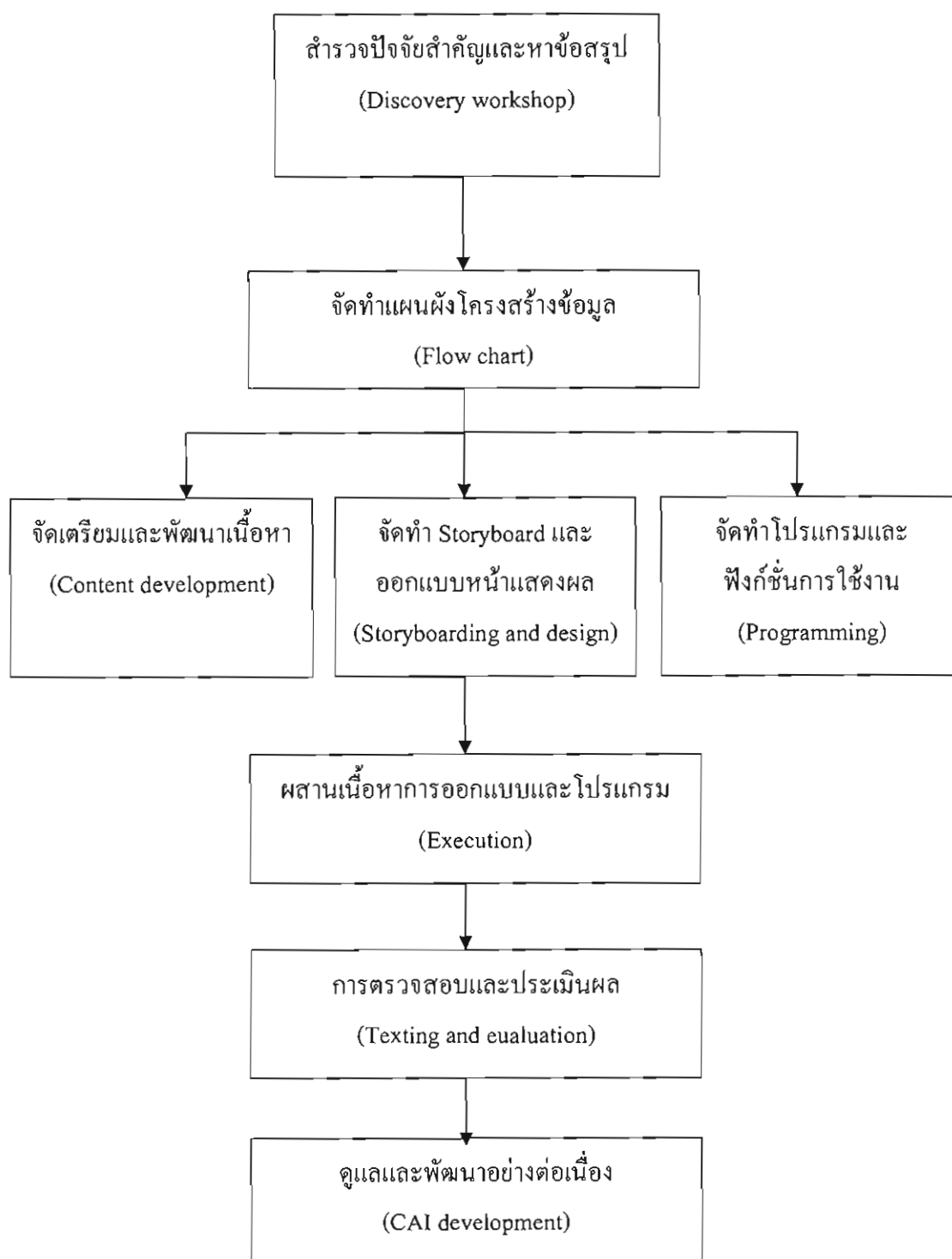
16. หากเนื้อหา มีหลายหน้า ควรบอกจำนวนหน้าทั้งหมดที่เชื่อมโยงไว้ด้วยกัน เช่น หน้า 1 เช่น หน้า 1 จาก 6 เป็นต้น และควรคงไว้ซึ่งหัวข้อหรือรูปภาพซึ่งเป็นการบ่งบอกว่ากำลังอ่านอยู่ในหัวข้อใดเพื่อที่ผู้อ่านจะได้ไม่ต้องเสียเวลาย้อนกลับมาดูอีกครั้ง

17. ในการใช้เสียงและภาพเคลื่อนไหวจะต้องใช้อย่างมีเหตุผล ไม่ควรใช้พร่ำเพรื่อ อักษรกระพริบในหนึ่งหน้าก็ไม่ควรมากเกินไป ตัวอย่างที่เหมาะสมจะใช้เสียง ได้แก่ เสียงเพลง การแสดง ภาษาดังเทศ เสียงสัตว์ เสียงให้ผลย้อนกลับ เป็นต้น (Boling, 1994, p. 16) หากต้องการเพลงประกอบเพื่อสร้างความตื่นเต้นเร้าใจ ควรใช้ไฟล์นามสกุลมิดี้ (Midi) ซึ่งมีขนาดเล็กกะทัดรัด

18. การใช้เทคนิคพิเศษ (Effect) ควรใช้เพื่อส่งเสริมภาพให้ดูเด่นขึ้น แต่ต้องไม่เด่นกว่าภาพที่ต้องการจะเน้น และใช้เพื่อเป็นแรงดึงดูดให้ผู้อ่านอยากพลิกไปดูเนื้อหาข้างในอย่าใช้ให้มากเกินไปควรระวังในการสร้างเงาให้กับภาพโดยเลือกใช้อย่างเป็นธรรมชาติใช้งานอย่างสม่ำเสมอในทุกๆ ส่วน หลีกเลี่ยงเงาที่เกิดจากทิศที่ต่างกันซึ่งมักเกิดขึ้นในกรณีที่มีผู้ช่วยกันออกแบบหรือทำมากกว่าหนึ่งคนและขาดการวางแผนที่ดี

8. กระบวนการจัดทำและพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book)

ก่อนที่จะลงมือจัดทำหรือพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นั้น ควรคำนึงขั้นตอนและกระบวนการจัดทำที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยศึกษาให้เข้าใจถึงขั้นตอนและกระบวนการจัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ถูกต้องว่ามีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร จากนั้นนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการลงมือปฏิบัติจริง เมื่อเราต้องการจัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับหนังสือเล่มใดเล่มหนึ่ง จะมีกระบวนการจัดทำและพัฒนาผังโครงสร้างพอสังเขปดังนี้

ภาพที่ 15 โครงสร้างกระบวนการจัดทำและพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E- book)
(พจนานุกรมแสงกระจ่าง, 2544, หน้า 20)

9. ข้อดีและข้อจำกัดของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ข้อดีของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีข้อดีดังต่อไปนี้

1. เป็นสื่อที่รวมเอาจุดเด่นของสื่อแบบต่าง ๆ มารวมอยู่ในสื่อตัวเดียว คือ สามารถแสดงภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว และการการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้
2. ช่วยให้นักเรียนเกิดพัฒนาการเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาวิชาได้เร็วขึ้น (สิทธิพร บุญญานุวัตร, 2540, หน้า 24)
3. ครูสามารถใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในการชักจูงนักเรียนในการอ่าน การเขียน การฟัง และการพูดได้
4. มีความสามารถในการออนไลน์ผ่านเครือข่าย และเชื่อมโยงไปสู่โฮมเพจ และเว็บไซต์ต่าง ๆ อีกทั้งยังสามารถอ้างอิงในทางวิชาการได้
5. หากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือ อินทราเน็ตจะทำให้การกระจายสื่อทำได้อย่างรวดเร็ว และกว้างขวางกว่าสื่อที่อยู่ในรูปสิ่งพิมพ์
6. สนับสนุนการเรียนการสอนแบบห้องเรียนเสมือนจริง ห้องสมุดเสมือนจริงและห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
7. มีลักษณะไม่ตายตัวสามารถแก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา อีกทั้งยังสามารถเชื่อมโยงไปสู่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ โดยใช้ความสามารถของไฮเปอร์เท็กซ์
8. ในการสอนหรือในการอบรมนอกสถานที่ การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จะช่วยให้เกิดความคล่องตัวยิ่งขึ้น เนื่องจากสื่อการสอนสามารถเก็บไว้ในแผ่นซีดีได้ไม่ต้องหอบหิ้วสื่อซึ่งจำนวนมาก
9. การพิมพ์ทำได้อย่างรวดเร็วกว่าแบบใช้กระดาษ สามารถทำสำเนาได้เท่าที่ต้องการประหยัดวัสดุในการสร้างสื่อ อีกทั้งยังช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอีกด้วย
10. มีความทนทาน และสะดวกต่อการเก็บบำรุงรักษา ลดปัญหาการจัดเก็บเอกสารย้อนหลังซึ่งต้องใช้เนื้อที่หรือบริเวณกว้างในการจัดเก็บ สามารถรักษาหนังสือหายากและค้นฉบับเขียนไม่ให้เสื่อมคุณภาพ
11. ช่วยให้นักวิชาการและนักเขียนสามารถเผยแพร่ผลงานเขียนได้อย่างรวดเร็ว

10. ข้อจำกัดของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีดังต่อไปนี้

1. คนไทยส่วนใหญ่ยังคงชินอยู่กับสื่อที่อยู่ในรูปกระดาษมากกว่า ซึ่งสามารถใช้งานได้ง่ายและสะดวกมากกว่าหนังสือ
2. หากโปรแกรมสื่อมีขนาดไฟล์ใหญ่มาก ๆ จะทำให้การเปลี่ยนหน้าจอมีความล่าช้า

3. การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพที่ดีนั้นผู้สร้างต้องมีความรู้ความชำนาญในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และการสร้างสื่อดิพอสมควร

4. ใช้เวลาในการออกแบบมาก เพราะต้องใช้ทักษะในการออกแบบเป็นอย่างดีเพื่อให้ได้สื่อที่มีคุณภาพ

11. เกณฑ์การประเมินองค์ประกอบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

การประเมินองค์ประกอบ หมายถึง การประเมินตามแนวทางการศึกษาที่เน้นประเมินในด้านเนื้อหาและแบบทดสอบ ด้านการออกแบบ โครงสร้างภายใน ด้านเนื้อหา ด้านการออกแบบเกี่ยวกับจอภาพ ความยากง่ายในการใช้งาน ลำดับขั้นการนำเสนอเนื้อหา รูปภาพและสื่อประสม เป็นต้น โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา เนื้อหาถือเป็นส่วนที่สำคัญในการพัฒนาสื่อ เนื่องจากเนื้อหาเป็นส่วนที่จะให้ความรู้แก่นักเรียน ดังนั้นในการประเมินจะประเมินในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ด้านความเหมาะสมของเนื้อหา หมายถึง การประเมินในด้านความเหมาะสมของเนื้อหาแก่นักเรียน สื่อที่ดีควรมีคุณลักษณะอย่างหนึ่งคือมีเนื้อหาที่ตรงกับระดับของนักเรียน โดยมีการใช้ภาษาที่เหมาะสม มีการสอดแทรกการอธิบายด้วยภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว

1.2 ด้านความถูกต้องของเนื้อหา ความถูกต้องของเนื้อหาเป็นประเด็นสำคัญที่จะต้องมีการตรวจสอบและประเมิน เนื้อหาที่นำเสนอในสื่อจะต้องเป็นเนื้อหาที่ถูกต้องและครบถ้วน ไม่คลุมเครือ นอกจากนี้จะต้องใช้ภาษา สะกดคำหรือใช้ไวยากรณ์ได้อย่างถูกต้องเช่นกัน

1.3 คุณค่าของเนื้อหา หมายถึง เนื้อหาที่นำเสนอในสื่อมีคุณค่าเพียงไรต่อนักเรียน เช่น เนื้อหาที่มุ่งแต่ความเพลิดเพลิน ความรุนแรง หรือเนื้อหาที่นำเสนอในแง่การเหยียดผิว เชื้อชาติ เป็นต้น ซึ่งเนื้อหาที่กล่าวถึงนี้ถือว่าเป็นเนื้อหาที่ไม่มีคุณค่าและไม่เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนแต่อย่างใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้านักเรียนเป็นเด็กเล็กผู้ออกแบบควรจะมีระดับระวาง ดังนั้นการประเมินคุณค่าของเนื้อหาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ

2. ด้านการออกแบบ หมายถึง การออกแบบลักษณะ โครงสร้างของจอภาพที่นำเสนอ การใช้สีและตัวอักษร และการใช้สื่อประสม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 การใช้พื้นที่หน้าจอ เนื่องจากจอภาพคอมพิวเตอร์เป็นส่วนที่จะใช้ติดต่อกับนักเรียน ดังนั้นการออกแบบการใช้พื้นที่ของจอภาพ จึงควรออกแบบให้มีความง่ายและสะดวกต่อการใช้ของผู้อบรม มีการจัดแบ่งการนำเสนอของจอภาพอย่างเป็นสัดส่วนชัดเจนและสม่ำเสมอตลอดทั้งสื่อ

2.2 การใช้สีและตัวอักษร การออกแบบเพื่อการใช้สีและตัวอักษรถือว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการนำเสนอของจอภาพ สีที่ใช้ควรเป็นสีที่สบายตาและผ่อนคลายผู้อบรม

นอกจากนี้จะต้องเน้นความสวยงามและความชัดเจน ในส่วนของตัวอักษรก็เช่นกัน ควรจะเป็นตัวอักษรที่มีขนาดเหมาะสม และใช้สีของตัวอักษร โดยมีหลักคือ สีของตัวอักษรเข้มบนสีพื้นที่อ่อน หรือใช้สีตัวอักษรอ่อนบนพื้นเข้ม

2.3 การใช้สื่อประสม หมายถึง การใช้เสียง ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว หรือข้อความในสื่อ ซึ่งจะทำให้สื่อมีการอธิบายที่หลากหลาย แต่อย่างไรก็ตามการใช้สื่อประสมควรจะพิจารณาให้เหมาะสมกับวัยหรือระดับของนักเรียน เหมาะสมกับสถานการณ์ในสื่อ และควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ควบคุมการแสดงผลบนจอภาพในด้านสื่อประสมด้วยตนเองได้

3. ด้านกิจกรรม ในการออกแบบสื่อส่วนหนึ่งที่จะต้องออกแบบควบคู่กันไป ได้แก่ กิจกรรมที่จะให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์เพื่อให้มีส่วนร่วมหรือเพื่อทำการทดสอบความรู้ กิจกรรมที่ออกแบบในสื่อจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาที่กำลังนำเสนอ และถ้าเป็นกิจกรรมที่เป็นแบบการตอบคำถามหรือแบบทดสอบจะต้องเป็นแบบทดสอบที่ผ่านการหาความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก หรือค่าความเชื่อมั่นมาก่อน และจะต้องเป็นคำถามที่ชัดเจนตลอดจนสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะนำเสนอ นอกจากนี้กิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนได้ปฏิสัมพันธ์ควรจัดให้มีการเสริมแรง (Re-enforcement) ในจังหวะที่เหมาะสมกับเวลาและระดับของนักเรียน

4. ด้านการจัดการสื่อ หมายถึง วิธีการควบคุมสื่อ ความชัดเจนของคำสั่งในสื่อ การจัดทำเอกสารประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ จะต้องมีการออกแบบอย่างเหมาะสมและสมบูรณ์ ดังนี้

4.1 ส่วนของวิธีการควบคุมสื่อ หมายถึง นักเรียนมีโอกาสในการควบคุมสื่อเป็นอย่างไร สื่อเสนอหัวข้อหลักหรือหัวข้อย่อยสอดคล้องกันหรือไม่อย่างไร ตลอดจนการมีสิ่งอำนวยความสะดวกในสื่อที่ให้นักเรียนได้จัดการเองได้ เช่น การปรับแต่งเรื่อง การตั้งเวลาให้ความช่วยเหลือ เป็นต้น

4.2 ความชัดเจนของคำสั่งในสื่อ หมายถึง การที่นักเรียนสามารถจัดการสื่อได้ง่าย ไม่สับสนโดยไม่ต้องร้องขอความช่วยเหลือจากครู หรือนักเรียนที่ไม่มีพื้นฐานความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ ก็สามารถใช้งานสื่อได้

4.3 ส่วนการจัดทำเอกสารถือเป็นส่วนหนึ่งที่ต้องจัดทำเนื่องจากสามารถใช้เอกสารเป็นแหล่งอ้างอิงได้ และสามารถใช้เป็นคู่มือในการใช้สื่อได้ เอกสารที่สมควรประกอบด้วยรายละเอียดที่เกี่ยวกับอุปกรณ์ที่จำเป็น การแนะนำสื่อ วัตถุประสงค์ของสื่อ การใช้งานสื่อและปัญหาที่อาจจะพบได้ในการใช้สื่อ

12. การหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์

เผชิญ กิจระการ (2544, หน้า 44-51) ได้กล่าวถึงวิธีการหาประสิทธิภาพไว้ 2 วิธี ดังนี้

1. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational)

กระบวนการนี้เป็นการหาประสิทธิภาพโดยใช้หลักของความรู้ และเหตุผลในการตัดสินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญ (Panel of experts) เป็นผู้พิจารณาตัดสินคุณค่า ซึ่งเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความเหมาะสมในด้านความถูกต้องของการนำไปใช้ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะนำไปหาประสิทธิภาพโดยใช้สูตรดังนี้

$$CVR = \frac{2N_c}{N} - 1$$

เมื่อ	CVR	แทน	ประสิทธิภาพเชิงเหตุผล
	N_c	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ผู้เชี่ยวชาญประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ตามแบบประเมินที่สร้างเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนไปแทนค่าในสูตร สำหรับค่าเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับจะต้องอยู่ในระดับมากขึ้นไป คือค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 - 5.00 ค่าที่คำนวณได้ต้องสูงกว่าค่าที่กำหนดที่ปรากฏในตารางตามจำนวน ของผู้เชี่ยวชาญจึงจะยอมรับว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ที่มีประสิทธิภาพ ถ้าได้ค่าไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดจะต้องปรับปรุงแก้ไขและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาใหม่

2. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical approach)

วิธีนี้จะนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนเป้าหมาย การหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ประสิทธิภาพที่วัดส่วนใหญ่จะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์การทำแบบฝึกหัด หรือแบบทดสอบย่อย โดยแสดงค่าตัวเลข 2 ตัว เช่น $E_1/E_2 - 80/80$ เกณฑ์ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) มีความหมายแตกต่างกันหลายลักษณะตัวอย่าง เช่น $E_1/E_2 = 80/80$

2.1 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 1 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมด ทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบย่อยระหว่างเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนการหาค่า E_1 และ E_2 ใช้สูตร ดังนี้

$$E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของแบบฝึกหัดหรืองาน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหรืองาน
	N	แทน	จำนวนนักเรียน

$$E_2 = \frac{\sum F}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของผลลัพธ์หลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของการทดสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียน

2.2 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 2 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนร้อยละ 80 ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนร้อยละ 80 ทุกคน ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนครั้งนั้น ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

2.3 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 3 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ จำนวนนักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ที่นักเรียนทำเพิ่มขึ้นจากแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยเทียบกับคะแนนที่ได้ก่อนเรียน (Pretest)

2.4 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 4 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วน ตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) หมายถึง นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละข้อถูก มีจำนวนร้อยละ 80 (ถ้านักเรียนทำข้อสอบข้อใดถูก มีจำนวนนักเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 แสดงว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมไม่มีประสิทธิภาพ และชี้ให้เห็นว่า จุดประสงค์ที่ตรงกับข้อนั้นมีความบกพร่อง)

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีคำนวณหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 โดยวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical approach) โดยใช้สูตรและวิธีคำนวณตามความหมายที่ 1 โดยตั้งประสิทธิภาพ E_1/E_2 ไว้ที่เกณฑ์ 80/80

เอกสารเกี่ยวกับตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีทั้งหมด 10 เรื่อง โดยในแต่ละเรื่องมีรายละเอียดของเนื้อหา ดังนี้

เรื่องที่ 1 ตำนานเกาะสีชัง

เกาะสีชังเป็นเกาะใหญ่เกาะหนึ่งที่ตั้งอยู่กลางทะเลตรงข้ามกับอำเภอศรีราชา มีเนื้อที่ประมาณ 18 ตารางกิโลเมตร และมีเกาะบริวาร 9 เกาะ ส่วนใหญ่เป็นที่โขดหินมีที่ราบส่วนน้อยเดิมเป็นกิ่งอำเภอขึ้นกับจังหวัดสมุทรปราการ ต่อมาเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2546 กระทรวงมหาดไทยได้โอนกิ่งอำเภอเกาะสีชังจากอำเภอเมืองสมุทรปราการไปขึ้นกับอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จนกระทั่งถึงปัจจุบัน

ในอดีตเกาะสีชังเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญแห่งหนึ่งของประเทศ เพราะเกาะสีชังเป็นท่าเรือขนาดใหญ่ มีเรือสินค้าจากต่างประเทศมาแวะจอดรับส่งสินค้าเป็นจำนวนมาก ประกอบกับเกาะสีชังมีสภาพอากาศที่ดี และสามารถเป็นที่หลบลม พายุ สำหรับลูกเรือได้ จึงทำให้เกาะสีชังเป็นท่าเรือที่มีความสำคัญและเป็นที่ยึดพิงสำหรับเรือขนส่งสินค้า

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินประพาสเกาะสีชังโดยเรือกลไฟที่ต่อในประเทศไทยลำแรก ชื่อ “สยามอรสมุพล” เกาะสีชังในสมัยรัชกาลที่ 4 ยังไม่ปรากฏว่ามีประชาชนอาศัยอยู่มากนัก ด้วยเพิ่งจะเริ่มเข้ามาอยู่กันไม่กี่ครัวเรือน ในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จประพาสเกาะสีชังนั้น พระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าจุฬาลงกรณ์ (พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว) ก็เคยตามเสด็จมาด้วยหลายครั้ง และทุกครั้งที่เสด็จฯ จะมี หญิงชาวเกาะนามว่ายายเสม เป็นผู้อาวุโสที่ชาวบ้านต่างให้ความเคารพนับถือไปรอรับเสด็จทุกครั้ง ยายเสมชอบนำผลไม้ที่ปลูกในเกาะมาถวายด้วย ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานสัญญาบัตรตั้งให้ยายเสมเป็น “ท้าวศิริรักษา” ให้มีหน้าที่บังคับบัญชาลูกบ้านที่อยู่บนเกาะสีชัง

เมื่อสิ้นสมัยรัชกาลที่ 4 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้เสด็จประพาสเกาะสีชังและทรงบูรณปฏิสังขรณ์ พระอุโบสถ กุฏิเสนาะในพระอาราม ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสร้างขึ้น ในการเสด็จประพาสช่วงแรก ๆ มิได้ปลูกพลับพลาสำหรับประทับแรมไว้ โดยในเดือนกรกฎาคม 2341 สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ ทรงพระประชวร แพทย์ได้แนะนำให้ไปรักษาพระองค์ที่เกาะสีชัง “เพราะเกาะสีชังเป็นสถานที่ที่มีอากาศบริสุทธิ์ ด้วยเหตุนี้จึงเชื่อกันว่าการที่ผู้ป่วยหรือร่างกายไม่แข็งแรงหากได้รับอากาศบริสุทธิ์แล้ว จะทำให้ร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง” ในเวลาต่อมาหลังจากสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ

ทรงพระประชวรได้เดือนเดียว สมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี พระวรราชเทวีทรงพระประชวรอีก นายแพทย์ได้แนะนำให้แปรพระราชฐานไปประทับที่เกาะสีชัง การเสด็จครั้งนั้นเป็นการกะทันหัน มิได้เตรียมปลูกที่ประทับพลับพลา ต้องประทับในเรือพระที่นั่ง เรือทอดสมออยู่ริมฝั่งทะเลใกล้เกาะสีชัง แต่ปรากฏว่าเวลานั้นเกิดคลื่นลมแรง เรือพระที่นั่งถูกกระเทือน สมเด็จพระนางเจ้าพระวรราชเทวีทรงพระประชวรหนักยิ่งขึ้น จึงต้องเสด็จขึ้นไปประทับบนเกาะสีชัง โดยตั้งกระโจมพักอยู่ที่ใต้ต้นมะขามใกล้เรือนที่ประทับของสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ ส่วนข้าราชการบริพารที่ตามเสด็จต้องพักอาศัยตามวัดและบ้านเรือนราษฎร นับว่าทรงลำบากยิ่งนัก ครั้นเมื่อสมัยเฉลิมพระชนพรรษาในปีเดียวกัน พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงบริจาคทรัพย์ส่วนพระองค์ให้ช่างก่อสร้างตึกขึ้น 3 หลัง และพระราชทานชื่อหลังซึ่งตั้งอยู่ริมหาดว่า “ตึกวัฒนา” ตึกหลังกลมว่า “ตึกผ่องศรี” ตึกหลังยาวว่า “ตึกอภิรมย์” เพื่อให้เป็นที่พักรักษาของพระบรมวงศานุวงศ์เท่านั้น (สมาน สรรพศรี, 2541, หน้า 40)

เรื่องราวที่เกี่ยวกับชื่อของเกาะสีชังนั้น ได้มีการเล่าต่อกันมาหลายตำนาน แต่ก็ไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด เท่าที่พบหลักฐานจากหนังสือกำตราศรวิปราชญ์ซึ่งแต่งไว้ในราวปีพุทธศักราช 2235 เรียกว่า “สระซัง” แม้แต่นักปราชญ์ทางภาษาก็ได้สันนิษฐานถึงความหมายและที่มาของคำว่า “สีชัง” ไว้หลายความหมายหลายตำนาน เช่น

ตามตำนานภาษาบาลีคำว่า “สีชัง” เพี้ยนมาจากคำว่า “สีหังคค์” หมายถึง แข็งสิงห์ เพราะรูปร่างของเกาะสีชังมีลักษณะคล้ายกับแข้งสิงห์ คำว่า “สีชัง” อีกตำนานหนึ่งเล่าว่า มีพ่อค้าเรือสำเภา 4 คน ได้เข้ามาค้าขายในประเทศไทย เกิดเบื้อหน้าในธุรกิจค้าขายของตน เมื่อเดินทางผ่านเกาะสีชัง จึงเข้าไปตั้งรกรากอาศัยอยู่บนเกาะ โดยยึดอาชีพทำไร่ ทำสวนอยู่บนเกาะซึ่งคำว่า “สีชัง” ในภาษาจีนนั้นมีความหมายว่า 4 คนทำไร่ตนเอง

และอีกตำนานเล่าว่า มีฤๅษีองค์หนึ่งเกิดเบื้อหน้าย โลกีย์วิสัย มาพำนักบำเพ็ญพรตอยู่บนเกาะแห่งนี้เป็นเวลาช้านาน จนมนุษย์ได้เข้าไปตั้งรกรากมีบุตรหลานเติบโตบนเกาะ พวกเด็ก ๆ ชอบแกล้ง เพราะเห็นฤๅษีเป็นของแปลกจึงพากันล้อเลียนฤๅษีด้วยความสนุกสนาน เอาไม้ไปแหย่บ้าง ดึงหนังเสือที่ฤๅษีห่มบ้าง เพื่อให้ฤๅษีลืมนดา ฤๅษีโกรธเพราะไม่สามารถทำอะไรได้ “ครั้นจะใช้อิทธิฤทธิ์โต้ตอบมันก็จะเป็นบาป” จึงหนีไปอยู่ที่อื่น ชาวบ้านจึงเรียกเกาะนี้ว่า “เกาะฤๅษีชัง” เรียกไปเรียกมา หรืออาจจะเพี้ยนไปเป็นคำว่า “เกาะสีชัง” (เรณุกานต์ วงศ์ภูติ, 2542, หน้า 13)

หลังจากนั้นมาได้มีการใช้คำว่า สีชัง แพร่หลายขึ้น และคงจะไม่มีการเล่นไปเรียกอย่างอื่นอีกต่อไป ทั้งนี้เนื่องจากได้มีการจดบันทึกชื่อสถานที่แห่งนี้ลงในทำเนียบของทางราชการ ปัจจุบันเกาะสีชังได้ยกฐานะเป็นอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญเช่น

ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ ช่องเขาขาดหรือช่องอิสริยาภรณ์ หาดถ้ำพัง พระจุฬาราชูราชฐาน บ่อน้ำพุค
เกาะขามใหญ่ มณฑลปรอยพระพุทธรบาท พิพิธพันธ์ชลทัศน์สถาน และวัดจักรพงษ์

เรื่องที่ 2 ตำนานศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่

ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ตั้งอยู่บนเชิงเขาเขาศิระ อยู่ทางทิศเหนือของเกาะสีชัง ตั้งแต่อดีต
จนถึงปัจจุบันทะเลแถบนี้เป็นแหล่งขนถ่ายสินค้าทางทะเลแห่งเดียวของประเทศไทยที่ไม่ต้องใช้
ท่าเทียบเรือและเป็นบริเวณที่มีภูมิประเทศเหมาะสม คือ อยู่ห่างจากชายฝั่งเพียง 12 กิโลเมตร และ
ยังอยู่ใกล้ปากแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำบางปะกงที่เรือสามารถจอดหลบคลื่นลม ได้เป็นอย่างดี
ประกอบกับร่องน้ำในทะเลบริเวณนี้ลึกมากพอที่เรือสินค้าขนาดใหญ่จะสามารถจอดเทียบได้
โดยไม่เกยตื้นหรือติดโขดหิน ทำให้การเดินทางค้าขายทางทะเลย่านเกาะสีชังเป็นไปอย่างคึกคัก
เรือนับร้อยลำจอดอยู่ในทะเลรอบเกาะเพื่อขนส่งสินค้าเข้า-ออก และนอกจากนี้ในปัจจุบันบริเวณ
เกาะสีชัง ยังได้รับความนิยมในฐานะที่เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ซึ่งเป็นที่เคารพบูชาของผู้คนทั้งชาวไทย
และชาวต่างชาติ โดยเฉพาะชาวจีนที่ได้เดินทางมากราบไหว้เพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งแต่เดิมศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่
เป็นถ้ำที่ภายในมีช่องแคบ ๆ เมื่อมีคนพบรูปเจ้าพ่อเขาใหญ่และได้เกิดการสักการบูชาของผู้คนมากขึ้น
จึงได้มีการสร้างเป็นศาลลักษณะแบบวิหารจีน (ประวัติศาสตร์เจ้าพ่อเขาใหญ่, 2556)

ตามตำนานของศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ได้มีการเล่าสืบต่อกันมาว่า “ในสมัยสุโขทัยนั้นการค้า
ระหว่างไทยกับต่างประเทศมีความเจริญรุ่งเรืองมากแต่ในช่วงหน้ามรสุมจะมีคลื่นลมแรงจัดทำให้
เรือไม่สามารถจอดลำเลียงสินค้าที่นอกสันดอนปากแม่น้ำได้สะดวกจึงนิยมมาทอดสมอขนส่งสินค้า
ที่เกาะสีชังเพื่อหลบคลื่นลมและถ่ายเทสินค้าลงเรือขนาดเล็กแล้วลำเลียงเข้าสู่กรุงเทพมหานคร
จึงทำให้เกาะสีชังเป็นที่รู้จักของชาวต่างชาติ โดยเฉพาะประเทศจีนที่เข้ามาติดต่อค้าขายกับประเทศไทย
โดยในสมัยนั้น ได้มีเรือสำเภาของพ่อค้าชาวจีนคนหนึ่งเข้ามาติดต่อค้าขายกับประเทศไทยได้แล่น
เรือผ่านเกาะสีชัง เรือเกิดรั่ว พ่อค้าเรือสำเภาจึงได้มองขึ้นไปบนเกาะเพื่อหาที่พักและได้เห็นแสงไฟ
สว่างออกมาจากปากถ้ำจึงเกิดความสงสัยอยากรู้ว่าแสงไฟนั้นเกิดจากอะไรครั้นพอรุ่งเช้าจึงขึ้นไป
สำรวจและได้พบรูปเจ้าพ่อเขาใหญ่ จึงได้บนบานศาลกล่าวและเซ่นไหว้ความประเพณีเงินขอให้เจ้าพ่อ
แสดงอิทธิปาฏิหาริย์ให้เรือหยุดรั่ว และขอโชคลาภให้ค้าขายเจริญรุ่งเรือง ปรากฏว่าเป็นจริงตามคำ
บนบานทุกประการ พ่อค้าเรือสำเภาค้าขายจนร่ำรวยเป็นเศรษฐี และตั้งแต่นั้นมาพ่อค้าเรือสำเภาชาวจีน
ผู้นั้นจึงได้มาสร้างศาลเจ้าไว้ในถ้ำบนเกาะสีชังเพื่อให้ผู้คนได้ขึ้นไปสักการบูชาจนถึงทุกวันนี้
(สุภาวดี เพ็ญสุภา, 2553, หน้า 10)

เรื่องที่ 3 ตำนานหลวงพ่อดำในถ้ำจักรพงษ์

ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 1 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงประกาศ
เข้าร่วมสงครามกับฝ่ายสัมพันธมิตรเพื่อทำสงครามกับประเทศเยอรมัน และได้ส่งทหารอาสาไป

ร่วมรบกับฝ่ายสัมพันธมิตร ณ ทวีปยุโรป ตามคำขอของรัฐบาลฝรั่งเศส ในวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2460 รัฐบาลฝรั่งเศสได้ส่งเรือเอ็มไพร์ ซึ่งเป็นเรือของอังกฤษที่ฝรั่งเศสเข้ามา โดยมาจอดเทียบท่าอยู่บริเวณเกาะสีชัง เพื่อรับทหารอาสาไทยไปราชการสงคราม

จอมพล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนาถ กรมหลวงพิษณุโลกประชานาถ ซึ่งเป็นพระราชโอรสพระองค์ที่ 40 ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และทรงเป็นพระราชโอรสพระองค์ที่ 4 ในสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ เสด็จตามไปส่งทหารอาสาไทยที่บริเวณเกาะสีชังในครั้งนั้นด้วย และการเสด็จครั้งนั้นทำให้พระองค์ได้มีโอกาสเสด็จประพาสเกาะสีชังอยู่หลายครั้ง และเมื่อคราวที่พระองค์เสด็จมาประทับแรมเพื่อพักผ่อนจากอาการประชวร พระองค์ได้มีโอกาสสำรวจบริเวณรอบ ๆ เกาะ และก็ได้พบกับวัดถ้ำจักรพงษ์ซึ่งเป็นถ้ำเล็ก ๆ ที่ตั้งอยู่บนไหล่เขาช่วงกลางของเกาะสีชัง ซึ่งในปัจจุบันได้ประดิษฐานพระพุทธรูปปางไสยาสน์ และเหนือถ้ำขึ้นไปบนยอดเขามีพระพุทธรูปปางสมาธิองค์ใหญ่ สีเหลือง เรียกว่า “พระเหลือง” เป็นพระพุทธรูปปางสมาธิที่ใหญ่ที่สุดในเกาะสีชังที่ประชาชนทั่วไปมาเคารพกราบไหว้ (วัดถ้ำจักรพงษ์, 2556) ตามตำนานความศักดิ์สิทธิ์ของพระพุทธรูปที่ประดิษฐานอยู่ในวัดถ้ำจักรพงษ์แห่งนี้ได้มีตำนานเล่าว่า

ครั้งหนึ่งนานในสมัยที่การค้าขายระหว่างประเทศของไทยเจริญรุ่งเรือง มีพระสงฆ์มาจากแผ่นดินใหญ่ข้ามทะเลมาจำวัดอยู่ที่เกาะสีชัง ท่านมีนามว่าหลวงพ่อโต และท่านได้รับศิษย์ไว้ 3 คน เพื่อศึกษาเล่าเรียนเกี่ยวกับพระธรรมวินัยในพระพุทธศาสนา

วันหนึ่งมีชาวบ้านออกไปหาปลาบริเวณเกาะท้ายตาหมื่น ชาวบ้านได้พบพระพุทธรูปองค์หนึ่งลอยน้ำอยู่ จึงได้เชิญหลวงพ่อโตให้ไปดูว่าพระพุทธรูปมาอยู่ที่เกาะได้อย่างไร หลวงพ่อโตก็ได้ให้ศิษย์ทั้ง 3 ไปดู เมื่อไปถึงก็พบ ก้อนหินสีดำลักษณะคล้ายพระพุทธรูปลอยน้ำได้ ศิษย์ทั้ง 3 จึงได้เข้าไปสักการะและถือฐานจิตว่า ถ้าต้องการให้ประชาชนทั้งหลายเคารพบูชาในปาฏิหาริย์ก็ขอให้ลอยน้ำมาที่บริเวณเกาะสีชัง เมื่อทำดังนั้นแล้วก็ใช้เชือกมาผูกที่พระพุทธรูปและก็ออกแรงดึงและลากพระพุทธรูปดังกล่าว แต่ปรากฏว่าพระพุทธรูปองค์นั้นไม่ขยับเขยื้อน ใช้คน 20-30 คน ก็ไม่สามารถเคลื่อนย้ายพระพุทธรูปได้ ชาวบ้านจึงได้เชิญหลวงพ่อโตไปทำพิธีอัญเชิญพระพุทธรูปหลวงพ่อดำ เมื่อหลวงพ่อโตไปถึงบริเวณดังกล่าวก็ได้ตั้งจิตอธิษฐานว่า หากมีบุญบารมีคู่กันแล้วต้องการให้ประชาชนชาวเกาะสีชังสักการบูชาเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจก็ขอให้ยกขึ้นจากน้ำโดยง่าย จากนั้นก็ให้ศิษย์ทั้ง 3 อุ้มสามมุม ปรากฏว่าพระพุทธรูปมีน้ำหนักเบาสามารถยกขึ้นได้โดยง่าย เมื่อมาถึงบริเวณเกาะสีชัง หลวงพ่อโตก็ได้อัญเชิญพระพุทธรูปหลวงพ่อดำเข้าไปไว้ในถ้ำ และได้นำจักรมาวางเป็นฐานรองและท่อน้ำที่ใต้เรือนมาและตั้งจิตอธิษฐานว่า หากผู้ใดคิดจะกล่าวละเมิดหรือขโมยหลวงพ่อดำองค์นี้ไปเป็นสมบัติส่วนตัวตนก็ขอให้แสดงอิทธิฤทธิ์ให้มိอันเป็นไปหรือให้โดนจักรตัดหรือพาดคอให้เกิดความพินาศย่อยยับ

ต่อมาในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 มีชาวต่างชาติพยายามที่จะขโมยพระพุทธรูปหลวงพ่อดำ แต่พอมายังปากถ้ำ ก็โดนจักรกลอยมาขวางไม่ให้เข้าไปในถ้ำได้ ทำให้ศิษย์ทั้งสามรู้สึกเลื่อมใสศรัทธา และทำการดูแลรักษาตลอดมากระทั่งเมื่อเสร็จสิ้นสงครามศิษย์ทั้ง 3 ก็ได้พบทองคำ 3 เกวียนใน บริเวณถ้ำ จึงได้นำทองคำมาบูรณะบำรุงรักษาบริเวณถ้ำให้ดียิ่งขึ้น และตั้งแต่นั้นมาก็มีประชาชน หลังไหลมาล้นการบูชาหลวงพ่อดำในถ้ำจักรพงษ์จนถึงปัจจุบัน (เรณุกานต์ วงศ์ภูดี, 2542, หน้า 12)

เรื่องที่ 4 ตำนานหน้าผนางร้องไห้

ผนางร้องไห้หรือช่องเขาขาด ตั้งอยู่ทางด้านหลังเกาะสีชัง หากนั่งเรือผ่านจะเห็นเป็น ช่องเขา บริเวณช่องเขาขาดมีสะพานสำหรับเดินชมทิวทัศน์ ชมพระอาทิตย์ตก และมีหาดหินกลม ซึ่งเต็มไปด้วยหินกลมขนาดต่าง ๆ มากมาย ในอดีตบริเวณช่องเขาขาดเคยเป็นที่ตั้งพลับพลาที่ประทับ ชมทิวทัศน์ของรัชกาลที่ 5 (ช่องเขาขาด, 2556) โดยบริเวณนี้ได้มีเรื่องเล่าถึงความรักของหนุ่มสาว คู่หนึ่งว่า

ณ ที่ช่องเขาขาดซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะสีชัง ซึ่งชาวเรือเรียกกันว่าหลัง เกาะมีหน้าผาสูงชันและมีที่ไต่ลงสู่ชายหาด หน้าผาเขาขาดนี้เล่ากันว่า มีหนุ่มสาวชาวเกาะคู่หนึ่ง รักใคร่กันยิ่งนัก ถึงเวลาข้างขึ้นเดือนหงาย หนุ่มสาวคู่นี้จะพากัน ไปชมพระจันทร์ที่ชายหาดเป็นประจำ อย่างมีความสุขตามประสาคนรัก ต่อมาชายหนุ่มถูกเกณฑ์ไปรับราชการทหารเรือ ชายหนุ่มได้สั่งเสีย แก่สาวคนรักว่าระหว่างที่ตนไปรับใช้ชาติ ถ้าหากคิดถึงก็ให้นั่งชมจันทร์ที่ชายหาดแห่งนี้ เมื่อชายหนุ่มจากไป ฝ่ายหญิงก็ได้ถือปฏิบัติตามคำสั่งของคนรักเป็นประจำทุกคราที่คิดถึงชาย ในดวงใจ

เมื่อครบกำหนดเกณฑ์ทหารเพื่อนของชายคนรักได้รับการปลดประจำการและกลับมาถึง บ้านกันหมด แต่ชายคนรักของนางหา ได้มีวีแว่วว่าจะกลับมาหานาง เมื่อสอบถามจากเพื่อนฝูงของ ฝ่ายชายที่กลับมา ก็ได้ความว่า ชายคนรักได้ไปมีรักใหม่กับสาวชาวบ้านศรีราชา แม้นางจะรู้ความจริง ก็ไม่ได้ทำให้นางหมดรักชายหนุ่มและเชื่อว่าฝ่ายชายยังรักและซื่อสัตย์ต่อตนเองเช่นเดิม

กาลเวลาผ่านไป วันแล้ววันเล่า ปีแล้วปีเล่าความใฝ่ฝันของนางที่จะให้เขากลับมาครองรัก ดังเก่าก่อนก็กลายเป็นเรื่องผิดหวังซอกซำใจ ไม่มีแม้แต่เงาของหนุ่มคนรักแต่นางก็ยังเฝ้ารอเขาอยู่ เมื่อพยายามจนถึงที่สุดเขาก็ยังไม่กลับมา นางจึงสำนึกได้ว่าเขาหมดรักเธอไปต่อนางเสียแล้วแต่ด้วย นางมีรักเดียวใจเดียวไม่อาจมีใจให้แก่ชายอื่นได้อีก ด้วยความระทมทุกข์ในที่สุดนางจึงตัดสินใจ กระโดดหน้าผาตาย ด้วยเหตุนี้ เมื่อถึงยามข้างขึ้นเดือนหงาย ชาวเกาะจึงมักจะได้ยินเสียง โหยให้คร่ำ ครวญของหญิงสาวจากหน้าผาช่องเขาขาด ด้วยเหตุนี้ชาวบ้านจึงเรียกผาแห่งนั้นว่า ผนางร้องไห้ (สุภาวดี เพ็ญสุภา, 2553, หน้า 10)

เรื่องที่ 5 ตำนานตำบลบางพระ

ตำบลบางพระเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีหมู่บ้านทั้งหมด 10 หมู่บ้าน ประกอบด้วย บ้านห้วยกรู บ้านทางตรง บ้านหนองป่าหรือหนองตายาย บ้านโป่งดำ บ้านตลาดใหม่ บ้านเอสอาร์ บ้านนาพุ บ้านไร่ดินแดง บ้านหินเพลิง มีประชากรทั้งหมดประมาณ 14,741 คน (ข้อมูลจากอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เดือนธันวาคม พ.ศ. 2553) ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ค้าขาย ทำธุรกิจขนาดย่อม รับจ้างในสถานประกอบการและประกอบอาชีพประมง ฯลฯ และมีนายสมศักดิ์ เกตุวัฒนาเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ตามประวัติของตำบลบางพระในอดีตนั้นเคยเป็นพื้นที่กว้างใหญ่มีป่าหนาหนาทึบปกคลุมหนาแน่นและมีลำห้วยไหลผ่าน โดยมีต้นกำเนิดจากเขาเขียวต่อมาพื้นที่ของตำบลบางพระได้ถูกชาวบ้านจับจอง แคว้นทำเป็นที่อยู่อาศัยและทำการเกษตรจนไม่มีป่าเหลือ ในสมัยรัชการที่ 4 ตำบลบางพระมีฐานะเป็น “เมืองบางพระ” มีที่ทำการตั้งอยู่ที่เนินกว้างเชิงสะพานข้ามห้วย ซึ่งมีถนนสุขุมวิทตัดผ่าน เดิมเป็นสะพานโค้ง เรียกว่า “สะพานโค้งบางพระ” แต่ปัจจุบันนี้เป็นสะพานเรียบเสมอถนนสุขุมวิท จนกระทั่งถึงต้นรัชกาลที่ 5 ประมาณปี พ.ศ. 2447 ทางราชการได้ย้ายที่ทำการอำเภอบางพระมาตั้งอยู่ที่ตำบลศรีราชาและเปลี่ยนชื่อ “อำเภอบางพระ” มาเป็นอำเภอศรีราชา เมื่อ พ.ศ. 2460 ส่วนอำเภอบางพระได้กลายเป็นตำบลบางพระมาจนถึงปัจจุบันนี้ และในอดีตตำบลบางพระเคยเป็นที่ตั้งของกองทัพเรือ มีบ่อน้ำพุร้อน และมีสถานที่สำคัญซึ่งเป็นที่เคารพสักการะของชาวบ้าน คือ พระพุทธบาทจำลองวัดบางพระวรวิหาร ส่วนการใช้ชื่อว่า “บางพระ” หรือการตั้งชื่อว่าตำบลบางพระนั้นมีมาตั้งแต่สมัยไหนนั้นไม่มีใครทราบแต่ตามตำนานได้เล่าว่า

เมื่อสิ้นฤดูกาลหลังออกพรรษามีพระพุทธรูปต่าง ๆ เดินทางมาปักกลดทำวิปัสสนากรรมครวละมาก ๆ ททยอกันมาเป็นกลุ่ม ๆ มิได้ขาด บางครั้งมาเป็นร้อย ๆ องค์ ชาวบ้านพากันมาทำบุญถวายอาหารกันอย่างพร้อมเพียง จึงเรียกติดปากกันในหมู่ผู้ที่มาทำบุญว่า เป็นย่านที่มีพระมาก หรือ “บางพระ” แล้วก็กลายมาเป็นชื่อเรียกของตำบลบางพระในที่สุด (องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ, 2556)

เรื่องที่ 6 ตำนานถ้ำสมบัติ (บางพระ)

เขาฉลากตั้งอยู่ในตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี อยู่ห่างจากตัวอำเภอศรีราชา 6 กิโลเมตร มีพื้นที่ติดกับอ่างเก็บน้ำบาง บนเขาฉลากเป็นสถานที่ตั้งของวัดเขาฉลาก ซึ่งปัจจุบันเป็นสำนักสงฆ์ที่ประชาชนนิยมมาทำบุญและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีทิวทัศน์สวยงาม นักปั่นจักรยานที่นิยมปั่นจักรยานผ่านบริเวณอ่างเก็บน้ำบางพระเพื่อขึ้นไปบนเขาฉลากเพราะตลอดเส้นทางมายังเขาฉลากเป็นเส้นทางที่สงบเงียบ มีรถไม่มากเหมาะแก่การท่องเที่ยวและทำบุญ โดยในอดีตบริเวณเขาฉลากจะมีถ้ำอยู่ถ้ำหนึ่งเรียกว่า “ถ้ำสมบัติ” โดยมีเรื่องเล่าของถ้ำแห่งนี้ว่า

บนเขาฉลากมีถ้ำอยู่ถ้ำหนึ่งมีสิ่งของเครื่องใช้อยู่เป็นจำนวนมาก หากผู้ใดจะทำงานบุญหรือจัดงานใหญ่สามารถยืมข้าวของเครื่องใช้จากถ้ำแห่งนี้ได้ พอนานเข้าผู้ที่มาขอยืมไม่นำสิ่งของที่ยืมคืนบางทีก็สลับสับเปลี่ยนเอาของดี ๆ ไปเป็นของส่วนตนทำให้ประตูถ้ำปิดและหลังจากนั้นก็ไม่มีใครสามารถยืมของภายในถ้ำนั้นได้อีกเลย

วันหนึ่งมีชายหนุ่มคนหนึ่งได้ยินคำร่ำลือเรื่องถ้ำแห่งนี้ ทำให้เขารู้ว่าภายในถ้ำมีข้าวของเครื่องใช้และสมบัติมากมาย จึงทำให้เขาคิดอยากได้ อยากพิสูจน์ให้เห็นกับตาว่าถ้ำแห่งนี้มีอยู่จริงหรือไม่ ดังนั้นชายหนุ่มจึงมุ่งหน้าเดินขึ้นไปบนเขาฉลากเพื่อค้นหาถ้ำ จนกระทั่งเขาได้พบกับถ้ำแห่งนี้ และได้พยายามที่จะเข้าไปในถ้ำเพื่อสำรวจ แต่เขาก็ต้องพบกับอุปสรรคเพราะปากถ้ำมันแคบมากจนต้องตะแคงตัวเข้าไป ครั้นเมื่อเข้าไปได้กลับปรากฏว่าไม่พบสมบัติแต่อย่างใด คงพบแต่ภูเขใหญ่แผ่แม่เบี้ยเฝ้าอยู่ และหลังจากนั้นมาก็ไม่มีใครได้พบกับถ้ำแห่งนี้อีกเลย นอกจากวันดีคืนดีจะได้ยินเสียงเพลงกล่อมลูกแว่วมาเป็นครั้งคราวเท่านั้น และตั้งแต่นั้นมาจึงได้มีการเล่าตำนานเรื่องถ้ำสมบัติสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน (องค์การบริการส่วนตำบลบางพระ, 2556)

เรื่องที่ 7 ตำนานห้วยสุกรีพ

ประวัติตำบลบางพระตามข้อมูลขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระได้บันทึกเอาไว้ว่าเดิมทีตำบลบางพระนั้นเป็นตำบลที่มีเนื้อที่กว้างใหญ่เต็มไปด้วยป่าเขาลำเนาไพรปกคลุมหนาแน่นมีลำห้วยสายหนึ่งไหลผ่านซึ่งมีต้นน้ำเกิดจากเขาเขียวไหลคดเคี้ยวลงสู่ทะเลบางพระทำให้ดินบริเวณนี้มีความอุดมสมบูรณ์ เป็นเหตุให้ประชาชนเข้ามาตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนเป็นชุมชนเล็ก ๆ และได้อาศัยน้ำในลำห้วยใช้สำหรับอุปโภค-บริโภค

ต่อมามีโรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลังขนาดใหญ่เข้ามาตั้งแล้วปล่อยน้ำเสียลงในคอนล่างของลำห้วยเกิดการหมักหมมเป็นเวลานานหลายปีทำให้น้ำในลำห้วยเน่าเสียใช้การไม่ได้แม้ภายหลังจะมีการทำที่กักเก็บน้ำเสียแล้วก็ตามแต่ก็ไม่ได้ทำให้น้ำในลำห้วยดีขึ้น (องค์การบริการส่วนตำบลบางพระ, 2556) จากที่กล่าวมาทำให้เกิดตำนานเรื่องเล่าเกี่ยวกับสาเหตุของการเน่าเสียของลำห้วยแห่งนี้ว่า

กาลครั้งหนึ่งมีเรื่องเล่าว่า “พาลีและทรีได้สู้กันในถ้ำ ปัจจุบันคือเขาพระพุทธรบาทบางพระ พาลีได้สั่งน้องชายคือสุกรีพว่า สุกรีพน้องรักพี่จะเข้าไปสู้กับทรีในถ้ำ ในการต่อสู้ครั้งนี้จะต้องมีการตายเกิดขึ้นข้างใดข้างหนึ่ง ขอให้น้องอยู่ข้างนอกคอยสังเกตสีเลือด ถ้าเลือดที่ไหลออกมาออกถ้ำเป็นสีแดงก็คือเลือดทรี ถ้าเลือดที่ไหลออกมาเป็นสีใสแสดงว่าเป็นเลือดของพี่ ให้เจ้าเอาก้อนหินใหญ่มาปิดปากถ้ำเลยนะ ในขณะที่พาลีและทรีเข้าไปสู้กันในถ้ำบังเอิญวันนั้นฝนได้ตกลงมาพอดี การต่อสู้ระหว่างพาลีกับทรีที่อยู่ตามกลางสายฝน พาลีสามารถเอาชนะทรีได้จนเลือดไหลออกมาออกถ้ำผสมกับน้ำฝนเป็นสีใส สุกรีพที่รออยู่ข้างนอกเมื่อเห็นเลือดที่ไหลออกมาออกถ้ำเป็น

สีใส่นึกว่าพาลีถูกทรพีฆ่าตายแล้ว สุครีพจึงเอาก้อนหินใหญ่ไปปิดปากถ้าไว้ สุครีพเสียใจร้องไห้ และหนีไป เมื่อพาลีฆ่าทรพีตายแล้วก็จะออกจากถ้ำแต่ออกไม่ได้ เพราะมีหินปิดปากถ้ำอยู่ พาลีโกรธมากแล้วพูดว่า โเฮโเฮสุครีพน้องรักทรยศเราแล้วหรือ เอาหินมาปิดปากถ้ำคิดจะฆ่าเราเชียวหรือ ถ้ำออกไปได้น่าดู

พาลีใช้กำลังมหาศาลดันหินออกพร้อมกับตัดหัวทรพีออกมาด้วยแล้วขว้างหัวทรพีไปเหนือถ้ำที่เป็นช่องพอเอาหัวรอดออกมาได้ พอพาลีออกจากถ้ำได้ก็ตามหาน้องชายคือ สุครีพ เมื่อเจอสุครีพ พาลีก็เข้าไปต่อว่า “นี่สุครีพแกคิดจะฆ่าพี่ เอาก้อนหินมาปิดปากถ้ำทำไม” สุครีพบอกกับพี่ว่า “ไม่ได้คิดฆ่าแค่เห็นเลือดที่ไหลออกมาจากในถ้ำก็นึกว่าพี่ตาย จึงได้เอาก้อนหินปิดปากถ้ำไว้” แต่พาลีไม่เชื่อ แล้วพูดว่า “แกไม่ต้องมาแก้ตัว อยากให้พี่ตายซะไหม” ตั้งแต่นั้นต่อไปเราไม่ต้องมานับถือนับกัน ไม่ต้องเป็นพี่น้องกันอีกต่อไป

สุครีพเสียใจมากที่พี่ต่อว่า จึงได้ร้องไห้เสียใจจนจีตาเป็นจอมปลวก น้ำตาไหลเป็นธารน้ำ หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า “ห้วย” จากตำนานนี้จึงทำให้ชาวบ้านเรียกห้วยนี้ว่า “ห้วยสุครีพ” ต่อมาชาวบ้านก็ได้ใช้น้ำในห้วยแห่งนี้ไว้กินไว้ใช้ แต่เมื่อถึงหน้าแล้งน้ำในห้วยนี้จะใช้ไม่ได้ เพราะน้ำจะกลายเป็นสีแดงและมีกลิ่นเหม็นคาวเลือด โดยในปัจจุบันได้มีการกอบห้วยสุครีพนี้แล้ว และทางรัฐบาลได้สร้างอ่างเก็บน้ำบางพระขึ้นมาแทน (เรณุกานต์ วงศ์ภูติ, 2542, หน้า 16)

เรื่องที่ 8 ตำนานอ่างเก็บน้ำหนองค้อ

อ่างเก็บน้ำหนองค้อสร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2523 และแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2526 อ่างเก็บน้ำหนองค้อตั้งอยู่ในตำบลหนองขาม อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีลักษณะเป็นเขื่อนดิน เป็นแหล่งน้ำสำรองเพื่อใช้สำหรับการอุปโภค-การอุปบริโภคในหน้าแล้งของจังหวัดชลบุรีรองจากอ่างเก็บน้ำบางพระ (สำนักชลประทานชลบุรี, 2555) ในอดีตบริเวณอ่างเก็บน้ำหนองค้อเป็นพื้นที่ที่เต็มไปด้วยป่ารก้าง มีแต่โรงโม่มันสำปะหลัง โรงงานหนึ่งซึ่งตั้งอยู่ใกล้ ๆ กับทางรถไฟซึ่งวิ่งจากสถานีศรีราชาไปถึงสถานีจอมพล และถัดจากสถานีจอมพลก็เป็นตลาดหนองค้อ ซึ่งในสมัยนั้นมีบ้านคนอาศัยอยู่ไม่มาก มีแต่ป่าช้า ซึ่งตั้งอยู่ทางด้านขวามือของทางรถไฟหากมุ่งหน้าไปทางศรีราชา ป่าช้าแห่งนี้เป็นที่สำหรับฝังศพของชาวบ้านบริเวณนี้และบริเวณใกล้เคียง ทำให้บริเวณอ่างเก็บน้ำหนองค้อแห่งนี้มีตำนานเรื่องเล่ากันว่า “นายเชิดแกเป็นคนขี้เมา วันทั้งวันกินแต่เหล้า มีอยู่วันหนึ่งแกได้เดินทางกลับบ้านเวลาค่ำ พอถึงทางรถไฟแกก็ล้มตัวลงนอนบริเวณทางรถไฟนั้น เมื่อรถไฟแล่นมาแกจึงถูกล้อรถไฟบดคืดรางและเมื่อถึงตอนเช้าชาวบ้านก็ได้มาพบกับศพของนายเชิดและชาวบ้านก็ได้นำศพของนายเชิดไปฝังในป่าช้า จากการที่นายเชิดตายทำให้ชาวบ้านละแวกนั้นไม่กล้าออกไปไหน ตอนกลางคืนและทำให้พื้นที่บริเวณนั้นเป็นที่โล่งว่างเปล่าเพราะชาวบ้านไม่กล้าเข้าไปจับจองจะมีก็แค่โรงโม่มันสำปะหลัง ซึ่งในภายหลังโรงโม่มันสำปะหลังแห่งนี้ก็ได้เวนคืนที่ดินต่อมาจึงได้มี

การสร้างอ่างเก็บน้ำหนองค้อขึ้นเพื่อใช้เป็นที่กักเก็บน้ำเพื่อให้สำหรับ อุปโภค-บริโภคจนถึงปัจจุบัน” (เรณูกานต์ วงศ์ภูดี, 2542, หน้า 15)

เรื่องที่ 9 ตำนานเกาะลอย

เกาะลอยศรีราชา ตั้งอยู่ที่ถนนเทศบาล ทางทิศเหนือของตลาดศรีราชาเป็นเกาะเล็ก ๆ ใกล้ชายฝั่งซึ่งมีสะพานคอนกรีตเชื่อมระหว่างชายฝั่งกับเกาะลอย รถเข้าถึงเกาะได้โดยสะดวก มีเนื้อที่ประมาณ 3 ไร่เศษ บนเกาะมีสวนสาธารณะ สวนเต่าทะเล และมีวัดที่อยู่บนยอดเขาเรียกว่า “วัดเกาะลอย”

ประวัติเกาะลอยนั้นไม่มีบันทึกเล่มใดกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของเกาะลอยหรือประวัติของการเกิดเกาะลอยแต่อย่างใด มีแต่เพียงจารึกบนแผ่นหินที่บอกเล่าแต่เพียงประวัติของวัดเกาะลอย โดยในจารึกหินได้บันทึกไว้ว่า “วัดเกาะลอยตั้งอยู่บนเกาะลอย เมื่อ พ.ศ. 2442 (ร.ศ. 118) สมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ขณะดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระนางเจ้าสว่างวัฒนาพระบรมราชเทวีได้เสด็จแปรพระราชฐานมาประทับ ณ พระตำหนักศรีมหาธาตุ ในระหว่างที่ประทับอยู่นั้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จมาที่ศรีมหาธาตุหลายวาระ ทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ขออาราธนาพระสงฆ์มาจำพรรษา ณ วัดเกาะลอยและได้โปรดเกล้าฯ ให้จัดเสนาสนะขึ้นที่วัดเกาะลอยเป็นที่พำนักสงฆ์ ต่อมาปี พ.ศ. ใดไม่มีใครทราบที่พำนักสงฆ์เกาะลอยได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเป็น “วัดเกาะลอยศรีมหาธาตุ” (ประวัติเกาะลอย, 2557) ส่วนประวัติความเป็นมาของเกาะลอยนั้นมีแต่เพียงตำนานกล่าวขานกันมาของชาวบ้านศรีราชาว่า

เดิมอำเภอศรีราชาไม่มีเกาะในบริเวณที่เป็นเกาะลอยในปัจจุบันมีเพียงท้องทะเลว่างเปล่า แต่ในคืนหนึ่งได้เกิดพายุฝนลมแรง เกิดคลื่นขนาดใหญ่พัดพาเอาเกาะ ๆ หนึ่งลอยมาตั้งอยู่บริเวณท่าเรือศรีราชา (บริเวณเกาะลอยในปัจจุบัน) ครั้นพอรุ่งเช้าชาวบ้านก็ต้องประหลาดใจที่ได้พบกับเกาะแห่งนี้ ด้วยเหตุนี้ชาวบ้านจึงได้ตั้งชื่อเกาะแห่งนี้ว่า “เกาะลอย” เพราะลอยน้ำมาเองและได้เรียกชื่อว่า เกาะลอยจนติดปากมาจนถึงปัจจุบัน ชาวบ้านกล่าวว่าเกาะแห่งนี้จะลอยไปอยู่ที่อื่นจึงได้อัญเชิญพระมาทำพิธีและสร้างสะพานเชื่อมระหว่างเกาะลอยกับแผ่นดินเอาไว้ด้วยกันและในปัจจุบันเกาะลอยก็จัดได้ว่าเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและเป็นท่าเรือที่สำคัญของอำเภอศรีราชา (พิชญ์ฉกาญญ์ หิรัญเชาว์, สัมภาษณ์, 2556)

โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา

ในราวปี พ.ศ. 2442 พระศรีสวรินทรบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า เมื่อครั้งดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระพี่นางเจ้าสว่างวัฒนา พระบรมราชเทวีในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเสวยพระทัยอย่างใหญ่หลวงที่ทรงสูญเสีย สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ สยามมกุฎราชกุมาร อีกทั้งยังสูญเสีย สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าอภัย 1 พระองค์

ในเวลาใกล้กัน จนถึงกับทรงพระประชวรหนักจนทรงพระราชดำเนนเกือบไม่ได้ เมื่อแพทย์หลวง ได้ถวายการรักษาจนพระอาการดีขึ้นแต่ยังไม่มียผลกำลังสมบูรณ์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัวจึงโปรดเกล้าฯ ให้แปรพระราชฐานมาประทับ ณ หัวเมืองชายทะเลเพื่อทรงได้พื้นพระองค์ขึ้น ในชั้นแรกได้เสด็จฯ มาประทับที่ตำบลบางพระ และต่อมาเมื่อเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี ได้มาทำกิจการ ป่าไม้อยู่ที่ตำบลศรีราชา จึงได้โปรดเกล้าฯ ให้ย้ายมาประทับ ณ ตำบลศรีราชา โดยโปรดเกล้าฯ ให้ เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี เป็นผู้ถวายการอารักขา

ซึ่งที่ประทับที่เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี ได้จัดสร้างถวายนั่นชั้นแรกอยู่ในบริเวณชายทะเล อยู่ใกล้กับบ้านของท่านเอง ซึ่งปัจจุบันนี้ได้กลายเป็นที่ทำการเทศบาลเมืองศรีราชาและต่อมาได้ย้าย มาประทับที่พระตำหนักหลังใหม่ ซึ่งโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นบนยอดเขาบริเวณ โรงพยาบาลสมเด็จพระ ในปัจจุบันและเป็นธรรมดาเมื่อเวลาเจ้านายผู้ใหญ่เสด็จฯ ย่อมมีข้าราชการบริพารติดตามมาก และมีการ เจ็บไข้ได้ป่วยเป็นประจำ ราษฎรตำบลศรีราชาเอง และบริเวณใกล้เคียงก็ยังคงมีความเจ็บไข้กันมาก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แพทย์หลวงช่วยดูแลรักษาชาวบ้านที่มาขอความช่วยเหลือและทรง ให้จัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ออกไปช่วยเหลือชาวบ้านในถิ่นที่ห่างไกลออกไปอีกเป็นครั้งคราว ต่อมา ทรงมีพระราชดำริเห็นว่าชาวบ้านเหล่านี้บางรายก็ป่วยมากต้องการสถานที่รับไว้รักษา ด้วยพระทัย เปี่ยมด้วยพระเมตตาคุณจึงโปรดเกล้าฯ ให้สร้าง โรงพยาบาลขึ้น โรงพยาบาลหลังแรกก่อสร้างใน ทะเลตรงบริเวณหน้าชายหาดที่ประทับ เป็นเรือนไม้หลังคามุงจาก 5 หลัง ปลูกติดต่อกันเป็นหมู่เดียวกัน และโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหมื่นวิจิตรวราณปริชา ซึ่งดำรงตำแหน่งอธิบดี กรมพยาบาลในขณะนั้น เสด็จประกอบพิธีเปิดเมื่อวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2445 ซึ่งคล้ายกับวันประสูติ ของพระองค์ ภายหลังต่อมาไม่นานพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จเยี่ยมสมเด็จพระ พันวัสสาฯ จึงโปรดเกล้าฯพระราชทานชื่อโรงพยาบาลนี้ว่า โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา เป็นสิริมงคลตั้งแต่นั้นมา

ปัจจุบัน โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา เป็นโรงพยาบาลขนาด 500 เตียง มีนายแพทย์ชัยเวช นุชประยูร เป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาล และมีผู้มาใช้บริการเฉลี่ยวันละประมาณ 3,000 ราย (โรงพยาบาลพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา. 2556)

ตามตำนาน โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา ได้เล่าสืบต่อกันมาว่า ในอดีต ตำบลศรีราชา มีหมู่บ้านชาวประมงเล็ก ๆ บริเวณชายฝั่งทะเล โดยบริเวณตำบลศรีราชานี้มีความอุดม สมบูรณ์ ป่าไม้ก็มาก กุ้ง หอย ปู ปลา ก็มีและอากาศแถบชายฝั่งทะเลก็สะอาดบริสุทธิ์ แต่เนื่องด้วย ในยามเจ็บไข้ได้ป่วยไม่มีที่รับรักษา โดยส่วนมากมักจะพากันไปรักษาตามความเชื่อทางไสยศาสตร์ หรือ ไม่ก็พากันรักษาเองที่บ้านและเมื่อครั้งสมเด็จพระบรมราชเทวีพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้าเสด็จมา ประทับที่ชลบุรีเพื่อรักษาตัวได้เห็นความทุกข์ร้อนของชาวบ้านและข้าราชการบริพารที่ตามเสด็จล้มป่วย

ไม่มีที่รับรักษา แพทย์ หมอ ก็ไม่มี ด้วยความปรารถนาที่อยากจะช่วยเหลือราษฎรจึงได้ทรงสร้างโรงพยาบาลขึ้น และเมื่อชาวบ้านได้ทราบข่าวก็พากันยินดีบริจาค กระโดดโลดเต้นด้วยความดีใจ บ้างก็พากันนั่งลงก้มกราบสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่านที่ช่วยให้พ้นจากความทุกข์ร้อนจนทำให้ผู้ป่วยบางรายเมื่อได้ทราบข่าวหายป่วยในทันที

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความเข้าใจ ความสามารถและทักษะทางด้านวิชาการ รวมทั้งสมรรถภาพทางสมองและมวลประสบการณ์ทั้งปวง ที่เด็กได้รับจากการเรียนการสอนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นเป็นได้ด้วยคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พิจิต ฤทธิจรรยา (2545, หน้า 79) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ทักษะ ความสามารถทางด้านวิชาการที่นักเรียนได้เรียนรู้มาแล้วว่าบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2548, หน้า 28) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการวัดความรู้ทางวิชาการ เน้นการวัดความรู้ ความสามารถในอดีต หรือสภาพปัจจุบันของแต่ละบุคคล

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชราช (2549, หน้า 15) ได้ให้ความหมายของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง ตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดการศึกษาตามจุดมุ่งหมายและเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้อง

วันทนีย์ เอื้อรักษ์โอพาร (2553, หน้า 51) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและทักษะด้านต่าง ๆ ซึ่งได้รับการพัฒนามาจากการเรียนการสอน โดยอาศัยเครื่องมือในการวัดผล เพื่อทำให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมองน้อยเพียงใด

จักรกฤษณ์ ชวนฤทัย (2556, หน้า 82) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของนักเรียนที่ได้รับหลังจากการเรียนการสอนเสร็จสิ้นไปแล้ว ซึ่งเครื่องมือที่นิยมให้กันแพร่หลายในโรงเรียนคือ ข้อสอบผลสัมฤทธิ์ เพื่อมุ่งตรวจสอบความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพทางด้านสมองต่าง ๆ ของนักเรียน ว่าได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ครูตั้งไว้หรือไม่ เพื่อจะได้มีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เกษรินทร์ อ่อนนาค (2556, หน้า 33) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ความสำเร็จ และสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของนักเรียนในการเรียน โดยจำแนกพฤติกรรม

การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ ด้านสติปัญญา ในการเรียนออกเป็น 4 ระดับคือ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และการวิเคราะห์ ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดจากการอบรม สั่งสอน การค้นคว้า ประสบการณ์ต่าง ๆ หรือการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถทางด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย ด้านทักษะพิสัย

จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540, หน้า 29-30) ได้อธิบายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถของสมรรถภาพทางสมองของบุคคลว่า เรียนรู้แล้วจะรู้อะไรบ้างและมีความสามารถในด้านใด มากน้อยเพียงใด เช่น มีพฤติกรรมด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ และการประเมินค่ามากน้อยอยู่ในระดับใด นั่นคือการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการตรวจสอบพฤติกรรมทางการเรียนในด้านพุทธิพิสัยนั่นเองซึ่งเป็นการวัด 2 องค์ประกอบ ตามจุดมุ่งหมายลักษณะของวิชาการที่เรียนคือ

1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถทางการปฏิบัติโดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงให้เห็นเป็นผลงานปรากฏออกมาที่สังเกตและวัดได้ เช่น วิชา - ศิลปะศึกษา พลศึกษา งานช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องวัด โดยใช้ “ข้อสอบภาคปฏิบัติ” ซึ่งเป็นการประเมินผล จะพิจารณาที่วิธีปฏิบัติและผลงานที่ปฏิบัติ

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหา พฤติกรรม ความสามารถในด้านต่าง ๆ ผลมาจากการเรียนการสอนมีวิธีการวัดได้ 2 ลักษณะ คือ

- 2.1 การสอบปากเปล่า การสอบแบบนี้มักจะทำโดยรายบุคคล ซึ่งเป็นการสอบที่ต้องการดูแลเฉพาะอย่างเช่น การสอบอ่านหนังสือ การสอบสัมภาษณ์ ซึ่งต้องการดูการใช้ถ้อยคำในการตอบคำถาม ซึ่งต้องการวัดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ทำและตอบคำถามก็สามารถเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมได้ตามความต้องการ

- 2.2 การสอบแบบให้เขียนตอบ เป็นการสอบวัดที่ให้ผู้สอบเขียนเป็นค้วหนังสือตอบ ซึ่งเป็นรูปแบบ 2 รูปแบบ คือ

- 2.2.1 แบบไม่จำกัดคำตอบ ซึ่งได้แก่ การสอบวัดที่ใช้ข้อสอบแบบอัตนัยหรือความเรียง

- 2.2.2 แบบจำกัดคำตอบ ซึ่งเป็นการสอบที่กำหนดขอบเขตของคำถามที่จะให้คำตอบหรือกำหนดคำตอบที่ให้เลือก ซึ่งมีคำตอบอยู่ 4 รูปแบบ คือ แบบเลือกทางใดทางหนึ่ง แบบจับคู่ แบบเติมคำ และแบบเลือกคำตอบ

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด ซึ่งการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นหมายถึงเป็นการวัดพฤติกรรม 3 กลุ่มพฤติกรรมด้วยกัน คือ

1. พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถและความคิดรวมทั้งการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ผลจากการเรียนการสอนซึ่งพฤติกรรมด้านความรู้ ความคิด โดยลำดับขั้นของกระบวนการทางปัญญา ในจุดมุ่งหมายทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัยของบลูม (Benjamin S. Bloom) ที่ปรับปรุงใหม่ ยังคงมีลำดับขั้น 6 ขั้น ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้ (ชวลิต ชูกำแพง, 2556, หน้า 5)

1.1 จำ (Remembering) หมายถึง ความสามารถในการระลึกได้ แสดงรายการได้ บอกได้ ระบุน บอกชื่อได้ ตัวอย่างเช่น นักเรียนสามารถบอกความหมายของทฤษฎีได้

1.2 เข้าใจ (Understanding) หมายถึง ความสามารถในการแปลความหมาย ยกตัวอย่างสรุป อ้างอิง ตัวอย่างเช่น นักเรียนสามารถอธิบายแนวคิดของทฤษฎีได้

1.3 ประยุกต์ใช้ (Applying) หมายถึง ความสามารถในการนำไปใช้ ประยุกต์ใช้ แก้ไขปัญหา ตัวอย่างเช่น นักเรียนสามารถใช้ความรู้ในการแก้ไขปัญหาได้

1.4 วิเคราะห์ (Analyzing) หมายถึง ความสามารถในการเปรียบเทียบ อธิบายลักษณะการจัดการ ตัวอย่างเช่น นักเรียน สามารถบอกความแตกต่างระหว่าง 2 ทฤษฎีได้

1.5 ประเมินค่า (Evaluating) หมายถึง ความสามารถในการตรวจสอบ วิเคราะห์ ตัดสิน ตัวอย่างเช่น นักเรียนสามารถตัดสินคุณค่าของทฤษฎีได้

1.6 คิดสร้างสรรค์ (Creating) หมายถึง ความสามารถในการออกแบบ (Design) วางแผน ผลิต ตัวอย่างเช่น นักเรียนสามารถนำเสนอทฤษฎีใหม่ที่แตกต่างไปจากทฤษฎีเดิมได้

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย คือ พฤติกรรมย่อยด้านความรู้ ความเป็นพฤติกรรมที่มีระดับต่ำสุดถือเป็นพฤติกรรมย่อยด้านความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าเป็นพฤติกรรมสูงกว่าความรู้ ความจำ คือเป็นการพัฒนาให้เกิดความคิด

2. พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย คือ เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ เจตคติ ค่านิยม ความสนใจ ความชื่นชมของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ประด้วยพฤติกรรมย่อย 5 ขั้น ดังนี้

2.1 ขั้นการเรียนรู้ (Receiving) จัดเป็นการพัฒนาขั้นแรกสุด ในขั้นนี้บุคคลจะมีความรู้สึกรับรู้ต่อสิ่งที่ปรากฏเมื่อได้รับการกระตุ้นจะเกิดความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นจุดเริ่มต้นที่จะเรียนรู้ในเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งเป็นจุดสำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอนหรือการทำงานเพราะถ้า

ไม่มีการรับรู้ นักเรียนไม่เปิดใจรับสิ่งเร้า ข้อมูลต่าง ๆ รูปแบบการปฏิบัติต่าง ๆ แล้วยอมไม่เกิดการเรียนรู้ใด ๆ ทั้งสิ้น การรับรู้แบ่งเป็น 3 ขั้นย่อย ดังนี้

2.1.1 การรับรู้ เป็นการเริ่มรู้สึก นึกคิดต่อเหตุการณ์ และได้ตั้งข้อสังเกตรับรู้ความแตกต่างของสิ่งเร้าที่มากกระทบเช่น รับรู้ความแตกต่างของภาพ เสียง รูปร่าง เหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น รู้ตัวว่าขณะนี้กำลังจะเรียนวิชาอะไร หรือครูกำลังจะให้ทำอะไร

2.1.2 การตั้งใจรับรู้ เป็นการเต็มใจเอาใจใส่ ฝักใฝ่ต่อสิ่งเร้า เริ่มสะสมความรู้ ประสบการณ์ในสิ่งเร้านั้น ๆ และนำมารวมกัน หรือยอมรับเพื่อปฏิบัติแต่ยังไม่มีความคิดเห็น การประเมินหรือการตัดสินใจใด ๆ ในการเรียนการสอนใด ๆ ถ้านักเรียนตั้งใจรับรู้ก็จะรับสิ่งที่จะเรียนได้มาก ถ้าตั้งใจน้อยก็รับได้น้อยหรือไม่ได้เลย

2.1.3 การเลือกรับรู้ เป็นการจำแนกความแตกต่างเพื่อเลือกสรรรับเฉพาะอย่างหรือเฉพาะเรื่องที่สนใจหรือเลือกตอบเฉพาะคำถามที่สนใจ

2.2 ขั้นการตอบสนอง (Responding) เป็นพัฒนาการสูงขึ้นซึ่งต่อเนื่องมาจากขั้นที่หนึ่ง กล่าวคือ บุคคลไม่เพียงแต่รับรู้สิ่งเร้าเฉย ๆ เท่านั้น แต่เริ่มมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ตนรับรู้ แบ่งเป็น 3 ขั้นย่อย ดังนี้

2.2.1 ยินยอมตอบสนอง เป็นความรู้สึกที่ยอมรับหรือยอมปฏิบัติตามสถานการณ์หรือเรื่องราวนั้นยินยอมปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ หรือหลักการที่ได้รับมา เช่น ในสิ่งที่เขาได้รับรู้มาเป็นการยอมทำตามด้วยความรู้สึกที่ว่าจำเป็นต้องทำตาม

2.2.2 เต็มใจตอบสนอง เป็นความรู้สึกว่าจะต้องทำตาม ปฏิบัติตามในกิจกรรมนั้น ๆ ด้วยความสมัครใจ ในขั้นนี้บุคคลจะเริ่มอาสาที่จะทำหรือเริ่มปฏิบัติการกับผู้อื่นหรือพยายามหลีกเลี่ยงที่จะปฏิบัติในพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง เช่น อาสาตอบคำถาม สมัครเข้าร่วมชุมนุมต่าง ๆ

2.2.3 พอใจตอบสนอง เป็นการตอบสนองด้วยความรู้สึกเต็มใจ พอใจต่อพฤติกรรมหรือการแสดงออกของผู้อื่นในพฤติกรรมที่พึงประสงค์เป็นการเลือกสรรแสดงตอบสนองต่อสิ่งเร้า เช่น ในการพัฒนาระเบียงวินัย ในขั้นนี้นักเรียนจะเริ่มพอใจต่อพฤติกรรมหรือการแสดงออกที่ไม่มีระเบียบวินัยเป็นต้น

2.3 การเห็นคุณค่า เป็นขั้นที่บุคคลเริ่มเห็นคุณค่าประโยชน์ของสิ่งที่เขารับรู้และสิ่งที่เขาตอบสนองแล้วโดยยอมรับว่าเขาได้รับมานำมาปฏิบัตินั้นเป็นสิ่งที่มีความค่ามีประโยชน์

2.3.1 การยอมรับคุณค่า เป็นการยอมรับในคุณค่าของสถานการณ์เรื่องราวเชื่อในคุณค่าของคุณลักษณะนั้น ๆ และพยายามเพิ่มพูนประสบการณ์ในเรื่องราวนั้น ๆ พยายามปฏิบัติตามบ่อยครั้ง

2.3.2 การชื่นชมในคุณค่าเป็นการยอมรับนิยมในคุณค่าของสถานการณ์ถึงระดับที่ต้องการที่จะแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่งต้องการติดตามเข้าช่วยเหลือสนับสนุนให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่ส่งเสริมสิ่งที่เขาเห็นด้วย

2.3.3 ยึดมั่นในคุณค่า มีความเชื่อมั่นและแน่วแน่ มีความศรัทธาในเรื่องราวนั้นว่าควรจะทำตามและพยายามหาโอกาสที่จะแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือกิจกรรมหรือ ได้แย้งขัดขวางการกระทำที่ไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นในคุณค่าที่เขายอมรับ

2.4 การจัดระบบ (Organization) ในขั้นนี้บุคคลจะรวบรวมสิ่งที่เป็นคุณค่าไว้ในจิตใจหลายอย่างซึ่งจะทำให้เกิดระบบภายใน โดยเขาพยายามปรับตัวเองให้เข้ากับคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่เขายอมรับและเห็นคุณค่านั้นและพยายามพิจารณาเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยม (Value) ที่เขาเห็นคุณค่าหลาย ๆ อย่างพร้อมกัน แล้วพยายามจัดลำดับค่านิยมต่าง ๆ ที่รับมา แล้วปรับให้เข้ากับสิ่งต่าง ๆ ที่ยอมรับนั้นแบ่งออกเป็น 2 ขั้นย่อย ดังนี้

2.4.1 การสร้างระบบคุณค่า เป็นการสรุปยอดระหว่างคุณค่าของเรื่องราวต่าง ๆ ที่บุคคลยึดมั่นเข้าด้วยกัน สร้างความเข้าใจในค่านิยมซึ่งเขาจะแสดงออกโดยการเข้ากลุ่มร่วมสร้างแนวคิด เป็นต้น

2.4.2 การจัดระบบค่านิยม เป็นการเรียงลำดับความสำคัญของสิ่งของที่มีคุณค่าต่าง ๆ แยกแยะและจัดคุณค่าต่าง ๆ ให้ผสมกลมกลืนเข้าด้วยกันสร้างแผน สร้างกฎเกณฑ์ ให้สอดคล้องกับสิ่งที่เขายอมรับ เมื่อสร้างระบบขึ้นแล้วจะนำไปใช้กับตัวเองหรือพยายามชักชวนให้ผู้อื่นยอมรับระบบนั้นด้วย

2.5 การสร้างลักษณะนิสัย เป็นการพัฒนาขั้นสูงสุดเมื่อบุคคลเริ่มต้นยอมรับสิ่งที่บุคคลเห็นว่าจัดระบบต่าง ๆ จนเข้ารูปแล้ว บุคคลจะติดกับระบบจนเป็นลักษณะเฉพาะของตัวเองแล้วปฏิบัติหรือยึดถือต่อไปจนเกิดเป็นการแสดงออกตอบสนองในรูปแบบที่คงเส้นคงวาจัดได้ว่าเป็นลักษณะประจำตัวของเขาในที่สุด ขั้นการสร้างลักษณะนิสัยแบ่งเป็น 2 ขั้นย่อยดังนี้

2.5.1 สร้างข้อสรุป เป็นความพยายามปรับปรุงระบบตนเองให้สมบูรณ์ตามแนวที่ตนเองต้องการ

2.5.2 กิจนิสัย เป็นการแสดงออกอย่างสม่ำเสมอจนได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเขาซึ่งแสดงว่าได้เกิดลักษณะเฉพาะนั้น ๆ ในตัวเขาแล้วเมื่อบุคคลได้มาจนถึงขั้นเกิดกิจนิสัยแล้วจะมีความคงเส้นคงวาของการปฏิบัติกรมีส่วนร่วมหรือเข้าไปจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของส่วนร่วมที่สอดคล้องกับค่านิยมหรือคุณลักษณะของเขา มีการเทิดทูลหรือเสียดสีเพื่อยืนยัน อุดมคติที่เขายึดมั่นหรือยกเล็กได้แย้ง หลีกเสี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยทั่วไปจะมีปรากฏการณ์ที่เป็นที่ยอมรับของสังคมส่วนใหญ่ ได้แก่ การได้รับยกย่อง ยอมรับ รับรางวัลหรือ

เกียรติยศได้รับการกล่าวถึงในสังคมหรือกลุ่มคนที่เขาเป็นสมาชิก เช่น เมื่อเขาพูดถึงความซื่อสัตย์ จะนึกถึงบุคคลในบางกลุ่มที่มีคุณลักษณะด้านนี้เป็นพิเศษจนเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป เป็นต้น

3. พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการใช้กลไกทางกายและทางสมองได้สัมพันธ์กันจนสามารถใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายทำงานอย่าง มีจุดมุ่งหมาย ซึ่งแบ่งพฤติกรรมออกเป็น 7 ชั้นย่อย ดังนี้

3.1 การรับรู้ เป็นการรับรู้โดยประสาทสัมผัสเกี่ยวกับรูปธรรม เช่น วัตถุสิ่งของและนามธรรม เช่น คุณสมบัติหรือความสัมพันธ์

3.2 การเตรียมพร้อม เป็นความพร้อมทั้งทางใจ ความพร้อมทางกายและความพร้อมทางอารมณ์

3.3 การเลียนแบบ เป็นการทำตามหรือเลียนแบบ

3.4 การปฏิบัติได้ เป็นพฤติกรรมที่ตอบสนองที่พัฒนาจนเป็นนิสัย

3.5 การตอบสนองที่ซับซ้อนตามกระบวนการปฏิบัติอย่างไม่ลังเล และเป็นไปโดยอัตโนมัติ

3.6 การตัดแปลง เป็นขั้นที่ทดลองหาวิธีอื่นมาปฏิบัติหลังจากที่ได้ปฏิบัติวิธีเดิมจนชำนาญแล้ว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้มากขึ้น

3.7 การริเริ่ม เป็นการประยุกต์สิ่งที่ได้ตัดแปลงแล้ว เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ขึ้น

ประเภทของการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540, หน้า 30-32) กล่าวว่า การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถกระทำได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การทดสอบแบบอิงกลุ่มหรือการวัดผลแบบอิงกลุ่ม เป็นการทดสอบหรือสอบวัดที่เกิดจากแนวความเชื่อ ในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่ว่าความสามารถของบุคคลใด ๆ ในเรื่องใดนั้นไม่เท่ากัน บางคนมีความสามารถเด่น บางคนมีความสามารถด้อยและส่วนใหญ่จะมีความสามารถปานกลางการกระจายความสามารถของบุคคลถ้านำมาเขียนกราฟจะมีลักษณะคล้าย ๆ โค้งรูประฆังหรือเรียกว่า “โค้งปกติ” ดังนั้นการทดสอบแบบนี้จึงยึดคนส่วนใหญ่เป็นหลักในการเปรียบเทียบ โดยพิจารณาคะแนนผลการทดสอบแบบนี้ เพื่อจะกระจายบุคคลคนทั้งสองกลุ่มไปตามความสามารถของแต่ละบุคคล

2. การทดสอบแบบอิงเกณฑ์หรือการวัดผลแบบอิงเกณฑ์ ยึดความเชื่อมั่น ในเรื่องการเรียนรู้ กล่าวคือ ยึดหลักว่าในการเรียนการสอนนั้นจะต้องมุ่งส่งเสริมให้นักเรียนทั้งหมดประสบความสำเร็จในการเรียน แมว่านักเรียนจะมีลักษณะแตกต่างกันก็ตาม แต่ทุกคนได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาไปถึงขีดความสามารถสูงสุดของตน โดยอาจใช้เวลาแตกต่างกันในแต่ละบุคคล ดังนั้น

การทดสอบแบบอิงเกณฑ์จึงมีการกำหนดเกณฑ์ขึ้นแล้วนำผลการสอบของแต่ละบุคคลเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ไม่ได้นำผลการสอบไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ในกลุ่มความสำคัญของการทดสอบนี้ จึงอยู่ที่การกำหนดเกณฑ์เป็นสำคัญ

ประโยชน์ของแบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีดังนี้

1. ใช้สำรวจทั่ว ๆ ไป เกี่ยวกับตำแหน่งการเรียนในโรงเรียน เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ ทำให้เข้าใจนักเรียนได้ดีขึ้น
2. ใช้แนะแนวและประเมินค่าเกี่ยวกับการสอบได้ สอบตกของแต่ละบุคคลจุดอ่อนและจุดเด่นของแต่ละบุคคล การสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนฉลาดและนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ การปรับปรุงการสอน
3. ใช้จัดกลุ่มนักเรียนเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน
4. ช่วยในการวิจัยทางการศึกษา เปรียบเทียบผลการเรียนในวิชาที่สอนแตกต่างกัน

โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานเป็นเครื่องมือวัด

คุณลักษณะของข้อสอบที่ดี

สมนึก ภัทษณี (2541, หน้า 67-71) กล่าวว่า การที่จะพิจารณาคุณลักษณะของข้อสอบที่ดี และมีคุณภาพเพียงใดนั้น ต้องพิจารณาตามเกณฑ์ 10 ประการ ดังนี้

1. มีความเที่ยง (Validity) หมายถึง คุณลักษณะของข้อสอบที่สามารถวัดได้ตรงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ความเที่ยงตรงนี้จำแนกออกเป็นหลายชนิดคือ
  - 1.1 ความเที่ยงตามเนื้อหา (Content validity) คือ ข้อสอบที่มีคำถามสอดคล้องตรงตามเนื้อหาในหลักสูตร
  - 1.2 ความเที่ยงตรงโครงสร้าง (Construction validity) หมายถึง ลักษณะของข้อสอบที่วัดสมรรถภาพความเป็นจริงของสมองด้านต่าง ๆ ตรงตามที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตร
  - 1.3 ความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent validity) หมายถึง ลักษณะของข้อสอบที่วัดได้ตรงสมรรถภาพความเป็นจริงของเด็กขณะนั้น
  - 1.4 ความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ (Predictive validity) คือ ข้อสอบที่วัดและทำนายไว้ว่าเด็กคนใดจะเรียนวิชาอะไรดีเพียงใดในอนาคต
2. มีความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง แบบทดสอบที่สามารถวัดได้แน่นอน ไม่เปลี่ยนแปลงการวัดก็ยังคงเหมือนเดิม
3. มีความยุติธรรม (Fair) หมายถึง ข้อความของข้อสอบต้องไม่มีช่องทางแนะให้เด็กฉลาดใช้ไหวพริบในการเอาได้ถูก หรือไม่เปิดโอกาสให้เด็กเกียจคร้านตอบได้ คือ ต้องเป็นข้อสอบที่ไม่ลำเอียงต่อกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดโดยเฉพาะ

4. มีความลึกของคำถาม (Searching) หมายถึง ข้อสอบแต่ละข้อนั้นจะต้องไม่ถามผิวเผินหรือถามประเภทความรู้ความจำ แต่ต้องถามให้นักเรียน นำความรู้ความเข้าใจไปคิดค้นแปลงแก้ปัญหา แล้วตอบได้

5. มีความช่วย (Exemplary) หมายถึง แบบทดสอบที่นักเรียนทำด้วยความสนุกเพลิดเพลินไม่ควรใช้คำถามซ้ำซากซึ่งน่าเบื่อหน่าย วิธีการที่จะให้แบบทดสอบมีความช่วยอยากตอบ ก็โดยเรียงจากง่ายไปหาข้อยาก ใช้ข้อสอบรูปภาพบ้าง ถามข้อสอบปัญหาบ้างรูปแบบของข้อสอบน่าสนใจ ถ้าเป็นข้อสอบอัตนัยก็ให้บรรยายมีความยาวพอเหมาะ และไม่ถามหลายประเด็นในข้อเดียว

6. มีความจำเพาะเจาะจง (Definition) คือ คำถามต้องชัดเจน ไม่คลุมเครือ ไม่ถามหลายแง่มุม

7. มีความเป็นปรนัย (Objective) ข้อสอบที่มีความเป็นปรนัยมีคุณสมบัติ 3 ประการคือ

7.1 มีความชัดเจนในความหมายของคำถาม ทุกคนอ่านแล้วเข้าใจตรงกันว่าถามอะไร

7.2 มีความคงที่ในการให้คะแนน คือ ให้ใครตรวจได้คะแนนเหมือนกัน

7.3 มีความเข้มงวดในการแปลความหมายของคะแนน คือ ต้องแปลคะแนนที่ได้เป็นอย่างเดียวกัน เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบ

8. มีประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ มีคุณสมบัติที่แสดงถึงการประหยัด เช่น ลงทุนน้อย มีราคาถูก ง่ายในการดำเนินการสอบพิมพ์ชัดเจนและให้ผลในการสอบวัดที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้เป็นต้น

9. มีอำนาจจำแนก (Discrimination) คือ สามารถจำแนกเด็กเก่ง-อ่อนได้ เมื่อทดสอบแล้วบอกได้ว่า ใครเก่ง ใครอ่อน อย่างไร เมื่อทดสอบแล้วปรากฏว่าเด็กเก่งมักทำถูกและเด็กอ่อนมักทำผิดสามารถแยกเด็กได้ตรงสภาพความเป็นจริง

10. มีความยาก (Difficulty) คือ จำนวนคนตอบข้อสอบได้ถูกมากน้อยเพียงใด หรือ อัตราส่วนของจำนวนคนตอบถูกกับจำนวนคนทั้งหมดที่เข้าสอบ ข้อสอบที่ดีคือข้อสอบที่ไม่ยากหรือง่ายเกินไป เรียกว่ามีความยากพอเหมาะ เพราะคุณค่าของข้อสอบดังกล่าวจะช่วยจำแนกผู้สอบได้ว่าใครเก่ง ใครอ่อน

กระบวนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540, หน้า 47-52) ในการปฏิบัติงานใดก็ตามหากผู้ปฏิบัติทราบกระบวนการทำงานว่ามีขั้นตอนอย่างไรและปฏิบัติไปตามขั้นตอนเหล่านั้น จึงทำให้สามารถดำเนินการไปตามเป้าหมายได้ในเรื่องการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหากผู้สร้างทราบขั้นตอนการสร้างและปฏิบัติตามขั้นตอนจะทำให้สามารถสร้างข้อสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างข้อสอบ 4 ขั้นตอน คือ

1. **ขั้นวางแผน** สิ่งที่ควรปฏิบัติในการวางแผนสร้างข้อสอบ คือ
  - 1.1 กำหนดจุดมุ่งหมาย ในการสร้างข้อสอบทุกครั้งต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน และแน่นอนว่าเพื่อวัตถุประสงค์ใด
  - 1.2 กำหนดเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด ในขั้นนี้หากกำหนดขอบข่ายของเนื้อหาและพฤติกรรมที่จะออกข้อสอบได้เหมาะสม จะช่วยให้ข้อสอบมีความเที่ยงตรง
  - 1.3 กำหนดชนิดและรูปแบบของข้อสอบ ในการสอบวัดต้องเลือกใช้ชนิดและรูปแบบของข้อสอบให้เหมาะสม
  - 1.4 กำหนดส่วนประกอบอื่น ๆ ที่จำเป็นในการออกข้อสอบและในการเลือกข้อสอบ คือ กำหนดเวลาในการสร้างข้อสอบ บุคลากรในการสร้างข้อสอบ จำนวนข้อสอบ เวลาในการทดสอบ วิธีการตรวจ และให้คะแนน เป็นต้น
2. **ขั้นเตรียมงาน** เป็นการเตรียมสิ่งที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างข้อสอบ ได้แก่ หลักสูตร หนังสือแบบเรียน ทำการวิเคราะห์หลักสูตร อุปกรณ์ในการพิมพ์ การอัดสำเนา ฯลฯ
3. **ขั้นลงมือปฏิบัติ** เป็นขั้นลงมือเขียนข้อสอบ ในกรณีสร้างข้อสอบนั้นทำในรูป คณะกรรมการ คณะกรรมการแบ่งงานกันเขียนข้อสอบ แล้วนัดหมายหรือมาประชุมวิเคราะห์
4. **ขั้นประเมินหรือตรวจสอบคุณภาพ** มีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลไปปรับปรุงข้อสอบข้อสอบที่สร้างขึ้นมีขั้นตอนดังนี้
  - 4.1 **ขั้นประเมินเบื้องต้น** คือ การวิจารณ์ข้อสอบ โดยพิจารณาในประเด็นต่อไปนี้ คือ
    - 4.1.1 ข้อคำถามวัด วัดในสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่
    - 4.1.2 ข้อคำถามชัดเจนตรงกันหรือไม่
    - 4.1.3 ข้อคำถามมีคำตอบที่แน่นอนมีคำตอบเดียวหรือไม่
    - 4.1.4 ข้อคำถามในภาษาที่รัดกุม เหมาะสมหรือไม่ เช่น เรียงลำดับเนื้อหาเรียงจากง่ายไปหายาก และการเรียงตัวเลือกในแต่ละข้อเหมาะสมสวยงามหรือไม่ เป็นต้น

ในกรณีเป็นข้อสอบเลือกตอบ พิจารณาว่าตัวลงเหมาะสมหรือไม่ เช่น เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก และการเรียงตัวเลือกในแต่ละข้อเหมาะสมสวยงามหรือไม่ เป็นต้น
  - 4.2 **ขั้นตรวจสอบคุณภาพหลังการทดสอบ** ข้อสอบที่ผ่านการวิเคราะห์ และปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปพิมพ์เพื่อนำไปทดลอง (Try out) เมื่อนำไปทดลองแล้วนำมาตรวจให้คะแนนและตรวจสอบคุณภาพ โดยพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้
    - 4.2.1 ความยากง่ายของข้อสอบ
    - 4.2.2 อำนาจจำแนกของข้อสอบ
    - 4.2.3 ค่าความเที่ยง

4.2.4 หากค่าสถิติพื้นฐานของข้อสอบ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย

สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถของบุคคลที่เกิดจากการเรียนการสอนเป็นพฤติกรรมที่พัฒนามาจากการฝึกอบรมสั่งสอนโดยตรงอันประกอบด้วยพฤติกรรม 7 ด้าน คือ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจการนำไปใช้วิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ควรให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 5 ด้าน

1. ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ประเภทของการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. คุณลักษณะของข้อสอบที่ดี
5. กระบวนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แนวคิดที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

คำว่า “ความพึงพอใจ” ตรงกับคำว่า “Satisfaction” ซึ่งมีความหมายโดยทั่ว ๆ ไปว่า ระดับความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มีนักการศึกษาให้ความหมายของ ความพึงพอใจไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542, หน้า 775) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ พฤติกรรมเกี่ยวกับความพึงพอใจของมนุษย์ คือ ความพยายามที่จะขจัดความตึงเครียดหรือความกระวนกระวาย หรือภาวะไม่ได้คุณภาพในร่างกาย ซึ่งเมื่อมนุษย์สามารถขจัดสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวได้แล้ว มนุษย์ย่อมได้รับความพึงพอใจในสิ่งที่ตนต้องการ

คำริ มุศรีพันธ์ (2545, หน้า 40) กล่าวว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกและเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีความคาดหวังหรือต้องการในทางที่ดี หรือ ไม่มีความรู้สึกขัดแย้ง

ทิสนา เขมมณี (2552, หน้า 7) กล่าวว่า ทฤษฎีของธอร์นไคค์ ในเรื่องกฎแห่งความพร้อม ในกฎนี้กล่าวถึงสภาพความพร้อมของนักเรียนทั้งทางร่างกายและจิตใจ ความพร้อมทางด้านร่างกาย หมายถึง ความพร้อมทางอุณหภูมิและอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย ทางด้านจิตใจ หมายถึง ความพร้อมที่เกิดขึ้นจากความพึงพอใจเป็นสำคัญ ถ้าเกิดความพึงพอใจย่อมนำไปสู่การเรียนรู้ ถ้าเกิดความไม่พึงพอใจจะทำให้ไม่เกิดการเรียนรู้ หรือการเรียนรู้หยุดชะงักไป

สมชาย บุญสุน (2554, หน้า 12) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของครู เป็นเรื่องของความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน และความพึงพอใจ

ของแต่ละบุคคลไม่มีวันสิ้นสุด เปลี่ยนแปลงได้เสมอตามกาลเวลาและสภาพแวดล้อม บุคคลจึงมีโอกาสที่จะไม่พอใจในสิ่งที่เคยพึงพอใจมาแล้วก็ได้

เพียงฤทัย เทพอักษร (2556, หน้า 56) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดี เมื่อมีความพึงพอใจ ความตึงเครียด ความขัดแย้งในสิ่งที่พอใจจะไม่เกิดขึ้น ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี และประสบผลสำเร็จในสิ่งที่เรียนรู้

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความพร้อมทางด้านจิตใจของนักเรียนที่ส่งผลให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู เมื่อนักเรียนเกิดความพึงพอใจก็นำไปสู่การเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จ

แนวคิดทฤษฎีความพึงพอใจ

มีนักการศึกษาได้ให้ความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจไว้ดังนี้ สมชาย บุญสุ่น (2554, หน้า 13)

ทฤษฎี ของมาสโลว์ (Maslows general theory of motivation) ซึ่งกล่าวถึง ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ (Human basic need) แบ่งออกเป็น 5 ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physical needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการอยู่รอดของชีวิตมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการอากาศ อาหาร น้ำ ยา รักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่ อาศัย การขับถ่าย การพักผ่อน การหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด การเคลื่อนไหว และความต้องการทางเพศ
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety and security needs) ได้แก่ ความต้องการความมั่นคง ความเท่าเทียม ความเสมอภาค ความไว้วางใจ ตลอดจนความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมที่อันตราย
3. ความต้องการทางสังคม ได้แก่ ความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตร และความรักจากเพื่อนร่วมงาน
4. ความต้องการการยอมรับนับถือ (Esteem needs) ได้แก่ การตระหนักในคุณค่าและความสามารถ ต้องกาได้รับการยอมรับจากผู้อื่น การได้รับความเป็นอิสระ
5. ความต้องการที่จะบรรลุถึงความสำเร็จสมหวังในชีวิต (Self actualization) ได้แก่ ความต้องการอยากที่จะสำเร็จตามความนึกคิดหรือความคาดหวังทะเยอทะยาน ใฝ่ฝันภายหลังจากที่มนุษย์ได้รับการตอบสนองความต้องการทั้ง 4 ขั้นอย่างครบถ้วนแล้ว

ทฤษฎีความต้องการของเมอร์เรย์ (Murrey's Manifest Need Theory) ประกอบด้วย ความต้องการ 4 ประการ คือ ความต้องการความสำเร็จ ความต้องการความสัมพันธ์ ความต้องการอิสระ และความต้องการอำนาจ ซึ่งความต้องการเหล่านี้อาจเกิดขึ้นพร้อมกัน โดยบางด้านสูง บางด้านต่ำก็ได้ และไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นเรียงเป็นลำดับ

ทฤษฎี (Herzberg Two Factors Theory) ของ Maynard (1975) ได้กล่าวถึงทฤษฎีความพึงพอใจว่าเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวกเป็นความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข ความสุขนี้เป็นความสุขที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับ ความสุขสามารถทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อน และความสุขนี้จะมีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ สิ่งหนึ่งที่จะทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจ ได้แก่ ทรัพยากร หรือสิ่งเร้า การวิเคราะห์ระบบความพึงพอใจ คือการศึกษาว่าทรัพยากรหรือสิ่งเร้า แบบใดเป็นสิ่งที่ต้องการที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจ และความสุขแก่มนุษย์ ความพอใจจะเกิดขึ้นได้มากที่สุดเมื่อทรัพยากรทุกอย่างที่เป็นความต้องการครบถ้วน

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนเกิดจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกครูจะต้องเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจเพื่อจะนำไปสู่เป้าหมาย เมื่อเกิดความพึงพอใจจะเกิดผลที่ดีต่อการเรียนรู้ผลที่ดีหรือนำพอใจ นำไปสู่ความพึงพอใจทำให้งานที่ทำประสบความสำเร็จความพึงพอใจคือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ในสิ่งที่ดีที่เกิดจากการได้รับตอบสนองในสิ่งที่ตนเองคาดหวังไว้ เป็นไปตามที่คาดหวัง จนทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หนังสืออ่านเพิ่มเติม

กิตติยา กิตติมงคล (2551, หน้า 89) พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่อง ประเพณีไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 86.10/ 85.30 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุกุลธีร์ จรัสศรีสุนทร (2551, หน้า 108) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องการอนุรักษ์มรดกโลกทางวัฒนธรรมของไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 93.91/ 84.83 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านสูงกว่าก่อนเรียน นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมในระดับมากที่สุด

สุธีรา ทับเกตุ (2551, หน้า 187) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติเมืองปราจีน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขนาด 8 x10 นิ้ว จำนวน 30 หน้า และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนอ่านและหลังอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังอ่านหนังสือมีคะแนนสูงกว่าก่อนอ่านหนังสือ การศึกษาเจตคติต่อประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรีหลังการอ่านหนังสืออ่าน

เพิ่มเติม พบว่านักเรียนมีเจตคติต่อประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรีอยู่ในระดับ $\bar{X} = 4.03$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โสภา สุขวิทยาภรณ์ (2551, หน้า 189) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระภูมิปัญญาท้องถิ่น วิชาสังคมศึกษา เรื่อง “เรื่องเล่าจากผู้เฒ่าวังตะเคียน” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปหาประสิทธิภาพ พบว่า ประสิทธิภาพ 83.80/ 89.87 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม สาระภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่อง “เรื่องเล่าจากผู้เฒ่าวังตะเคียน” สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

สุกัญญา ชาวผ่อง (2552, หน้า 175) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น แผ่นดินสมุทรปราการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่าเมื่อประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยภาพรวมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมความเหมาะสมอยู่ในระดับคุณภาพ จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้นักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น แผ่นดินสมุทรปราการ มีผลการเรียนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ศิริพร บุญเรือง (2556, หน้า 710) ได้สร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดคอนหวย พบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความมีประสิทธิภาพ 83.18/ 82.74 เป็นไปตามเกณฑ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีเจตคติทางการเรียน โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องการอ่านจับใจความ อยู่ในระดับมาก

สมชัย สัตตะนันท์ (2552, หน้า 36-38, 44) ได้รายงานผลการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาไทย ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งสว่าง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัย พบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาภาษาไทยมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 81.79/ 87.08 เป็นไปตามเกณฑ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีเจตคติทางการเรียน โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพราะหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นของแปลกใหม่สามารถนำภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว แสงสีเสียง มาประกอบ ใส่เข้าไปในหนังสือ เป็นการเพิ่มสิ่งเร้าเข้าไป นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น เกิดความสนุกสนานในขณะที่เรียน เมื่อนำหนังสือ

อิเล็กทรอนิกส์มาเป็นสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยจึงถือว่าเป็นสิ่งเร้าได้ดี นักเรียนเกิดความตอบสนองต่อหนังสือเป็นอย่างดี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปว่าในการออกแบบบทเรียนควรจะสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในเนื้อหาอื่น ๆ ให้มากขึ้น เนื่องจากสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นวิชาที่มีเนื้อหาค่อนข้างยากและนักเรียนไม่ค่อยชอบเรียน ซึ่งส่งผลดีต่อการเรียนและความคงทนในการจำได้ดีขึ้น

งานวิจัยต่างประเทศ

Bond and Nigel (1994 อ้างถึงใน สมชัย สัตตะนันท์, 2552, หน้า 10) ได้ร่วมมือกับ ดร.ชาลส์ วิจัยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น และสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ได้ สาเหตุที่พวกเขาสนใจทำเรื่องที่เกิดจากเหตุผล 2 ประการ คือ มีความเชื่อว่าวิธีการที่ใช้ในการศึกษาอยู่ในปัจจุบันนี้ไม่ใช่วิธีที่ดีที่สุดและเชื่อว่าคอมพิวเตอร์เป็นสื่อที่มีเสน่ห์ สมควรที่จะนำมาใช้เพื่อการเรียนรู้ ด้วยเหตุนี้จึงได้สร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ขึ้นมา โดยเริ่มจากวิชาว่าด้วยพฤติกรรมสัตว์ 10 ชั้นตอนแรกในการทำคือ การเขียนสคริปต์และอัดเสียง สิ่งสำคัญสำหรับการเขียนสคริปต์คือ ต้องมีการช่วยนักเรียนในการสรุปบทเรียนและเตรียมตัวชี้ (Cue) ให้กับนักเรียน สิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้คือ นักเรียนต้องสามารถทำเครื่องหมายลงในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นได้ด้วยทรัพยากรที่ใช้ประกอบด้วยภาพ รูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว เสียง วิดีโอและฟิล์ม ซึ่งปัจจุบันอยู่ในรูปวีดีโอคลิป (Video clips) นอกจากวิชาว่าด้วยพฤติกรรมสัตว์แล้วยังได้จัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับวิชาคณิตศาสตร์โดยใช้โปรแกรมควิกไทม์ (Quick time) ในการสร้างภาพเคลื่อนไหวได้ง่าย ๆ เช่น จากสมการสร้างเป็นกราฟ เพื่อให้กราฟที่ได้มีความเป็นพลวัตไม่หยุดนิ่ง ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านจำได้มากขึ้นจากรูปภาพและวิดีโอ

Riddle (1995, p. 98-A) ได้ศึกษาการใช้โปรแกรมมัลติมีเดียในห้องเรียนซึ่ง พบว่ามัลติมีเดียที่มีประสิทธิภาพจะทำให้นักเรียนได้เรียนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ นักเรียนสามารถใช้โปรแกรมมัลติมีเดียได้โดยง่ายและรวดเร็วด้วยตนเอง ซึ่งผลดีกว่าการเรียนแบบดั้งเดิมในห้องเรียน นักเรียนที่เรียนจากคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียจะพัฒนาในเรื่องความคิด ความรู้สึก สามารถใช้ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว และเสียงในการเสริมความคิดได้ นักเรียนจะสนใจในกิจกรรมเหล่านี้มากกว่าการสอนในห้องเรียนธรรมดา

Wilson (2003) ได้ศึกษาโครงสร้างของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มุ่งประเด็นไปที่ความเข้าใจและเจตคติ และจุดเด่นที่สำคัญของนักเรียนในโรงเรียนแห่งสหราชอาณาจักร กับการสังเกตไปที่การปรับปรุงการออกแบบของ E-book reader เพื่อการเรียนการสอนในอนาคต นักเรียนมีโอกาสในการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และให้ผลป้อนกลับผ่านแบบสอบถาม พบว่านักเรียนสนใจและเอาใจใส่ในการอ่านจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีประสิทธิภาพสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละวิชาให้ประสบผลสำเร็จตามเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นกว่าการเรียนตามแบบปกติ เพราะหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความหลากหลายในรูปแบบทั้งเป็นแบบฝึกทักษะความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติของนักเรียนให้ดีขึ้น นอกจากนี้หนังสืออ่านเพิ่มเติมยังได้ผสมผสานเทคนิค วิธีการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ มีเนื้อหา และกิจกรรมที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัย ระดับชั้นของนักเรียน มีความสอดคล้องกับความต้องการ และความสนใจของนักเรียน มีการใช้สื่อ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้หนังสืออ่านเพิ่มเติมยังเป็นที่ได้รับความนิยมน้อยกว่าหลายมาเป็นเวลานาน ดังนั้นหนังสืออ่านเพิ่มเติมจึงเป็นนวัตกรรมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ เข้าใจ ทั้งในองค์ความรู้ และกระบวนการ รวมทั้งเจตคติที่มีต่อการเรียน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม อีกทั้งยังก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อที่จะนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้นต่อไป และนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกลุ่มเดียวโดยทำการสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One group pretest-posttest design) เพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง คำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรรพยา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย
4. รูปแบบการวิจัย
5. วิธีดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 88 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 1 ห้อง มีนักเรียนทั้งหมด 31 คน ได้มาด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 4 ชนิด ดังนี้

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชัง และอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. แผนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระประวัติศาสตร์ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ
4. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือในวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชัง และอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้
  - 1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง การจัดหลักสูตร การจัดเวลาเรียน สาระและมาตรฐานการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ
  - 1.2 ศึกษาคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.3 ศึกษาวิธีการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เอกสารของจินตนา ไบกาซูยี (2534, หน้า 27-28) พรจันทร์ จันทวิมล และคณะ (2539, หน้า 9) ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545, หน้า 43) สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536, หน้า 38-39) ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2536, หน้า 157) ศิริญา มาติ (2535, หน้า 10-11) สมพร จารุณี (2542, หน้า 188-206) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์

1.4 ศึกษาวิธีการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อาภรณ์ ไชยสุวรรณ (2544, หน้า 15) ไชยรัช เมฆแก้ว (2545, หน้า 21) นันทิพย์ วิภาวิน (2542, หน้า 7) กิดานันท์ มลิทอง (2543, หน้า 98) ครรชิต มาลัยวงศ์ (2540, หน้า 175) ทิพย์มณฑา สดชื่น (2544, หน้า 37) นุภาพชาติ ทัพทิกรณ์ (2540, หน้า 86) พรทิพย์ โสเลขา (2540, หน้า 174) พระสมหมาย รอกเพชร (2552, หน้า 16) วิเชียร เกตุจันทร์ (2552, หน้า 13) สุทธิพงษ์ หกสุวรรณ (2538 อ้างถึงใน สุภภรณ์ สิปปเวศม์, 2540, หน้า 86) วารินทร์ รัศมีพรหม (2537, หน้า 192-193) เสาวลักษณ์ ญาณสมบัติ (2545, หน้า 33-35) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์

1.5 กำหนดรูปแบบโครงสร้างขอบข่ายเนื้อหา หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ โดยกำหนดให้มีเนื้อเรื่องทั้งหมด 10 เรื่อง ประกอบด้วย 1) เรื่องตำนานเกาะสีชัง 2) เรื่องศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ 3) เรื่องหลวงพ่อดำในถ้ำจักรพงษ์ 4) เรื่องหน้าผานางร้องไห้ 5) เรื่องคำบลบางพระ 6) เรื่องถ้ำสมบัติ (บางพระ) 7) เรื่องห้วยสุกรี 8) เรื่องอ่างเก็บน้ำหนองค้อ 9) เรื่องเกาะลอย 10) เรื่องโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา

1.6 ออกแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยนำเสนอ โครงสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เป็นสังเขปคือ กำหนดวิธีการนำเสนอโดยหน้าแรกเป็นหน้าปกชี้แจงชื่อเรื่อง จากนั้นนักเรียนพลิกไปหน้าสารบัญ นักเรียนจะทราบขอบเขตเนื้อหาและการใช้โปรแกรม จึงเข้าสู่บทเรียน โดยนักเรียนสามารถเลือกเรียนเรื่องใดเรื่องหนึ่งก่อน-หลัง ได้ตามความสนใจตามแบบการเชื่อมโยงเชิงเส้น พร้อมทั้งเลือกได้ ในแต่ละเรื่องจะมีแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง เมื่อทำครบจะตรวจผลคะแนน ส่วนการทำข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นแบบทดสอบความรู้หลังจากได้เรียนครบทุกเรื่องแล้ว ดังนั้นหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ถ้านักเรียนเรียนแล้วไม่เข้าใจเนื้อหาส่วนใดส่วนหนึ่งสามารถกลับไปเรียนซ้ำได้อีกหลาย ๆ ครั้ง

1.7 สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ดำเนินงานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีกระบวนการและขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.7.1 สำรวจข้อมูลและหาข้อสรุป โดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับดำเนินแล้ว คัดเลือกเนื้อหาที่ต้องการ

1.7.2 จัดทำโครงสร้างข้อมูล โดยกำหนดให้ดำเนินแต่ละเรื่องประกอบด้วย ประวัติ ข้อมูลทั่วไป แล้วเขียนเชื่อมโยงเข้ากับดำเนินของสถานที่ต่าง ๆ ทั้ง 10 เรื่อง

1.7.3 เรียบเรียงเนื้อหา และพัฒนาเนื้อหาให้มีความสมบูรณ์เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

1.7.4 เขียนบทดำเนินเรื่องเป็นรายละเอียดของการแสดงผลบนหน้าจอหรือ Story board ตามที่กำหนดไว้

1.7.5 สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องดำเนินงานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้โปรแกรม Flip album pro 6 และดำเนินเรื่องตามที่ได้ออกแบบไว้ (ตามข้อ 1.7.4) โปรแกรม Flip album pro 6 เป็น โปรแกรมที่สามารถสร้างหนังสือหรืออัลบั้มภาพต่าง ๆ โดยเราสามารถใส่ภาพ เสียง วิดีโอ คำบรรยายประกอบได้ หลังจากนั้น โปรแกรมจะทำการบันทึกเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์หรือสมุดภาพสามมิติ ซึ่งคล้ายหนังสือจริงที่สามารถพลิกหน้าได้เหมือนกระดาษ

1.8 นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ดำเนินงานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชัง และอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์มาปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ดังนี้ 1) ตัวอักษรมากเกินไปควรมีภาพการ์ตูน ภาพของสถานที่จริงให้เยอะขึ้น 2) ควรเพิ่มข้อมูลทั่วไป ประวัติของสถานที่จริงทั้ง 10 เรื่อง 3) ทำรูปเล่มให้สวยงามมีสีสันที่น่าอ่านเหมาะสมกับวัยของนักเรียน

1.9 นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องดำเนินงานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษา ความชัดเจนในการใช้ภาษา ความครอบคลุมถูกต้องของเนื้อหา เวลาที่ใช้แต่ละเล่ม เครื่องมือการวัดผล เกณฑ์การประเมินผลตลอดจนความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้าง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้แก่

1.9.1 น.ส.อัมพร พงศ์จักร ตำแหน่งนักวิชาการคอมพิวเตอร์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านคอมพิวเตอร์และการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์

1.9.2 นางพิสมัย น้ำจันทร์ ตำแหน่งนักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการผู้เชี่ยวชาญทางด้านคอมพิวเตอร์และการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์

1.9.3 ดร.เอกวิทย์ โทปุรินทร์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านคอมพิวเตอร์และการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

1.9.4 ดร.เป็นทอง ใจสุทธี ครูผู้สอนสาระประวัติศาสตร์เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี การวิจัยและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

1.9.5 สุภาวดี เพ็ญสภา ครูโรงเรียนเทศบาลอภัยพิภพ วัดใหญ่อินทาราม จังหวัดชลบุรี ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี การวัดผล ประเมินผล การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการวิจัย

1.10 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญดังนี้ 1) ด้านการพิมพ์ มีการฉีกคำ 2) ตัวอักษรเล็กเกินไปแล้วนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ที่ปรับปรุงแล้วพร้อมแบบประเมิน เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์

1.11 นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ต่อไป

2. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง การจัดหลักสูตร การจัดเวลาเรียน สาระมาตรฐานการเรียนรู้การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสาระประวัติศาสตร์ จากคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.3 ศึกษาวิธีการ หลักการ ทฤษฎีและเทคนิคการเขียนแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ โดยศึกษารูปแบบและขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของรุจิร ภู่อสาร (2545, หน้า 158-160) วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2550, หน้า 104-128) สิ้นประเสริฐ อาจวิชัย (2547, หน้า 29-46) อมรรัตน์ เชิงหอม (2541, หน้า 16-34) มาลินี ระถิ (2547, หน้า 41-51) ดวงจันทร์ โพธิสม (2549, หน้า 45-55) และอรทัย ไชยพันธุ์ (2549, หน้า 12-23)

2.4 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงให้สอดคล้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม อิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 10 แผน โดยมีองค์ประกอบดัง ตารางที่ 1 องค์ประกอบของแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ตามข้อ 3.9)

2.5 นำแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาปรับปรุงตามคำแนะนำของ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้ 1) เขียนสาระสำคัญให้มีความชัดเจน ได้ใจความที่สำคัญ 2) ในส่วนของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรใช้วิธีการที่เน้นให้เด็กมีส่วนร่วม เช่น วิธีการสอนแบบแสดงบทบาทสมมติหรือ วิธีการสอนแบบแสดงละคร

2.6 นำแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เสนอผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิมตามข้อ 1.9) เพื่อตรวจสอบ พิจารณา ความถูกต้อง ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน ความต่อเนื่องของเนื้อหาและการใช้ภาษา

2.7 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ปรับปรุงแล้วพร้อมแบบประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้คู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นต่อ

2.9 องค์ประกอบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ทั้ง 10 เรื่อง มีองค์ประกอบดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 องค์ประกอบหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลาเรียน
1. ตำนานเกาะ สีชัง	1. รู้และเข้าใจประวัติ ความเป็นมาของเกาะสีชัง ในสมัยรัชกาลที่ 4 และ รัชกาลที่ 5 ได้ 2. อธิบายความหมายและ ที่มาของคำว่า “สีชัง” ได้	1. ประวัติการเสด็จประพาส เกาะสีชังของรัชกาลที่ 4 และรัชกาลที่ 5 2. ตำนานที่มาของคำว่า “สีชัง”	1
2. ตำนานเจ้าพ่อ เขาใหญ่	1. สามารถอธิบายตำนาน ประวัติการสร้างศาลเจ้าพ่อ เขาใหญ่ได้ 2. สามารถอธิบายสาเหตุที่ทำให้ ทะเลบริเวณศาลเจ้าพ่อ เขาใหญ่เป็นสถานที่สำหรับ จอดพักเรือสินค้าจาก ต่างประเทศได้	1. การค้าขายระหว่างไทยกับ ต่างประเทศ 2. สภาพภูมิศาสตร์และ สภาพภูมิอากาศบริเวณ ทะเลเกาะสีชัง	1
3. ตำนานหลวง พ่อคำใน ถ้ำจักรพงษ์	1. รู้และเข้าใจประวัติ หลวงพ่อคำในถ้ำจักรพงษ์ 2. สามารถอธิบายและ เชื่อมโยงเหตุการณ์ทาง ประวัติศาสตร์ในสมัย สงครามโลกครั้งที่ 1 กับ ตำนานการค้นพบ หลวงพ่อคำได้	1. ประวัติการเสด็จประพาส เกาะสีชังของจอมพล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนาถ กรมหลวงพิษณุโลก ประชานาถ 2. การค้นพบหลวงพ่อคำใน ถ้ำจักรพงษ์	1
4. ตำนานผานาง ร้องไห้ ณ ช่องเขาขาด	1. เล่าและอธิบายถึงสาเหตุที่ เรียกผาน้องร้องไห้ ณ ช่องเขาขาด	1. ตำนานเรื่องผานางร้องไห้ ณ ช่องเขาขาด	1

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลาเรียน
5. คำานาน คำานบ บางพระ	1. รู้และเข้าใจประวัติบางพระ ในสมัยรัชกาลที่ 4 สามารถ อธิบายถึงที่มาของบางพระ จากการอ่านคำานานได้	1. ประวัติการเสด็จประพาส บางพระของรัชกาลที่ 4 คำานานเรื่องเล่าที่มาของ บางพระ	1
6. คำานาน ถ้าสมบัต (บางพระ)	1. เข้าใจคำานานถ้าสมบัต (บางพระ) วิเคราะห์ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้	1. คำานานเรื่อง ถ้าสมบัต (บางพระ)	1
7. คำานานห้วย สุกรีพ	1. อธิบายสาเหตุของการสร้าง ห้วยสุกรีพ 2. สามารถผลกระทบและเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นได้สามารถวิเคราะห์ เรื่องราวในคำานานออกจาก ความเป็นจริง	1. ประวัติของห้วยสุกรีพ 2. คำานานเรื่องเล่าของ อ่างเก็บน้ำบางพระ	1
8. คำานาน อ่างเก็บน้ำ หนองค้อ	1. เข้าใจความหมายและที่มา ของคำานานอ่างเก็บน้ำ หนองค้อ	1. คำานานเรื่องเล่าของ อ่างเก็บน้ำหนองค้อ	1
9. คำานาน เกาะลอย	1. รู้และเข้าใจประวัติ ความเป็นมาของเกาะลอย 2. เข้าใจพัฒนาการ การเปลี่ยนแปลงของ เหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง	1. ประวัติเกาะลอย 2. คำานานเรื่องเล่าเกาะลอย	1
10. คำานาน โรงพยาบาล สมเด็จพระ บรมราชเทวี ฉรีราชา ฉรีราชา	1. รู้และเข้าใจประวัติความเป็นมา ของโรงพยาบาลสมเด็จพระ บรมราชเทวี ฉรีราชา 2. วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้มี การสร้างโรงพยาบาลสมเด็จพระ บรมราชเทวี ฉรีราชาขึ้น	1. ประวัติความเป็นมาของ การสร้างโรงพยาบาล สมเด็จพระบรมราชเทวี ฉรีราชา	1

3. สร้างแบบฝึกหัดและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และคู่มือการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์

3.2 ศึกษาแนวทางการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2552, หน้า 1-127)

3.3 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2546, หน้า 1-121) บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 51) สมนึก ภัททิยธนี (2544, หน้า 55-172)

3.4 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3.5 สร้างแบบฝึกหัดและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ เพื่อคัดเลือกให้ได้จำนวน 40 ข้อ มีขั้นตอนและกระบวนการในการสร้างดังนี้

3.5.1 สร้างและออกแบบ แบบฝึกหัดและแบบทดสอบท้ายเรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 10 เรื่อง โดยใช้โปรแกรม Flash cs3 ที่สามารถตรวจคำตอบและสรุปผลคะแนนได้หลังจากทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบครบทุกข้อ

3.5.2 สร้างและออกแบบ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อน - หลังเรียน จำนวน 40 ข้อ โดยใช้โปรแกรม Flash cs3 ซึ่งแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทาง

การเขียนประวัติศาสตร์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลัง ที่สร้างขึ้น เป็นข้อสอบชุดเดียวกันแต่สลับข้อกัน และไม่ซ้ำกับข้อสอบย่อยท้ายเรื่องทั้ง 10 เรื่อง

3.6 นำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ

3.7 นำแบบฝึกหัดและทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของแบบฝึกหัดและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ กับจุดประสงค์การเรียนรู้ (*IOC: Index of item objective congruence*) (กองวิจัยการศึกษา, 2545, หน้า 83-84) โดยเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ซึ่งข้อสอบที่ได้มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00

3.8 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์แล้ว นำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปทดลองใช้ (Try out) ภาคสนามกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 และ 6/3 โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 57 คน ซึ่งเป็นกลุ่มนักเรียนที่เคยเรียนเนื้อหาที่กำลังวิจัยและไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3.9 นำแบบทดสอบที่นักเรียนทำแล้วมาตรวจให้คะแนน ข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ได้ให้ 0 คะแนน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก โดยเลือกข้อสอบที่มีความยากตั้งแต่ .20 ถึง .80 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ถึง 1.0 พบว่า มีข้อสอบเข้าเกณฑ์และคัดเลือกไว้ใช้ 40 ข้อ ซึ่งมีค่าความยากตั้งแต่ .26 ถึง .64 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .28 ถึง .64

3.10 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบฝึกหัดและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson (สมนึก ภัททิยาธนี, 2546, หน้า 223) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92

3.11 จัดทำฉบับจริงเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาแบบสอบถามเพื่อใช้ในการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดความพึงพอใจจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(บุญชม ศรีสะอาด, 2546)

4.3 สร้างแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 25 ข้อ เพื่อคัดเลือกให้ได้ 20 ข้อ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เมื่อตอบในช่องมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เมื่อตอบในช่องมาก	ให้	4	คะแนน
เมื่อตอบในช่องปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เมื่อตอบในช่องน้อย	ให้	2	คะแนน
เมื่อตอบในช่องน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

แปลความหมายของคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยปรับปรุงการแปลความหมายแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) ที่บุญชม ศรีสะอาด (2543, หน้า 102-103) อธิบายไว้มาใช้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

4.4 นำแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบแล้วนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม (ตามข้อ 2.7) เพื่อพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้อง

4.5 นำแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์อีกครั้ง จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 และ 6/3 โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม จำนวน 57 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

4.6 นำผลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของแต่ละข้อกับคะแนนรวม (Item - total correlation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2541, หน้า 106) โดยคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ถึง 1.0 จำนวน 20 ข้อ

4.7 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2538, หน้า 174) ได้เท่ากับ .86

4.8 จัดพิมพ์แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ฉบับจริง เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5. นำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ดังนี้

5.1 ทดลองแบบรายบุคคล (1: 1) เป็นการทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนเทศบาลราษฎร์นิยมธรรม ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 3 คน ซึ่งเป็นกลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยเรียนเนื้อหาที่กำลังวิจัยและไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยเป็นนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาอ่อน (ผลการเรียนเฉลี่ย ไม่เกิน 1.50) 1 คน ปานกลาง (ผลการเรียนเฉลี่ย 1.51-2.50) 1 คน และเก่ง (ผลการเรียนเฉลี่ย 2.51 ขึ้นไป 1 คน) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ผลการทดลองใช้พบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีเนื้อหามากขึ้นไป และภาพสถานที่จริงมีน้อยผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อีกครั้ง ก่อนนำไปทดลองกับกลุ่มเล็กต่อไป

5.2 ทดลองแบบกลุ่มเล็ก (1: 10) หลังจากแก้ไขปรับปรุงในการทดลองรายบุคคลแล้ว ได้นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปทดลองใช้กลุ่มเล็กกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นกลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยเรียนเนื้อหาที่กำลังวิจัยและไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยเป็นนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาอ่อน 3 คน ปานกลาง 4 คน และเก่ง 3 คน ผลการทดลองใช้พบว่านักเรียนส่วนใหญ่พอใจกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลายข้อ คำถามไม่ชัดเจนและง่ายเกินไป ผู้วิจัยจึงนำข้อบกพร่องไปปรับปรุงและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมอีกครั้ง ก่อนนำไปทดลองกับกลุ่มใหญ่หรือภาคสนามต่อไป

5.3 ทดลองแบบภาคสนาม (1: 30) หลังจากแก้ไขปรับปรุงในการทดลองกลุ่มเล็กแล้ว ได้นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปทดลองใช้กลุ่มใหญ่กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบง่าย โดยเป็นกลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยเรียนเนื้อหาที่กำลังวิจัยและไม่ใช่กลุ่ม

ตัวอย่างในสภาพการสอนจริงที่ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นครูประจำวิชา ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมการเรียน ความต่อเนื่องของการเรียน ความเข้าใจในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในบทเรียนของนักเรียนแล้วนำผลที่ได้มาพัฒนาปรับปรุงพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน โดยให้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีมากขึ้น แต่ก็ยังมีข้อบกพร่องเรื่องการพิมพ์

5.4 ผู้วิจัยตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องของหนังสืออ่านเพิ่มเติม อิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วจึงนำไปดำเนินการทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างตามแบบการวิจัยที่กำหนดต่อไป

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบกลุ่มเดียว โดยทำการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One group pretest-posttest design) (ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 249) มีลักษณะการวิจัย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แบบแผนการวิจัย

กลุ่ม	ทดสอบก่อนเรียน	ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
ทดลอง	T1	X	T2

ความหมายของสัญลักษณ์

X หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

T1 หมายถึง การทดสอบก่อนเรียน

T2 หมายถึง การทดสอบหลังเรียน

วิธีดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลของกิจกรรมทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังจากการเรียน โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

การเตรียมการทดลอง

1. เตรียมความพร้อมของนักเรียน ก่อนการทดลอง ทำการชี้แจงวิธีการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. อธิบายการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. อธิบายขั้นตอนการเรียนโดยการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจ พร้อมทั้งแจ้งจุดมุ่งหมายและเงื่อนไขในการเรียนให้กลุ่มตัวอย่างทราบ

การดำเนินการทดลอง

ดำเนินการทดลองโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ก่อนเรียน (Pre-test) กับนักเรียนจำนวน 31 คน โดยให้นักเรียนทำในกระดาษคำตอบจำนวน 40 ข้อ ซึ่งเป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ โดยใช้เกณฑ์ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน แล้วบันทึกคะแนนไว้

2. ผู้วิจัยจัดการเรียนการสอน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ จำนวน 10 แผน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละแผน ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายเรื่องทุกเรื่องตามแผน แล้วนำคะแนนการทำแบบฝึกหัดแต่ละเรื่องมารวมกันเพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน และวิธีการเดียวกัน เมื่อสิ้นสุดการเรียน

4. ผู้วิจัยได้แจกแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้นักเรียนทำหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีวิธีการและรายละเอียดดังนี้

1. การหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 85/ 85 (เผชิญ กิจระการ, 2544, หน้า 49) ดังนี้

คำนวณค่าร้อยละของคะแนนรวมจากการทดสอบย่อยและกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ ทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์แต่ละเล่มเพื่อหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และคำนวณค่าร้อยละของคะแนนรวมจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

1.1 การหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) โดยประเมินจากคะแนนการทดสอบย่อยและกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 10 เรื่อง นำมาหาค่าเฉลี่ยแล้วคิดเป็นร้อยละ

1.2 การหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) โดยประเมินจากคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอ

ศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นำมาหาค่าเฉลี่ยแล้วคิดเป็นร้อยละ

2. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม อีเล็กทรอนิกส์เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยหาค่าเฉลี่ยแล้วนำมาแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศิริษะอาด, 2543, หน้า 102-103)

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.1.1 วิเคราะห์หาค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังจากนั้นนำผลที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์การพิจารณาค่า P , r โดยใช้สูตรดังนี้ (สมนึก ภัทธิษธานี, 2546, หน้า 198-200)

$$P = \frac{H + L}{2N}$$

$$r = \frac{H - L}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าความยากของข้อสอบ
	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
	H	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบถูก
	L	แทน	จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูก
	N	แทน	จำนวนผู้ตอบทั้งหมดในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

1.1.2 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ เรื่อง ด่านานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้สูตร KR - 20 ของ Kuder - Richardson ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2546, หน้า 223)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบทั้งฉบับ
	p	แทน	อัตราส่วนของผู้ตอบถูกในข้อนั้น
	q	แทน	อัตราส่วนของผู้ตอบผิดในข้อนั้น
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

1.2 หาคุณภาพของแบบวัดความพึงพอใจ ดังนี้

1.2.1 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของเครื่องมือการวิจัยที่เป็นแบบวัดโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของแต่ละข้อกับคะแนนรวม (Item - total correlation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2541, หน้า 106)

$$r = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง X กับ Y
	$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนชุด X
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนชุด Y
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของกำลังสองของคะแนนชุด X
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของกำลังสองของคะแนนชุด Y
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่าง X กับ Y
	N	แทน	จำนวนสมาชิกในกลุ่ม

1.2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบแบบวัดที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2538, หน้า 174)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อความทั้งหมด
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ร้อยละ หาโดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 101)

$$p = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าเฉลี่ย
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) โดยใช้สูตรดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2546, หน้า 237)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ตัวกลางเลขคณิตหรือค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
	N	แทน	จำนวนคนทั้งหมด

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 106)

$$SD = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	N	แทน	จำนวนสมาชิกในกลุ่มนั้น

3. การหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ดำเนินงานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 85/ 85 โดยใช้สูตร E_1 / E_2 ดังนี้ (เผชิญ กิจระการ, 2544, หน้า 49)

$$E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของแบบฝึกหัดหรืองาน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหรืองาน
	N	แทน	จำนวนนักเรียน

$$E_2 = \frac{\sum F}{\frac{N}{B}} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของผลลัพธ์หลังเรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของการทดสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียน

4. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญ ในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ สูตร t - test (Dependent samples) กำหนดจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2546, หน้า 112)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
	D	แทน	ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของข้อมูล เพื่อให้เข้าใจตรงกันผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียน
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
EI	แทน	ค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness index)
df	แทน	ระดับขั้นของความเสรี (Degrees of freedom)
t	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้เปรียบเทียบค่าวิกฤตจากการแจกแจงแบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้
ตอนที่ 1 การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญใน
อำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม
ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 10 เรื่อง ให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับ
ท้องถิ่น โดยศึกษาจากเอกสาร หลักฐาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารະประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 85/ 85

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารະประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้ *t-test* (Dependent samples)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารະประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชัง และอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารະประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบด้วย 1) เรื่องตำนานเกาะสีชัง 2) เรื่องศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ 3) เรื่อง หลวงพ่อดำในถ้ำจักรพงษ์ 4) เรื่องหน้าผานางร้องไห้ 5) เรื่องตำบลงบางพระ 6) เรื่องถ้ำสมบัติ (บางพระ) 7) เรื่อง ห้วยสุครีพ 8) เรื่องอ่างเก็บน้ำหนองค้อ 9) เรื่อง เกาะลอย 10) เรื่องโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา พบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีคุณภาพดี โดยผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว มีคุณภาพระดับดีมาก และนอกจากนี้และผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เนื้อหาเหมาะสมกับวัยของนักเรียน และมีความสวยงาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารະประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 85/ 85 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารະประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยคำนวณค่าร้อยละ

ของคะแนนรวมจากการทดสอบย่อยและกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม อิเล็กทรอนิกส์แต่ละเล่มเพื่อหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และคำนวณค่าร้อยละของ คะแนนรวมจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เพื่อหาประสิทธิภาพของ ผลลัพธ์ (E_2) ผลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง ที่	ชื่อเรื่อง	คะแนนรวม	คะแนนที่ได้	คะแนน เฉลี่ยร้อยละ
1.	ตำนานเกาะสีชัง	155	135	87.10
2.	ตำนานศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่	155	131	84.52
3.	ตำนานหลวงพ่อดำในถ้ำจักรพงษ์	310	280	90.32
4.	ตำนานหน้าผานางร้องไห้	155	141	90.97
5.	ตำนานคำบลบางพระ	155	131	84.52
6.	ตำนานถ้ำสมบัติ (บางพระ)	155	139	89.68
7.	ตำนานห้วยสุกรีฟ	310	286	92.26
8.	ตำนานอ่างเก็บน้ำหนองค้อ	155	134	86.45
9.	ตำนานเกาะลอย	155	132	85.16
10.	ตำนานโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา	155	138	89.03
	รวม	1860	1647	88.55

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม อิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 88.55 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของแต่ละเรื่องมีคะแนนเฉลี่ยตามลำดับดังนี้ 1) ตำนานห้วยสุกรีฟ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 92.26 2) ตำนาน

หน้าผานางร้องไห้ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 90.97 3) ตำนานหลวงพ่อดำในถ้ำจักรพงษ์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 90.32 4) ตำนานถ้ำสมบัติ (บางพระ) มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 89.68 5) ตำนานโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 89.03 6) ตำนานเกาะสีชัง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 87.10 7) ตำนานอ่างเก็บน้ำหนองค้อ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 86.45 8) ตำนานเกาะลอย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 85.16 9) ตำนานศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่และตำนานตำบลบางพระ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 84.52 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

	คะแนนเต็ม	คะแนนที่สอบได้	คิดเป็นร้อยละ
คะแนนสอบหลังเรียน	1240	1097	88.47

จากตารางที่ 4 ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 88.47

ตารางที่ 5 ค่าประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 85/85

N	คะแนนประเมินระหว่างเรียน		คะแนนทดสอบหลังเรียน		ค่าประสิทธิภาพ (E_1 / E_2)
	คะแนนเต็ม	คิดเป็นร้อยละ	คะแนนเต็ม	คิดเป็นร้อยละ	
31	60	88.55	40	88.47	88.55/88.47

จากตารางที่ 5 พบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 88.55 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 85 และมีประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 88.47 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 85 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 88.55/88.47

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้ *t-test* (Dependent samples)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ ก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้ *t-test* (Dependent samples) ผลปรากฏดัง ตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

การทดสอบ	<i>N</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
หลังเรียน	31	35.39	1.09	12.39**	.000
ก่อนเรียน	31	24.61	2.86		

** $p < .01$, $df = n-1 = 30$, $t = 2.457$

จากตารางที่ 6 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม อิเล็กทรอนิกส์เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยของคะแนน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอ เกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปรากฏดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ระดับความพึงพอใจโดยรวมและรายด้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนาน สถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัด สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ลำดับที่	รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับความพึงพอใจ
1.	ด้านรูปเล่มและการพิมพ์	4.55	0.55	มากที่สุด
2.	ด้านเนื้อหา	4.56	0.55	มากที่สุด
3.	ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.55	0.58	มากที่สุด
4.	พฤติกรรมของนักเรียน	4.56	0.55	มากที่สุด
	รวม	4.55	0.56	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า ระดับความพึงพอใจโดยรวมของนักเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนาน สถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความพึงพอใจของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านเนื้อหาและด้านพฤติกรรมของนักเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ($\bar{X}$) 4.56 และด้านที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ด้านรูปเล่มและการพิมพ์ และด้านกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมี ค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ($\bar{X}$) 4.55

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญ ในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ทั้งฉบับ

รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านรูปเล่มและการพิมพ์			
1.1 รูปเล่มมีความเหมาะสมและสะดวกในการนำไปใช้	4.60	0.54	มากที่สุด
1.2 ปกของหนังสือกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ	4.53	0.50	มากที่สุด
1.3 ขนาดตัวอักษรมีความชัดเจนอ่านเข้าใจง่าย	4.44	0.50	มาก
1.4 รูปภาพประกอบสัมพันธ์กับเนื้อหา	4.60	0.58	มากที่สุด
1.5 ความง่ายในการเปิดอ่านด้วยการคลิก	4.56	0.62	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.55	0.55	มากที่สุด
2. ด้านเนื้อหา			
2.1 นำเสนอเนื้อหามีความน่าสนใจ	4.62	0.49	มากที่สุด
2.2 เนื้อหามีความชัดเจนสามารถสื่อความหมายให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย	4.62	0.58	มากที่สุด
2.3 เนื้อหามีภาพประกอบทำให้เร้าความสนใจ น่าติดตาม	4.67	0.52	มากที่สุด
2.4 ปริมาณมากน้อยของเนื้อหา (ตัวหนังสือ)	4.51	0.55	มากที่สุด
2.5 เนื้อหามีความเหมาะสมกับวัย	4.40	0.59	มาก
รวมเฉลี่ย	4.56	0.55	มากที่สุด

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความพึงพอใจ
3. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
3.1 การเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ทำให้เกิดความ สนุกสนานในการเรียนรู้ไม่เบื่อ	4.58	0.69	มากที่สุด
3.2 การเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ทำให้บรรยากาศใน ห้องเรียนไม่ตึงเครียด	4.58	0.54	มากที่สุด
3.3 การเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ช่วยให้มี ความกระตือรือร้นในการเรียน	4.62	0.49	มากที่สุด
3.4 การเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สามารถที่จะเรียนรู้ได้ ด้วยตนเองตามความพึงพอใจ	4.56	0.50	มากที่สุด
3.5 การเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีทำให้นักเรียนมีความ เข้าใจเนื้อหา ทั้ง 10 เรื่องได้เป็นอย่างดี	4.42	0.69	มาก
รวมเฉลี่ย	4.55	0.58	มากที่สุด

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความพึงพอใจ
4. ด้านพฤติกรรมของนักเรียน			
4.1 นักเรียนอยากให้อ่านชั่วโมงประวัติศาสตร์เร็ว ๆ	4.56	0.50	มากที่สุด
4.2 นักเรียนไม่่วงเลยเวลาเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม อิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญใน อำเภอ เกาะสีซังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี	4.60	0.58	มากที่สุด
4.3 นักเรียนตั้งใจทำงานทุกครั้งเมื่อเรียนด้วยหนังสืออ่าน เพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญใน อำเภอ เกาะสีซังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี	4.51	0.51	มากที่สุด
4.4 แม้จะมีการบ้านหลายวิชาแต่นักเรียนจะเลือกทำ การบ้านที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม อิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญใน อำเภอ เกาะสีซังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เป็นอันดับแรก	4.53	0.63	มากที่สุด
4.5 นักเรียนชอบเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม อิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอ เกาะสีซังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระ ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 มากกว่าการฟังครูบรรยาย	4.62	0.53	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.56	0.55	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยทั้งฉบับ	4.56	0.56	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 พบว่าค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอ เกาะสีซังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งฉบับ ปรากฏดังนี้

ด้านรูปเล่มและการพิมพ์ นักเรียนมีระดับความพึงพอใจ (ข้อ 1.1 และข้อ 1.4) รูปเล่มมีความเหมาะสมและสะดวกในการนำไปใช้และรูปภาพประกอบสัมพันธ์กับเนื้อหามากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 และเห็นว่า (ข้อ 1.3) ขนาดตัวอักษรมีความชัดเจนเข้าใจง่ายน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.44 ด้านเนื้อหา นักเรียนมีระดับความพึงพอใจ (ข้อ 2.3) เนื้อหามีภาพประกอบสร้างความสนใจนำติดตามมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.67 และเห็นว่า (ข้อ 2.4) เนื้อหา มีความเหมาะสมกับวัยน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.40 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีระดับความพึงพอใจ (ข้อ 3.3) การเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ช่วยให้มีสมาธิหรือตื่นในการเรียน มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.62 และเห็นว่า (ข้อ 3.5) การเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหา ทั้ง 10 เรื่องได้เป็นอย่างดี น้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.42 และด้านพฤติกรรมของนักเรียน นักเรียนมีระดับความพึงพอใจ (ข้อ 4.5) นักเรียนชอบเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มากกว่าการฟังบรรยาย มากที่สุด และเห็นว่านักเรียน (ข้อ 4.3) นักเรียนตั้งใจทำงานทุกครั้งเมื่อเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี น้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.51

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/ 85 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 1 ห้อง มีนักเรียนทั้งหมด 31 คน ได้มาด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 4 ชนิด ดังนี้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชัง และอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ และแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน

20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบที แบบเป็นอิสระต่อกัน

สรุปผล

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 88.55/ 88.47 ซึ่งเป็นตามเกณฑ์ 85/ 85

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีข้อค้นพบที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 88.55/ 88.47 หมายความว่า นักเรียนได้คะแนนจากการทำกิจกรรมเสริมการเรียนรู้และแบบทดสอบย่อยระหว่างเรียน คิดเป็นร้อยละ 88.55 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของแต่ละเรื่องปรากฏว่า เรื่อง ตำนานห้วยสุกรีพได้คะแนน

สูงสุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 92.26 และคะแนนหลังจากเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม อิเล็กทรอนิกส์คิดเป็นร้อยละ 88.47 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 85/ 85 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นได้ผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างมีระบบ โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหา โครงสร้าง รูปแบบและลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีสีสัน ภาพวาด ภาพสถานที่จริง และวิดีโอประกอบ มีการเรียบเรียงถ่ายทอดด้วยคำให้สละสลวย กระชับรัดกุม มีคุณภาพ เหมาะสมกับวัยผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ และความสนใจในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากผู้วิจัยได้ออกแบบให้การนำเสนอให้อยู่ในรูปแบบภาพวาด ภาพสถานที่จริง วิดีโอ และมีสีสัน ประกอบสวยงาม ซึ่งสอดคล้องกับหลักการสร้างหนังสือที่ดีของ จินตนา ไบกาซูยี (2534, หน้า 28-30) ที่กล่าวว่า หนังสือที่ดีนั้น เนื้อหาควรมีวัตถุประสงค์และแก่นเรื่องอย่างชัดเจนเนื้อหาที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัย ความสนใจเนื้อหาที่มีความสนุกสนาน มีตัวละครในการดำเนินเรื่องเหมาะสม รูปแบบการเขียนเนื้อหาเลือกใช้ให้ถูกต้องเหมาะสม โดยยึดหลักให้เด็กอ่านเข้าใจง่ายและรู้เรื่องเร็วมีภาพประกอบที่เหมาะสมตามวัยของเด็กที่อ่าน ส่วนภาษาที่ใช้ ใช้ภาษาง่าย ถูกต้องเหมาะสม สั้นกระชับใจความสละสลวยเป็นภาษาที่ดี ใช้ประโยชน์สั้น ๆ ไม่ซับซ้อนและหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ยังได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ การหาคุณภาพโดยการทดลองใช้มาแล้ว อีกทั้งมีการนำเรื่องราวของท้องถิ่นใกล้ตัวผู้เรียนมาบูรณาการตามหลักสูตร สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน จำทำให้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความเหมาะสมในการเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน และการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมของนักเรียนสอดคล้องกับลักษณะ รอดสน (2540, หน้า 28) หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นสื่อการสอนที่มีประโยชน์ทั้งผู้สอนและผู้เรียนเป็นแหล่งในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เป็นหนังสือที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะการอ่านและมีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับ ชลธิสา จันทร์ดำ (2545, หน้า 32) กล่าวว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่สาระเกี่ยวกับ ประสบการณ์จริงในชาติหรือในท้องถิ่นของนักเรียน เป็นการปลูกฝังให้นักเรียนรักชาติ รักท้องถิ่น สามารถตอบสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาชาติและสอดคล้องกับศิริณี จันทร์ชาติ (2556, หน้า 83) กล่าวว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเรื่องที่เรียนมากขึ้นและจดจำได้นาน รูปของสื่อสามารถนำเสนอข้อมูลได้อย่างหลากหลายทั้งข้อความ ภาพ ภาพเคลื่อนไหวและเสียง

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ดำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ดำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพิ่มขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นมีความก้าวหน้าทางการเรียน ทั้งนี้เพราะนักเรียนมีโอกาสใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ซ้ำ ๆ ในการทบทวนบทเรียนที่เรียนผ่านไปแล้วได้ สืบเนื่องหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ดำนานอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ออกแบบ ให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองสอดคล้องกับ กระณีการ์ พวงเกษม (2535, หน้า 43-44) ที่กล่าวว่า การฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความแม่นยำ และเข้าใจในบทเรียนที่กำลังเรียนอยู่และแต่ละครั้งที่ผู้เรียนฝึกบทเรียนจะต้องรู้ว่าตนเองทำสิ่งที่ถูกต้อง เพื่อจะได้เกิดความแน่ใจเมื่อทำพฤติกรรมนั้น ๆ ซ้ำ จะมีการเสริมแรงของพฤติกรรมเกิดเป็นนิสัยใหม่ขึ้นสอดคล้องกับศิริบุญ มาติ (2535, หน้า 10-11) ที่กล่าวว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างมากซึ่งหนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกจากจะช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ในเนื้อหาวิชาที่เรียนตามหลักสูตรแล้วยังช่วยขยายความรู้ของนักเรียนให้กว้างขวางขึ้น ปลุกฝังนิสัยรักการอ่าน รักการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละวัย แต่ละบุคคล สนองความต้องการในการอ่าน ฝึกทักษะโดยใช้เวลาอ่านได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยและสอดคล้องกับทิสนา เขมมณี (2553) สุชาติ ชนวนเสถียร และชูเกียรติ ศักดิ์จิรพาพงษ์ (2549) อังถึงใน อุไรวรรณ วรกุลรังสรรค์ (2557, หน้า 914) กล่าวว่า การการสอน โดยใช้ที่จัดทำขึ้นโดยอาศัยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ หรือการสอนโดยไม่มีครู (Instruction without teacher) มาประยุกต์ใช้ซึ่งเอื้อให้ผู้เรียน ดำเนินการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถเลือกเรียนตามหัวข้อที่ตนเองสนใจก่อนหลังได้ และสามารถทบทวนบทเรียนหรือเรื่องที่ตนเองไม่เข้าใจได้ ในขณะที่ผู้สอนมีบทบาทวางแผนการจัดการเรียนรู้และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ดำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียนชอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ มากกว่าการฟังบรรยายจากหนังสือ เพราะหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีรูปภาพประกอบที่เร้าความสนใจ น่าติดตาม มีรูปภาพที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหา และรูปเล่มมีขนาดที่เหมาะสมต่อการนำไปใช้ ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน มากขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ แนวการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ทำให้นักเรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และทราบผลการเรียน ได้ทันทีทำให้นักเรียนเกิดความสนใจใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ใช้ความรู้ความสามารถได้เหมาะสมกับความถนัดของตนเองเกิดความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในตนเอง สอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543, หน้า 231-235) ที่กล่าวว่าบทเรียนหรืองานที่ให้ผู้เรียนทำอาจทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนสูงหรือต่ำได้ เช่นความยากง่ายของบทเรียน ความยากง่ายนี้อาจวัดจากทักษะของผู้เรียน หรืออาจสัมพันธ์กับความสามารถ ความต้องการ ความพอใจของผู้เรียนแต่ละคน นอกจากนี้ความน่าสนใจของบทเรียน ความท้าทายของบทเรียน หรือบทเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกทำเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะทำให้สำเร็จ การรู้ถึงผลของการเรียน เช่น การทดสอบ การแข่งขัน ทำให้ผู้เรียนถูกกระตุ้น ให้ใช้ความพยายาม มีแรงจูงใจในการเรียนและการทำงานได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของกิตสุภา เจริญพร (2544, หน้า 157) ได้ศึกษาการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง แนวปะการังไทยบ้านหลังใหญ่ของสิ่งมีชีวิตใต้ทะเล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเพลงช้างเผือก จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมากและสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอรทัย ไชยพันธุ์ (2549, หน้า 167) ได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เดินตามรอยหลวงตามหาบัว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอยู่ในระดับมากที่สุด และหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสัตร์ราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ที่จะจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ควรออกแบบหนังสือให้มีความเหมาะสม สะดวกต่อการนำไปใช้ มีรูปภาพประกอบที่สัมพันธ์กับเนื้อหาและเร้าความสนใจของนักเรียนดังเช่น หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 ที่ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น สนใจและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนั้นในการทำการวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยผู้วิจัยควรทำการวิจัยและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ (E - book) ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ เช่น นิทานพื้นบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมพื้นบ้าน ในจังหวัดชลบุรี

2.2 ในการทำการวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยควรทำวิจัยโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีรูปแบบเป็นสื่อประสม มีลูกเล่นหลายหลายมากขึ้น ดังเช่น การทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ห้วยสุครีพ ที่มีภาพประกอบ ทั้งภาพวาดการ์ตูน ภาพเคลื่อนไหว วิดีโอ และมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจในเนื้อหาที่เรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.3 ควรทำการวิจัยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์สำหรับนักเรียนชั้นอื่น ๆ

ภาคผนวก ฉ
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้อ่าน*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรรณิการ์ พวงเกษม.(2535). *ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- กาญจนา ศิริมุสิกะ. (2544). *สังคมศึกษา: การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง*. สงขลา: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2540). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติยา กิตติมงคล. (2551). *การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย เรื่อง ประเพณีไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนานาชาติฮาร์โรว์*. ปรินซิพัล การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กิติมา ปรีดีติลล. (2524). *การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กิตสุภา เจริญพร. (2544). *การสร้างและการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง แนวปะการังบ้านใหม่ของสิ่งมีชีวิตใต้ทะเล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กุลธร เลิศสุริยะกุล. (2555). *เผยเด็กไทยอ่านหนังสือไม่ถึงชั่วโมงต่อวัน*. เดลินิวส์, 1.
- เกษรินทร์ อ่อนนาค. (2556). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง คอมบินาทอริกส์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ รูปแบบ STAD กับการสอนแบบ SSCS และกับการสอนแบบนิรภัย*. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา, คณะวิทยาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กรมวิชาการ. (2534). *เอกสารเพื่อการพัฒนาหนังสืออันดับ 1 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.
- กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. (2539). *การประเมินจากสภาพจริง*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.

- กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *เทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- ขนิษฐา ทุมมากรณ์. (2557). *การใช้งานโปรแกรม FlipAlbum*. เข้าถึงได้จาก www.lib.ubu.ac.th/libblog/wp.../2013/.../FlipAlbum.p...
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2536). *โครงการห้องสมุดประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- करचित มาลัยวงศ์. (2540). *นวัตกรรมทางเทคโนโลยีในทศวรรษ 2000*. พัชระไอที. กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ.
- จักรกฤษณ์ ชวนฤทัย. (2556). *การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพศศึกษา กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนด้วยกรณีตัวอย่างและวิธีการสอนตามปกติ*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จันทร์ ทงสมัคร. (2541). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องประเพณีท้องถิ่นนครศรีธรรมราช สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จันทอง นามวัตร. (2547). *การพัฒนาแผนแบบบูรณาการเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย แบบมุ่งประสบการณ์ เรื่อง หลวงพ่อคุณ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จินตนา ไบกาซูยี. (2534). *แนวการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- จินตนา ไบกาซูยี. (2535). *การเขียนสื่อการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- จินตนา ไบกาซูยี. (2542). *หลักเกณฑ์ในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ในเอกสารประกอบการประชุมการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม*. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ.
- จิรวีทย์ เดชจรัสศรี. (2538). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและกระบวนการให้บริการของกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2545). *วรรณกรรมสำหรับเด็ก (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาสาร.
- เฉลิม นิตีเขตต์ปรีชา (มลิลา). (2545). *เทคนิควิธีการสอนประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- ชรีณี เดชจินดาณิ. (2530). ความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อศูนย์บริการอุตสาหกรรม
แขวงสามตำเขตบางขุนเทียน. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชวลิต เหล่ารุ่งกาญจน์. (2538). ความพึงพอใจ. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). สอนประวัติศาสตร์ให้เด็กมีความสุข สนุกคิด. นนทบุรี: สหมิตรพริ้น
ติ้ง แอนด์พับลิชชิง.
- ชลธิสา จันทร์ดำ (2545). หนังสืออ่านเพิ่มเติม. เข้าถึงได้จาก <http://www.school.net.th/library/cre-ate-eb/10000/generalty/10000-2756.html>
- โชคชัย ชัยวัช. (2547). นักการตลาด CEO ตอนการบริหารการตลาด. กรุงเทพฯ: ซี.พี. บุ๊ค
สแตนคาร์ด.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2536). เทคโนโลยีการศึกษา หลักและแนวปฏิบัติ. มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2538). การบริหารสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ:
วัฒนาพานิช.
- ฐาปนีย์ ธรรมเมธา. (2541). สื่อการศึกษาเบื้องต้น. นครปฐม: โครงการตำราและเอกสารประกอบ
การสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คำริ มุศรีพันธุ์. (2545). การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องสารเสพติดให้โทษ
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- ดวงจันทร์ โพธิสม. (2549). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ขามเหียนเขาเขาสวนกวาง.
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ถนอม (ตันพิพัฒน์) เลาหงษ์แสง. (2541). คอมพิวเตอร์ช่วยสอน. กรุงเทพฯ: ดวงกมลโปรดักชั่น.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2538). เทคนิคและตัวอย่างการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสือ
อ่านเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: มิติใหม่.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2535). การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ:
ต้นอ้อ.
- แถมสุข นุ่มนนท์. (2533). หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ทิพย์มณฑา สดชื่น. (2544). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องการถ่ายภาพเบื้องต้น.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- ทศนา แคมมณี. (2552). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศนา แคมมณี. (2553). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้ เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพ*.
กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- ทัศนัย ไกรทอง. (2545). การสอนวิชาประวัติศาสตร์. *วารสารวิชาการ*, 5(3), 51-53.
- ชนพร ชุมวรฐายี. (2539). *ความพึงพอใจของผู้ให้บริการสินเชื่อของธนาคารอาคารสงเคราะห์*.
ภาคนิพนธ์พัฒนาบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาศักดิ์, บัณฑิตวิทยาลัย,
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- นุชนารถ ยิ้มจันทร์. (2546). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องของฮิต 12 ในวิถีชีวิตชาวศรีสะเกษ*
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2542). *ห้องสมุดยุคใหม่กับไอที*. กรุงเทพฯ: ชัม พับลิชชิ่ง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2538). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 2 (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ:
สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *การพัฒนาการสอน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การวิจัยสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุปผชาติ ทัพพิกรณ์. (2540). *การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา. เอกสารการประชุม*
วิชาการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีศึกษา ครั้งที่ 7 (วทศ.7) เรื่อง “การเรียนการสอน
วิทยาศาสตร์ที่เน้นนักเรียน เป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: สมาคมวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยีศึกษาไทย.
- ประวิดิเกะลอย. (2557). เข้าถึงได้จาก Sriracha out look.com
- ประวิดิศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่. (2556). เข้าถึงได้จาก Chonburi-city.com
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2549). *การบริหารวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริม.
- เผชิญ กิจระการ. (2544). *การหาค่าดัชนีประสิทธิผล*. มหาสารคาม: ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พงษ์ระพี เดชพาหงษ์. (2540). *คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเข้าใจง่าย*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

- พณณา แสงกระจ่าง. (2544). *การพัฒนาระบบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอน*. สารนิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- พรจันทร์ จันทวิมล และคณะ. (2539). *การเขียนและจัดทำสื่อหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ลิฟแอนคัลลิฟเฟรส.
- พรจันทร์ จันทวิมล และคณะ. (2543). *การเขียนและจัดทำสื่อสำหรับเยาวชน*. กรุงเทพฯ: ดันอ้อ แกรมมีจำกัด.
- พรทิพย์ โล่เลขา. (2540). *World Wide Web: เครื่องมือใช้ Internet สำหรับทุกคน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระสมหมาย รอดเพชร. (2552). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการวะระ 6 กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. กรุงเทพฯ: คณะเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2530). *การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พัชรี เอ็นดูราษฎร์. (2555). *การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องเปิดประตูสู่ระยอง สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดห้วยโป่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2545). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เฮาส์ ออฟ เคอร์ มีสท์.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2547). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน* (พิมพ์ครั้งที่ 4). คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.
- พิน คงพล. (2529). *ความพึงพอใจที่มีต่อบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ การประถมศึกษาจังหวัดใน 14 จังหวัดภาคใต้*. สงขลา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- ภพ เลหาไพบูลย์. (2542). *แนวการสอนวิทยาศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2535). *เอกสารการสอนชุดวิชาองค์การและการจัดการงาน บุคคล*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มานพ ถนอมศรี. (2546). *การเขียนหนังสือสารคดีบันเทิงคดีสำหรับเด็กและเยาวชน*. กรุงเทพฯ: สิปประภา.

- มัทนา เกษกมล. (2545). *ประวัติศาสตร์และวิธีการทางประวัติศาสตร์: เอกสารคำสอนวิชาประวัติศาสตร์นิพนธ์ (ป.ศ.302)*. ชลบุรี: ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มนตรี เชียบแหลม. (2536). *ความพึงพอใจในภาระหน้าที่และงานของเกษตรกรอำเภอในจังหวัดภาคเหนือ*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2548). *การวัดผลและการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รสริน ศรีริกานนท์. (2551). *พฤติกรรมการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของครูมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2552*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์ จำกัด.
- รุจิร ภู่อาระ. (2545). *การเขียนแผนการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์จำกัด.
- เรณุกานต์ วงศ์ภูดี. (2542). *การศึกษานิทานพื้นบ้านในจังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาไทยศึกษา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- โรงพยาบาลพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา. (2556). เข้าถึงได้จาก: www.Somdej.or.th.
- ลักขณา รอดสน. (2540). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านเรื่อง "เรือ...สายน้ำ... และชีวิตชาวปทุมธานี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *หลักการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: ศึกษาพร.
- วัดถ้ำจักรพงษ์. (2556). เข้าถึงได้จาก www.zeekway.com
- วันทนี เอื้อรักษ์โอฬาร. (2553). *การสร้างชุดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา โดยใช้การเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชลกัลยา นุกูล จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา
- วนิดา ทัทเทิล. (2555). *ประวัติศาสตร์นิพนธ์โลกตะวันตก*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณวิไล พันธุ์สีดา. (2549). *ผลงานทางวิชาการก้าวสู่วิทยฐานะ*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2541). *การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: ดันอ้อ.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: แอล ที เพรส.
- วราภรณ์ รัชตะววรรณ. (2539). *ความพึงพอใจของข้าราชการที่มีต่อการให้บริการของฝ่ายการเจ้าหน้าที่ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์*. ภาคนิพนธ์หลักสูตรพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพัฒนาศาสตร์พยาบาลมนุษย, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วารินทร์ รัศมีพรหม. (2542). *การออกแบบและพัฒนาระบบการสอน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิจัยทางการศึกษา. (2545). *กองการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: อรุณสภาลาดพร้าว.
- วิชัย ภูโยธิน และคณะ. (2552). *หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ม.4-ม.6*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- วิเชียร เกตุจันทร์. (2552). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องนักอ่านแผนที่วิชาพิเศษลูกเสือสำรอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2517). *การวัดผลการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วินัย พงศ์ศรีเพียร. (2552). *การสอนประวัติศาสตร์ไทยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. *วารสารวิชาการ*, 12(3), 9-16.
- วินัย รอดง่าย. (2539). *การเขียนและการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน*. กรุงเทพฯ: ตะเกียง.
- วินัย รอดง่าย. (2540). *การเขียนและจัดทำหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน*. กรุงเทพฯ: ดันอ้อ แกรมมี่.
- วินัย รอดง่าย. (2550). *นวัตกรรมตามแนวคิดแบบ Backward design*. มหาสารคาม.
- วิรัช สงวนวงษ์วาน และพรรณพิมล ก้านกนก. (2545). *การจัดการตลาด*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วุฒิ เตชะวณิช. (2540). "ข้อพิงสังวร 10 ประการในอินเทอร์เน็ต", *Internet Magazine*, 12(5), 101-103.
- ศักดิ์ศรี ปาณะกุล และคณะ. (2521). *การวิเคราะห์หนังสือแบบเรียน (Textbook analysis)*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศรันย์ ไมตรีเวช. (2540). *ครบเครื่องเรื่องอินเทอร์เน็ต*. กรุงเทพฯ: โปรวิชั่น.

- ศิริัญญา มาติ. (2535). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง โรคเอดส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา
- ศิริัญญา มาติ. (2536). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง "โรคเอดส์" สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2539). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา สถาบันภาษาไทย กระทรวงศึกษาธิการ.
- สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ (สรอ.). (2555). *ถ้า จะสิ้นยุคกระดาษ ผู้ยุคแท็บเล็ตครองเมือง*. เข้าถึงได้จาก <http://www.tjinnovation/Section.php?cat=14&id=1544>.
- สมาน สรรพศรี. (2541). *พระจุฬาราชราชนาน เกาะสีขัง*. ชลบุรี: เลียงเชียง.
- สมชาย บุญสุน. (2554). *ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการสอนของมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- สมพร จารุณัญ. (2534). *หนังสือกับการส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ศาสนา.
- สมพร จารุณัญ. (2538). *คู่มือการเขียนบันทึงคลิตและสารคดีสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: อรุณสภาคพรวัว.
- สมพร จารุณัญ. (2540). *คู่มือการเขียนบันทึงคลิตและสารคดีสำหรับเด็ก หนังสือชุดความรู้ภาษาไทย อันดับที่ 4 กรมวิชาการ*. กรุงเทพฯ: อรุณสภาคพรวัว.
- สมพร จารุณัญ. (2542). *คู่มือการเขียนเรื่องบันทึงคลิตและสารคดีสำหรับเด็ก (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: อรุณสภาคพรวัว.
- สมชัย สัตตะนันท์. (2552). *ผลการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาภาษาไทยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านทุ่งสว่าง จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมทรง พิทักษ์พิเศษ. (2541). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นไทยรามัญจังหวัดราชบุรีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดราชบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2535). *วิธีการประเมินทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สมนึก ภัททัยธนี. (2541). *การวัดผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาสารคาม: ภาควิชาวิจัย และพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมนึก ภัททัยธนี. (2544). *การวัดผลการศึกษา*. กอสนิษฐ์: ประสานการพิมพ์.
- สมนึก ภัททัยธนี. (2546). *การวัดผลการศึกษา*. กอสนิษฐ์: ประสานการพิมพ์.
- สิทธิพร บุญญาวัตร. (2540). สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการสอนและการฝึกอบรม. *วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา*, 9(24), 33-35.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2536). *แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2559)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2543). *คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยจะสอนกันอย่างไร*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักชลประทานชลบุรี. (2555). เข้าถึงได้จาก www.rida.com
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สินประเสริฐ อาจวิชัย. (2547). *การพัฒนาแบบเรียนประกอบการ์ตูน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เรื่อง พลังงาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุภาวดี กุดจอมศรี. (2546). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดอาชีพเสริมในท้องถิ่น กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุกลธีร์ จรัสศรีสุนทร. (2551). *การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม "เรื่องการอนุรักษ์มรดกโลกทางวัฒนธรรมของไทย" สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพระแม่มาลีสาทร*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการมัธยมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุกัญญา ขาวผ่อง. (2551). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นแผ่นดินสมุทรปราการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- สุทธิพงษ์ หกสุวรรณ. (2538). *คอมพิวเตอร์กับการเรียนการสอน*. ชลบุรี: เทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุทิน โรจน์ประเสริฐ และกุลทิพย์ ศาสตรระจุ. (2551). *การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่องเทคนิคการถ่ายภาพโฆษณา: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต*. เข้าถึงได้จาก <http://www.dpu.ac.th/commart/page.php?id=371>.
- สุธีรา ทับเกตุ. (2551). *การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม “เรื่อง ประวัติศาสตร์เมืองปราจีน” สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภาภรณ์ สิปปเวสม์. (2545). *ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เขียนจากโปรแกรม Adobe Acrobat*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เสาวลักษณ์ ญาณสมบัติ. (2545). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง “นวัตกรรมการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ”*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โสภา สุขวิทยากร. (2551). *การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระภูมิปัญญาท้องถิ่น วิชาสังคมศึกษาเรื่อง “เรื่องเล่าผู้เฒ่าวังตะเคียน” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- หลุย จำปาเทศ. (2533). *จิตวิทยาสัมพันธ์ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉราพร ต้นบรรจง. (2545). *ผลการเรียนการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโปร่งน้อย อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนวิชาสังคมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อดิศร ศักดิ์สูง. (2554). *ครูสังคมศึกษากับประวัติศาสตร์ เทคนิคการสอนและการทำผลงานทางวิชาการ. (พิมพ์ครั้งที่ 2 ฉบับปรับปรุงใหม่)*. กรุงเทพฯ: นาคิลป์โฆษณา.
- อภิวรรณ วีระสมิทธิ์. (2544). *หนังสือสำหรับเด็กกับการปฏิรูปการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- อมรรัตน์ เชิงหอม. (2541). *การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่ม เรื่อง วันสำคัญของไทย กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อมรรัตน์ เชาวลิต. (2541). *ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่อระบบการจัดบริการสารสนเทศของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกริก*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- อรทัย ไชยพันธ์. (2549). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เดินตามรอยหลวงตามหาบัว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อารมณั เพชรชื่น. (2547). เทคนิคการวัดและประเมินผลการศึกษา ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ. (2556). เข้าถึงได้จาก bangpharchon-sao.go.th
- Bond, N. W. (1994). *A multimedia course in associative learning*. (Online). Available: <http://www.deetya.gov.au/cutsd/caut/ntw1994/amultimediacourse.html>. [2013, February 20]. from Text, Videotape and Interactive Multimedia. Kansas State University; McGrath, Diane.
- Good, C. (1973). *Dictionary of education. Education*. New York: McGraw - Hill book Company.
- Maslow, A, H. (1970). *Motivation and personality*. New York: Harper and Row.
- Maynard, W. S. (1975). *Responding to social change*. Pennsylvania: Dowden Hutchision & Press.
- McCormick, E. J., & Daniel, I. R. (1980). *Industrial psychology*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice - Hall.
- Millett, D. (1954). *Management in the public service: The quest for effective performance*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Oden, R. E. (1982). An assessment of the effective of computer-assisted instruction on altering teacher behavior and the achievement and attitudes of ninth grade pre-algebra mathematics students, *Dissertation Abstracts International*, 43(2), 335-A; August.
- Oliver, R. L. (1997). *Satisfaction: A behavioral perspective on the consumer*. New York: McGraw-Hill.
- Riddle, M. E. (1995). Communication through multimedia in an elementary classroom. *Journal of Educational Computing Research*, 15(4), 317-329.
- Shelly, M. W. (1975). *Responding to social change*. Strondsburg, Penn: Powden, Hutohison & Rose.
- Soltani, E. (1995). *Student preconception. Mental Effort and Actual Achievement*
- Vroom, H. V. (1967). *Work and motivation*. New York: John Wiley and Sons.
- Wolman, E. (1973). *Dictionary of behavioral science*. London: Macmillan.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ดร.เอกวิทย์ โทปุรินทร์   อาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมและเทคโนโลยี
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ดร. ปิ่นทอง ใจสุทธิ   รองผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดอัมรินทร์
3. อาจารย์สุภาวดี เพ็ญสภา   ครู ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเทศบาลอินทปัญญา
วัดใหญ่อินทาราม จังหวัดชลบุรี
4. นางสาวอัมพร พงษ์รุจิกร   นักวิชาการคอมพิวเตอร์ สำนักคอมพิวเตอร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
5. นางพิสมัย น้ำจันทร์   นักวิชาการคอมพิวเตอร์ สำนักคอมพิวเตอร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก ข

- ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก ค่าดัชนีความสอดคล้อง และค่าความเชื่อมั่น
- ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่น
- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์

ตารางที่ 9 ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก ค่าดัชนีความสอดคล้อง และค่าความเชื่อมั่นของ
แบบทดสอบวัดผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชัง
และอำเภอศรีราชาจังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม

ข้อ	<i>p</i>	<i>r</i>	<i>IOC</i>	ข้อ	<i>p</i>	<i>r</i>	<i>IOC</i>
1	0.58	0.36	1	21	0.60	0.24	1
2	0.52	0.32	1	22	0.62	0.28	1
3	0.60	0.48	1	23	0.28	0.56	1
4	0.60	0.32	1	24	0.58	0.28	1
5	0.54	0.44	1	25	0.60	0.56	1
6	0.60	0.40	1	26	0.50	0.28	1
7	0.56	0.48	1	27	0.32	0.64	1
8	0.56	0.40	1	28	0.58	0.28	1
9	0.58	0.28	1	29	0.60	0.56	1
10	0.56	0.32	1	30	0.46	0.52	1
11	0.60	0.32	1	31	0.26	0.52	1
12	0.28	0.56	1	32	0.56	0.48	1
13	0.60	0.32	1	33	0.60	0.32	1
14	0.62	0.36	1	34	0.34	0.52	1
15	0.50	0.28	1	35	0.54	0.28	1
16	0.68	0.40	1	36	0.60	0.24	1
17	0.60	0.40	1	37	0.62	0.28	1
18	0.64	0.48	1	38	0.28	0.56	1
19	0.28	0.48	1	39	0.60	0.32	1
20	0.44	0.40	1	40	0.62	0.36	1

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92

ตารางที่ 10 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจ

ข้อ	<i>r</i>	ข้อ	<i>r</i>
1	.55	11	.66
2	.49	12	.36
3	.34	13	.37
4	.65	14	.36
5	.35	15	.41
6	.57	16	.62
7	.56	17	.44
8	.61	18	.53
9	.36	19	.43
10	.69	20	.58

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .86

**แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้
โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา
จังหวัดชลบุรี รายวิชาประวัติศาสตร์**

*****

คำชี้แจง

1. แบบวัดนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ
2. วิธีการตอบให้นักเรียนพิจารณาข้อความในแบบวัดความพึงพอใจว่านักเรียนมีความคิดเห็นในเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเพียงข้อละหนึ่งคำตอบโดย

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำหรือความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำหรือความคิดเห็นของนักเรียนมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำหรือความคิดเห็นของนักเรียนปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำหรือความคิดเห็นของนักเรียนน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำหรือความคิดเห็นของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ด้านรูปเล่มและการพิมพ์					
1.1	รูปเล่มมีความเหมาะสมและสะดวกในกานำไปใช้					
1.2	ปกของหนังสือกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึก					
1.3	ขนาดตัวอักษรมีความชัดเจนอ่านเข้าใจง่าย					
1.4	รูปภาพประกอบสัมพันธ์กับเนื้อหา					
1.5	ความง่ายในการเปิดอ่านด้วยการคลิก					
2.	ด้านเนื้อหา					
2.1	นำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจ					
2.2	เนื้อหาที่มีความชัดเจนสามารถสื่อความหมายให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย					
2.3	เนื้อหาที่มีภาพประกอบทำให้เร้าความสนใจน่าติดตาม					
2.4	ปริมาณมากน้อยของเนื้อหา (ตัวหนังสือ)					
2.5	เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับวัย					
2.6	เนื้อหาที่มีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน					
3.	กิจกรรมการเรียนรู้					
3.1	การเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชาจังหวัดชลบุรีทำให้รู้ผลคะแนนได้ทันทีที่จบบทเรียน					
3.2	การเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชาจังหวัดชลบุรี ทำให้เกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ไม่น่าเบื่อ					
3.3	การเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชาจังหวัดชลบุรีทำให้บรรยากาศในห้องเรียนไม่ตึงเครียด					
3.4	การเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชาจังหวัดชลบุรีช่วยให้มีความกระตือรือร้นในการเรียน					
3.5	การเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชาจังหวัดชลบุรีสามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความพึงพอใจ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.6	การเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชาจังหวัดชลบุรีทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องได้เป็นอย่างดี					
3.7	การเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชาจังหวัดชลบุรีทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้เร็วขึ้น					
3.8	การเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชาจังหวัดชลบุรี สามารถที่จะย้อนกลับไปเรียนกี่ครั้งก็ได้					
4.	พฤติกรรมของผู้เรียน					
4.1	นักเรียนอยากให้ถึงชั่วโมงประวัติศาสตร์เร็ว ๆ					
4.2	นักเรียนไม่่วงเลขเวลาเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี					
4.3	นักเรียนตั้งใจทำงานทุกครั้งเมื่อเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี					
4.4	นักเรียนชอบกิจกรรมการเรียนการสอนทุกขั้นตอน					
4.5	แม้จะมีภาระบ้านหลายวิชาแต่นักเรียนจะเลือกทำการบ้านที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีเป็นอันดับแรก					
4.6	นักเรียนชอบเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีมากกว่าการฟังครูบรรยาย					

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
รายวิชาประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชัง และอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

*****

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดแล้วทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก ข ค ง
 ในการคำตอบให้ตรงกับข้อที่นักเรียนเลือกตอบ

แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน

1. ข้อใดกล่าวผิด
  - ก. พระจุฬาราชราชฐานตั้งอยู่บนเกาะสีชัง
  - ข. ตึกวัดฉนวน ตึกผ่องศรี ตึกอภิรมย์ตั้งอยู่ในเขตพระจุฬาราชราชฐาน
  - ค. อดีตเกาะสีชังขึ้นกับอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
  - ง. เกาะสีชังมีอากาศบริสุทธิ์เหมาะแก่การพักผ่อนของผู้ป่วย
2. พระจุฬาราชราชฐานให้คุณค่าทางด้านใดบ้าง
  - ก. ประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรม
  - ข. ประวัติศาสตร์และความน่าหลงใหล
  - ค. สถาปัตยกรรมและมรดกไทย
  - ง. ความภาคภูมิใจและภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. “ท้าวศรีรักษา” เปรียบได้กับตำแหน่งใดในปัจจุบัน
  - ก. ผู้ใหญ่บ้าน
  - ข. ลูกบ้าน
  - ค. กำนัน
  - ง. นายองค์การบริหารส่วนตำบล
4. ตามตำนานเกาะสีชังข้อใดผิด
  - ก. คำว่า สีชัง เพี้ยนมาจากคำว่าสีห์ชงค์ หมายถึงแข่งสิงห์
  - ข. คำว่า ซีซัน ในภาษาจีนนั้นมีความหมายว่า 4 ไร่
  - ค. เกาะฤษีชัง อาจเพี้ยนไปเป็นคำว่า เกาะสีชัง
  - ง. รัชกาลที่ 5 เป็นผู้พระราชทานนามเกาะสีชัง

5. ข้อใดถูกต้อง

- ก. เจ้าพ่อเขาใหญ่สร้างขึ้นโดยพ่อค้าชาวไต้หวัน
- ข. ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่สร้างขึ้นโดยพ่อค้าชาวจีน
- ค. ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ถูกสร้างขึ้นโดยคนบนเกาะ
- ง. เจ้าพ่อเขาใหญ่สร้างขึ้นโดยยายเสม

6. หากต้องการไปศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่จะต้องไปที่ใด

- ก. เกาะลอย
- ข. เกาะดาบ
- ค. เกาะสีชัง
- ง. เกาะล้าน

7. จากตำนานเรื่องเจ้าพ่อเขาใหญ่ เพราะเหตุใดพ่อค้าชาวจีนจึงค้าขายร่ำรวย

- ก. เพราะความศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าพ่อเขาใหญ่
- ข. เพราะความขยันหมั่นเพียรของพ่อค้าชาวจีน
- ค. เพราะพ่อค้าชาวจีนได้อธิฐานกับพ่อค้าชาวจีนไว้
- ง. เพราะแรงศรัทธาของพ่อค้าชาวจีนที่มีต่อเจ้าพ่อเขาใหญ่

8. จากเรื่องตำนานเจ้าพ่อเขาใหญ่ เพราะเหตุใด พ่อค้าชาวจีนจึงได้พบกับรูปเจ้าพ่อเขาใหญ่

- ก. พ่อค้าเห็นแสงไฟส่องสว่างออกมาจากปากถ้ำบนเกาะสีชังในขณะที่แล่นเรือผ่าน
เกิดความสงสัยจึงขึ้นไปสำรวจจนได้พบกับรูปเจ้าพ่อเขาใหญ่
- ข. เพราะปาฏิหาริย์ของเจ้าพ่อเขาใหญ่ที่ต้องการให้ผู้คนได้เช่นไหว้
- ค. เพราะพ่อค้าชาวจีนได้ทอดสมอบริเวณเกาะสีชังเพื่อขึ้นไปหาของป่าจึงได้พบกับรูป
เจ้าพ่อเขาใหญ่ในถ้ำ
- ง. ถูกทั้งข้อ ก. และข้อ ข.

9. เพราะเหตุใดจึงเรียกบริเวณช่องเขาขาดว่าหน้าผานางร้องไห้

- ก. เพราะได้ยินเสียงโหยไห้คร่ำครวญของหญิงสาว
- ข. เพราะมีหญิงสาวชื่อ นางมานั่งร้องไห้บริเวณนี้
- ค. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงตั้งชื่อช่องเขาขาดว่า “หน้าผานาง
ร้องไห้”
- ง. ไม่มีข้อใดถูก

10. จากเรื่องหน้าผานางร้องไห้ชายหนุ่มได้พบรักใหม่กับใคร
- สาวชาวบ้านไร่กล้วย
  - สาวชาวบ้านวัดวังหิน
  - สาวชาวบ้านศรีราชา
  - สาวในค่ายทหารที่ชายหนุ่มไปประจำการ
11. จากเรื่องหน้าผานางร้องไห้เหตุใดชายหนุ่มจึงไม่กลับมา
- ตายในสนามรบ
  - มีหญิงอื่น
  - ถูกจับขังคุก
  - ยังไม่ปลดประจำการทหาร
12. ตำนานหน้าผานางร้องไห้มีความเกี่ยวข้องกับข้อใด
- การพลัดพราก
  - ความผิดหวังเสียใจ
  - ความรัก
  - ถูกทุกข้อ
13. ตามประวัติใครเป็นผู้ค้นพบถ้ำจักรพงษ์
- พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
  - พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
  - พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
  - สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนาถ กรมหลวงพิษณุโลกประชานาถ
14. ใครเป็นคนค้นพบหลวงพ่อดำ
- ชาวบ้าน
  - ศิษย์ 3 คน
  - หลวงพ่อดำ
  - นักท่องเที่ยว
15. ทำไมชาวบ้านจึงต้องนิมนต์หลวงพ่อดำไปทำพิธีอัญเชิญพระพุทธรูปหลวงพ่อดำถึงสองครั้ง
- เพราะชาวบ้านไม่สามารถเคลื่อนย้ายเองได้
  - เพราะพระพุทธรูปมีขนาดใหญ่มาก
  - เพราะชาวบ้านไม่ให้ความร่วมมือ
  - เพราะศิษย์ทั้งสามไม่มีอิทธิฤทธิ์

16. ข้อใดผิด

- ก. วัดถ้ำจักรพงษ์ตั้งอยู่บนไหล่เขากลางเกาะสี่ช้าง
- ข. สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนาถเป็นผู้ค้นพบถ้ำจักรพงษ์
- ค. บริเวณวัดถ้ำจักรพงษ์มีพระพุทธรูปชินราชประดิษฐานอยู่
- ง. บนยอดเขาบริเวณวัดถ้ำจักรพงษ์มีพระพุทธรูปสี่เหลี่ยมองค์ใหญ่ตั้งอยู่

17. ข้อใดถูกต้อง

- ก. พาลีเข้าใจสาเหตุที่สุครีพนำก้อนหินมาปิดปากถ้ำ
- ข. พาลีโกรธและคิดว่าสุครีพทรยศหวังจะฆ่าตน
- ค. พาลีดีใจสามารถเอาชนะทรพีได้จนน้ำตาไหลเป็นธารน้ำ
- ง. พาลีเสียใจร้องไห้จนขี้ตาเป็นจอมปลวก น้ำตากลายเป็นธารน้ำ

18. เพราะสาเหตุใดที่ทำให้น้ำในห้วยสุครีพเน่าเสียจนไม่สามารถใช้อุปโภค-บริโภค

- ก. เพราะเลือดของทรพีไหลลงน้ำ
- ข. เพราะน้ำตาของสุครีพไหลลงน้ำทำให้ปลาตายเกิดการเน่าเสีย
- ค. เพราะโรงงานสำปะหลังปล่อยน้ำเสียลงลำห้วย
- ง. ถูกทุกข้อ

19. คำานานเรื่องห้วยสุครีพ “สุครีพ” น่าจะมีลักษณะนิสัยอย่างไร

- ก. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา
- ข. ไม่รู้จักคิดวิเคราะห์และช่างสังเกต
- ค. เห็นแก่ตัวและไม่สนใจใคร
- ง. ละเอียครอบครอบ

20. จากคำานานเรื่องห้วยสุครีพเลือดของทรพีเป็นสีใสเพราะเหตุใด

- ก. ผสมกับน้ำฝน
- ข. เลือดมีสีใสอยู่แล้วตั้งแต่เกิด
- ค. กินน้ำเยอะจึงทำให้เลือดจาง
- ง. ผิดทุกข้อ

21. ในอดีตตำบลบางพระเคยเป็นที่ตั้งของสถานที่ใด

- ก. กองทัพบก
- ข. กองทัพอากาศ
- ค. กองทัพเรือ
- ง. ค่ายทหารนาวิกโยธิน

22. ในปัจจุบันสะพานข้ามห้วยสุกรีมีลักษณะอย่างไร
- เป็นสะพานเรียบถนนสุขุมวิท
  - เป็นสะพานแขวนที่ใหญ่ที่สุดในชลบุรี
  - เป็นสะพานโค้งที่มีความสวยงามมาก
  - เป็นสะพานไม้เก่าแก่
23. ตามตำนานทำไมตำบลบางพระจึงถูกเรียกชื่อว่า “บางพระ”
- เป็นย่านที่มีพระจำพรรษามาก
  - เป็นย่านที่มีพระมาปักกลดทำวิปัสสนากรรมฐานมาก
  - เป็นย่านที่มีพระบวชใหม่มาก
  - เป็นย่านที่มีพระอรหันต์มาก
24. ชื่อใดกล่าวถูกต้อง
- เดิมตำบลบางพระมีฐานะเป็นอำเภอบางพระ
  - เดิมตำบลบางพระมีฐานะเป็นเมืองบางพระ
  - เดิมตำบลบางพระมีฐานะเป็นสุขาภิบาลบางพระ
  - เดิมตำบลบางพระมีฐานะเป็นตำบลบางพระ
25. จากเรื่องตำนานถ้ำสมบัติ (บางพระ) การขี้มข้าวของภายในถ้ำสมบัติเปรียบได้กับสถานที่ใดในปัจจุบัน
- บ้าน เพราะมีของใช้เยอะ
  - บ้านผู้ใหญ่มาก เพราะผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ดูแลลูกบ้าน
  - โรงเรียน เพราะมีข้าวของเครื่องใช้มากมาย
  - วัด เพราะมีของใช้จำนวนมากเพื่อใช้ในการงานบุญของวัดและประชาชนสามารถขี้มไปใช้จัดงานบุญหรือเลี้ยงฉลองใหญ่ได้
26. จากเรื่องตำนานถ้ำสมบัติ (บางพระ) ถ้ำสมบัติตั้งอยู่ที่ใด
- เขาสลาท
  - เขาฉลาท
  - เขาสามมุก
  - เขาเขียว

27. จากเรื่องตำนานถ้ำสมบัติ (บางพระ) ชายหนุ่มออกค้นหาถ้ำสมบัติเพราะจุดประสงค์ใด
- ก. อยากได้สมบัติภายในถ้ำ
  - ข. อยากลบคำสาปประมาท
  - ค. อยากพิสูจน์ว่าถ้ำสมบัติมีอยู่จริงหรือไม่
  - ง. ข้อ ก. และข้อ ค. ถูก
28. จากเรื่องตำนานถ้ำสมบัติ (บางพระ) เมื่อชายหนุ่มพบกับถ้ำสมบัติมีสิ่งใดอยู่ภายในถ้ำ
- ก. เหรียญเงินและเหรียญทอง
  - ข. ถ้วยชามที่ทำจากทองคำ
  - ค. ไม่มีสิ่งใดอยู่ภายในถ้ำ
  - ง. งูใหญ่
29. จากเรื่องตำนานอ่างเก็บน้ำหนองค้อ ทำไมบริเวณอ่างเก็บน้ำหนองค้อจึงเป็นที่โล่งกว้าง
- ว่างเปล่าไม่มีชาวบ้านอยู่อาศัย
- ก. เพราะเป็นป่าช้าเก่าแก่และมีคนตาย
  - ข. เพราะมีโจรผู้ร้ายชุกชุม
  - ค. เพราะมีป่ากร้างทำให้มีสัตว์ป่าดุร้าย
  - ง. เพราะมีผู้มีอิทธิพลจับจองอยู่ก่อนแล้ว
30. เพราะเหตุใดอ่างเก็บน้ำหนองค้อจึงเหมาะกับการสร้างเป็นอ่างเก็บน้ำ
- ก. เป็นที่ราบชายทะเล
  - ข. เป็นที่ราบเชิงเขา
  - ค. เป็นที่ราบสูง
  - ง. เป็นที่โล่งกว้าง
31. ข้อใดเป็นประโยชน์ของการสร้างอ่างเก็บน้ำหนองค้อ
- ก. ใช้เป็นเส้นทางคมนาคมทางน้ำ
  - ข. ใช้ในการอุปโภค-บริโภค
  - ค. เป็นแหล่งเพาะพันธ์สัตว์น้ำจืด
  - ง. ใช้ในการเพาะปลูกและทำประมง

32. จากเรื่อง อ่างเก็บน้ำหนองคือนายเชิดเสียชีวิตด้วยสาเหตุใด
- เป็นโรคตับแข็งตาย
  - ถูกคนร้ายฆ่าชิงทรัพย์
  - ถูกล้อรถไฟบดติดราง
  - ถูกรถยนต์ชนตาย
33. การพระราชทานวิสุงคามสีมา มีความหมายว่าอย่างไร
- พระอุโบสถ
  - เขตแดนหมู่บ้าน
  - เขตที่พระเจ้าแผ่นดินพระราชทานแก่พระสงฆ์
  - เขตของวัด
34. วัดเกาะลอยได้รับพระราชทานนามว่าอย่างไร
- วัดนอก
  - วัดใน
  - วัดเกาะลอยศรีมหาราชา
  - วัดเขาทรงธรรม
35. จากตำนานเรื่อง เกาะลอยเกิดขึ้นได้อย่างไร
- เทศบาลนำดินมาถมจนเกิดเป็นเนินลักษณะคล้ายเกาะ
  - ถูกคลื่นพัดมา
  - ชาวบ้านสร้างขึ้น
  - การยกตัวของเปลือกโลก
36. ปัจจุบันเกาะลอยมีลักษณะอย่างไร
- เป็นสถานที่ท่องเที่ยว
  - เป็นที่อนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล
  - เป็นท่าเรือ
  - ถูกทุกข้อ
37. เพราะเหตุใดพระศรีสวรินทราบรมราชเทวีจึงสร้างโรงพยาบาลขึ้นที่ศรีราชา
- เนื่องจากชาวบ้านเจ็บป่วยไม่มีที่รักษา
  - ต้องการช่วยเหลือชาวบ้านที่เจ็บป่วยให้มีสถานที่รับรักษา
  - พระองค์ทรงมีพระทัยเปี่ยมด้วยเมตตา
  - ถูกทุกข้อ

38. จากตำนานเรื่องโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา อาคารหลังแรกถูกสร้างขึ้น
ที่บริเวณใด
- ก. บริเวณหน้าชายหาดที่ประทับ
  - ข. บริเวณโรงเลื่อยไม้ของเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี
  - ค. บริเวณเทศบาลศรีราชาปัจจุบัน
  - ง. บริเวณเกาะลอย
39. โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา หลังแรกมีลักษณะอย่างไร
- ก. เรือนไม้สักสร้างขึ้นลงในทะเล
  - ข. เรือนไม้หลังคามุงจาก 5 หลังติดต่อกัน
  - ค. เรือนไม้ 2 ชั้น 3 หลังติดกัน
  - ง. อาคารสมัยใหม่สร้างแบบยุโรป
40. โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชาสร้างขึ้นสมัยใด
- ก. รัชกาลที่ 4
  - ข. รัชกาลที่ 5
  - ค. รัชกาลที่ 6
  - ง. รัชกาลที่ 7

ภาคผนวก ก
แบบประเมินคุณภาพ

แบบประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้
โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์
รายวิชาประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง ตำนานนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

*****

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน
ช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
1.2 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย					
1.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา					
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 ถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่าย					
2.2 สอดคล้องกับเนื้อหา					
2.3 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้อย่างชัดเจน					
3. สาระการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
3.3 ถูกต้องตามหลักวิชาการ					
3.3 ครบถ้วนเพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานในการสร้างข้อความรู้ใหม่ หรือเกิดพฤติกรรมที่ต้องการ					
4. กิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
4.2 สอดคล้องกับเนื้อหา					
4.3 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม					

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม					
4.5 กิจกรรมน่าสนใจ จูงใจ ให้กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรม					
4.6 เสริมสร้างทักษะความรู้ และพฤติกรรมที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ					
4.7 เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง					
5. สื่อ/ แหล่งเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้					
5.3 สื่อความหมายได้ชัดเจน					
5.4 เร้าความสนใจของนักเรียน					
5.5 เหมาะสมกับผู้เรียน					
6. การวัดผลและประเมินผล					
6.1 วิธีวัดและเครื่องมือวัดสอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้					
6.2 การประเมินสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้					
6.3 เครื่องที่ใช้มีความเหมาะสม					
6.4 ใช้วิธีการวัดผลและประเมินที่หลากหลาย					

แบบประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่ม อิเล็กทรอนิกส์
รายวิชาประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง ตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชาจังหวัดชลบุรี สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

*****

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความเหมาะสมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์แล้ว
 ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
1. องค์ประกอบของหนังสือ					
1.1 ขนาดของเล่มเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน					
1.2 ส่วนประกอบหนังสือครบถ้วน					
1.3 ขนาดของตัวหนังสือเหมาะสมกับวัย					
2. เนื้อเรื่องและการใช้ภาษา					
2.1 เนื้อหามีความถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่าย					
2.2 เนื้อหาให้ความรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน					
2.3 เนื้อหาช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้					
2.4 การใช้ภาษา ถ้อยคำมีความสละสลวย					
2.5 การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน					
2.6 คำพูด บทสนทนา และคำบรรยายมีความชัดเจน					
2.7 เนื้อเรื่องสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้					
2.8 การวัดประเมินผลสอดคล้องกับเนื้อหา					
3. คุณค่าและประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม					
3.1 ช่วยพัฒนาการเรียนของนักเรียนอย่างแท้จริง					
3.2 เป็นหนังสือที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้					
3.3 เป็นหนังสือที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6					
3.4 เป็นแนวทางหรือตัวอย่างในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม แก่ผู้ที่สนใจ					

ภาคผนวก ง

คะแนนทดสอบย่อยทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ที่เรียน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 11 ผลคะแนนจากการทำกิจกรรมและแบบทดสอบย่อย หลังเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเด็กพรอนิกส์
 เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
 ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เลขที่	คะแนนจากการทำกิจกรรมและแบบทดสอบย่อย เล่มที่										รวม	คะแนนทดสอบหลังเรียน
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
	5	5	10	5	5	5	5	10	5	5		
1	5	5	10	5	5	4	10	4	5	4	57	34
2	4	4	9	5	4	5	8	5	5	5	54	35
3	5	4	10	4	4	5	10	4	5	4	55	34
4	4	5	9	5	4	4	8	5	4	5	53	35
5	4	4	10	4	5	4	10	4	5	4	54	36
6	4	4	10	4	4	5	8	5	5	5	54	35
7	5	4	8	5	5	4	9	4	4	5	53	34
8	5	5	9	5	5	5	8	5	4	4	55	35
9	4	4	10	4	4	5	10	4	4	4	53	36
10	5	4	8	4	4	4	10	4	4	4	51	37
11	4	4	9	5	5	4	9	5	4	4	53	38
12	5	5	9	5	4	5	9	5	5	4	56	35

ตารางที่ 11 (ต่อ)

เลขที่	คะแนนจากการทำกิจกรรมและแบบทดสอบย่อย เสนอที่										รวม	คะแนนทดสอบหลังเรียน
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
	5	5	10	5	5	5	10	5	5	5	60	
13	5	4	9	4	4	5	10	5	4	5	55	34
14	4	4	9	4	5	4	10	4	4	4	52	35
15	5	5	8	5	3	4	10	5	4	5	54	34
16	4	5	9	5	3	5	9	4	5	5	54	35
17	4	3	9	4	4	5	9	4	3	5	50	36
18	4	4	10	5	5	4	10	5	5	4	56	37
19	4	4	8	5	3	4	10	4	5	5	52	37
20	3	3	9	4	5	5	9	4	3	4	49	36
21	4	3	8	4	4	5	10	4	5	4	51	35
22	5	5	10	5	4	4	10	4	4	4	55	36
23	5	4	8	5	5	4	9	4	3	4	51	35
24	4	4	9	4	3	5	10	4	4	5	52	34
25	4	4	9	4	3	5	9	5	3	5	51	36

ตารางที่ 11 (ต่อ)

เลขที่	คะแนนจากการทำกิจกรรมและแบบทดสอบย่อย เล่มที่										รวม	คะแนนทดสอบหลังเรียน
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
	5	5	10	5	5	5	10	5	5	5	60	
26	4	5	10	5	4	4	8	4	4	5	53	34
27	4	4	10	5	4	4	8	4	4	4	51	35
28	4	4	8	4	5	5	8	4	4	4	50	36
29	4	5	8	4	5	5	9	4	4	4	52	37
30	5	4	10	5	4	4	9	4	5	5	55	35
31	5	5	8	5	5	4	10	4	5	5	56	36
รวม	135	131	280	141	131	139	286	134	132	138	1647	1097
$\bar{X}$	4.35	4.23	9.03	4.55	4.23	4.48	9.23	4.32	4.26	4.45	53.13	35.39
SD	0.55	0.62	0.80	0.51	0.72	0.51	0.80	0.48	0.68	0.51	2.05	1.09
ร้อยละ	87.10	84.52	90.32	90.97	84.52	89.68	92.26	86.45	85.16	89.03	88.55	88.47

ตารางที่ 12 คะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยของหนังสืออ่านเพิ่มเติม อิเล็กทรอนิกส์เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เลขที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์		D	D ²
	ก่อนเรียน (40)	หลังเรียน (40)		
1	27	34	7	49
2	26	35	9	81
3	28	34	6	36
4	21	35	14	196
5	20	36	16	256
6	28	35	7	49
7	27	34	7	49
8	25	35	10	100
9	25	36	11	121
10	22	37	15	225
11	27	38	11	121
12	29	35	6	36
13	22	34	12	144
14	26	35	9	81
15	27	34	7	49
16	21	35	14	196
17	22	36	14	196
18	21	37	16	256
19	21	37	16	256
20	26	36	10	100
21	25	35	10	100
22	25	36	11	121

ตารางที่ 12 (ต่อ)

เลขที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์		<i>D</i>	<i>D</i> ²
	ก่อนเรียน (40)	หลังเรียน (40)		
23	27	35	8	64
24	27	34	7	49
25	24	34	10	100
26	26	36	10	100
27	25	34	9	81
28	20	35	15	225
29	19	36	17	289
30	26	37	11	121
31	28	35	7	49
รวม	763	1097	334	3,896
$\bar{X}$	24.61	35.39	t = 12.39**	
SD	2.86	1.09		
ร้อยละ	61.53	88.47		

ภาคผนวก จ
คำดัชนีประสิทธิผล

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีประสิทธิผลของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชาจังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

<i>N</i>	คะแนนเต็ม	ผลรวมของคะแนน ทดสอบก่อนเรียน	ผลรวมของคะแนน ทดสอบหลังเรียน	ดัชนีประสิทธิผล (<i>ED</i>)
31	40	763	1097	0.7

จากตาราง พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์เรื่องตำนานสถานที่สำคัญในอำเภอเกาะสีชังและอำเภอสรีราชาจังหวัดชลบุรี สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 0.7 แสดงว่าหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นแล้วนักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 70

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง ตำนานเกาะสีชัง

เวลา 1 ชั่วโมง

วันที่

เดือน

พ.ศ.

ครูผู้สอน น.ส. พัชรี คำวิเศษ

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

1. สาระสำคัญ

1.1 ความคิดรวบยอด

เกาะสีชังเป็นเกาะใหญ่เกาะหนึ่งที่ตั้งอยู่กลางทะเลตรงข้ามกับอำเภอศรีราชา จังหวัด ซึ่งตามตำนานเกี่ยวกับเกาะสีชังนั้นมีอยู่หลายตำนานด้วยกัน แต่เรื่องที่น่าสนใจและสามารถเข้าใจ ได้ดีที่สุดมีเรื่องเล่าว่า

มีฤๅษีองค์หนึ่งเกิดเบื่อหน่ายโลกีย์วิสัย มาพำนักบำเพ็ญพรตอยู่บนเกาะแห่งนี้เป็นเวลาช้านาน พวกเด็ก ๆ ชอบแกล้งและล้อเลียน ฤๅษีโกรธเพราะไม่สามารถทำอะไรได้ “ครั้งจะใช้ อิทธิฤทธิ์ได้ตอบมันก็จะเป็นบาป” จึงหนีไปอยู่ที่อื่น ชาวบ้านจึงเรียกเกาะนี้ว่า “เกาะฤๅษีชัง” เรียกไปเรียกมาหรืออาจจะเพี้ยนไปเป็นคำว่า “เกาะสีชัง” ฯลฯ

1.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- ความสามารถในการนำเสนอ

2. ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 4.1 ป.6 /2 นำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจ เรื่องราวในอดีต

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 เล่าประวัติความเป็นมาของเกาะสีชัง
- 3.2 อธิบายความหมายและที่มาของคำว่า “สีชัง” ได้

4. สาระการเรียนรู้

4.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- นำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราวของประวัติศาสตร์และความเป็นมาของคำว่า “สีชัง”

4.2 ตารางการเรียนรู้ย่อย

- ประวัติความเป็นมาของเกาะสีชัง
- ประวัติการเสด็จประพาสเกาะสีชังของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและ

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

5. ชิ้นงาน/หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

- 5.1 การทำแบบทดสอบก่อนเรียน
- 5.2 การทำแบบฝึกหัด
- 5.3 แบบบันทึกผลการประเมิน
- 5.4 การทำแบบทดสอบหลังเรียน

6. กิจกรรมการเรียนรู้

6.1 ครูนำภาพเกาะสีชัง ภาพสิ่งสำคัญต่าง ๆ ในเกาะสีชังมาให้นักเรียนดูแล้วครูตั้งประเด็นคำถามว่า

- นักเรียนเคยเห็นภาพนี้ไหม
- ภาพนี้คืออะไร
- ภาพนี้อยู่ที่ไหน

6.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้เนื้อหาที่จะเรียนพร้อมเกณฑ์การวัดผล ประเมินผลให้นักเรียนทราบ

6.3 นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 6-7 คน โดยการจับฉลากสี แต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่มและเลขานุการกลุ่ม

6.4 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่องตำนานเกาะสีชัง 5 ข้อ เสร็จแล้วครูตรวจคำตอบแต่ยังไม่เฉลยคำตอบ

6.5 แต่ละกลุ่มรับหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ไปศึกษาค้นคว้าในเรื่องตำนานเกาะสีชังแล้วนักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน วิเคราะห์ และสรุปความที่ได้จากการศึกษา

6.6 ตัวแทนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งนำเสนอข้อมูลหน้าชั้นเรียน โดยการจับสลาก กลุ่มอื่น ๆ ซักถาม ครูเพิ่มเติมให้ในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์

6.7 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง ตำนานเกาะสีชัง เสร็จแล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจระหว่างกลุ่ม โดยดูจากแนวการตอบที่ครูแจกให้

6.8 นักเรียนทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับทดสอบก่อนเรียน เสร็จแล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจโดยครูเป็นผู้เฉลยให้

6.9 ครูบันทึกผลคะแนนทดสอบพร้อมแจ้งคะแนนพัฒนาการให้นักเรียนทราบ

6.10 ครูมอบหมายให้นักเรียนนำผลการสรุปเรื่อง คำนานเกาะสีชัง แต่ละกลุ่มจัดโชว์ที่บอร์ดหน้าชั้นเรียน โดยให้ทำในเวลาว่างเพื่อให้กลุ่มอื่น ๆ ได้ศึกษา

7. สื่อ/แหล่งเรียนรู้/บุคคล

ลำดับที่	รายการสื่อ	กิจกรรมที่ใช้	แหล่งที่ได้มา
1	แผนที่เกาะสีชัง, รูปภาพต่างๆ	ครูใช้ประกอบคำอธิบาย	ครูจัดเตรียม
2	แบบฝึกหัด ชุดที่ 1	นักเรียนเลือกตอบถูกผิด	ครูจัดทำ
3	หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง คำนานเกาะสีชัง	นักเรียนศึกษาความรู้	ครูจัดทำ
4	แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน	นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน	ครูจัดหา
5	แบบบันทึกผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน	บันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน	ครูจัดทำ
6	แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมและแบบประเมินผลงานรายบุคคล	บันทึกการสังเกตพฤติกรรม และบันทึกผลงานรายบุคคล	ครูจัดทำ

8. วัดผลประเมินผล

กิจกรรมที่ประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	วิธีการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
1. เล่าประวัติความเป็นมา ความหมาย ที่มาของ คำว่าเกาะสีชัง	แบบประเมินการ สังเกต พฤติกรรม และแบบ ประเมินผลงาน	สังเกตรายบุคคล และรายงานกลุ่ม	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง
2. นักเรียนจดบันทึก การสรุป	แบบประเมินการ สังเกต พฤติกรรม และแบบ ประเมินผลงาน	ตรวจงาน รายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง
3. นักเรียนทำแบบฝึกหัด ชุดที่ 1	แบบฝึกหัด	ตรวจงาน รายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง
4. นักเรียนทำ แบบทดสอบ ก่อนเรียน-หลังเรียน	แบบทดสอบ	ตรวจงาน รายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง

8.1 การประเมิน ด้านทักษะ/ กระบวนการ

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (2)	พอใช้ (1)	ปรับปรุง (0)
ทักษะการสรุปเนื้อหา	เขียนสรุปเนื้อหาได้กระชับ ใจความครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย	เขียนสรุปเนื้อหาได้กระชับ ใจความเกือบครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้	เขียนสรุปเนื้อหาได้ไม่กระชับ ใจความ ไม่ครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้น้อย
การรายงานหน้าชั้น	สามารถพูดรายงานได้ดีพูดเสียงดังฟังชัด ได้สาระชัดเจน วางบุคลิกในการพูดได้ดีมาก	สามารถพูดรายงานได้ดีพูดน้ำเสียงชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหาที่พูด วางบุคลิกในการพูดได้ดี	สามารถพูดรายงานได้ดีพูดน้ำเสียงไม่ชัดเจน ไม่ค่อยสอดคล้องกับเนื้อหาที่พูด วางบุคลิกในการพูดไม่ค่อยดี
การปฏิบัติตามตามขั้นตอน	มีทักษะการปฏิบัติตามขั้นตอน ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	มีการปฏิบัติตามขั้นตอน ได้ตามลำดับ	ยังไม่สามารถปฏิบัติตามตามขั้นตอนได้
ความคิดสร้างสรรค์	มีความคิดสร้างสรรค์ดี	พอมีความคิดที่สร้างสรรค์ อยู่บ้าง	ยังขาดความคิดที่สร้างสรรค์
ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการทำงาน	มีทักษะสามารถสร้างงานที่สวยงาม และมี ความประณีตดี	สามารถสร้างงานที่สวยงามพอใช้ได้ และมีความประณีตในบางส่วน	ไม่มีความสวยงาม และไม่ประณีต

9. กิจกรรมเสนอแนะ

การประเมินด้านทักษะ/ กระบวนการ/ พฤติกรรมการปฏิบัติงาน ครูผู้สอนสังเกต พฤติกรรมนักเรียนตรวจแบบฝึกหัดตรวจแบบทดสอบและให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

10. ความคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา

- สาระสำคัญ	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- ตัวชี้วัด	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- จุดประสงค์การเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- สาระการเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- ชิ้นงาน/หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- กิจกรรมการเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- สื่อ/แหล่งเรียนรู้/บุคคล	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- การวัดผลและประเมินผล	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- กิจกรรมเสนอแนะ	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง

อื่น ๆ.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นายเอกชัย สาโรจน์)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้อำนวยการสถานศึกษา

- .

ลงชื่อ .....

(เพ็ญศรี นนะแก้ว)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลวัดราชบูรณนิมมธรรม

(ต่อ)

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	ทักษะการสรุปเนื้อหา	การรายงานหน้าชั้นเรียน	การปฏิบัติงานตามขั้นตอน	ความคิดสร้างสรรค์	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการทำใบ รวมคะแนน	ผลการประเมิน		
							ผ่าน	ไม่ผ่าน	
		2	2	2	2	2	10	✓	✓
23									
24									
25									
26									
27									
28									
29									
30									
31									

เกณฑ์การประเมิน การผ่านการประเมินต้องได้คะแนนรวมทั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป
(ได้ 8 คะแนน ขึ้นไป)

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรี คำวิเศษ)

ตำแหน่งครูผู้สอน

แบบบันทึกผลการประเมินการเรียนรู้
ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ตำนานเกาะสีชัง
สาระประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เลขที่ - ชื่อ - สกุล	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	สรุป	
	10	10		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					

เลขที่ - ชื่อ - สกุล		ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	สรุป	
		10	10		ผ่าน	ไม่ผ่าน
28						
29						
30						
31						
รวม						
$\bar{X}$						
SD						
ร้อยละ						

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรี คำวิเศษ)

ตำแหน่งครูผู้สอน

แบบบันทึกการประเมินผลการเรียน เรื่อง ตำนานเกาะสีชัง

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะกระบวนการ			รวม
		ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	การทำงาน	ทดสอบหลังเรียน	
		10	10	10	
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					

(ต่อ)

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะกระบวนการ			รวม
		ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	การทำงาน	ทดสอบหลังเรียน	
		10	10	10	
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
	รวม				
	$\bar{X}$				
	SD				
	ร้อยละ				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรี คำวิเศษ)

ตำแหน่งครูผู้สอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง ตำนานศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่

เวลา 1 ชั่วโมง

วันที่

เดือน

พ.ศ.

ครูผู้สอน นางสาวพัชรี คำวิเศษ

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

1. สาระสำคัญ

1.1 ความคิดรวบยอด

ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ตั้งอยู่บนเชิงเขาเขาศิระอยู่ทางทิศเหนือของเกาะสีชัง มีตำนานเรื่องเล่าว่า มีเรือสำเภาของพ่อค้าชาวจีนคนหนึ่งเข้ามาค้าขายในแถบทะเลเกาะสีชัง เรือเกิดรั่ว พ่อค้าชาวจีนจึงได้มองขึ้นไปยังเกาะก็ปรากฏว่าเห็นแสงไฟสว่างออกมาจากบนเกาะ ครั้นพอรุ่งเช้าจึงปีนขึ้นไปสำรวจ ก็ได้พบกับรูปเจ้าพ่อเขาใหญ่และได้อธิฐานขอให้ค้าขายร่ำรวยปรากฏว่าเป็นจริงดังคำอธิษฐานพ่อค้าชาวจีนผู้นั้นจึงกลับมาสร้างศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ดังที่เราเห็นกันในปัจจุบัน

1.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- ความสามารถในการนำเสนอ

2. ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 4.1 ป.6 /2 นำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวในอดีต

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 เล่าประวัติของการสร้างศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ได้
- 3.2 อธิบายสาเหตุที่ทำให้ทะเลบริเวณศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่เป็นสถานที่สำหรับจอดพักเรือสินค้าจากต่างประเทศได้

4. สาระการเรียนรู้

4.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

นำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราว ประวัติศาสตร์เจ้าพ่อเขาใหญ่ ที่อยู่ในท้องถิ่นของตนเองได้

4.2 ตารางการเรียนรู้ย่อย

- การค้าขายระหว่างไทยกับต่างประเทศ
- สถาปัตยกรรมศาสตร์และสภาพภูมิอากาศบริเวณทะเลเกาะสีชัง

5. ชิ้นงาน/ หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

- 5.1 การทำแบบทดสอบก่อนเรียน
- 5.2 การทำแบบฝึกหัด
- 5.3 แบบบันทึกผลการประเมินผล
- 5.4 การทำแบบทดสอบหลังเรียน

6. กิจกรรมการเรียนรู้

6.1 ครูนำภาพศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่มาให้ให้นักเรียนดูแล้วครูตั้งประเด็นคำถามว่า

- ภาพนี้นักเรียนเคยเห็นไหม
- เป็นภาพอะไร อยู่ที่ไหน
- มีความสำคัญอย่างไร

6.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาที่จะเรียนพร้อมหลักเกณฑ์การประเมินผลการวัดผลให้นักเรียนทราบ

6.3 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 6-7 คน ตามกลุ่มเดิมที่เรียนเรื่องตำนานศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่แต่ให้เปลี่ยนหัวหน้าและเลขานุการคนใหม่

6.4 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง ตำนานศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่จำนวน 10 ข้อเสร็จแล้วครูตรวจคำตอบแต่ยังไม่เฉลยคำตอบ

6.5 แต่ละกลุ่มรับหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ไปศึกษาค้นคว้าในเรื่องตำนานศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ แล้วนักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ สรุป ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

6.6 ครูให้แต่ละกลุ่มเตรียมบทบาทสมมติเพื่อแสดงละครเรื่องตำนานศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ตามที่ได้ศึกษา

6.7 ครูให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งออกมาแสดงบทบาทสมมติเป็นละครหน้าชั้นเรียน โดยการจับสลาก กลุ่มอื่น ๆ ที่ชมการแสดงให้วิจารณ์เพื่อหาข้อสรุปเพิ่มในส่วนที่ยังไม่ชัดเจนของกลุ่มที่แสดง ครูคอยเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์

6.8 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง ตำนานศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่เสร็จแล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจระหว่างกลุ่มโดยดูจากแนวการตอบจากเฉลยที่ครูแจกให้

6.9 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียนเสร็จแล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจโดยครูเป็นผู้เฉลยให้

6.10 ครูบันทึกผลคะแนนทดสอบพร้อมแจ้งคะแนนพัฒนาการให้นักเรียนทราบ แล้วให้นักเรียนทุกกลุ่มนำบัตรที่ทำไว้ส่งให้ครูตรวจเพื่อครูจะเสนอแนะเพิ่มเติมในจุดที่บกพร่องแล้วนำไปจัดบอร์ดให้กลุ่มอื่น ๆ ศึกษาต่อไป

7. สื่อ/แหล่งเรียนรู้/ บุคคล

ลำดับที่	รายการสื่อ	กิจกรรมที่ใช้	แหล่งที่ได้มา
1	ภาพศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่	ครูใช้ภาพประกอบการอธิบาย	ครูจัดเตรียม
2	แบบฝึกหัดชุดที่ 2	นักเรียนทำแบบฝึกหัด	ครูจัดทำ
3	หนังสืออ่านเพิ่มเติม อิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนาน ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่	นักเรียนศึกษาความรู้	ครูจัดทำ
4	แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรม และแบบ ประเมินผลงานรายบุคคล	บันทึกการสังเกตพฤติกรรม และ บันทึกผลงานรายบุคคล	ครูจัดทำ
5	แบบทดสอบก่อนเรียนและ หลังเรียน	นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน	ครูจัดทำ
6	แบบบันทึกผลทดสอบก่อน เรียนและหลังเรียน	บันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน	ครูจัดทำ

8. วัดผลประเมินผล

กิจกรรมที่ประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	วิธีการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
1. เล่าประวัติการสร้างศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ อธิบายสาเหตุทะเลบริเวณศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่เป็นที่จอดเรือ	แบบประเมิน การสังเกต พฤติกรรม	สังเกตรายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง
2. นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ	แบบประเมิน การสังเกต พฤติกรรมและ แบบประเมินผลงาน	ตรวจงานรายกลุ่ม	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง
3. นักเรียนทำแบบฝึกหัด	แบบฝึกหัด	ตรวจงาน รายบุคคล	12 - 15 = ดีมาก 10 - 11 = ดี 8 - 9 = พอใช้ ต่ำกว่า 8 = ปรับปรุง
4. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน	แบบทดสอบ	ตรวจงาน รายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง

8.1 การประเมิน ด้านทักษะ/ กระบวนการ (พฤติกรรมการทำงาน)

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (2)	พอใช้ (1)	ปรับปรุง (0)
ทักษะการ สรุปเนื้อหา	เขียนสรุปเนื้อหาได้ กระชับใจความ ครบถ้วน สามารถสื่อ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย	เขียนสรุปเนื้อหาได้ กระชับใจความเกือบ ครบถ้วน สามารถสื่อให้ ผู้อื่นเข้าใจได้	เขียนสรุปเนื้อหาได้ ไม่กระชับใจความและ ไม่ครบถ้วน สามารถสื่อ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้น้อย
การแสดงบทบาท สมมติหน้า ชั้นเรียน	สามารถแสดงได้ดีมี ความเหมาะสมกับ เนื้อหาได้ดีมาก	สามารถแสดงได้ดีมี ความเหมาะสมกับ เนื้อหาได้ดี	แสดงไม่เหมาะสมกับ เนื้อหา
การปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน	มีทักษะการปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน ได้อย่าง ถูกต้องและเหมาะสม	มีการปฏิบัติงานตาม ขั้นตอนได้ตามลำดับ	ยังไม่สามารถปฏิบัติงาน ตามขั้นตอนได้
ความคิด สร้างสรรค์	มีความคิดสร้างสรรค์ ดี	พอมีความคิดที่ สร้างสรรค์อยู่บ้าง	ยังขาดความคิดที่ สร้างสรรค์
ความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของ การทำแบบฝึกหัด	มีทักษะสามารถสร้าง งานที่สวยงาม และมี ความประณีตดี	สามารถสร้างงานที่ สวยงามพอใช้ได้ และมี ความประณีตในบางส่วน	ไม่มีความสวยงาม และไม่ประณีต

9. กิจกรรมเสนอแนะ

.....

.....

.....

10. ความคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา

- สารสำคัญ	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- ตัวชี้วัด	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- จุดประสงค์การเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- สารการเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- ชิ้นงาน/ หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- กิจกรรมการเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- สื่อ/ แหล่งเรียนรู้/ บุคคล	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- การวัดผลและประเมินผล	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- กิจกรรมเสนอแนะ	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง

อื่น ๆ.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นายเอกชัย สาโรจน์)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้อำนวยการสถานศึกษา

ลงชื่อ .....

(นางเพ็ญศรีเนาะแก้ว)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิมิตธรรม

(ต่อ)

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	ทักษะการสรุปเนื้อหา	การรายงานหน้าชั้นเรียน	การปฏิบัติงานตามขั้นตอน	ความคิดสร้างสรรค์	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการทำใบ รวมคะแนน	ผลการประเมิน		
							ผ่าน	ไม่ผ่าน	
		2	2	2	2	2	10	✓	✓
23									
24									
25									
26									
27									
28									
29									
30									
31									

เกณฑ์การประเมินการผ่านการประเมินต้องได้คะแนนรวมตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป
(ได้ 8 คะแนนขึ้นไป)

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรี คำวิเศษ)

ตำแหน่งครู

แบบบันทึกผลการประเมินการเรียนรู้
ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ตำนานเจ้าพ่อเขาใหญ่
สาระประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เลขที่ - ชื่อ - สกุล	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	สรุป	
	10	10		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					

เลขที่ - ชื่อ - สกุล	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	สรุป	
	10	10		ผ่าน	ไม่ผ่าน
28					
29					
30					
31					
รวม					
$\bar{X}$					
SD					
ร้อยละ					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 (นางสาวพัชรี คำวิเศษ)
 ตำแหน่งครู

แบบบันทึกการประเมินผลการเรียน เรื่อง ตำนานศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะกระบวนการ			รวม
		ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	การทำงาน	ทดสอบหลังเรียน	
		10	10	10	
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					

(ต่อ)

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะกระบวนการ			รวม
		ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	การทำงาน	ทดสอบหลังเรียน	
		10	10	10	
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
	รวม				
	$\bar{X}$				
	SD				
	ร้อยละ				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรี คำวิเศษ)

ตำแหน่งครู

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง ตำนานหลวงพ่อดำในถ้ำจักรพงษ์

เวลา 1 ชั่วโมง

วันที่

เดือน

พ.ศ.

ครูผู้สอน นางสาวพัชรี คำวิเศษ

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1

เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

1. สาระสำคัญ

1.1 ความคิดรวบยอด

วัดถ้ำจักรพงษ์เป็นถ้ำเล็ก ๆ ที่ตั้งอยู่บนไหล่เขากลางเกาะสีชัง เป็นที่ประดิษฐานของหลวงพ่อดำ ซึ่งเป็นที่เคารพกราบไหว้ของพระชาชนทั่วไป โดยตามตำนานได้เล่าว่า “วันหนึ่งขณะที่ชาวบ้านได้ออกไปหาปลาบริเวณเกาะท้ายตาหมื่น ชาวบ้านได้พบกับหินสีดำก้อนหนึ่งลอยอยู่ในน้ำ จึงได้นิมนต์ให้หลวงพ่อดำมาทำพิธีอันเชิญก้อนหินดำที่มีลักษณะคล้ายพระพุทธรูปก้อนนี้ไปไว้ที่วัดถ้ำจักรพงษ์ เพราะชาวบ้านไม่สามารถยกก้อนหินดำที่มีลักษณะคล้ายพระพุทธรูปก้อนนี้ขึ้นมาได้แม้ว่าจะให้คนมากกว่า 20 คนช่วยกันทั้งดึงและลากก็ไม่สามารถนำพระพุทธรูปขึ้นมาจากน้ำได้ แต่เมื่อหลวงพ่อดำได้ตั้งจิตอธิฐาน “ว่าหากมีบุญบารมีคู่กันและตั้งการให้ชาวบ้านเกาะสีชังสักการบูชากราบไหว้เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจก็ขอให้ยกขึ้นจากน้ำได้โดยง่าย” ปรากฏว่าเป็นจริงดังคำอธิฐาน ก้อนหินมีน้ำหนักเบา ดังนั้นชาวบ้านจึงช่วยกันนำก้อนหินดำนั้นมาประดิษฐานที่วัดถ้ำจักรพงษ์จนถึงปัจจุบัน”

1.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- ความสามารถในการนำเสนอ

2. ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 4.1 ม.1/3 นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 เล่าประวัติของหลวงพ่อดำได้
- 3.2 บอกความสำคัญของหลวงพ่อดำได้

4. สารการเรียนรู้

4.1 สารการเรียนรู้แกนกลาง

- นำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราวของหลวงพ่อดำในถ้ำจักรพงษ์และบอกความสำคัญของหลวงพ่อดำ

4.2 สารการเรียนรู้ย่อย

- ประวัติหลวงพ่อดำ
- ความสำคัญของหลวงพ่อดำ

5. ชิ้นงาน/ หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

- 5.1 การทำแบบฝึกหัด
- 5.2 แบบบันทึกผลการประเมิน
- 5.3 การทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

6. กิจกรรมการเรียนรู้

- 6.1 ครูนำภาพหลวงพ่อดำ ภาพถ้ำมาให้นักเรียนดูแล้วครูตั้งประเด็นคำถามว่า
  - ภาพอะไร
  - เคยเห็นไหม
  - อยู่ที่ไหน
  - มีความสำคัญอย่างไร

6.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้เนื้อหาที่จะเรียนพร้อมเกณฑ์การประเมินผล วัดผลให้นักเรียนทราบ

6.3 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 6-7 คน โดยใช้กลุ่มเดิมกับกลุ่มที่เรียนในเรื่องตำนานศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่แต่เปลี่ยนหัวหน้าและเลขานุการใหม่ (โดยเลือกผู้ที่ไม่เคยเป็นหัวหน้าหรือเลขานุการมาก่อน)

6.4 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง ตำนานหลวงพ่อดำในถ้ำจักรพงษ์ จำนวน 10 ข้อ เสร็จแล้วครูตรวจคำตอบแต่ยังไม่เฉลยคำตอบ

6.5 แต่ละกลุ่มรับหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ไปศึกษาค้นคว้าใน เรื่อง ตำนานหลวงพ่อดำในถ้ำจักรพงษ์ แล้วนักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ สรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

6.6 ตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยครูกำหนดหัวข้อนำเสนอ ดังนี้

- กลุ่มที่ 1 การพบหลวงพ่อดำ
- กลุ่มที่ 2 สถานที่อยู่หลวงพ่อดำ

- กลุ่มที่ 3 อิทธิฤทธิ์ของหลวงพ่อดำ

- กลุ่มที่ 4 ลักษณะของหลวงพ่อดำ

6.7 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง ตำนานหลวงพ่อดำในถ้ำจักรพงษ์ เสร็จแล้ว
แลกเปลี่ยนกันตรวจระหว่างกลุ่มโดยดูจากแนวการตรวจจากเฉลยที่ครูแจกให้

6.8 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบ
ก่อนเรียน เสร็จแล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจ โดยครูเป็นผู้เฉลยให้

6.9 ครูบันทึกผลคะแนนทดสอบพร้อมแจ้งคะแนนพัฒนาการให้นักเรียนทราบแล้ว
ให้นักเรียนทำข้อสรุปในเรื่องที่นำเสนอส่งครูเพื่อจัดบอร์ดหน้าห้องเรียนให้กลุ่มอื่นศึกษาต่อไป

7. สื่อ/แหล่งเรียนรู้/ บุคคล

ลำดับที่	รายการสื่อ	กิจกรรมที่ใช้	แหล่งที่ได้มา
1	รูปภาพหลวงพ่อดำ ภาพถ้ำ	นักเรียนศึกษาประวัติศาสตร์	ครูจัดเตรียม
2	แบบฝึกหัด	นักเรียนทำแบบฝึกหัด	ครูจัดทำ
3	หนังสืออ่านเพิ่มเติม อิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ตำนาน หลวงพ่อดำในถ้ำจักรพงษ์	นักเรียนศึกษาความรู้	ครูจัดทำ
4	แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรม และแบบ ประเมินผลงานรายบุคคล	บันทึกการสังเกตพฤติกรรม และ บันทึกผลงานรายบุคคล	ครูจัดทำ
5	แบบทดสอบก่อนเรียนและ หลังเรียน	ทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน	ครูจัดทำ

8. วัดผลประเมินผล

กิจกรรมที่ประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ ในการประเมิน	วิธีการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
2. นักเรียนจดบันทึก การสรุปรายงาน หน้าชั้น	แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรม และแบบ ประเมินผลงาน	ตรวจงานรายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง
3. นักเรียนทำ แบบฝึกหัด	แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรม และแบบ ประเมินผลงาน	ตรวจงานรายกลุ่ม	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง
4. นักเรียนทำ แบบทดสอบก่อน เรียน - หลังเรียน	แบบทดสอบ	ตรวจงานรายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง

8.1 การประเมิน ด้านทักษะ/ กระบวนการ (ด้านพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงาน)

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (2)	พอใช้ (1)	ปรับปรุง (0)
ทักษะ การสรุปเนื้อหา	เขียนสรุปเนื้อหาได้ กระชับใจความ ครบถ้วน สามารถสื่อ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย	เขียนสรุปเนื้อหาได้ กระชับใจความเกือบ ครบถ้วน สามารถสื่อ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้	เขียนสรุปเนื้อหาได้ ไม่กระชับใจความและ ไม่ครบถ้วน สามารถสื่อ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้น้อย
การรายงาน หน้าชั้น	สามารถพูดรายงานได้ดี ดีพูดเสียงดังฟังชัด ได้สาระชัดเจน วางบุคลิกในการพูด ได้ดีมาก	สามารถพูดรายงานได้ดี พูดน้ำเสียงชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหาที่ พูด วางบุคลิกในการ พูดได้ดี	สามารถพูดรายงานได้ดี พูดน้ำเสียงไม่ชัดเจน ไม่ค่อยสอดคล้องกับ เนื้อหาที่พูด วางบุคลิก ในการพูดไม่ค่อยดี
การปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน	มีทักษะการปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน ได้อย่าง ถูกต้องและเหมาะสม	มีการปฏิบัติงานตาม ขั้นตอนได้ตามลำดับ	ยังไม่สามารถ ปฏิบัติงานตามขั้นตอน ได้
ความคิด สร้างสรรค์	มีความคิดสร้างสรรค์ดี	พอมีความคิดที่ สร้างสรรค์อยู่บ้าง	ยังขาดความคิด ที่สร้างสรรค์
ความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของ การทำแบบฝึกหัด	มีทักษะสามารถสร้าง งานที่สวยงาม และ มีความประณีตดี	สามารถสร้างงานที่สวย งามพอใช้ได้ และมี ความประณีตใน บางส่วน	ไม่มีความสวยงาม และไม่ประณีต

9. กิจกรรมเสนอแนะ

การประเมินด้านทักษะ (กระบวนการพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงาน) และการประเมิน
ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครูผู้สอนให้สังเกตพฤติกรรมนักเรียนและให้คะแนนตามที่กำหนด

10. ความคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา

- สารระสำคัญ	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- ตัวชี้วัด	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- จุดประสงค์การเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- สารการเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- ชิ้นงาน/หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- กิจกรรมการเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- สื่อ/แหล่งเรียนรู้/บุคคล	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- การวัดผลและประเมินผล	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- กิจกรรมเสนอแนะ	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง

อื่น ๆ.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นายเอกชัย สาโรจน์)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้อำนวยการสถานศึกษา

-

ลงชื่อ .....

(เพ็ญศรี แนะแก้ว)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นียบชมธรรม

(ต่อ)

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	ทักษะการสรุปเนื้อหา	การรายงานหน้าชั้นเรียน	การปฏิบัติงานตามขั้นตอนนี้	ความคิดสร้างสรรค์	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการทำใบ	รวมคะแนน	ผลการประเมิน	
								ผ่าน	ไม่ผ่าน
		2	2	2	2	2	10	√	√
23									
24									
25									
26									
27									
28									
29									
30									
31									

เกณฑ์การประเมิน การผ่านการประเมินต้องได้คะแนนรวมทั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป
(ได้ 8 คะแนน ขึ้นไป)

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรี คำวิเศษ)

ตำแหน่งครู

แบบบันทึกผลการประเมินการเรียนรู้
ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ตำนานหลวงพ่อดำในถ้ำจักรพงษ์
สาระประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เลขที่ - ชื่อ - สกุล	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	สรุป	
	10	10		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					

เลขที่ - ชื่อ - สกุล	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	สรุป	
	10	10		ผ่าน	ไม่ผ่าน
28					
29					
30					
31					
รวม					
$\bar{X}$					
SD					
ร้อยละ					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรี คำวิเศษ)

ตำแหน่งครู

แบบบันทึกการประเมินผลการเรียน เรื่อง คำนานหลวงพ่อดำในตำนานจักรพงษ์

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะกระบวนการ			รวม
		ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	การทำงาน	ทดสอบหลังเรียน	
		10	10	10	30
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					

(ต่อ)

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะกระบวนการ			รวม
		ด้านพฤติกรรมการณ์ปฏิบัติงาน	การทำงาน	ทดสอบหลังเรียน	
		10	10	10	
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
	รวม				
	$\bar{X}$				
	SD				
	ร้อยละ				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรี คำวิเศษ)

ตำแหน่งครู

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง ตำนานหน้าผานางร้องไห้ เวลา 1 ชั่วโมง

วันที่ เดือน พ.ศ. ครูผู้สอน นางสาวพัชรี คำวิเศษ

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1

เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

1. สาระสำคัญ

1.1 ความคิดรวบยอด

ผานางร้องไห้หรือช่องเขาขาดตั้งอยู่ทางด้านหลังของเกาะสีชังหากนั่งเรือผ่านจะเห็นเป็นช่องเขา บริเวณช่องเขาจะมีสะพานสำหรับเดินชมทิวทัศน์ชมพระอาทิตย์ตกและมีหาดหินกลมในอดีตบริเวณช่องเขาขาดเคยเป็นที่ตั้งพลับพลาที่ประทับชมทิวทัศน์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5

1.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการแก้ปัญหา
- ความสามารถในการนำเสนอ

2. ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 4.1 ม.6 / 2 นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 ประวัติความเป็นมาของตำนานหน้าผานางร้องไห้
- 3.2 บอกความสำคัญของหน้าผานางร้องไห้ได้

4. สาระการเรียนรู้

4.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

นำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราวของประวัติศาสตร์ไทยที่มีอยู่ในท้องถิ่นตนเองในสมัยใดก็ได้ (สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี สมัยรัตนโกสินทร์)

4.2 สารการเรียนรู้ย่อย

- ประวัติความเป็นมาหน้าผานางร้องไห้
- ความสำคัญของหน้าผานางร้องไห้

5. ชิ้นงาน/ หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

- 5.1 การทำแบบฝึกหัด
- 5.2 แบบบันทึกผลการประเมิน

6. กิจกรรมการเรียนรู้

- 6.1 ครูนำภาพผานางร้องไห้ ภาพช่องเขาขาด และภาพทิวทัศน์บริเวณเกาะสีชังให้นักเรียนดูแล้วตั้งประเด็นคำถามว่า
  - เคยเห็นไหม
  - ภาพอะไร
  - อยู่ที่ไหน
  - มีความสำคัญอย่างไร
- 6.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาการเรียนรู้พร้อมเกณฑ์การวัดผลประเมินผลให้นักเรียนทราบ
- 6.3 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 7-8 คน โดยการจับสลากสี แต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้าและเลขานุการกลุ่ม
- 6.4 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง ตำนานหน้าผานางร้องไห้จำนวน 10 ข้อเสร็จแล้วครูตรวจคำตอบแต่ยังไม่เฉลยคำตอบ
- 6.5 แต่ละกลุ่มรับหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ไปศึกษาค้นคว้าในเรื่องตำนานหน้าผานางร้องไห้แล้วนักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปวิเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาและกำหนดตัวละครเพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน
- 6.6 ครูสุ่มกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งแสดงละครเรื่อง ตำนานหน้าผานางร้องไห้ (สุ่มโดยการจับสลาก) กลุ่มที่ไม่ได้แสดงให้ส่งตัวแทนดิชมการแสดง ครูเพิ่มเติมส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์
- 6.7 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง ตำนานหน้าผานางร้องไห้ เสร็จแล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจระหว่างกลุ่ม โดยดูจากแนวการตอบที่ครูแจกให้
- 6.8 นักเรียนทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันกับทดสอบก่อนเรียนเสร็จแล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจโดยครูเป็นผู้เฉลยให้
- 6.9 ครูบันทึกผลคะแนนทดสอบพร้อมแจ้งคะแนนพัฒนาการให้นักเรียนทราบ

7. สื่อ/ แหล่งเรียนรู้/ บุคคล

ลำดับที่	รายการสื่อ	กิจกรรมที่ใช้	แหล่งที่ได้มา
1	รูปภาพ	นักเรียนศึกษาประวัติศาสตร์	ครูจัดเตรียม
2	แบบฝึกหัด	นักเรียนทำแบบฝึกหัด	ครูจัดทำ
3	หนังสืออ่านเพิ่มเติม อิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ตำนานหน้า ผานางร้องไห้	นักเรียนศึกษาความรู้	ครูจัดทำ
4	แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรม และแบบประเมินผล งานรายบุคคล	บันทึกการสังเกตพฤติกรรม และบันทึกผลงานรายบุคคล	ครูจัดทำ

8. วัดผลประเมินผล

กิจกรรมที่ประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	วิธีการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
1. นักเรียนแสดงละครและ สรุปกิจกรรมการแสดง	แบบประเมิน การสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมิน ผลงาน	สังเกตรายกลุ่ม	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง
2. นักเรียนทำแบบฝึกหัด	แบบประเมิน การสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมิน ผลงาน	ตรวจงานรายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง
3. นักเรียนทำแบบทดสอบ ก่อนเรียน - หลังเรียน	แบบทดสอบ	ตรวจงานรายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง

8.1 การประเมิน ด้านทักษะ/ กระบวนการ (พฤติกรรมการทำงาน)

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (2)	พอใช้ (1)	ปรับปรุง (0)
ทักษะการ สรุปร เนื้อหา	เขียนสรุปเนื้อหาได้ กระชับใจความ ครบถ้วน สามารถสื่อ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย	เขียนสรุปเนื้อหาได้ กระชับใจความเกือบ ครบถ้วน สามารถสื่อให้ ผู้อื่นเข้าใจได้	เขียนสรุปเนื้อหาได้ ไม่กระชับใจความ และไม่ครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่น เข้าใจได้น้อย
การแสดงหน้าชั้น เรียนและการสรุป การติชม	สามารถพูดรายงานได้ ดีพูดเสียงดังฟังชัด ได้สาระชัดเจน วางบุคลิกในการพูด ได้ดีมาก	สามารถพูดรายงานได้ดี พูดน้ำเสียงชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหาที่พูด วางบุคลิกในการพูดได้ดี	สามารถพูดรายงาน ได้ดีพูดน้ำเสียงไม่ ชัดเจน ไม่ค่อย สอดคล้องกับเนื้อหา ที่พูด วางบุคลิกใน การพูดไม่ค่อยดี
การปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน	มีทักษะการปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน ได้อย่าง ถูกต้องและเหมาะสม	มีการปฏิบัติงานตาม ขั้นตอนได้ตามลำดับ	ยังไม่สามารถ ปฏิบัติงานตาม ขั้นตอนได้
ความคิด สร้างสรรค์	มีความคิดสร้างสรรค์ดี	พอมีความคิดที่สร้างสรรค์ อยู่บ้าง	ยังขาดความคิดที่ สร้างสรรค์
ความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของ การทำแบบฝึกหัด	มีทักษะสามารถสร้าง งานที่สวยงาม และ มีความประณีตดี	สามารถสร้างงานที่สวย งามพอใช้ได้ และมีความ ประณีตในบางส่วน	ไม่มีความสวยงาม และไม่ประณีต

9. กิจกรรมเสนอแนะ

.....

.....

.....

10. ความคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา

- สาระสำคัญ	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- ตัวชี้วัด	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- จุดประสงค์การเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- สาระการเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- ชิ้นงาน/ หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- กิจกรรมการเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- สื่อ/ แหล่งเรียนรู้/ บุคคล	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- การวัดผลและประเมินผล	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- กิจกรรมเสนอแนะ	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
อื่น ๆ.....		

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นายเอกชัย สาโรจน์)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้อำนวยการสถานศึกษา

ลงชื่อ .....

(นางเพ็ญศรี แนะแก้ว)

ผู้อำนวยการโรงเรียน เทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม

(ต่อ)

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	ทักษะการสรุปเนื้อหา	การรายงานหน้าชั้นเรียน	การปฏิบัติงานตามขั้นตอน	ความคิดสร้างสรรค์	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการทำใบ รวมคะแนน	ผลการประเมิน		
							ผ่าน	ไม่ผ่าน	
		2	2	2	2	2	10	✓	✓
23									
24									
25									
26									
27									
28									
29									
30									
31									

เกณฑ์การประเมิน การผ่านการประเมินต้องได้คะแนนรวมทั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป
(ได้ 8 คะแนน ขึ้นไป)

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรี คำวิเศษ)

ตำแหน่งครู

แบบบันทึกผลการประเมินการเรียนรู้
ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ตำนานหน้าผนางร้องไห้
สาระประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เลขที่ - ชื่อ - สกุล	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	สรุป	
	10	10		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					

เลขที่ - ชื่อ - สกุล	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	สรุป	
	10	10		ผ่าน	ไม่ผ่าน
28					
29					
30					
31					
รวม					
$\bar{X}$					
SD					
ร้อยละ					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 (นางสาวพัชรี คำวิเศษ)
 ตำแหน่งครู

แบบบันทึกการประเมินผลการเรียน เรื่อง ตำนานหน้าผนางร้องไห้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะกระบวนการ			รวม
		ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	การทำงาน	ทดสอบหลังเรียน	
		10	10	10	
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					

(ต่อ)

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะกระบวนการ			รวม
		ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	การทำงาน	ทดสอบหลังเรียน	
		10	10	10	30
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
	รวม				
	$\bar{X}$				
	SD				
	ร้อยละ				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรี คำวิเศษ)

ตำแหน่งครู

4.2 สารการเรียนรู้ย่อย

- ประวัติของตำบหลวงพระ
- ความสำคัญตำบหลวงพระ หมู่บ้านในตำบหลวงพระ

5. ชิ้นงาน/ หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

- 5.1 การทำแบบฝึกหัด
- 5.2 แบบบันทึกผลการประเมิน

6. กิจกรรมการเรียนรู้

6.1 ครูนำภาพองค์การบริหารส่วนตำบหลวงพระ ภาพสถานที่สำคัญ เช่น วัด สถานที่ท่องเที่ยว ฯลฯ ของตำบหลวงพระมาให้นักเรียนดู แล้วครูกับนักเรียนร่วมกันสนทนาในเรื่องต่าง ๆ เช่น

- สถานที่สำคัญของตำบหลวงพระ
- การปกครองตำบหลวงพระ
- ความสำคัญของตำบหลวงพระ

6.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะเรียน เกณฑ์การวัดผลประเมินผลให้นักเรียนทราบ

6.3 นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 6-7 คน โดยการจับสลากสี แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม

6.4 นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง ตำนานตำบหลวงพระจำนวน 10 ข้อเสร็จแล้วครูตรวจคำตอบแต่ยังไม่เฉลยคำตอบ

6.5 แต่ละกลุ่มรับหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ไปศึกษาค้นคว้าเรื่อง ตำนานตำบหลวงพระแล้วนักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษา

6.6 ครูสุ่มตัวแทนนักเรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งนำเสนอหน้าชั้นเรียน (สุ่มโดยการจับสลากสี) กลุ่มอื่น ๆ คอยซักถาม ครูเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์

6.7 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง ตำนานตำบหลวงพระ เสร็จแล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจระหว่างกลุ่มโดยดูจากแนวการตรวจที่ครูแจกให้

6.8 นักเรียนทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียนเสร็จแล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจโดยครูเป็นผู้เฉลยให้

6.9 ครูบันทึกผลคะแนนทดสอบพร้อมแจ้งคะแนนพัฒนาการให้นักเรียนทราบ

6.10 ครูให้นักเรียนนำผลการสรุปในการศึกษาเรื่อง ตำนานตำบหลวงพระของแต่ละกลุ่มส่งครูเพื่อให้ครูตรวจแล้วเสนอให้สมบูรณ์แล้วมอบหมายให้นักเรียนนำไปจัดบอร์ดเพื่อให้นักเรียนอื่น ๆ ศึกษาต่อไป

7. สื่อ/แหล่งเรียนรู้/บุคคล

ลำดับที่	รายการสื่อ	กิจกรรมที่ใช้	แหล่งที่ได้มา
1	รูปภาพต่าง ๆ	นักเรียนดู	ครูจัดเตรียม
2	แบบฝึกหัด	นักเรียนทำแบบฝึกหัด	ครูจัดทำ
3	หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานตำบลบางพระ	นักเรียนศึกษาความรู้	ครูจัดทำ
4	แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินผลงานรายบุคคล	บันทึกการสังเกตพฤติกรรม และบันทึกผลงานรายบุคคล	ครูจัดทำ
5	แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน	นักเรียนทำแบบทดสอบ	ครูจัดทำ

8. วัดผลประเมินผล

กิจกรรมที่ประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	วิธีการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
1. นักเรียนรายงานหน้าชั้น	แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมและแบบประเมินผลงาน	สังเกตรายกลุ่ม	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง
2. นักเรียนทำแบบฝึกหัด	แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมและแบบประเมินผลงาน	ตรวจงานรายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง
3. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน	แบบทดสอบ	ตรวจงานรายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง

8.1 การประเมิน ด้านทักษะ/ กระบวนการ (ด้านพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงาน)

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (2)	พอใช้ (1)	ปรับปรุง (0)
ทักษะการสรุปเนื้อหา	เขียนสรุปเนื้อหาได้กระชับใจความครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย	เขียนสรุปเนื้อหาได้กระชับใจความเกือบครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้	เขียนสรุปเนื้อหาได้ ไม่กระชับใจความและไม่ครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้น้อย
การรายงานหน้าชั้น	สามารถพูดรายงานได้ดีพูดเสียงดังฟังชัดได้สาระชัดเจนวางบุคลิกในการพูดได้ดีมาก	สามารถพูดรายงานได้ดีพูดน้ำเสียงชัดเจนสอดคล้องกับเนื้อหาที่พูด วางบุคลิกในการพูดได้ดี	สามารถพูดรายงานได้ดีพูดน้ำเสียงไม่ชัดเจนไม่ค่อยสอดคล้องกับเนื้อหาที่พูด วางบุคลิกในการพูดไม่ค่อยดี
การปฏิบัติงานตามขั้นตอน	มีทักษะการปฏิบัติงานตามขั้นตอน ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	มีการปฏิบัติงานตามขั้นตอนได้ตามลำดับ	ยังไม่สามารถปฏิบัติงานตามขั้นตอนได้
ความคิดสร้างสรรค์	มีความคิดสร้างสรรค์ดี	พอมีความคิดที่สร้างสรรค์อยู่บ้าง	ยังขาดความคิดที่สร้างสรรค์
ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการทำแบบฝึกหัด	มีทักษะสามารถสร้างงานที่สวยงาม และมีความประณีตดี	สามารถสร้างงานที่สวยงามพอใช้ได้ และมี ความประณีตในบางส่วน	ไม่มีความสวยงาม และไม่ประณีต

9. กิจกรรมเสนอแนะ

การประเมินด้านทักษะ (กระบวนการพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงาน) และการประเมินด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครูผู้สอนให้สังเกตพฤติกรรมนักเรียนและให้คะแนนตามที่กำหนด

10. ความคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา

- สารสำคัญ	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- ตัวชี้วัด	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- จุดประสงค์การเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- สารการเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- ชิ้นงาน/ หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- กิจกรรมการเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- สื่อ/ แหล่งเรียนรู้/ บุคคล	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- การวัดผลและประเมินผล	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- กิจกรรมเสนอแนะ	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง

อื่น ๆ.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นายเอกชัยสาโรจน์)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้อำนวยการสถานศึกษา

ลงชื่อ .....

(นางเพ็ญศรี นนะแก้ว)

ผู้อำนวยการโรงเรียน เทศบาลวัดราษฎร์นียมธรรม

(ต่อ)

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	ทักษะการสรุปเนื้อหา	การรายงานหน้าชั้นเรียน	การปฏิบัติงานตามขั้นตอน	ความคิดสร้างสรรค์	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการทำใบ รวมคะแนน	ผลการประเมิน		
							ผ่าน	ไม่ผ่าน	
		2	2	2	2	2	10	✓	✓
23									
24									
25									
26									
27									
28									
29									
30									
31									

เกณฑ์การประเมินการผ่านการประเมินต้องได้คะแนนรวมตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป
(ได้ 8 คะแนน ขึ้นไป)

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรี คำวิเศษ)

ตำแหน่งครู

แบบบันทึกผลการประเมินการเรียนรู้
ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ตำนานตำบลบางพระ
สาระประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เลขที่ - ชื่อ - สกุล	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	สรุป	
	10	10		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					

เลขที่ - ชื่อ - สกุล	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	สรุป	
	10	10		ผ่าน	ไม่ผ่าน
28					
29					
30					
31					
รวม					
$\bar{X}$					
SD					
ร้อยละ					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 (นางสาวพัชรี คำวิเศษ)
 ตำแหน่งครู

แบบบันทึกการประเมินผลการเรียน เรื่อง ตำนานตำบลบางพระ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะกระบวนการ			รวม
		ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	การทำงาน	ทดสอบหลังเรียน	
		10	10	10	
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					

(ต่อ)

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะกระบวนการ			รวม
		ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	การทำงาน	ทดสอบหลังเรียน	
		10	10	10	30
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
	รวม				
	$\bar{X}$				
	SD				
	ร้อยละ				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรี คำวิเศษ)

ตำแหน่งครู

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง ถ้ำสมบัตินิ (บางพระ)

เวลา 1 ชั่วโมง

วันที่

เดือน

พ.ศ.

ครูผู้สอน นางสาวพัชรี คำวิเศษ

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1

เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

1. สาระสำคัญ

1.1 ความคิดรวบยอด

ถ้ำสมบัตินิเป็นถ้ำอยู่บนเขาฉลากตั้งอยู่ในตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีพื้นที่ติดกับอ่างเก็บน้ำบางพระ ปัจจุบันเป็นสำนักสงฆ์ มีประชาชนมาทำบุญและมาท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากมาย

1.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการแก้ปัญหา
- ความสามารถในการสื่อสาร

2. ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 4.1 ม.1/3 นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 เล่าประวัติความเป็นมาของถ้ำสมบัตินิได้
- 3.2 อธิบายลักษณะความสำคัญของถ้ำสมบัตินิได้

4. สาระการเรียนรู้

4.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

นำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราวของประวัติศาสตร์ไทยที่มีอยู่ในท้องถิ่นตนเองในสมัยใดก็ได้ (สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี สมัยรัตนโกสินทร์) และเหตุการณ์สำคัญในสมัยสุโขทัย

4.2 ตารางการเรียนรู้ย่อย

- ประวัติของถ้ำสมบัติ
- ความสำคัญของถ้ำสมบัติ

5. ชิ้นงาน/ หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

- 5.1 การทำแบบฝึกหัด
- 5.2 แบบบันทึกผลการประเมิน

6. กิจกรรมการเรียนรู้

6.1 ครูนำภาพถ้ำสมบัติ (บางพระ) ภาพสิ่งสำคัญต่าง ๆ ในถ้ำสมบัติ (บางพระ) มาให้นักเรียนดูแล้วครูตั้งประเด็นคำถามว่า

- นักเรียนเคยเห็นภาพนี้ไหม
- ภาพนี้คืออะไร
- ภาพนี้อยู่ที่ไหน

6.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้เนื้อหาที่จะเรียนพร้อมเกณฑ์การวัดผล ประเมินผลให้นักเรียนทราบ

6.3 นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 6-7 คน โดยการจับฉลากสี แต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่มและเลขานุการกลุ่ม

6.4 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง ตำนานถ้ำสมบัติ (บางพระ) 10 ข้อเสร็จแล้วครูตรวจคำตอบแต่ยังไม่เฉลยคำตอบ

6.5 แต่ละกลุ่มรับหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ไปศึกษาค้นคว้าในเรื่อง ตำนานถ้ำสมบัติ (บางพระ) แล้วนักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน วิเคราะห์ และสรุปความที่ได้จากการศึกษา

6.6 ตัวแทนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งนำเสนอข้อมูลหน้าชั้นเรียนโดยการจับฉลาก กลุ่มอื่น ๆ ซักถาม ครูเพิ่มเติมให้ในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์

6.7 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง ตำนานถ้ำสมบัติ (บางพระ) เสร็จแล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจระหว่างกลุ่มโดยดูจากแนวการตอบที่ครูแจกให้

6.8 นักเรียนทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับทดสอบก่อนเรียนเสร็จแล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจโดยครูเป็นผู้เฉลยให้

6.9 ครูบันทึกผลคะแนนทดสอบพร้อมแจ้งคะแนนพัฒนาการให้นักเรียนทราบ

6.10 ครูมอบหมายให้นักเรียนนำผลการสรุปเรื่อง ตำนานถ้ำสมบัติ (บางพระ) แต่ละกลุ่มจัดโชว์ที่บอร์ดหน้าชั้นเรียนโดยให้ทำในเวลาว่างเพื่อให้กลุ่มอื่น ๆ ได้ศึกษา

7. สื่อ/แหล่งเรียนรู้/บุคคล

ลำดับที่	รายการสื่อ	กิจกรรมที่ใช้	แหล่งที่ได้มา
1	ภาพเขาคดาก ภาพถ้ำสมบัติ	นักเรียนศึกษาประวัติศาสตร์	ครูจัดเตรียม
2	แบบฝึกหัด	นักเรียนทำใบงาน	ครูจัดทำ
3	หนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ตำนานถ้ำสมบัติ (บางพระ)	นักเรียนศึกษาความรู้	ครูจัดทำ
4	แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินผลงานรายบุคคล	บันทึกการสังเกตพฤติกรรม และบันทึกผลงานรายบุคคล	ครูจัดทำ
5	แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน	นักเรียนทำแบบทดสอบ ก่อนเรียนและหลังเรียน	ครูจัดทำ

8. วัดผลประเมินผล

กิจกรรมที่ประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	วิธีการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
1. นักเรียนศึกษาค้นคว้า จากหนังสืออ่าน เพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์	แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรม และแบบ ประเมินผลงาน	สังเกต รายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง
2. นักเรียนรายงาน หน้าชั้นเรียน	แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรม และแบบ ประเมินผลงาน	ตรวจงาน รายกลุ่ม	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง
3. นักเรียนทำแบบฝึกหัด	แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรม และแบบ ประเมินผลงาน	ตรวจงาน รายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง
4. นักเรียนทำแบบทดสอบ ก่อนเรียน - หลังเรียน	แบบทดสอบ	ตรวจงาน รายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง

8.1 การประเมิน ด้านทักษะ/ กระบวนการ (ด้านพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงาน)

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (2)	พอใช้ (1)	ปรับปรุง (0)
ทักษะการ สรุปเนื้อหา	เขียนสรุปเนื้อหา ได้กระชับใจความ ครบถ้วน สามารถสื่อ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย	เขียนสรุปเนื้อหาได้ กระชับใจความเกือบ ครบถ้วน สามารถสื่อให้ ผู้อื่นเข้าใจได้	เขียนสรุปเนื้อหาได้ ไม่กระชับใจความและ ไม่ครบถ้วน สามารถสื่อ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้น้อย
การรายงาน หน้าชั้น	สามารถพุดรายงาน ได้ดีพูดเสียงดังฟังชัด ได้สาระชัดเจน วางบุคลิกในการพูดได้ ดีมาก	สามารถพุดรายงานได้ดี พูดน้ำเสียงชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหา ที่พูด วางบุคลิกใน การพูดได้ดี	สามารถพุดรายงานได้ดี พูดน้ำเสียงไม่ชัดเจน ไม่ค่อยสอดคล้องกับ เนื้อหาที่พูด วางบุคลิก ในการพูดไม่ค่อยดี
การปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน	มีทักษะการปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน ได้อย่าง ถูกต้องและเหมาะสม	มีการปฏิบัติงานตาม ขั้นตอนได้ตามลำดับ	ยังไม่สามารถ ปฏิบัติงานตามขั้นตอน ได้
ความคิด สร้างสรรค์	มีความคิดสร้างสรรค์ดี	พอมีความคิดที่ สร้างสรรค์อยู่บ้าง	ยังขาดความคิด ที่สร้างสรรค์
ความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของ การทำงาน	มีทักษะสามารถสร้าง งานที่สวยงาม และ มีความประณีตดี	สามารถสร้างงานที่ สวยงามพอใช้ได้ และ มีความประณีตใน บางส่วน	ไม่มีความสวยงาม และไม่ประณีต

9. กิจกรรมเสนอแนะ

.....

.....

.....

10. ความคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา

- สาระสำคัญ	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- ตัวชี้วัด	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- จุดประสงค์การเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- สาระการเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- ชิ้นงาน/ หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- กิจกรรมการเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- สื่อ/ แหล่งเรียนรู้/ บุคคล	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- การวัดผลและประเมินผล	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- กิจกรรมเสนอแนะ	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
อื่น ๆ.....		

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นายเอกชัย สาโรจน์)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ .....

(นางเพ็ญศรี แนะแก้ว)

ผู้อำนวยการโรงเรียน เทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม

(ต่อ)

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	ทักษะการสรุปเนื้อหา	การรายงานหน้าชั้นเรียน	การปฏิบัติงานตามขั้นตอนนี้	ความคิดสร้างสรรค์	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการทำใบ รวมคะแนน	ผลการประเมิน		
							ผ่าน	ไม่ผ่าน	
		2	2	2	2	2	10	✓	✓
23									
24									
25									
26									
27									
28									
29									
30									
31									

เกณฑ์การประเมิน การผ่านการประเมินต้องได้คะแนนรวมทั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป
(ได้ 8 คะแนน ขึ้นไป)

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรี คำวิเศษ)

ตำแหน่งครู

แบบบันทึกผลการประเมินการเรียนรู้
ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ตำนานถ้าสมบัติ (บางพระ)
สาระประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เลขที่ - ชื่อ - สกุล	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	สรุป	
	10	10		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					

เลขที่ - ชื่อ - สกุล	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	สรุป	
	10	10		ผ่าน	ไม่ผ่าน
28					
29					
30					
31					
รวม					
$\bar{X}$					
SD					
ร้อยละ					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 (นางสาวพัชรี คำวิเศษ)
 ตำแหน่งครู

แบบบันทึกการประเมินผลการเรียน เรื่อง ตำนานถ้าสมบัติ (บางพระ)

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะกระบวนการ			รวม
		ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	การทำงาน	ทดสอบหลังเรียน	
		10	10	10	
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					

(ต่อ)

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะกระบวนการ			รวม
		ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	การทำงาน	ทดสอบหลังเรียน	
		10	10	10	
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
	รวม				
	$\bar{X}$				
	SD				
	ร้อยละ				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรี คำวิเศษ)

ตำแหน่งครู

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง ห้วยสุครีพ

เวลา 1 ชั่วโมง

วันที่

เดือน

พ.ศ.

ครูผู้สอน นางสาวพัชรี คำวิเศษ

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1

เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

1. สาระสำคัญ

1.1 ความคิดรวบยอด

เดิมทีตำบลบางพระนั้นเป็นตำบลที่มีเนื้อที่กว้างใหญ่เต็มไปด้วยป่าเขาลำเนาไพร ปกคลุมหนาแน่นมีลำห้วยสายหนึ่งไหลผ่านซึ่งมีต้นน้ำเกิดจากเขาเขียวไหลคดเคี้ยวลงสู่ทะเล บางพระทำให้ดินบริเวณนี้มีความอุดมสมบูรณ์ เป็นเหตุให้ประชาชนเข้ามาตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนเป็นชุมชนเล็ก ๆ และได้อาศัยน้ำในลำห้วยใช้สำหรับอุปโภค-บริโภค

ต่อมามีโรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลังขนาดใหญ่เข้ามาตั้งแล้วปล่อยน้ำเสียลงในตอนล่างของลำห้วยเกิดการหมักหมมเป็นเวลานานหลายปีทำให้น้ำในลำห้วยเน่าเสียใช้การไม่ได้ แม้ภายหลังจะมีการทำที่กักเก็บน้ำเสียแล้วก็ตามแต่ก็ไม่ได้ทำให้น้ำในลำห้วยดีขึ้น

1.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการแก้ปัญหา
- ความสามารถในการสื่อสาร

2. ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 4.1 ม.1/3 นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 เล่าประวัติความเป็นมาของห้วยสุครีพได้
- 3.2 อธิบายถึงความสำคัญของห้วยสุครีพได้

4. ตารางการเรียนรู้

4.1 ตารางการเรียนรู้แกนกลาง

นำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราวของประวัติศาสตร์ไทยที่มีอยู่ในท้องถิ่นตนเองในสมัยใดก็ได้ (สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี สมัยรัตนโกสินทร์)

4.2 ตารางการเรียนรู้ย่อย

- ประวัติห้วยสุกรีพ
- ความสำคัญของห้วยสุกรีพ

5. ชิ้นงาน/ หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

6.1 การทำแบบฝึกหัด

6.2 แบบบันทึกผลการประเมิน

6. กิจกรรมการเรียนรู้

6.1 ครูนำภาพห้วยสุกรีพ มาให้นักเรียนดูแล้วครูตั้งประเด็นคำถามว่า

- นักเรียนเคยเห็นภาพนี้ไหม
- ภาพนี้คืออะไร
- ภาพนี้อยู่ที่ไหน

6.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้เนื้อหาที่จะเรียนพร้อมเกณฑ์การวัดผล ประเมินผลให้นักเรียนทราบ

6.3 นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 6-7 คน โดยการจับสลากสี แต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่มและเลขานุการกลุ่ม

6.4 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง ตำนานห้วยสุกรีพ 10 ข้อ เสร็จแล้วครูตรวจคำตอบแต่ยังไม่เฉลยคำตอบ

6.5 แต่ละกลุ่มรับหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ไปศึกษาค้นคว้าในเรื่อง ตำนานห้วยสุกรีพแล้วนักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน วิเคราะห์ และสรุปความที่ได้จากการศึกษา

6.6 ตัวแทนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งนำเสนอข้อมูลหน้าชั้นเรียน โดยการจับสลาก กลุ่มอื่น ๆ ชักถาม ครูเพิ่มเติมให้ในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์

6.7 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง ตำนานห้วยสุกรีพ เสร็จแล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจระหว่างกลุ่ม โดยดูจากแนวการตอบที่ครูแจกให้

6.8 นักเรียนทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับทดสอบก่อนเรียน เสร็จแล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจโดยครูเป็นผู้เฉลยให้

6.9 ครูบันทึกผลคะแนนทดสอบพร้อมแจ้งคะแนนพัฒนาการให้นักเรียนทราบ

6.10 ครูมอบหมายให้นักเรียนนำผลการสรุปเรื่อง ตำนานตำนานห้วยสุกรีฟ แต่ละกลุ่มจัดโชว์ที่บอร์ดหน้าชั้นเรียน โดยให้ทำในเวลาว่างเพื่อให้กลุ่มอื่น ๆ ได้ศึกษา

7. สื่อ/แหล่งเรียนรู้/ บุคคล

ลำดับที่	รายการสื่อ	กิจกรรมที่ใช้	แหล่งที่ได้มา
1	รูปภาพห้วยสุกรีฟ	นักเรียนศึกษาประวัติศาสตร์	ครูจัดเตรียม
2	แบบฝึกหัด	นักเรียนทำใบงาน	ครูจัดทำ
3	หนังสืออ่านเพิ่มเติม เล่มที่ 7 เรื่อง สมัยกรุงสุโขทัย ตอนปลาย	นักเรียนศึกษาความรู้	ครูจัดทำ
4	แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรม และแบบประเมินผล งานรายบุคคล	บันทึกการสังเกตพฤติกรรม และบันทึกผลงานรายบุคคล	ครูจัดทำ
5	แบบทดสอบก่อนเรียนและ หลังเรียน	นักเรียนทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน	ครูจัดทำ

8. วัดผลประเมินผล

กิจกรรมที่ประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	วิธีการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
1. นักเรียนร่วมอภิปราย	แบบประเมิน การสังเกต พฤติกรรม และแบบ ประเมินผลงาน	สังเกตรายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง
2. นักเรียนทำแบบฝึกหัด	แบบประเมิน การสังเกต พฤติกรรม และแบบ ประเมินผลงาน	ตรวจงาน รายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง
3. นักเรียนทำแบบทดสอบ ก่อนเรียน - หลังเรียน	แบบทดสอบ	ตรวจงาน รายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง

8.1 การประเมิน ด้านทักษะ / กระบวนการ (ด้านพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงาน)

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (2)	พอใช้ (1)	ปรับปรุง (0)
ทักษะการ สรุป เนื้อหา	เขียนสรุปเนื้อหาได้ กระชับใจความ ครบถ้วน สามารถสื่อ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย	เขียนสรุปเนื้อหาได้ กระชับใจความเกือบ ครบถ้วน สามารถสื่อให้ ผู้อื่นเข้าใจได้	เขียนสรุปเนื้อหาได้ ไม่กระชับใจความและ ไม่ครบถ้วน สามารถสื่อ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้น้อย
การรายงาน หน้าชั้น	สามารถพูดรายงานได้ ดีพูดเสียงดังฟังชัด ได้สาระชัดเจน วางบุคลิกในการพูดได้ ดีมาก	สามารถพูดรายงานได้ดี พูดน้ำเสียงชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหา ที่พูด วางบุคลิกใน การพูดได้ดี	สามารถพูดรายงานได้ดี พูดน้ำเสียงไม่ชัดเจน ไม่ค่อยสอดคล้องกับ เนื้อหาที่พูด วางบุคลิก ในการพูดไม่ค่อยดี
การปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน	มีทักษะการปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน ได้อย่าง ถูกต้องและเหมาะสม	มีการปฏิบัติงานตาม ขั้นตอนได้ตามลำดับ	ยังไม่สามารถ ปฏิบัติงานตามขั้นตอน ได้
ความคิด สร้างสรรค์	มีความคิดสร้างสรรค์ดี	พอมีความคิดที่ สร้างสรรค์อยู่บ้าง	ยังขาดความคิดที่ สร้างสรรค์
ความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของ การทำแบบฝึกหัด	มีทักษะสามารถสร้าง งานที่สวยงาม และมี ความประณีตดี	สามารถสร้างงานที่สวย งามพอใช้ได้ และมี ความประณีตใน บางส่วน	ไม่มีความสวยงาม และไม่ประณีต

9. กิจกรรมเสนอแนะ

.....

.....

.....

10. ความคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา

- สารระสำคัญ	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- ตัวชี้วัด	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- จุดประสงค์การเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- สารการเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- ชิ้นงาน/หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- กิจกรรมการเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- สื่อ/แหล่งเรียนรู้/ บุคคล	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- การวัดผลและประเมินผล	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- กิจกรรมเสนอแนะ	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
อื่น ๆ.....		

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นายเอกชัย สาโรจน์)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ .....

(นางเพ็ญศรี แนะแก้ว)

ผู้อำนวยการ โรงเรียน เทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม

(ต่อ)

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	ทักษะการสรุปเนื้อหา	การรายงานหน้าชั้นเรียน	การปฏิบัติงานตามขั้นตอน	ความคิดสร้างสรรค์	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการทำใบ รวมคะแนน	ผลการประเมิน		
							ผ่าน	ไม่ผ่าน	
		2	2	2	2	2	10	✓	✓
22									
23									
24									
25									
26									
27									
28									
29									
30									
31									

เกณฑ์การประเมิน การผ่านการประเมินต้องได้คะแนนรวมตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป
(ได้ 8 คะแนน ขึ้นไป)

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรี คำวิเศษ)

ตำแหน่งครู

แบบบันทึกผลการประเมินการเรียนรู้
ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ตำนานห้วยสุครีพ
สาระประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เลขที่ - ชื่อ - สกุล	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	สรุป	
	10	10		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					

เลขที่ - ชื่อ - สกุล	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	สรุป	
	10	10		ผ่าน	ไม่ผ่าน
28					
29					
30					
31					
รวม					
$\bar{X}$					
SD					
ร้อยละ					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 (นางสาวพัชรี คำวิเศษ)
 ตำแหน่งครู

แบบบันทึกการประเมินผลการเรียน เรื่อง ตำนานห้วยสุครีพ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะกระบวนการ			รวม
		ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	การทำงาน	ทดสอบหลังเรียน	
		10	10	10	30
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					

(ต่อ)

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะกระบวนการ			รวม
		ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	การทำใบงาน	ทดสอบหลังเรียน	
		10	10	10	30
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
	รวม				
	$\bar{X}$				
	SD				
	ร้อยละ				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรี คำวิเศษ)

ตำแหน่งครู

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 8

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6		
เรื่อง	อ่างเก็บน้ำหนองค้อ	เวลา 1 ชั่วโมง
วันที่	เดือน	พ.ศ.
		ครูผู้สอน นางสาวพัชรี คำวิเศษ

มาตรฐาน ส 4.1

เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

1. สาระสำคัญ

1.1 ความคิดรวบยอด

อ่างเก็บน้ำหนองค้อสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2023 และแล้วเสร็จในปี 2026 อ่างเก็บน้ำหนองค้อตั้งอยู่ในตำบลหนองขาม อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีลักษณะเป็นเขื่อนดินเป็นแหล่งน้ำสำรองเพื่อใช้อุปโภคบริโภคของจังหวัดชลบุรีรองจากอ่างเก็บน้ำบางพระ

1.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการแก้ปัญหา
- ความสามารถในการสื่อสาร

2. ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 4.1 ป.6/2 นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 เล่าประวัติความเป็นมาของอ่างเก็บน้ำหนองค้อได้
- 3.2 บอกความสำคัญและที่ตั้งของอ่างเก็บน้ำหนองค้อได้

4. สาระการเรียนรู้

4.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

นำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราวของประวัติศาสตร์ไทยที่มีอยู่ในท้องถิ่นตนเองในสมัยใดก็ได้ (สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี สมัยรัตนโกสินทร์)

4.2 สาระการเรียนรู้ย่อย

- ประวัติอ่างเก็บน้ำหนองค้อ
- ความสำคัญของอ่างเก็บน้ำหนองค้อ

5. ชิ้นงาน/ หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

5.1 การทำแบบฝึกหัด

5.2 แบบบันทึกผลการประเมิน

6. กิจกรรมการเรียนรู้

6.1 ครูนำภาพอ่างเก็บน้ำหนองค้อมาให้นักเรียนดูแล้วซักชวนให้นักเรียนตอบคำถาม

ว่า

- เคยเห็นไหม

- ภาพนี้คืออะไร

- อยู่ที่ไหน

- มีความสำคัญอย่างไร

6.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้เนื้อหาที่จะเรียนพร้อมเกณฑ์การวัดผล ประเมินผลให้นักเรียนทราบ

6.3 นักเรียนแบ่งออกเป็นกลุ่มตามเดิมที่เรียนเรื่องตำบหลวงพระแต่ให้เปลี่ยนประธานและเลขานุการใหม่

6.4 แต่ละกลุ่มรับหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ไปศึกษาค้นคว้าในเรื่อง ตำนานอ่างเก็บน้ำหนองค้อ แล้วแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ สรุป ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

6.5 ตัวแทนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งนำเสนอข้อมูลหน้าชั้นเรียนโดยการจับสลาก (กลุ่มที่เสนอเรื่อง ตำนานตำบหลวงพระไม่ให้จับสลาก) กลุ่มอื่น ๆ ซักถาม ครูเพิ่มเติมให้ในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์

6.6 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง อ่างเก็บน้ำหนองค้อ เสร็จแล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจตามแนวการตอบที่ครูแจกให้

6.7 นักเรียนทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันกับทดสอบก่อนเรียน เสร็จแล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจ โดยครูเป็นผู้เฉลยให้

6.8 ครูบันทึกผลคะแนนทดสอบ พร้อมแจ้งคะแนนพัฒนาการให้นักเรียนทราบ

6.9 นักเรียนนำผลการสรุปเรื่อง อ่างเก็บน้ำหนองค้อของแต่ละกลุ่มส่งครู ตรวจแล้วครูมอบหมายให้นำไปจัดนิทรรศการที่บอร์ดหน้าชั้นเรียนเพื่อให้กลุ่มอื่นศึกษา

7. สื่อ/แหล่งเรียนรู้/บุคคล

ลำดับที่	รายการสื่อ	กิจกรรมที่ใช้	แหล่งที่ได้มา
1	รูปภาพอ่างเก็บน้ำหนองค้อ	นักเรียนศึกษา	ครูจัดเตรียม
2	แบบฝึกหัด	นักเรียนทำแบบฝึกหัด	ครูจัดทำ
3	หนังสืออ่านเพิ่มเติม อิเล็กทรอนิกส์ เรื่องอ่างเก็บน้ำ หนองค้อ	นักเรียนศึกษาความรู้	ครูจัดทำ
4	แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรม และแบบ ประเมินผลงานรายบุคคล	บันทึกการสังเกตพฤติกรรม และบันทึกผลงานรายบุคคล	ครูจัดทำ
5	แบบทดสอบก่อนเรียน หลัง เรียน	นักเรียนทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน	ครูจัดทำ

8. วัดผลประเมินผล

กิจกรรมที่ประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	วิธีการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
1. นักเรียนศึกษาค้นคว้า	แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินผลงาน	สังเกตรายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง
2. นักเรียนทำการรายงานหน้าชั้นเรียน	แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินผลงาน	ตรวจงานรายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง
3. นักเรียนทำแบบฝึกหัด	แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินผลงาน	ตรวจงานรายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง
4. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน	แบบทดสอบ	ตรวจงานรายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง

8.1 การประเมิน ด้านทักษะ/ กระบวนการ (ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติงาน)

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (2)	พอใช้ (1)	ปรับปรุง (0)
ทักษะการ สรุปเนื้อหา	เขียนสรุปเนื้อหาได้ กระชับใจความ ครบถ้วน สามารถสื่อ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย	เขียนสรุปเนื้อหาได้ กระชับใจความเกือบ ครบถ้วน สามารถสื่อให้ ผู้อื่นเข้าใจได้	เขียนสรุปเนื้อหาได้ ไม่กระชับใจความและ ไม่ครบถ้วน สามารถสื่อ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้น้อย
การรายงานหน้า ชั้น	สามารถพูดรายงาน ได้ดีพูดเสียงดังฟังชัด ได้สาระชัดเจน วางบุคลิกในการพูด ได้ดีมาก	สามารถพูดรายงานได้ดี พูดน้ำเสียงชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหา ที่พูด วางบุคลิกในการ พูดได้ดี	สามารถพูดรายงานได้ดี พูดน้ำเสียงไม่ชัดเจน ไม่ค่อยสอดคล้องกับ เนื้อหาที่พูด วางบุคลิก ในการพูดไม่ค่อยดี
การปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน	มีทักษะการปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน ได้อย่าง ถูกต้องและเหมาะสม	มีการปฏิบัติงานตาม ขั้นตอนได้ตามลำดับ	ยังไม่สามารถ ปฏิบัติงานตามขั้นตอน ได้
ความคิด สร้างสรรค์	มีความคิดสร้างสรรค์ดี	พอมีความคิดที่ สร้างสรรค์อยู่บ้าง	ยังขาดความคิดที่ สร้างสรรค์
ความเป็น ระเบียบเรียบร้อย ของการทำ แบบฝึกหัด	มีทักษะสามารถสร้าง งานที่สวยงาม และ มีความประณีตดี	สามารถสร้างงานที่ สวยงามพอใช้ได้ และ มีความประณีตใน บางส่วน	ไม่มีความสวยงาม และไม่ประณีต

9. กิจกรรมเสนอแนะ

.....

.....

.....

10. ความคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา

- สาระสำคัญ	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- ตัวชี้วัด	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- จุดประสงค์การเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- สาระการเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- ชิ้นงาน/หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- กิจกรรมการเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- สื่อ/แหล่งเรียนรู้/ นวัตกรรม	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- การวัดผลและประเมินผล	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- กิจกรรมเสนอแนะ	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง

อื่น ๆ.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นายเอกชัย สาโรจน์)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้อำนวยการสถานศึกษา

ลงชื่อ .....

(นางเพ็ญศรี เนะแก้ว)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นนิมิตธรรม

(ต่อ)

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	ทักษะการสรุปเนื้อหา	การรายงานหน้าชั้นเรียน	การปฏิบัติงานตามขั้นตอน	ความคิดสร้างสรรค์	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการทำใบ รวมคะแนน	ผลการประเมิน		
							ผ่าน	ไม่ผ่าน	
		2	2	2	2	2	10	✓	✓
23									
24									
25									
26									
27									
28									
29									
30									
31									

เกณฑ์การประเมิน การผ่านการประเมินต้องได้คะแนนรวมทั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป
(ได้ 8 คะแนน ขึ้นไป)

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรี คำวิเศษ)

ตำแหน่งครู

แบบบันทึกผลการประเมินการเรียนรู้
ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ตำนานอ่างเก็บน้ำหนองค้อ
สาระประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เลขที่ - ชื่อ - สกุล	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	สรุป	
	10	10		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					

เลขที่ - ชื่อ - สกุล	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	สรุป	
	10	10		ผ่าน	ไม่ผ่าน
28					
29					
30					
31					
รวม					
$\bar{X}$					
SD					
ร้อยละ					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 (นางสาวพัชรี คำวิเศษ)
 ตำแหน่งครู

แบบบันทึกการประเมินผลการเรียน เรื่อง ตำนานอ่างเก็บน้ำหนองค้อ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะกระบวนการ			รวม
		ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	การทำใบงาน	ทดสอบหลังเรียน	
		10	10	10	30
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					

(ต่อ)

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะกระบวนการ			รวม
		ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	การทำงาน	ทดสอบหลังเรียน	
		10	10	10	
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
	รวม				
	$\bar{X}$				
	SD				
	ร้อยละ				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรี คำวิเศษ)

ตำแหน่งครู

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง ตำนานเกะลอย

เวลา 1 ชั่วโมง

วันที่

เดือน

พ.ศ.

ครูผู้สอน นางสาวพัชรี คำวิเศษ

มาตรฐาน ส 4.1

เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

1. สาระสำคัญ

1.1 ความคิดรวบยอด

เกะลอยศรีราชา ตั้งอยู่ที่ถนนเทศบาล ทางทิศเหนือของตลาดศรีราชาเป็นเกาะเล็ก ๆ ใกล้ชายฝั่งซึ่งมีสะพานคอนกรีตเชื่อมระหว่างชายฝั่งกับเกาะลอย รถเข้าถึงเกาะได้โดยสะดวก มีเนื้อที่ประมาณ 3 ไร่เศษ บนเกาะมีสวนสาธารณะ สวนเต่าทะเล และมีวัดที่อยู่บนยอดเขา เรียกว่า “วัดเกะลอย”

1.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการแก้ปัญหา
- ความสามารถในการสื่อสาร

2. ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 4.1 ป 6/2 นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 เล่าประวัติความเป็นมาของเกาะลอยได้
- 3.2 อธิบายความสำคัญของเกาะลอยได้

4. สาระการเรียนรู้

4.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

นำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราวของประวัติศาสตร์ไทยที่มีอยู่ในท้องถิ่นตนเองในสมัยใดก็ได้

4.2 สาระการเรียนรู้ย่อย

- ความหมายของภูมิปัญญาไทย
- ลักษณะและประเภทของภูมิปัญญาไทย

5. ชิ้นงาน/ หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

- 5.1 การทำแบบฝึกหัด
- 5.2 แบบบันทึกผลการประเมิน

6. กิจกรรมการเรียนรู้

- 6.1 ครูนำภาพเกาะลอย ภาพสิ่งสำคัญต่าง ๆ ในเกาะลอยมาให้นักเรียนดูแล้วครูตั้งประเด็นคำถามว่า
  - นักเรียนเคยเห็นภาพนี้ไหม
  - ภาพนี้คืออะไร
  - ภาพนี้อยู่ที่ไหน
- 6.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้เนื้อหาที่จะเรียนพร้อมเกณฑ์การวัดผล ประเมินผลให้นักเรียนทราบ
- 6.3 นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 6-7 คน โดยการจับฉลากสี แต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่มและเลขานุการกลุ่ม
- 6.4 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง ตำนานเกาะลอย 10 ข้อ เสร็จแล้วครูตรวจคำตอบแต่ยังไม่เฉลยคำตอบ
- 6.5 แต่ละกลุ่มรับหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ไปศึกษาค้นคว้าในเรื่อง ตำนานเกาะลอยแล้วนักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน วิเคราะห์ และสรุปความที่ได้จากการศึกษา
- 6.6 ตัวแทนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งนำเสนอข้อมูลหน้าชั้นเรียน โดยการจับฉลาก กลุ่มอื่น ๆ ซักถาม ครูเพิ่มเติมให้ในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์
- 6.7 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง ตำนานเกาะลอย เสร็จแล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจระหว่างกลุ่มโดยดูจากแนวการตอบที่ครูแจกให้
- 6.8 นักเรียนทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับทดสอบก่อนเรียน เสร็จแล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจ โดยครูเป็นผู้เฉลยให้
- 6.9 ครูบันทึกผลคะแนนทดสอบพร้อมแจ้งคะแนนพัฒนาการให้นักเรียนทราบ
- 6.10 ครูมอบหมายให้นักเรียนนำผลการสรุปเรื่อง ตำนานเกาะลอย แต่ละกลุ่มจัดโชว์ที่บอร์ดหน้าชั้นเรียน โดยให้ทำในเวลาว่างเพื่อให้กลุ่มอื่น ๆ ได้ศึกษา

7. สื่อ/แหล่งเรียนรู้/บุคคล

ลำดับที่	รายการสื่อ	กิจกรรมที่ใช้	แหล่งที่ได้มา
1	รูปภาพเกาะลอยและสิ่งต่างๆ ในเกาะลอย	นักเรียนจับป้ายนิเทศ	ครูจัดเตรียม
2	แบบฝึกหัด	นักเรียนทำแบบฝึกหัด	ครูจัดทำ
3	หนังสืออ่านเพิ่มเติม อิเล็กทรอนิกส์เรื่อง เกาะลอย	นักเรียนศึกษาความรู้	ครูจัดทำ
4	แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรม และแบบประเมินผล งานรายบุคคล	บันทึกการสังเกตพฤติกรรม และบันทึกผลงานรายบุคคล	ครูจัดทำ

8. วัดผลประเมินผล

กิจกรรมที่ประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	วิธีการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
1. นักเรียนร่วมอภิปราย	แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินผลงาน	สังเกตรายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง
2. นักเรียนศึกษาค้นคว้า	แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินผลงาน	ตรวจงานรายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง
3. รายงานหน้าชั้น	แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินผลงาน	ตรวจงานรายกลุ่ม	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง
4. แบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน	นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน	รายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง

8.1 การประเมิน ด้านทักษะ/ กระบวนการ (ด้านพฤติกรรมกำรปฏิบัติงำน)

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (2)	พอใช้ (1)	ปรับปรุง (0)
ทักษะการ สรุปเนื้อหา	เขียนสรุปเนื้อหาได้ กระชับใจความ ครบถ้วน สามารถสื่อ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย	เขียนสรุปเนื้อหาได้ กระชับใจความเกือบ ครบถ้วน สามารถสื่อ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้	เขียนสรุปเนื้อหาได้ ไม่กระชับใจความและ ไม่ครบถ้วน สามารถสื่อ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้น้อย
การรายงาน หน้าชั้น	สามารถพูดรายงานได้ ดีพูดเสียงดังฟังชัด ได้สาระชัดเจน วางบุคลิกในการพูด ได้ดีมาก	สามารถพูดรายงานได้ดี พูดน้ำเสียงชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหา ที่พูด วางบุคลิกใน การพูดได้ดี	สามารถพูดรายงานได้ดี พูดน้ำเสียงไม่ชัดเจน ไม่ค่อยสอดคล้องกับ เนื้อหาที่พูด วางบุคลิก ในการพูดไม่ค่อยดี
การปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน	มีทักษะการปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน ได้อย่าง ถูกต้องและเหมาะสม	มีการปฏิบัติงานตาม ขั้นตอนได้ตามลำดับ	ยังไม่สามารถ ปฏิบัติงานตามขั้นตอน ได้
ความคิด สร้างสรรค์	มีความคิดสร้างสรรค์ ดี	พอมีความคิดที่ สร้างสรรค์อยู่บ้าง	ยังขาดความคิดที่ สร้างสรรค์
ความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของ การทำแบบฝึกหัด	มีทักษะสามารถสร้าง งานที่สวยงาม และ มีความประณีตดี	สามารถสร้างงานที่สวย งามพอใช้ได้ และมี ความประณีตใน บางส่วน	ไม่มีความสวยงาม และ ไม่ประณีต

9. กิจกรรมเสนอแนะ

.....

.....

.....

10. ความคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา

- สาระสำคัญ	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- ตัวชี้วัด	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- จุดประสงค์การเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- สาระการเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- ชิ้นงาน/หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- กิจกรรมการเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- สื่อ/แหล่งเรียนรู้/ บุคคล	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- การวัดผลและประเมินผล	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- กิจกรรมเสนอแนะ	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
อื่น ๆ.....		

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นายเอกชัย สาโรจน์)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้อำนวยการสถานศึกษา

ลงชื่อ .....

(นางเพ็ญศรี แนะแก้ว)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม

(ต่อ)

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	ทักษะการสรุปเนื้อหา	การรายงานหน้าชั้นเรียน	การปฏิบัติงานตามขั้นตอน	ความคิดสร้างสรรค์	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการทำใบ	รวมคะแนน	ผลการประเมิน	
								ผ่าน	ไม่ผ่าน
		2	2	2	2	2	10	√	√
23									
24									
25									
26									
27									
28									
29									
30									
31									

เกณฑ์การประเมิน การผ่านการประเมินต้องได้คะแนนรวมทั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป
(ได้ 8 คะแนน ขึ้นไป)

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรี คำวิเศษ)

ตำแหน่งครู

แบบบันทึกผลการประเมินการเรียนรู้
ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ตำนานเกาะลอย
สาระประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เลขที่ - ชื่อ - สกุล	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	สรุป	
	10	10		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					

เลขที่ - ชื่อ - สกุล	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	สรุป	
	10	10		ผ่าน	ไม่ผ่าน
28					
29					
30					
31					
รวม					
$\bar{X}$					
SD					
ร้อยละ					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรี คำวิเศษ)

ตำแหน่งครู

แบบบันทึกการประเมินผลการเรียน เรื่อง ตำนานเกาะลอย

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะกระบวนการ			รวม
		ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	การทำงาน	ทดสอบหลังเรียน	
		10	10	10	
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					

(ต่อ)

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะกระบวนการ			รวม
		ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	การทำงาน	ทดสอบหลังเรียน	
		10	10	10	30
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
	รวม				
	$\bar{X}$				
	SD				
	ร้อยละ				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรี คำวิเศษ)

ตำแหน่งครู

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 10

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง ตำนานโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา เวลา 1 ชั่วโมง

วันที่ เดือน พ.ศ. ครูผู้สอน นางสาวพัชรี คำพิเศษ

มาตรฐาน ส 4.1

เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

1. สาระสำคัญ

1.1 ความคิดรวบยอด

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้สร้างโรงพยาบาล โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา ขึ้น โรงพยาบาลหลังแรกก่อสร้างในทะเลตรงบริเวณหน้าชายหาดที่ประทับ เป็นเรือนไม้หลังคามุงจาก 5 หลัง ปลูกติดต่อกันเป็นหมู่เดียวกัน และโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหมื่นวิจิตรวราณปรีชา ซึ่งดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมพยาบาลในขณะนั้น เสด็จพระกอบพิธิเปิดเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2445 ซึ่งคล้ายกับวันประสูติของพระองค์ ภายหลังจากต่อมาไม่นานพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จเยี่ยมสมเด็จพระพันวัสสาฯ จึงโปรดเกล้าพระราชทานชื่อโรงพยาบาลนี้ว่า โรงพระยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา เป็นสิริมงคลตั้งแต่นั้นมา

1.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการแก้ปัญหา
- ความสามารถในการสื่อสาร

2. ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 4.1 ม.1 /3 นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 เล่าประวัติความเป็นมาตำนาน โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา
- 3.2 บอกความสำคัญของ โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา

4. สาระการเรียนรู้

4.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

นำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราวของประวัติศาสตร์ไทยที่มีอยู่

ในท้องถิ่นตนเองในสมัยใดก็ได้ (สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี สมัยรัตนโกสินทร์) และเหตุการณ์สำคัญในสมัยสุโขทัย

4.2 สารการเรียนรู้ย่อย

- การสร้างสรรค์ภูมิปัญญาในสมัยสุโขทัย
- ผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยสุโขทัย

5. ชิ้นงาน/ หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

5.1 การทำใบงาน

5.2 การทำแบบทดสอบหลังเรียน

5.2 แบบบันทึกผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์และผลงาน

6. กิจกรรมการเรียนรู้

6.1 ครูนำภาพโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา ภาพสิ่งสำคัญต่าง ๆ ของโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา มาให้นักเรียนดูแล้วครูตั้งประเด็นคำถามว่า

- นักเรียนเคยเห็นภาพนี้ไหม
- ภาพนี้คืออะไร
- ภาพนี้อยู่ที่ไหน

6.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้เนื้อหาที่จะเรียนพร้อมเกณฑ์การวัดผล ประเมินผล ให้นักเรียนทราบ

6.3 นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 6-7 คน โดยการจับฉลากสี แต่ละกลุ่มเลือก หัวหน้ากลุ่มและเลขานุการกลุ่ม

6.4 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง คำานานเกาะลอย 10 ข้อ เสร็จแล้วครูตรวจคำตอบแต่ยังไม่เฉลยคำตอบ

6.5 แต่ละกลุ่มรับหนังสืออ่านเพิ่มเติมอิเล็กทรอนิกส์ไปศึกษาค้นคว้าในเรื่อง คำานาน โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา แล้วนักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน วิเคราะห์ และสรุปความที่ได้จากการศึกษา

6.6 ตัวแทนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งนำเสนอข้อมูลหน้าชั้นเรียน โดยการจับฉลาก กลุ่มอื่น ๆ ซักถาม ครูเพิ่มเติมให้ในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์

6.7 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง คำานาน โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา เสร็จแล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจระหว่างกลุ่มโดยดูจากแนวการตอบที่ครูแจกให้

6.8 นักเรียนทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับทดสอบก่อนเรียน เสร็จแล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจโดยครูเป็นผู้เฉลยให้

6.9 ครูบันทึกผลคะแนนทดสอบพร้อมแจ้งคะแนนพัฒนาการให้นักเรียนทราบ

6.10 ครูมอบหมายให้นักเรียนนำผลการสรุปเรื่อง ตำนานโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา แต่ละกลุ่มจัดโชว์ที่บอร์ดหน้าชั้นเรียน โดยให้ทำในเวลาว่างเพื่อให้กลุ่มอื่นๆ ได้ศึกษา

7. สื่อ/แหล่งเรียนรู้/ บุคคล

ลำดับที่	รายการสื่อ	กิจกรรมที่ใช้	แหล่งที่ได้มา
1	รูปภาพโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา	นักเรียนศึกษา	ครูจัดเตรียม
2	แบบฝึกหัด	นักเรียนแบบฝึกหัด	ครูจัดทำ
3	หนังสืออ่านเพิ่มเติม อิเล็กทรอนิกส์	นักเรียนศึกษาความรู้	ครูจัดทำ
4	แบบทดสอบก่อนเรียน	นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน	ครูจัดทำ
5	แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรม และแบบ ประเมินผลงานรายบุคคล	บันทึกการสังเกตพฤติกรรม และบันทึกผลงานรายบุคคล	ครูจัดทำ

8. วัดผลประเมินผล

กิจกรรมที่ประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	วิธีการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
2. นักเรียนศึกษาค้นคว้า	แบบประเมิน การสังเกต พฤติกรรม และแบบ ประเมินผลงาน	สังเกตรายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง
3. นักเรียนทำแบบฝึกหัด	แบบประเมิน การสังเกต พฤติกรรม และแบบ ประเมินผลงาน	ตรวจงาน รายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง
4. นักเรียนทำแบบทดสอบ ก่อนเรียน - หลังเรียน	แบบทดสอบ	ตรวจงาน รายบุคคล	8 - 10 = ดีมาก 6 - 7 = ดี 5 = พอใช้ ต่ำกว่า 5 = ปรับปรุง

8.1 การประเมิน ด้านทักษะ/ กระบวนการ (ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติงาน)

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (2)	พอใช้ (1)	ปรับปรุง (0)
ทักษะการ สรุปเนื้อหา	เขียนสรุปเนื้อหา ได้กระชับใจความ ครบถ้วน สามารถสื่อ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย	เขียนสรุปเนื้อหาได้ กระชับใจความเกือบ ครบถ้วน สามารถสื่อให้ ผู้อื่นเข้าใจได้	เขียนสรุปเนื้อหาได้ ไม่กระชับใจความและ ไม่ครบถ้วน สามารถสื่อ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้น้อย
การรายงาน หน้าชั้น	สามารถพูดรายงาน ได้ดีพูดเสียงดังฟังชัด ได้สาระชัดเจน วางบุคลิกในการพูด ได้ดีมาก	สามารถพูดรายงานได้ดี พูดน้ำเสียงชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหา ที่พูด วางบุคลิกใน การพูดได้ดี	สามารถพูดรายงานได้ดี พูดน้ำเสียงไม่ชัดเจน ไม่ค่อยสอดคล้องกับ เนื้อหาที่พูด วางบุคลิก ในการพูดไม่ค่อยดี
การปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน	มีทักษะการปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน ได้อย่าง ถูกต้องและเหมาะสม	มีการปฏิบัติงานตาม ขั้นตอนได้ตามลำดับ	ยังไม่สามารถ ปฏิบัติงานตามขั้นตอน ได้
ความคิด สร้างสรรค์	มีความคิดสร้างสรรค์ ดี	พอมีความคิดที่ สร้างสรรค์อยู่บ้าง	ยังขาดความคิดที่ สร้างสรรค์
ความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของ การทำแบบฝึกหัด	มีทักษะสามารถสร้าง งานที่สวยงาม และ มีความประณีตดี	สามารถสร้างงานที่สวย งามพอใช้ได้ และมี ความประณีตใน บางส่วน	ไม่มีความสวยงาม และไม่ประณีต

9. กิจกรรมเสนอแนะ

.....

.....

.....

10. ความคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา

- สำคัญ	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- ตัวชี้วัด	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- จุดประสงค์การเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- สาระการเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- ชิ้นงาน/หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- กิจกรรมการเรียนรู้	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- สื่อ/แหล่งเรียนรู้/ บุคคล	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- การวัดผลและประเมินผล	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
- กิจกรรมเสนอแนะ	☐ ถูกต้อง	☐ ไม่ถูกต้อง
อื่น ๆ.....		

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นายเอกชัยสาโรจน์)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้อำนวยการสถานศึกษา

ลงชื่อ .....

(นางเพ็ญศรี เนะแก้ว)

ผู้อำนวยการโรงเรียน เทศบาลวัดราชบูรณนิมิตธรรม

(ต่อ)

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	ทักษะการสรุปเนื้อหา	การรายงานหน้าชั้นเรียน	การปฏิบัติงานตามขั้นตอน	ความคิดสร้างสรรค์	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการทำใบ รวมคะแนน	ผลการประเมิน		
							ผ่าน	ไม่ผ่าน	
		2	2	2	2	2	10	✓	✓
23									
24									
25									
26									
27									
28									
29									
30									
31									

เกณฑ์การประเมิน การผ่านการประเมินต้องได้คะแนนรวมทั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป
(ได้ 8 คะแนน ขึ้นไป)

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรี คำวิเศษ)

ตำแหน่งครู

แบบบันทึกผลการประเมินการเรียนรู้
ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ตำนานโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา
สาระประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เลขที่ - ชื่อ - สกุล	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	สรุป	
	10	10		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					

เลขที่ - ชื่อ - สกุล	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	สรุป	
	10	10		ผ่าน	ไม่ผ่าน
28					
29					
30					
31					
รวม					
$\bar{X}$					
SD					
ร้อยละ					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 (นางสาวพัชรี คำวิเศษ)
 ตำแหน่งครู

แบบบันทึกการประเมินผลการเรียน เรื่อง ตำนานโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะกระบวนการ			รวม
		ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	การทำงาน	ทดสอบหลังเรียน	
		10	10	10	
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					

(ต่อ)

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะกระบวนการ			รวม
		ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	การทำงาน	ทดสอบหลังเรียน	
		10	10	10	
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
	รวม				
	$\bar{X}$				
	SD				
	ร้อยละ				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรี คำวิเศษ)

ตำแหน่งครู